dolenjka, d.d.
NOVO MESTO
VELIKONOČNA PONUDBA V PRODAJALNAH "DOLENJKE"
• mlečna čokolada Milka 100 g 99,00 SIT/kos
• jabolčni nektar 1/1 Dana 115,00 SIT/kos
• sirup Frupi 1,5 lit. gozdni sadeži Vital 389,00 SIT/kos
• napolitanke s kakavom ABC 420 g Žito 179,00 SIT/kos
• pralni pršek AVA 5 kg 998,00 SIT/kos
• detergent Pril 500 ml Henkel 199,00 SIT/kos
V ponedeljek, 5. aprila, so prodajalne s prehrambenim blagom odprte od 8. do 11. ure.
Vsem našim kupcem želimo vesele velikonočne praznike!

DOLENJSKI LIST

Št. 13 (2588), leto L • Novo mesto, četrtek, 1. aprila 1999 • Cena: 210 tolarjev

ISSN 0416-2242

9 770416 224000

vaš četrtkov prijatelj
DOLENJSKI LIST

S 3,45 PROMILA V DRUG AVTO

ŠENTJERNEJ - V nedeljo, 28. marca, okoli pol desete zvečer je 30-letni J. B. iz okolice Šentjerneja povzročil prometno nesrečo z materialno škodo, ko je zaradi vožnje po sredini vozišča oplazil voznika osebnega avta 24-letnega D. R. iz okolice Šentjerneja. Po oplaženju je J. B., ne da bi ustavil, odpeljal naprej. Policisti so ga dobili doma in ga preizkusili z alkotestom, ki je pokazal 3,45 promila alkohola.

DRŽAVNI SEKRETAR O NATU - Na povabilo OZSČ Novo mesto je prejšnjo nedeljo Novo mesto obiskal državni sekretar v ministrstvu za obrambo Bogdan Koprivnikar, ki je članom častniške organizacije v novomeški vojašnici predaval o slovenskem približevanju Natu. Slovenija po mnenju državnega sekretarja izpolnjuje vseh šest znanih temeljnih pogojev za sprejem v najmočnejšo vojaško organizacijo na svetu. Spremeniti pa bomo morali zgolj proračunsko planiranje potreb za vojsko, ki ne sme temeljiti na integralnem proračunu, temveč na neposrednem potrjevanju posameznih vojaških projektov v državnem zboru. (Foto: B. Avbar)

Povezovanje Renaulta in Nissana

Položaj Revoza se zaradi tega ne bo spremenil

27. marca sta francoski Renault in japonski Nissan, druga največja japonska avtomobilska znamka, podpisala sporazum o globalnem partnerstvu. Renault bo v Nissan vložil 5,4 milijarde dolarjev in tako dobil 36,8-odstotni delež kapitala v podjetju Nissan Motor in 22,5-odst. delež v podjetju Nissan Diesel ter predvidoma prevzel Nissanove finančne podružnice v Evropi. V okviru te strateške povezave, ki se s skupno letno proizvodnjo 4,8 milijona vozil uvršča na 4. mesto v svetovni avtomobilski industriji, lahko na račun močnih sinergijskih učinkov v letih 2000 - 2002 prihranijo 3,3 milijarde dolarjev.

"Zaradi strateškega povezovanja Renaulta in Nissana se položaj novomeškega Revoza v predvidljivi prihodnosti ne bo spremenil," zatrjuje Bernard Coursat, predsednik Revozove uprave. "Prodajno-servisni mreži Renaulta in Nissana bosta ostali ločeni. Revozova tovarna v Novem mestu je uspešna pri izdelavi novega Clia, ki je na trgu šele slabo leto dni in torej v polnem proizvodnem in prodajnem zaletu. Poglavitni učinki strateškega partnerstva med Renaultom in Nissanom bodo pri nabavah in izrabi drugih sinergijskih učinkov, vsaka od avtomobilskih znamk pa bo ohranila in negovala svojo lastno istovetnost."

A. B.

ZMAGA SE NASMIHA NLB

Hud spopad za uspešno banko

Zelo uspešno poslovanje Dolenjske banke v lanskem letu in obetavne napovedi

NOVO MESTO - Na novinarski konferenci prejšnjo sredo je vodstvo Dolenjske banke predstavilo poslovanje banke v lanskem letu in načrte za letos. Seveda je beseda tekla tudi o močno spremenjeni lastniški strukturi Dolenjske banke, ki sta jo povzročila nenaden in nepričakovan nakup 24-odstotnega deleža Dolenjske banke s strani Nove Kreditne banke Maribor in "protiudar" Nove Ljubljanske banke, ki si je medtem pridobila že 27 odst. delnic Dolenjske banke.

Kdor ve, kako Dolenjska banka posluje od svoje popolne samostojnosti naprej in odkar je postala prva prava privatna slovenska banka, se ne čudi, da se največji slovenski banki pulita, da bi si jo pridobili. Kot je dejal direktor Dolenjske banke Franci Borsan, je lansko poslovno leto za banko uspešno in nepozabno. "Vse zastavljene načrte smo uresničili, mnoge celo presegli," je dejal.

MINISTER GABER V ŽUŽEMBERKU - Na povabilo žužemberške osnovne šole se je v petek, 26. marca, mudil v Žužemberku minister za šolstvo dr. Slavko Gaber. Namen obiska je bil predvsem seznanitev z delom šole in pogoji, ki jih šola potrebuje za uvedbo devetletke. Minister Gaber je bil navdušen nad delom šole, ki ga je predstavila ravnateljica mag. Jelka Mrvar. Po srečanju z učiteljskim zborom in žužemberškim županom Francem Škufco si je minister ogledal prostore stare in nove šole, kasneje pa še podružnični šoli v Ajdovcu in na Dvoru. Minister Gaber je ponudil pomoč šoli in občini, seveda je najprej potrebno dokončati prizidek telovadnice v Žužemberku, v načrtu pa je tudi izgradnja telovadnice in razširitev vrtca na Dvoru, telovadnice v Ajdovcu, preureditev šole v Šmihelu, preureditev stare šole v Žužemberku in na Dvoru, na Prevolah pa se bo gradnja telovadnico začela v kratkem. (Foto: S. Mirtič)

Tako je banka lani povečala bilančno vsoto za 20 odst. in presegla zastavljeni načrt za več kot četrtino. Bilančna vsota Dolenjske banke je tako konec lanskega leta znašala že 77,5 milijarde tolarjev. "Še posebej pomembno je, da so se sredstva pravnih oseb (podjetij) povečala skoraj za tretjino, sredstva prebivalstva pa skoraj za četrtino, kar kaže na zaupanje komitentov v našo banko," pravi Borsan. Likvidnost banke je bila lani zelo dobra in se je banka pretežni del leta na bančnem trgu pojavljala kot bančni posojilodajalec. Dolenjska banka kljub množici drugih bank na območju Dolenjske in Bele krajine pokriva okoli 80 odst. vseh bančnih potreb.

Dobiček za lansko leto znaša 657 milijonov tolarjev in je za 17 odst. večji kot leto poprej, tako bodo že 5. leto zapored izplačali dividende, in to najmanj 800 tolarjev na delnico. Tudi za letošnje leto načrtujejo uspešno poslovanje, bilančna vsota naj bi se povečala za najmanj 12 odst., se pravi za dvakratno povečanje načrtovane inflacije v Sloveniji, dobiček pa naj bi bil najmanj enak lanskemu.

Potem ko si je Nova Kreditna banka Maribor (NKMB) tako rekoč čez noč pridobila 24-odstotni lastniški delež Dolenjske banke, so se stvari začele zapletati (ali razpletati) in lastniška struktura se je močno spremenila. V začetku lanskega leta je imela Dolenjska banka 891 delničarjev, od tega je bilo tri četrtine fizičnih oseb, 10 največjih delničarjev je imelo komaj 30 odst. vseh delnic. Konec lanskega leta se je število delničarjev zmanjšalo na 800, s tem da je NKMB kot največji delničar imela 24 odst. delnic. Medtem pa je Nova Ljubljanska banka (NLB) kupila 27 odst. delnic Dolenjske banke. Tako je na dan 26. marca

(Nadaljevanje na 2. strani)

Berite danes

stran 3:
• *Krajevne skupnosti so nezadovoljne*
stran 5:
• *Podpreska: minila obletnica agonije, ki še vedno traja*
stran 6:
• *Nadaljevali tragikomiko o sedenju*
stran 9:
• *Strupena snov SO_2*
stran 19:
• *Naj že zgradijo tiste hidroelektrarne!*
stran 21:
• *V letu dni si je sezidal cerkev*
stran 23:
• *Medvedki pritekel skoraj v naročje*

ZARADI VOJNE ODPOVEDAN TABOR ŠVEDSKIH GLASBENIKOV

Posledice NATO-vih napadov na Zvezno republiko Jugoslavijo občutijo tudi člani društva prijateljev mladine "Mojca" Novo mesto. V torek zjutraj so iz Švedske prejeli sporočilo, da zaradi vojne nevarnosti odpovedujejo glasbene delavnice za 60 mladih, ki so jih nameravali izvesti julija v Taboru mladih v Dolenjskih Toplicah. Tabor je sicer v celoti zaseden, vendar se upravitelji bojijo, da bodo po poti švedskih glasbenikov krenile tudi še nekatere druge skupine z mednarodno udeležbo. Raj za mlade bo zaživel 24. aprila, ko bo na športne priprave prišlo več kot 100 mladih plavalcev iz vse Slovenije. Skupaj bo tudi letos v petih mesecih v taboru več kot 2000 mladih.

HRVAŠKA NI PODPISALA POGODBE

Dolg bodo poplačali z lastnino

Seja poslovnega odbora krške jedrske elektrarne brez hrvaških udeležencev

KRŠKO - Nedavna seja poslovnega odbora krške jedrske elektrarne je potekala brez hrvaških udeležencev. Po besedah dr. Iva Baniča, predsednika poslovnega odbora, so povabili na sejo vse člane, tudi iz Hrvaške. Nihče od teh ni prišel in nihče se za to ni opravičil, kar bi moral narediti po poslovniku.

Hrvaška se je očitno odločila, da ne bo sodelovala v pogovorih o delovanju krške jedrske elektrarne. To je mogoče sklepati tudi iz tega, da ni podpisala z nuklearko pogodbe o oskrbi z elektriko, kakršno mora po lani sprejeti slovenski vladni uredbi podpisati vsak odjemalec.

Hrvaški krška elektrarna zato ne pošilja elektrike, potem ko so dobavo ustavili lani, kot je povedal Ivo Banič. Višek električne energije iz NEK gre na tržišče v Slovenijo in v tujino. Po Baničevih besedah ima jedrska elektrarna plačano vso oddano elektriko, odkar se je tako zamenjalo tržišče, medtem ko je hrvaško elektrogospodarstvo ni plačevalo.

Jedrska elektrarna, o katere gospodarskem načrtu je razpravljal nedavno poslovni odbor, je trenutno še v slovensko hrvaškem solastništvu. Hrvaški dolg do nuklerke, ki je nastal zaradi hrvaškega neplačevanja elektrike in obveznosti v sklad za razgradnjo elektrarne, lahko po veljavni slovenski uredbi poplačajo tako, da ustrezno zmanjšajo hrvaški solastniški delež v omenjenem elektroenergetskem objektu.

M. LUZAR

• V jedrski elektrani v Krškem izvajajo od 29. marca 52-dnevni redni letni remont. Med remontom bodo med drugim zamenjali gorivo in pregledali reaktorsko črpalko. Po letošnjem remontu naj bi nuklearka obratovala s polno močjo do zamenjave uparjalnikov, predvidene za prihodnje leto.

VOJNA V JUGOSLAVIJI

Kdo bo ustavil klanje?

Clintonovo prepričevanje Srbov in svetovne javnosti, da Nato in Amerika nista v vojni z Jugoslavijo in srbskim ljudstvom, ampak da želijo zavezniki poraziti le Miloševića in preprečiti humanitarno katastrofo na Kosovu, je bilo smešno naivno. Vojna Miloševića ne bo zrušila z oblasti, le utrdila ga bo, saj ljudstvo še nikoli ni držalo z njim bolj ko zdaj. Humanitarne katastrofe Natov napad ni preprečil, kot so napovedovali nepoznavalci balkanskih razmer, ampak le močno pospešil. Srbija pod točo zavezniških raket hiti z etničnim čiščenjem Kosova in pričakovati je, da bo na Kosovu srbsko prebivalstvo spet v večini. Večina beguncev se nikoli več ne bo vrnila na svoja ognjišča, mrtvih ni mogoče obuditi.

Oboroženo posredovanje Zahoda je vnaprej obsojeno na neuspeh. Vprašanje je le, kako dolgo bodo Clintonovi evropski zavezniki še vztrajali v enotnem nastopu. Čeprav zdaj še vsi v en glas zanikajo možnost, da bi se v vojno vključila tudi Natova pehota, bodo zavezniki, če ne bodo hoteli priznati neuspeha, prisiljeni vkorakati na Kosovo. Kakšne posledice bi imelo tako neposredno soočenje s srbsko vojsko lahko, le ugibamo.

Natovo posredovanje v Jugoslaviji je po drugi strani razgalilo nemoč Organizacije združenih narodov in nepomembnost Varnostnega sveta. Če je obubožana Rusija do sedaj vsaj formalno še veljala za svetovno velesilo, zdaj niti to ni več, saj si revna, kot je, ne more privoščiti neposrednega zapletanja v spopade, čeprav so Srbi od svojih pravoslavnih bratov pričakovali precej več, pa jih Rusi lahko podprejo le moralno. Pa vseeno lahko Rusija v sedanji situaciji stori največ, saj verjetno lahko le njeni diplomati umirijo Miloševića.

IGOR VIDMAR

VREME

Velikonočni prazniki bodo sončni in toplejši.

Košarka Liga Kolinska
KRKA : SAVINJSKI HOPSI
Novo mesto,
športna dvorana Marof,
sreda, 7.4.1999, ob 20. uri
Pokrovitelj: DODO'S PUB

Vesele velikonočne praznike voščimo!

PRAZNIK LJUDSKE PESMI IN PLESA - Folklorno društvo Kres je minulo soboto, 27. marca, pripravilo lep in pester večer ljudskih pesmi in plesov, ki je potekal v polni veliki dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine v Novem mestu. Na odru so se zvrstili ljudski plesi, prikazi običajev in otroških rajalnih iger, ki so jih izvedle vse tri generacije Kresovih plesalcev od starejše in mladinske do otroške. Pevska skupina je v ljudskem večglasju zapela nekaj znanih in nekaj skoraj že pozabljenih pesmi, tamburaška skupina in Kresovi muzikantje pa so zaigrali priljubljene ljudske viže. Spored je na spremno besedilo Staše Vovk povezovala Tjaša Repše, na koncu pa je svetovalka Sklada RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti Meta Benčina podelila Maroltova priznanja kresovcem, ki v društvu delujejo pet, deset in petnajst let. Na sliki: prisrčen nastop najmlajših kresovcev je še posebej navdušil občinstvo. (Foto: M. Markelj)

NAŠA ANKETA

Podkupovanje zdravnikov?

Strokovna ekskurzija novomeške tovarne - afriško potovanje za krajšanje časa in za podkupovanje zdravnikov ali strokovna ekskurzija, ki jo je organizirala tovarna zdravil Krka iz Novega mesta? Zadnje čase se v Sloveniji veliko govori o poti zdravnikov na črni kontinent v organizaciji novomeške farmacevtske tovarne. "Skupina zaposlenih v Kliničnem centru" je v anonimnem pismu zatrdila, da je šlo v opisanem primeru za zdravniški safari v Keniji in s tem za nepotrebno zapravljanje denarja. Anonimno pismo je bilo dovolj nekaterim, da so omenjeno pot v Afriko razumeli tudi kot potrditev domnev o podkupovanju zdravnikov v Sloveniji. Krka ugovarja. "Gre za strokovno ekskurzijo in namigovanje o korupciji je povsem deplasirano in žaljivo tako za zdravnike kot za Krko," med drugim odgovarja anonimnim tožnikom Miloš Kovačič, predsednik uprave in generalni direktor Krke. Ta dodaja, da je ravno Kenija država, kjer lahko zdravniki vidijo veliko tistega, kar je najtesneje povezano z njihovo stroko. Nič spornega ni torej v potovanju v Afriko, ki so ga anonimno predstavili, kot rečeno, zgolj kot turistični izlet. Na anonimno pismo in na Krkino zanikanje gledajo različni ljudje po svoje. Odvisno od tega, kako doživljajo nenapisane zakonitosti poslovnega sveta in kaj imajo za izobraževanje. Kako vi gledate na potovanje zdravnikov v Afriko v povezavi s Krko? V tokratni anketi smo iskali odgovore o tem.

SILVA ŽUGELJ, delavka s Krupe pri Semiču: "To je bila dobra ideja Krke, predvsem pa po mojem mnenju ne gre za podkupovanje. Še manj pa, da bi zaradi tega, ker jim je plačala potovanje v Afriko, zdravniki predpisovali predvsem Krkina zdravila. S tem si Krka ni naredila pretirane reklame, avtorji anonimnega pisma pa so precej oblatili tovarno. Morda pa je bila vmes tudi nevoščljivost."

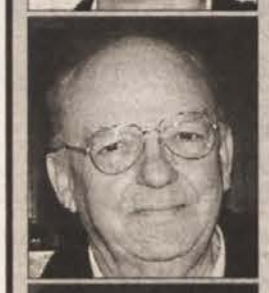

FRANC KOČEVAR, upokojenec iz Bojanje vasi pri Metliki: "Škoda je zapravljati čas za komentarje o Krki. Vodstvo se je pač tako odločilo in to je njihova zadeva. Za reklamo je pač potrebno nekaj dati. In zakaj bi se mi praskali tam, kjer nas ne srbi? Mi smo na Krko lahko samo ponosni, da je tako uspešna. Zakaj potem vanjo vtikajo nos? Naj raje pogledajo tja, kjer so zapravili tovarne!"

MIJA ŽAGAR, višja fizioterapevtka v pokoju iz Ivančne Gorice: "Če je šlo v primeru Krke res za izpopolnjevanje zdravnikov, me njihovo potovanje v Kenijo toliko ne moti, čeprav bi se lahko izpopolnjevali tudi doma. Najbolj pa je zame važno, da na ta račun ne bo prišlo do povišanja cen zdravil. Pri nas je namreč čedalje več zdravil na negativni listi in sem zaradi tega prizadeta."

JUSTIN CEROVŠEK, upokojenec iz Zavratca: "Človeku se zdi, da neke prave koristi ni, če so zdravniki šli na potovanje. Mi je že nimamo. Zdravniki imajo verjetno dela doma. Če jih je preveč, bi jih morali dati več v zdravstvene domove. Zdaj greš k zdravniku, pa čakaš pol dneva in več. Zdravniki naj naredijo red pri sebi, tako kot so ga naredili za nas, ko gremo k zdravniku."

VIKTOR JEVŠEK, grafik iz Pleterja pri Zdolah: "Poštenja ni nikjer. Če je bilo pri tem potovanju zdravnikov podkupovanje, bo prišlo na dan. Slišal sem za potovanje, ki ga je organizirala tovarna zdravil Krka. Posebej tega nisem spremljal. Vse mogoče se govori tudi o drugih podjetjih, ne ve pa se, kaj je v ozadju vsega. Če se nekaj govori, je verjetno v tem resnica."

MIRO SUŠA, samostojni podjetnik iz Brežic: "Ta pot v Kenijo je bila, kot berem, strokovna ekskurzija. Niso šli tja na izlet, tako berem. Mislim, da to ni bilo podkupovanje, saj Krka vlaga v farmacevtske tovarne in taka ekskurzija spada zraven. Kaj je podkupovanje, je treba pogledati v parlament in v strankarsko zakulisje. Za obtožbami Krke so kaj lahko konkurenčne firme."

VIDA STRMOLE, prodajalka z novomeške tržnice iz Gornjih Prapreč: "Že od vsega začetka se mi strokovna ekskurzija, ki jo je za zdravnike v Kenijo organizirala Krka, ni zdela sporna. Zdravniki se morajo izpopolnjevati, da nas bodo lahko uspešno zdravili, in hvala bogu, da jim kdo pri tem pomaga. Ves cirkus pa so zaradi nevoščljivosti zagnali tisti, ki niso bili povabljeni."

ALEŠ ADAMIČ, projektant iz Kočevja: "V poslovnem svetu so takšne zadeve nekaj povsem normalnega. Nekateri skušajo to prikazati kot podkupovanje zdravnikov, osebno pa menim, da gre pri tem le za nevoščljivost. Prepričan sem, da bi marsikateri zdravnik šel na takšno potovanje, če bi mu ga le ponudili. Tipično slovensko pa je, da znamo iz vsega narediti afero."

NIVES PRELESNIK, zdravnik splošne medicine iz Ribnice: "Takšni seminarji doma ali v tujini so utečena oblika sodelovanja med farmacevtsko tovarno in zdravnikom. Če se pri tem koristno druži s prijetnim, ne vidim v tem nič slabega. Še posebno pa ne, ker je Krka pri nas med tistimi, ki imajo za sponzoriranje izobraževanja zdravnikov izredno veliko posluha."

Hud spopad...

(Nadaljevanje s 1. strani)

letos Dolenjska banka imela le še 376 delničarjev, 10 največjih pa je imelo že blizu 85 odst. vseh delnic.

• V Dolenjski banki ne skrivajo zadovoljstva, da se v tej "vojni" med največjima slovenskima bankama zmaga nasmiha Novi Ljubljanski banki. "Z NKMB se naša banka ni nikoli dogovarjala o medsebojni povezavi in tvorbi bančne skupine, prav tako nam niso niti namignili, da nameravajo kupiti delnice naše banke," zatrjuje Borsan. Pred časom so se dogovarjali o povezovanju regijskih bank. Ko je ta stvar propadla, so upravljalci Dolenjske banke lani kot najprimernejše izbrali povezovanje z NLB in z njo so o tem tekli tudi poslovni pogovori. V to je nasilno vdrl nenadejani in v tajnosti izvedeni nakup 24 odst. delnic Dolenjske banke s strani NKMB. NLB pa je nato ob podpori Dolenjske banke kupila še več njenih delnic.

Kot je znano, je Banka Slovenije za nazaj priznala NKMB upravljalski delež v Dolenjski banki v višini kupljenega lastniškega deleža. Pred dnevi je za to dovoljenje zaprosila tudi NLB.

A. BARTELJ

POVRNITEV STROŠKOV V ZVEZI Z GLOBOČCEM

IVANČNA GORICA - Ob ekološki katatrofi razlitja nafte v Ortneku je prišlo do onesnaženja pitne vode v za Občino Ivančna Gorica zelo pomembnem vodnem zajetju Globočec v dolini reke Krke. JKP Grosuplje bo sredstva z Ministrstva za okolje in prostor namenilo za izboljšave in ureditev čistilne naprave Globočec (dograditev na aktivno oglje v prahu), za vodovodni sistem Stična-Globočec (prevezava) in vzpostavitev stalnega monitoringa za kontrolo nad kakovostjo pitne vode. Ivanški občinski svet je iz obvezne proračunske rezerve Občinski gasilski zvezi nakazal dobrih 7 milijonov tolarjev za povrnitev stroškov sanacije vodnega vira Globočec.

POSVET GASILK

ŠMIHEL - Gasilska zveza Novo mesto - komisija za članice v okviru našega delovnega programa v sodelovanju s Svetom članic Gasilske zveze Slovenije organizira posvet članic prostovoljnih gasilskih zvez: Novo mesto, Trebnje, Metlika, Črnomelj in Semič, ki bo v petek, 9. aprila, ob 18. uri v gasilskem domu PGD Šmihel pri Novem mestu.

Sožitje - 25 let skrbi za prizadete

Društvo deluje na območju šestih občin, kjer je 266 duševno prizadetih

NOVO MESTO - Novomeško društvo za pomoč duševno prizadetim Sožitje, ki je eno najaktivnejših od 47 tovrstnih društev po Sloveniji, je prejšnji torek v Kulturnem centru Janeza Trdine slovesno obeležilo 25-letnico delovanja s prijetno kulturno prireditvijo, katere pokroviteljica je bila novomeška občina.

Skoraj polno dvorano obiskovalcev so svojim programom najprej navdušili učenci iz oddelka za vzgojo in izobraževanje pri Osnovni šoli Dragotina Ketteja in varovanci Varstveno-delovnega centra. Nastopili so še violinistka Maja Bevc, študentka Akademije za glasbo v Ljubljani, plesna skupina Roza Pirueta iz Glasbene šole Marjana Kozine pod mentorstvom Sonje Rostan in plesni skupini Plesnega centra Dolenjske.

"Ste, ker ste potrebni. Brez travne bilke bi bil svet manj, kot je. Vse je potrebno in vse se prilega, nihče ni več vreden ali manj vreden, vsakdo je neprimerljivo edinstven," je v slavnostnem govoru povedal novomeški župan dr. Tone Starc. Poudaril je, da je bilo v preteklem četrtstoletju veliko narejenega za boljše življenje prizadetih in njihovih družin. Direktor Zveze društev za pomoč duševno prizadetim Sožitje, Tomaž Jereb, je poudaril, kako pomembno in potrebno je bilo samoorganiziranje. Začetki novomeškega društva za pomoč duševno prizadetim segajo v leto 1964, ko je društvo vodil prof. dr. Anton Kotar, z njegovim odhodom v Ljubljano pa je potem zamrlo in znova zaživelo leta 1974. Jereb je še poudaril, da je novomeško društvo s svojim delovanjem pustilo sled v širšem Dolenjskem prostoru in okrepilo Zvezo društev Sožitje.

ZA 25 LET SOŽITJA - Prijeten kulturni program so pripravili tudi učenci iz oddelka vzgoje in izobraževanja pri OŠ Dragotina Ketteja in varovanci VDC-ja (na fotografiji). Še posebej pa so se na slovesnosti zahvalili vsem dosedanjim predsednicam društva. (Foto: J. D.)

Anica Stankovič, sedanja predsednica društva, je povedala, kakšni so občutki staršev, ko prepoznajo, da se jim je rodil drugačen otrok. Na nekatera svoja vprašanja nikoli ne dobijo odgovora, v veliko pomoč pa jim je društvo, kjer si starši med sabo izmenjujejo izkušnje, se izobražujejo na seminarjih in se skupaj tudi poveselijo. Dosedanje delo je društvo predstavilo v svojem glasilu, v bodoče pa bi radi v društvo vključili vse družine prizadetih oseb, prizadevajo pa si tudi za ponovno organiziranje mobilne obravnave predšolskih otrok, za obravnavo in pomoč družinam na domu, poskušali pa bodo razvijati tudi klubske dejavnosti v novih občinah.

J. DORNIŽ

Boj za že pridobljene pravice

Društvo paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja praznuje 20-letnico

NOVO MESTO - V Društvo paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja, ki ima svoj sedež na Novem trgu v Novem mestu in ki letos praznuje 20-letnico delovanja, je vključenih okrog 100 paraplegikov in tetraplegikov, vsako leto pa se jim pridruži 6 do 8 novih.

"Nočemo se nikomur smiliti, radi bi le, da se nam omogoči, da si lahko sami pomagamo. Smisel naše organizacije je, da vsak član postane čim bolj samostojen," je poudaril predsednik Društva paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja **Jože Okoren**, ki je tudi podpredsednik Zveze paraplegikov Slovenije. To pa ni vedno lahko. Prizadevajo si, da se paraplegiki po rehabilitaciji vrnejo v domače okolje, hišo ali stanovanje pa je ponavadi potrebno preurediti in prilagoditi življenju na vozičku.

"Mladim paraplegikom pomagamo pri prekvalifikaciji, da si pridobijo nov poklic in možnost zaposlitve, čeprav na žalost ugotavljamo, da v današnjih časih delodajalci nočejo zaposlovati invalidov," je povedal Okoren. Pomagajo tudi paraplegikom dijakom in študentom, društvo pa nudi za prevoze tudi adaptiran kombi. Člane seznanjajo s primernimi ortopedskimi pripomočki, ki jih potrebujejo za življenje na vozičku, saj so ponavadi prizadeti tudi njihovi notranji organi. Skrbijo tudi za zdravo življenje - imajo tudi organizirano športno rekreacijo itd.

"Borimo se, da bi obdržali vsaj pridobljene pravice, ki nam jih hočejo ukiniti. Tako se nam s 1. julijem, ko bo začel veljati davek na dodano vrednost, ukinja možnost nakupa avtomobila brez davka. To je za nas, ki nam je avto edino prevozno sredstvo, velika izguba," z grenkobo ugotavlja Okoren.

J. DORNIŽ

• V torek, 6. aprila, bo ob 10.30 v avli Kulturnega centra Janeza Trdine v Novem mestu slovesnost ob 20-letnici Društva paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja. Spregovorili bodo predsednik društva Jože Okoren, novomeški župan dr. Tone starc, ki je pokrovitelj prireditve, in predsednik Zveze paraplegikov Slovenije Ivan Peršak. V kulturnem programu bo prof. Jože Zupan predstavil Pavčkovo zbirko Dolenjske bližine, nastopila bo pianistka mag. Damjana Zupan, na ogled pa bo tudi razstava ročnih del.

Jože Okoren

BEGRAD V NOVEM MESTU - Uspešno črnomaljsko gradbeno podjetje Begrad je pred nedavnim svoj sedež preneslo v Novo mesto. Ob tej priložnosti so prejšnjo sredo v restavraciji Tango na Otočcu pripravili umetniški večer z naslovom Bližje ciljem, ki ga je zasnovala in režirala znana slovenska igralka in režiserka Violeta Tomič, sicer belokranjska rojakinja. Na prireditvi na Otočcu, ki se je je udeležilo veliko število uglednih ljudi, je direktor Begrada Franc Panjan (levi) direktorju novomeškega Šolskega centra Štefanu Davidu izročil ček za 1,5 milijona tolarjev, saj ta šola izobražuje tudi za poklice v gradbeništvu. (Foto: Marko Klinc)

GEA COLLEGE
VEČERNA ŠOLA EKONOMIKE IN FINANC
Novo mesto
pričetek: 15. aprila 99
11. ponovitev
Poslovnoizobraževalni center
Dunajska 156, 1000 Ljubljana
Tel.: 061/1687 002, 1687 301
Faks: 061/1688 213
E-mail: info@gea-college.si
Internet: http://www.gea-college.si
Kontaktna oseba: Andrej Zgombič

Ljubljansko pismo

Slovenci ostali najbolj zvesti hrvaški turisti

Vse ostaja pri starem

LJUBLJANA - "Zame osebno je povsem logično, da večina Piranskega zaliva pripada Sloveniji," je v Kopru, kjer je bil gost časopisne hiše Primorske novice, izjavil dr. Ivica Maštruko, hrvaški veleposlanik v Sloveniji, a takoj dodal: "Zgodovinski argumenti pri meddržavnih pogajanjih in na mednarodnih sodiščih nimajo nobene veljave; pomemben je dogovor obeh držav, da nimata ozemeljskih zahtev," je v spravljivem tonu dejal Maštruko.

Kakorkoli že se bo dogovor med Slovenijo in Hrvaško o naši južni meji iztekel, eno je kljub temu že zdaj jasno: Slovenci se letovanju v Istri in tudi južneje ob Jadranskem morju ne mislimo odreči. Slovenski turisti v hrvaški "turistični bilanci" zasedamo čvrsto tretje mesto, po številu nočitev pa celo drugo. Nekatera področja, denimo Istra, so tako v precejšnji meri odvisna predvsem od slovenskih turistov in pri sosedih to dejstvo tudi odkrito poudarjajo. Slovenci smo tudi sicer v letih po razpadu nekdanje Jugoslavije ostali najzvestejši hrvaški obiskovalci; uradni podatki tudi pravijo, da so naši turisti lani pri sosedih porabili najmanj 300 milijonov mark.

Gospodarske razmere pri sosedih sicer niso rožnate, vendar je Hrvaška tudi letos uspela zagotoviti precej denarja za pripravo sezone. Ob jadranski obali pravkar poteka nekakšno veliko "umivanje" turističnih objektov, kar je še posebej očitno v Istri, ki je za Slovence tudi najbolj zanimiva. V turističnih središčih, kot so Novigrad, Umag, Poreč in Rovinj, bodo do začetka sezone za obnovo turističnih objektov porabili več kot 100 milijonov mark. Številne dobrodošle novosti pa čakajo tudi obiskovalce avtokampov in nudističnih naselij, še posebej v Vrsarju.

Pa cene v hrvaškem primorju? Po hotelih je potrebno računati s cenami, ki bodo od lanskih višje za 5 do 10 odstotkov, v nekaterih primerih tudi več (denimo Dubrovnik), saj čakajo turiste povsem obnovljeni hoteli, cene iz prejšnjih let pa so bile pogosto neekonomske. V prihodnjih mesecih se sicer lahko zgodi, da bo prišlo do zniževanja cen v hotelih, kar bo seveda odvisno od povpraševanja. Vendar pa so hrvaški predstavniki prepričani, da se njihova država nepreklicno vrača na svetovno turistično tržišče.

Glede uporabe slovenskih počitniških zmogljivosti na Hrvaškem v prihodnjih mesecih ni pričakovati bistvenih sprememb; njihov status naj bi tudi letos uredili z začasnimi odredbami, ki bodo omogočile kolikor toliko normalno poslovanje.

Po napovedih hrvaških turističnih strokovnjakov naj bi letos Hrvaško obiskalo kar 670 tisoč slovenskih turistov.

VINKO BLATNIK

Novomeška kronika

VODNJAK - Zaradi slabih izkušenj v preteklih letih so novomeški komunalci letos vodnjak na novomeškem Glavnem trgu odkrilib šele teden dni po koledarskem začetku pomladi. Večkrat se je namreč že zgodilo, da sta nenadejan spomladanski sneg in zmrzal prizadela ta lepi vodnjak. Lani pred veliko proslavo 100-letnice rojstva olimpionika Leona Štuklja so vodnjak temeljito očistili in obnovili. Škoda le, da so brez potrebe posekali tudi dve lepi stari brezi ob vodnjaku. Menda naj bi jima le malo porezali veje, a so izvajalci to naredili preveč korenito in jih odžagali do korenin.

PLOŠČE - Jeseni padajo drevesa, spomladi pa se očitno začne sezona razbijanja fasadnih plošč. Tako so te dni razbijaški huligani začetek pomladi proslavili z razbitjem več fasadnih plošč na pročelju stavbe na Novem trgu. Očitno jim sedaj za sproščanje njihovega "ustvarjalnega" naboja ne zadošča več svinjanje fasad in pisanje tako imenovanih grafitov (v glavnem gre za angleško spačene neumnosti), sedaj moč svojega uma demonstrirajo že z razbijanjem in drugačnim povzročanjem škode. Ljudje se sprašujejo, kako da ob taki množici teh dejanj ne odkrijejo niti enega storilca. Če pa so ga, zakaj tega in kazni, ki si jo je prislužil, v poduk in za strah drugim javno ne objavijo? Mar zato, ker so kazni bolj podobne nagradi?

ŽUPAN - Od županskih volitev so minili že skoraj štirje meseci, a županski kandidati še zmeraj visijo na plakah, podih, štalah, drvarnicah, medtem so tiste, ki so jih pribili na kostanje, tepke in druga nič kriva drevesa, odnesle časov in vremena sile. Najdlje so se obdržali tisti pod streho, na primer Dular in Murn na vratih stare zidanice ob cesti v Orehku ter Koncilija na podu v Brusnicah. Starca so pa za štiri leta pribili kar na občinski križ...

Ena gospa je rekla, da so največje prvoaprilske potegavščine zbrane v predvolilnih programih strank.

TRADICIONALNO SEKANJE PIRHOV V STOPIČAH

STOPIČE - Gasilsko društvo Stopiče vabi na tradicionalno sekanje pirhov, ki bo na velikonočno nedeljo, 4. aprila, ob 14. uri pred ali v gasilskem domu v Stopičah. Najboljši tekmovalci bodo prejeli bogate nagrade, najboljšega sekača pa čakata prehodni pokal in glavna nagrada: vikend paket za 2 osebi v hotelu Park na Bledu. Prijavite se lahko uro pred pričetkom prireditve. Vabljeni sekači in njihovi navijači!

Suhokranjski drobiž

BANKOMAT V ŽUŽEMBERKU - Dolenjska banka je v Žužemberku na Grajskem trgu 7 postavila bančni avtomat, ki bo na voljo občanom 24 ur na dan. Tako bo možen dvig in polog gotovine, plačilo položnic in pogled na tekoči račun. Banka je v avtomat investirala 5 milijonov tolarjev in je pomembna pridobitev za občane pa tudi turiste v času turistične sezone.

PREDAVANJE - Društvo upokojencev in KO RK Dvor sta v četrtek, 25. marca, v prostorih gasilskega doma na Dvoru organizirala zdravstveno predavanje o osteoporozi in starosti. Z obiskom in predavanjem so bili navzoči zadovoljni.

BODO KRAJEVNE SKUPNOSTI? - Dušan Papež iz Hinj je na zadnji seji občinskega sveta Občine Žužemberk dejal, da krajani močno pogrešajo to obliko organiziranosti, zato je predlagal, da župan čim prej skliče zbore krajanov, na katerih bi se dogovorili o novih krajevnih skupnostih v občini.

TRADICIONALNI POHOD - PD Novo mesto, planinska sekcija Dvor, priredi v ponedeljek, 5. aprila, tradicionalni pohod z Mirne gore prek Podstenic na sv. Petra. Odhod avtobusa z Dvora bo ob 6. uri, hoja pa bo predvidoma trajala 6 do 7. ur. Vabljeni!

S. M.

ŽUPAN V TPV - Novomeški župan dr. Tone Starc s sodelavci je prejšnji četrtek obiskal podjetje TPV, kjer je tekla beseda predvsem o prostorskih vprašanjih in ureditvi kompleksa tega podjetja. (Foto: A. B.)

JAVNA DELA V NEVLADNIH ORGANIZACIJAH - Center za uravnotežen razvoj Vitra iz Cerknice pod vodstvom direktorja Bojana Žnidaršiča je prejšnji četrtek v Novem mestu v prostorih zavarovalnice Tilia pripravil delavnice o primernosti javnih del za nevladne organizacije. Na povabilo novomeškega zavoda za zaposlovanje se je odzvalo okrog 60 brezposelnih, delavnice pa se je udeležilo tudi pet predstavnikov nevladnih organizacij. V prvem delu so govorili o tem, kako se učinkovito predstaviti delodajalcu, v drugem delu pa so se z nevladnimi organizacijami pogovarjali o razpisih in o tem, kaj pričakujejo od brezposelnih. Žnidaršič je poudaril, da je znotraj nevladnih organizacij še veliko možnosti za zaposlitev, za to delo pa so primerni komunikativni ljudje in z notranjo toplino. (Foto: J. Dorniž)

KONFERENCA SLOVENSKIH ČASTNIKOV - Minulo nedeljo so se v Vojašnici Novo mesto na rednem letnem občnem zboru zbrali člani območnega združenja slovenskih častnikov. Zbor, ki mu je predsedoval Bogdan Mali, je obravnaval poročila o uspešenm delu v preteklem letu. Program dela častniške organizacije je predstavil njen sekretar Branko Đukić, ki je lani s sodelavci odlično izpeljal pohod na Dražgoše, lokostrelsko tekmovanje v Ankaranu, pohod v Logatec, strelsko tekmo za pokal županov in še vrsto drugih akcij. Udeleženci občnega zbora so zaradi ustanovitve novih občin spremenili ime častniške organizacije, ki se po novem glasi Območno združenje slovenskih častnikov Novo mesto. Združenje slovenskih častnikov bo še naprej vodil predsednik dr. Boris Pogačar. (B. A.)

Stičišče mesta z industrijo

Župan dr. Tone Starc s sodelavci na obisku v TPV-ju - Revoz daleč največji kupec

NOVO MESTO - Prejšnji četrtek je novomeški župan dr. Tone Starc s sodelavci obiskal podjetje TPV, katerega glavna dejavnost je proizvodnja opreme za avtomobile, predvsem avtomobilskih sedežev. Vodstvo TPV-ja z direktorjem Vladom Bahčem na čelu je goste seznanilo z dejavnostjo podjetja, ki je nastalo iz ene od delniških družb nekdanjega IMV-ja. Govor je bil tudi o prostorskih težavah, s katerimi se TPV srečuje pri širjenju in urejanju svoje dejavnosti.

TPV je od nekdanje IMV podedovala svoj položaj na kraju, kjer se stikata industrijski in stanovanjski del mesta, iz tega pa izhajajo tudi konflikti in težave, ki bi jih v TPV-ju radi rešili, pri tem pričakujejo tudi pomoč občine.

V TPV-ju se zavedajo svoje velike odvisnosti od Revoza, daleč največjega kupca njihovih avtomobilskih sedežev, saj kar tri četrtine TPV-jevih prihodkov prihaja iz Revoza. Zaradi manjše odvisnosti, ki pomeni tudi manjše tveganje, želijo povečati proizvodnjo za druge kupce, naj bo avtomobilskih sedežev ali sestavnih delov za evropsko prikoličarsko proizvodnjo, za katero že sedaj neposredno ali posredno delata njihovi tovarni v Brežicah in na Suhorju. V firmi je zaposlenih okoli 370 ljudi, ko bo vse po njihovih načrtih, pa jih naj ne bi bilo kaj več kot 400. V lanskem letu so ustvarili 7,9 milijarde prihodkov, kar je 33 odst. več kot leto poprej; dobiček je znašal 182 milijonov tolarjev, kar je 11 odst. več kot v letu poprej. Vsak zaposleni se je v lanskem letu izobraževal povprečno 71 ur, kar je firmo stalo okoli 60 tisočakov na zaposlenega.

"Tudi mi močno občutimo slabo slabo cestno in železniško povezavo Dolenjske s svetom ter negotovo preskrbo z elektriko," je med drugim dejal Bahč. Župana so na obisk povabili predvsem zato, da bi jim občina jasno povedala, kaj pri prostorski ureditvi pričakuje od TPV-ja, in da mu oni prikažejo svoje potrebe in želje in kako si predstavljajo njihovo uresničevanje. TPV želi urediti še center za prodajo rabljenih avtomobilov in zaokrožiti ter primerno urediti vso svojo dejavnost in posest.

A. B.

V VRTCU V STOPIČAH SREČANJE DRUŽIN

STOPIČE - Vzgojiteljice vrtca Škrat v Stopičah so pripravile 25. marca popoldne v vrtcu srečanje družin. V priložnostnem programu so otroci zapeli in zaplesali, v nadaljevanju srečanja so starši, otroci in vzgojitelji delali v likovnih delavnicah. Ob vsem so zbrani našli čas tudi za klepet in priložene sladkarije.

OBČNI ZBOR NOVOMEŠKEGA DRUŠTVA UPOKOJENCEV

NOVO MESTO - Društvo upokojencev Novo mesto vabi člane društva, nadzornega in upravnega odbora ter delegate iz poverjeništev, da se udeležijo občnega zbora društva, ki bo 10. aprila ob 17. uri v prostorih grmske osnovne šole.

TEKMOVANJE MLADIH KUHARJEV

LJUBLJANA - Na letošnjem sejmu Kulinarike na Gospodarskem razstavišču je potekalo prvo tekmovanje mladih kuharjev, ki so se ga udeležili mladi kuharji iz petih srednjih šol za gostinstvo in turizem, med drugim tudi iz Novega mesta, ter z Višje strokovne šole Bled, izven konkurence pa še Kobilarna Lipica in Slovenska nacionalna ekipa. Minuli petek so podelili priznanja in nagrade najboljšim ekipam, prvo mesto je pripadlo Srednji šoli za gostinstvo in turizem iz Radencev, drugo srednji šoli iz Maribora in tretje srednji šoli iz Izole. Tekmovanje, ki naj bi v bodoče postalo tradicionalno in tudi mednarodno, sta pripravila Ljubljanski sejem in Sekcija Kuharjev in slaščičarjev pri GZS. Ob tej priložnosti so proslavili tudi peto obletnico izhajanja revije Pet zvezdic.

Prizadevno topliško društvo

Uspešno delo Turističnega društva Dolenjske Toplice v lanskem letu in smeli načrti za letos

DOLENJSKE TOPLICE - Turistično društvo Dolenjske Toplice je eno najdejavnejših društev v Topliški dolini. Na občnem zboru zadnji petek so pregledali delo v preteklem letu in sprejeli program za letos.

V lanskem letu imajo kaj pokazati.Tako so že četrtič zapored v sodelovanju s tamkajšnjim zdraviliščem organizirali zelo uspelo prireditev Topliška noč in na njej predali namenu rekreativno progo, imenovano "Tek za zdravje".

Pod kozolcem v Suhorju so že četrtič zapored pripravili ličkarijo, ki je tudi privabila veliko ljudi. Na Arheološki poti so lani spomladi opravili vzdrževalna dela, društvo poskrbi tudi za strokovno vodstvo po tej zanimivi poti, o kateri so posneli tudi televizijsko reportažo.

Ob sprehajalnih poteh in na razgledališčih tega zdraviliškega kraja so postavili 11 klopi in spomladi v očiščevalni akciji očistili brežine Sušice. Ob pomoči zdravilišča so v okviru javnih del zaposlili dva delavca, ki sta čistila ulice, javne površine, črna odlagališča in okolico pokopališča. Pripravili so tudi ocenjevanje gostinskih lokalov ter predavanje o vzgoji cvetja. V sodelovanju z novomeškim Zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine so se lani začeli ukvarjati z Grbeževo hišo na Polju, enim redkih ohranjenih etnoloških objektov v dolini, ter z območjem gradu Soteska, ki ga želijo urediti za obiske.

Smelo so zastavili tudi načrte za letos. Poleg vzdrževalnih, nadaljevalnih, propagandnih in drugih del v zvezi s potjo na Cerovec in Rigelj, Arheološko potjo Cvinger in rekreativno potjo Tek za zdravje, del pri usposobitvi Grbeževe hiše za obisk javnosti in na območju gradu Soteska bodo pripravili več tradicionalnih prireditev, med njimi tudi novoletne skoke v Krko v Soteski na prvi dan leta 2.000.

A. B.

Končno le sprejeli statut in pravilnik

Na seji v Žužemberku opozorii na mnoge probleme

ŽUŽEMBERK - 4. seji žužemberškega občinskega sveta je prisostvoval tudi pravnik **Fredi Bančev** iz novomeške občine, ki je svetnikom razložil posamezne nejasnosti pri sprejemanju statuta in poslovnika občine. Tokrat so svetniki soglasno sprejeli novi statut občine in poslovnik občinskega sveta, ki ga je vestno pripravil neodvisni svetnik **Darko Pucelj** skupaj s člani komisije.

Dalj časa pa so se zadržali pri točki Vprašanja in pobude svetnikov. **Janez Hrovat** je župana vprašal o delu oz. nedelu javnih delavcev, **Ludvika Legana** pa skrbi odlagališče odpadkov in starih avtomobilov na Vinkovem Vrhu kot tudi bivši Novolesovi objekti na Dvoru. Svetniki so izrazili skrb za nekdanjo krajevno lastnino - kamnolom, ki ga izkoriščajo drugi brez vsakega posluha za sanacijo odprte rane v naravi.

DARKO PUCELJ - predsednik komisije za statut občine in poslovnik sveta

Nežka Primc je predlagala, da se na prihodnjo sejo povabi predstavnike Komunale in se dolg bivše KS Žužemberk do KS Dvor v višini 7.440.000 tolarjev nameni in rezervira za dvorano ali podružnično šolo na Dvoru. **Vlado Kostevc** pa je svetnike seznanil s pripravami na praznovanje 600-letnice trga v Žužemberku. Svetniki so spregovorili tudi o dolgovih, ki jih imajo bivše KS, čeprav točnih podatkov še vedno ni.

S. M.

- *Prava etika se začne tam, kjer se neha govorjenje. (Schweitzer)*
- *Komunizem je crknjen tiger. (Michnik)*
- *Na Trdinovem vrhu ne bi smelo biti ne naše ne hrvaške vojske! Naredite planinski dom in vsi okolišani bomo srečni. (Gostilničar Hudoklin iz Gabrja)*

KDO JE V RESNICI ZAPOSTAVLJEN

Krajevne skupnosti so nezadovoljne

O osnutku proračuna s predstavniki občine - Kaj bo z že začetimi investicijami? - KS zahtevajo servis

NOVO MESTO - Svet krajevnih skupnosti (KS) novomeške občine je v ponedeljek na Rotovžu sklical sestanek predsednikov svetov KS, na katerega so povabili tudi novomeškega župana dr. Toneta Starca, podžupana Martino Vrhovnik in Marjana Somraka, šefa kabineta Jožeta Derganca in sekretarja za urejanje okolja Boruta Novaka. V svetu krajevnih skupnosti namreč niso zadovoljni z izhodišči v osnutku proračuna.

Predsednik sveta KS **Nikola Padevski** je opozoril na odprte investicije, kot so severna obvoznica, za katero se bojijo, da se gradnja druge faze ne bo nadaljevala, potem na obnovo knjižnice Mirana Jarca, ki stoji že dva meseca, odkar je propadel Pionir Standard, na osnovno šolo na Drski, za katero so zbirali denar že s samoprispevkom, in pokopališče Srebrniče, za katero je v letošnjem osnutku proračuna predvidenih le 10 milijonov tolarjev. Po drugi strani je Padevski očital visoke nagrade oz. plače, ki naj bi jih prejemali občinski funkcionarji.

Župan dr. **Tone Starc** je dejal, da ni velikih možnosti za povečanje prihodkov proračuna, zato meni, da je stvarna številka prihodkov še za 5 odst. manjša od predvidenih 4 milijard tolarjev. Glede omenjenih investicij pa je poudaril, da bo gradnja pokopališča v Srebrničah nemoteno tekla naprej, tudi z gradnjo OŠ Drska naj bi letos nadaljevali, polovico denarja zanjo pa naj bi prispevala država; predviden je tudi podpis pogodbe za gradnjo druge faze severne obvoznice, zavzemali pa se bodo tudi za nadaljevanje gradnje knjižnice. Podžupanja **Martina Vrhovnik** je na očitek glede plač občinskih funkcionarjev, kamor sodijo tudi nagrade za svetnike, dejala, da so to postavko že zmanjšali za 6 milijonov tolarjev, v pripravi pa je tudi pravilnik, kjer bodo natančno določena merila za pridobitev plače in denarnih nadomestil.

Sekretar za urejanje prostora **Borut Novak** je menil, da krajevnim skupnostim le ne kaže tako slabo, saj so za njihovo delovanje namenili 5 odst. več kot lani, prav tako so več namenili tudi za ceste in investicije, prednost pa bosta imeli gradnja vodovodov in kanalizacija. Tudi šef kabineta župana **Jože Derganc** je dejal, da KS v tem proračunu niso zapostavljene, pravilneje rečeno bi bilo, da so vsi zapostavljeni, pri tem pa je mislil na izdatke oz. dolgove, ki jih je naredila prejšnja občinska oblast. Lani so za KS v proračunu namenili 190 milijonov tolarjev, v osnutku letošnjega pa je predvidenih 192,5 milijonov.

Predsedniki KS so izpostavili različne probleme. **Andrej Blažič** iz KS Otočec je predlagal, naj se novomeška občina zgleduje po šentjernejski, kjer zadnja leta na veliko gradijo ceste, vodovode, kanalizacijo, pločnike in drugo. **Božo Horvat** iz KS Žabja vas je povedal, da v zadnjih osmih letih niso dobili nič razen napeljave plina.

Sledila je razprava o akciji čiščenja okolja, ki bo v KS potekala do 30. aprila. Sekretar Novak je udeležencem sestanka predstavil **Jožeta Kobeta**, ki je vodja komunalnega nadzora na občini, po novem pa naj bi bil tudi vodja urada za krajevne skupnosti. Nekateri predsedniki so bili proti tej službi, vsi skupaj pa so ugotovili, da to ni tisto, kar so si želeli. Že večkrat so namreč opozorili, da bi potrebovali servis, ki bi jim pomagal pri pripravi projektov ipd. Menili so, da občina vse te strokovne službe ima in tudi preveč zaposlenih, ki bi jih na ta način lahko zaposlili z delom, zato so sklenili, da bodo od občine zahtevali, naj jim predloži seznam del in nalog, ki naj bi jih opravljal omenjeni urad.

J. DORNIŽ

Bo svetnike še bolela glava?

Metliški svetniki na tretji seji niso uspeli predelati niti polovice točk

METLIKA - Iz obširnega dnevnega reda je bilo slutiti, da seja ne bo kratka, saj naj bi svetniki med drugim razpravljali o lanskem in letošnjem proračunu. A do teh točk sploh niso prišli.

Seja se je začela s četrturno zamudo, ker je komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja še usklajevala predloge za člane. Prav njen novi predlog pa je bil srž nekajurne polemike, saj se je razlikoval od predloga, ki so ga svetniki dobili v gradivu. **Ivan Škof** (DeSUS) je menil, da je komisija s spreminjanjem predlogov dala sama sebi nezaupnico. Hkrati ni upoštevala sorazmerja zastopanja strank v občinskem svetu. **Jureta Damjanoviča** (DeSUS) je zanimalo, kdo je prisilil komisijo, da je ponovno razpravljala. **Juš Mihelčič** (Lista za Metliko) je priznal, da je bil pobudnik za ponovno pretehtavanje predlogov, saj se je izkazalo, da za prvotno listo ni bilo pristankov vseh kandidatov in predlagateljev.

Potem je stekla polemika o tem, kako naj bi oblikovali kandidatno listino. **Boris Govednik** (LDS) je po duhoviti domislici o vinu in bolečinah v glavi predlagal, da bi glasovali na naslednji seji, ko bi na liste uvrstili še dodatne kandidate. Tudi **Branko Matkovič** (ZLSD) je bil za preložitev, po njegovem pa je tudi sporno, ker je bilo gradivo izročeno šele med sejo. Župan **Slavko Dragovan** je vztrajal, da morajo najprej glasovati o predlogu komisije, pri tem pa ni pomembno kdaj. A Matkovič je bil prepričan, da bi komisija, ki je umaknila prvi predlog, lahko storila tako tudi z drugim.

Kljub vsemu so svetniki tajno glasovali o odboru za kmetijstvo, gospodarstvo, finance in premoženje, družbene dejavnosti, za urejanje prostora in komunalo ter o nadzornih odborih občine in Komunale. Vsi odbori so dobili večino glasov.

M. BEZEK-JAKŠE

DR. DRNOVŠEK V DANFOSSU - Črnomaljci radi pokažejo uspešen Danfoss tudi visokim gostom, ki jih obiščejo. Tako ga je v družbi lastnika danskega koncerna Jorgena Clausna, njegove žene Anette ter direktorja črnomaljskega Danfossa Leopolda Panjana pretekli teden obiskal tudi predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek. Clausen (drugi z leve) je ob tem dejal, da je zadovoljen s produktivnostjo svojih tovarn v Sloveniji, saj ni nič manjša kot v zahodni Evropi. (Foto: M. B.-J.)

KOLO NA VUZEMSKI PONEDELJEK

METLIKA - V velikonočni ponedeljek, 5. aprila, bodo ob 15. uri metliški folkloristi - kot je že nekajletna navada - na metliškem "placi zavirali kolo". Pred tem bo obiskovalce pozdravila Mestna godba Metlika, gostje pa bodo kmečke gospodinje, ki bodo izdale nekaj velikih kuharskih skrivnosti.

Danfoss zmanjšal brezposelnost

Črnomaljski Danfoss lani in predlani zaposlil 750 delavcev - Letos naj bi izdelali 3,4 milijona hermetičnih kompresorjev za hladilno-zamrzovalno tehniko - Čim bolj varčen izdelek

ČRNOMELJ - Danfoss Compressors, ki je pričel v Črnomlju poslovati leta 1992 z nekaj deset od Gorenja prevzetimi delavci, je lansko leto zaključil s 190 milijoni DEM letnega prometa in 1.050 zaposlenimi, sedaj pa jih imajo še 20 več. Samo lani so v Danfossu zaposlili 290 delavcev, leto poprej pa 460. Danfoss je tako največji delodajalec v črnomaljski občini in ima veliko zaslug, da je brezposelnost v občini znosnih 11 odst.

Lani se je zelo povečalo tudi povpraševanje po kompresorjih za hladilno tehniko, ki jih izdelujejo v Danfossu. Izdelali in prodali so jih 3,1 milijona ali za desetino več kot so načrtovali, zlasti v prvi polovici leta pa so celo z nadurnim delom komaj zadovoljevali potrebe kupcev. V Črnomlju so v lanskem letu razširili zmogljivosti v proizvodnji od 2,3 milijona kompresorjev na 3,5 milijona. V novem delu tovarne, zgrajenem predlani, so lani postavili dodatno montažno linijo z zmogljivostjo 1,2 milijona kompresorjev na leto, zagnali pa so tudi linijo za proizvodnjo milijon motorjev za kompresorje letno. Za naložbe so tako v minulem letu namenili 21,4 milijona DEM.

Letos naj bi v črnomaljskem Danfossu izdelali 3,4 milijona kompresorjev. Ne smemo prezreti, da hermetični kompresorji iz Črnomlja pokrivajo 3 do 4 odst. potreb na svetu. 93 odst. izdelkov prodajo na tuje neposredno, nadaljnjih 5 odst. pa v hladilno-zamrzovalnih aparatih Gorenja. Večino črnomaljskih kompresorjev pokupijo v Italiji, Nemčiji, Danski, Turčiji, Pakistanu, Kitajski, Kolumbiji. V Sloveniji pa sta njihova kupca Gorenje in LTH iz Škofje Loke. Glede na to, da je zahodnoevropski trg dokaj zasičen s hladilno tehniko, se povpraševanje po kompresorjih tam ne bo bistveno povečevalo. Pač pa vidijo velike možnosti za prodajo v državah tretjega sveta in v vzhodni Evropi.

V Danfossu namenjajo veliko pozornost razvoju kompresorja. V začetku devetdesetih let so predvsem zamenjevali ozonu škodljive snovi z ekološko sprejemljivejšimi, sedaj pa stremijo za tem, da bi čim bolj zmanjšali porabo energije in omilili hrup. Tako danes hladilno-zamrzovalni aparat porabi do polovice manj električne energije kot pred desetimi leti.

M. B.-J.

Zopet poslikana

Delo plačal izseljenec

METLIKA - Ko so pred nekaj leti temeljito obnavljali zunanjščino metliške farne cerkve sv. Nikolaja, so natančno izrisali na papir sončno uro, ki je bila na fasadi na zadnji strani cerkve. Vendar pa je zmanjkalo denarja, da bi jo ponovno narisali za cerkveno steno. Zanimivo pa je, da niso, ko so odstranjevali plasti beleža in ometa, našli sledi poslikave božjega očesa nad glavnim vhodom v cerkev.

Pa vendar se nekateri tega očesa še dobro spominjajo, med njimi tudi metliški rojak Ivan Plut, ki sedaj živi v Kanadi. Svoje otroštvo in mladost je namreč preživel na Mestnem trgu, le nekaj deset metrov od farne cerkve. In kot je dejal, se mu je vedno zdelo, da ga spremlja to oko. Zato je bil toliko bolj presenečen, da ga po obnovi fasade niso narisali. Metličan Janez Starc je povedal, da je Pluta ob obisku v domovini zanimalo, če bo cerkev spet dobila nazaj svoje oko. Starc pa mu je bolj za šalo kot zares dejal, če bo plačal poslikavo. In Plut je privolil tako v plačilo poslikave očesa kot sončne ure.

V začetku preteklega tedna sta Maša Mašuk iz Moskve in njen mož Nikolaj, ki sicer prihaja iz Krasnojarska, začela s poslikavo. Slikarja, ki že pet let živita na Gorenjskem, sta v Metliko prišla s pomočjo jeseniškega župnika Jožeta Milčinoviča, sicer doma v bližnjih Draščičih.

SLIKANJE NA LESTVI - Nikolaj Mašuk je z lestve, ki so jo posodili metliški gasilci, zadnja dva tedna na pročelje farne cerkve sv. Nikolaja slikal božje oko, ki bo lahko zopet spremljalo donatorja Ivana Pluta iz Kanade, ko bo obiskal rodno Metliko. (Foto: M. B.-J.)

M. BEZEK-JAKŠE

Anton Černič, novi predsednik Belokranjskega muzejskega društva

Jubilejni zbor

Belokranjsko muzejsko društvo letos praznuje 50. rojstni dan

METLIKA - Člani Belokranjskega muzejska društva so se pretekli konec tedna zbrali na jubilejnem 50. občnem zboru. 10. novembra letos bo namreč minilo pol stoletja, odkar je 22 članov ustanovilo društvo, ki danes šteje 268 članov. Od ustanovnih članov so živi le še štirje: dolgoletni predsednik in pobudnik ustanovitve društva prof. Jože Dular, Gojko Jug, Zvonko Pavlovič in Martin Črnugelj.

Dosedanji predsednik društva Leon Gregorčič je priznal, da lani predvsem iz objektivnih razlogov niso uresničili celotnega načrta. So pa skupaj z mestno skupnostjo Metlika izdali razglednico listine o metliških mestnih pravicah, s turističnim društvom Vigred pa zloženko ter v Vinici obnovili črke na spominskih ploščah na Župančičevi rojstni hiši. V jubilejnem letu načrtujejo postavitev spominske plošče na metliški komendi izumitelju fotografije na plošči Janezu Puharju ob 160. obletnici njegovega prihoda v Metliko. Ob 100-letnici rojstva skladatelja Matije Tomca bodo postavili spominsko ploščo na njegovi rojstni hiši v Kapljiščih. Ob jubileju društva bodo izdali publikacijo ter pripravili priložnostni poštni žig, v načrtu pa je tudi sofinanciranje tiska kronike Metlike prof. Zvonka Rusa. Na občnem zboru društva, na katerem so po uradnem delu predstavili knjigo svojega člana Toneta Jakšeta "Naše korenine", za novega predsednika izvolili Antona Černiča, ki je bil v preteklem mandatu zelo uspešen predsednik mestne skupnosti Metlika.

M. B.-J.

VELIKONOČNA USTVARJALNICA

ČRNOMELJ - Zik-knjižnica Črnomelj vabi v soboto, 3. aprila, ob 9. uri na velikonočno ustvarjalnico. Izdelovali bodo velikonočne voščilnice. Cena ustvarjalnice je sto tolarjev, vodila pa jo bo Irena Muc.

Kakšno ime šole?

VINICA - Občinski svetnik Jože Stegne je predlagal, da bi bilo prav, ko bi se osnovna šola v Vinici imenovala po Otonu Župančiču. Ideja morda ni slaba, vprašanje pa je, če bi jo Stegne izrekel, če bi bil v prejšnjem mandatu poslušal maratonske polemike o tem, kakšna imena naj nosita osnovni šoli Milke Šobar-Nataše iz Črnomlja in komandanta Staneta v Dragatušu. Tudi procedura pri spreminjanju imena je vse prej kot enostaven.

Viniški šolniki si niso nabrali ravno najboljših izkušenj že pri registraciji šole po novi zakonodaji, za katero so potrebovali skoraj dve leti, čeprav je šlo le za dopolnitev dokumentacije. Pri spremembi imena pa bi morali spremeniti tudi ustanovni akt in vse interne akte, opraviti registracijo na sodišču, veliko opravkov bi imeli na zavodu za statistiko, v zemljiški knjigi, geodetski upravi in še kje. Morda bi kljub vsemu vse to pogoltnili, a je pri mnogih še živ spomin na leti 1966 in 1967. Takrat je bilo namreč vodstvo šole zelo vneto, da bi šola nosila ime po Župančiču. A je obupalo, ko je zvedelo, da morajo za uporabo imena znane osebnosti iz kulture pridobiti soglasje svojcev do tretjega kolena.

Po tem je viniške šolnike očitno dokončno minilo, da bi se njihova šola imenovala še kako drugače kot po kraju. Seveda pa ne nasprotujejo idejam, kakršna je Stegnetova. Le da odločitev o spremembi imena prepuščajo ustanovitelju, torej občini Črnomelj. S tem pa seveda tudi skrb za izvedbo postopkov in plačilo stroškov, ki bi veljali okrog 400 tisočakov.

M. BEZEK-JAKŠE

V ČRNOMLJU BODO ODSTRANILI SEMAFOR

ČRNOMELJ - Iz dobro obveščenih virov smo izvedeli, da bodo Črnomaljci v kratkem odstranili prvi in edini semafor v občini, ki stoji na križišču Kolodvorske ceste in Ulice 21. okrobra. Potem ko že nekaj mesecev na semaforju utriplje le oranžna luč, so namreč odgovorni občinski možje ugotovili, da promet v omenjenem križišču poteka nemoteno. Vendar pa semafor za črnomaljsko občino ne bo izgubljen, saj ga nameravajo namestiti v Ručetni vasi, na križišču partizanske magistrale in ceste, ki vodi v Semič. S tem bodo ubili dve muhi na en mah: ker je v bližini križišča ob cesti veliko skladišče hlodovine, bo promet potem veliko varnejši. Poleg tega bodo Črnomaljci, ko si ne bodo želeli Semičanov, na semaforju ob cesti, ki pelje iz Semiča, preprosto prižgali rdečo luč.

O KULINARIKI IN VINU

SEMIČ - Turistično društvo Semič pripravlja za petek, 2. aprila, ob 17. uri v semiški gostilni Pezdirc predavanje priznanega etnologa prof. dr. Janeza Bogataja. Beseda bo tekla o kulinariki, vinu in urejenosti okolja.

Pomagajo, a morajo plačati davek

Semiški gasilci so na občnem zboru Gasilske zveze opozorili na marsikaj, kar je po njihovem nepravično in nelogično - Gasilstvu bo občina namenila toliko denarja kot lani

SEMIČ - Gasilska zveza Semič, ki združuje devet prostovoljnih gasilskih društev v občini, je imela preteklo soboto občni zbor, ki sta se ga udeležila tudi podpredsednik GZS Tone Koren in pomočnik direktorja republiške Uprave za zaščito in reševanje Franc Šink. Predsednik GZ Semič Alojz Derganc je v poročilu o delu v preteklem letu brez dlake na jeziku povedal, da je v gasilstvu veliko nelogičnega in gasilcem nerazumljivega.

Da pa zberejo dovolj denarja za najnujnejše društveno delo, pripravljajo zabavne prireditve, tekmovanja, veselice, od katerih morajo plačati davek za ustvarjeni dobiček. "Toda ali nismo gasilci vključeni v humanitarno organizacijo, ki porabi denar za pomoč ljudem v nesreči? Zakaj zahteva država od nas davke, ko pa vendar častno in pošteno delamo zanjo?" se je vprašal Derganc. Omenil je tudi gasilsko društvo Strekljevec, ki je z dvema tekmovalnima članskima desetinama in eno pionirsko v slovenskem vrhu. Po drugi strani pa imajo društvo, ki ga ni imenoval, v njem pa se ukvarjajo s kadrovskimi težavami, čeprav "pokriva" veliko požarno ogroženo območje. A prvemu zveza ne more pomagati, ker je po zakonu denar namenjen za operativno izobraževanje in ne za športna tekmovanja, tako da si mora iskati sponzorje. Drugo društvo pa mora prositi in ga siliti, da bi se kaj premaknilo. Derganc je pohvalil tudi gasilke, še zlasti iz GD Stranska vas, ter pionirje, obžaloval pa je spodleteli poskus organiziranja mladinskega sveta.

Tudi župan Janko Bukovec je pohvalil zanesenjaške gasilce. Dejal je, da so zaradi manjše vsote v občinskem proračunu mnogim porabnikom odrezali manjši kos pogače, gasilci pa bodo dobili tolikšnega kot lani. Strinjal se je, da morajo biti tisti, ki se trudijo, deležni večje vsote. Hkrati jim je položil na srce, naj nikar ne hodijo prosit na občino, kajti denarja, ki so ga imeli na razpolago lani, letos ni. Tudi Koren je na predlog, da bi uspešnim gasilcem poleg pokala izročili uporabno nagrado, odgovoril, da GZS nima denarja in mora še za pripravo tekmovanj iskati sponzorje. Pristavil je, da bodo ob 130. obletnici gasilstva na Slovenskem junija v Metliki gasilci povedali, da so vedno dokazovali, da pri njih ni šlo zgolj za besede, ampak za velika dejanja.

M. BEZEK-JAKŠE

Sprehod po Metliki

VEDEŽEVALEC - Metliški svetniki so na 3. seji sejali do enajstih zvečer, a jim je v petih urah uspelo obdelati le šest od štirinajstih točk dnevnega reda. Se pa menda zadnje čase na občinski upravi precej zanimajo za znanega Metličana Matjaža Rusa, ki bi ga želeli, če ne bi šlo drugače, za začetek zaposliti vsaj honorarno. Matjaž je namreč napovedal, da bodo svetniki obdelali sedem točk dnevnega reda. Na občinski upravi so prepričani, da bi jim Matjaž, ki ima očitno dober instinkt za napovedovanje prihodnosti, lahko pomagal tudi pri nekaterih drugih, za občinske može nepredvidljivih, a pomembnih zadevah.

SRBIJA - V precej zajetnem seznamu servisov, ki jih ima Renault po vsem svetu, je oni dan Metličan zaman iskal Renaultov prodajno-servisni center, ki ga ima Črnomaljec Vrtin v Metliki. Med servisi v Sloveniji mu ga namreč nikakor ni uspelo najti. Potem pa mu je šesti čut velel, naj pogleda na seznam še pod Srbijo. In glej ga, zlomka, med servisi v Srbiji je bil zares tudi metliški. Pravzaprav so lahko Metličani kar srečni, da je tako. Ob napadih Nata na Srbijo so lahko povsem brez skrbi, da bo na njihovo mesto priletela bomba zavezniških sil, saj natovci skoraj zagotovo ne vedo, da Metlika, po Renaultovem seznamu sodeč, pripada Srbiji. Prav tako pa se Metličanom ni ničesar bati, če bodo slučajno Srbi napadli Slovenijo, saj so njihovi, torej srbski.

Črnomaljski drobir

ONESNAŽEVANJE - Nedavno je v Črnomlju predaval dr. Vitomir Belaj, dober poznavalec zelenega Jurija in vsega, kar je povezano z njim. Črnomaljce je med drugim zanimalo, kako bi pojasnil, da so nekdaj zalučali zelenega Jurija z enega od črnomaljskih mostov v reko. A strokovnjak ni znal odgovoriti. Pa je odgovor povsem preprost. Pred desetletji še ni bilo ekološko osveščenih članov črnomaljske ribiške družine, da bi preprečili onesnaževanje voda, pa so si zato Črnomaljci privoščili marsikaj, tudi metanje zelenega Jurija v Dobličico ali Lahinjo.

OBISK - Predsednika slovenske vlade dr. Janeza Drnovška so pretekli teden ob obisku v Črnomlju peljali tudi na ogled uspešnega Danfossa. Morda bi bilo bolje, da bi si ogledal katero od praznih nekdanjih tovarn, na primer viniški Novoteks. Potem bi bila morda tudi njegova ocena o splošnih gospodarskih razmerah v Sloveniji takšna, da bi se vsaj delno z njo strinjali tudi gospodarstveniki, ki, stoječi trdno na tleh, presneto dobro občutijo, kako je v resnici.

SPOMINSKA PLOŠČA - Belokranjsko muzejsko društvo je imelo nekaj let v načrtu postavitev spominske plošče Danilu Bučarju, a se Črnomaljci nikakor niso mogli odločiti, kam bi jo pritrdili. V društvu so obupali in vsaj za nekaj časa ploščo Bučarju črtali s seznama načrtovanih del. A zavedni Črnomaljci so prepričani, da bi skladatelj nekje moral imeti svojo ploščo. Ker njegova rojstna hiša razpada in bi se lahko podrla s ploščo vred, predlagajo, da jo pritrdijo vsaj na črnomaljski grad, v katerem je tudi restavracija. Da bi se izognili začudenim vprašanjem, zakaj se je spominska plošča znašla na grajskem zidu, pa naj bi nanjo dopisali, da je Bučar rad zahajal v grajsko restavracijo.

Semiške tropine

GASILKE - Župan Janko Bukovec je na občnem zboru Gasilske zveze Semič zažugal predstavnikom trebanjskih gasilcev, naj nikar ne pogledujejo k njihovim uspešnim gasilkam, ker jih ne bodo dali v Trebnje. Pa ga je trebanjski gasilec potolažil, da s kolegom nikakor ne nameravata odpeljati gasilk iz semiške občine, bosta pa jih priporočila trebanjskih fantom...

RAČUNI - Je že res, da se vsaka stvar enkrat zgodi prvič. Tako je tudi podpredsednik Gasilske zveze Slovenije Tone Koren na prej omenjenem občnem zboru priznal, da je prav v Semiču prvič slišal za Gasilsko zvezo, ki ji ni bilo potrebno poravnati računov. Semičani so imeli namreč takšno srečo, da za nakup pokalov v lanskem letu sploh niso dobili računa, zato ga seveda tudi plačali niso, medtem ko je neki drugi račun prišel šele čez mesece in torej že v letošnjem letu. Sveti Florjan, daj, da bi bilo takšnih primerov čim več!

Drobne iz Kočevja

8. IN 25. MAREC - V kočevskem vrtcu se res obnašajo v skladu s pravili demokratične družbe, saj "praznujejo" tako 8. kot 25. marec. Tako so malčki svojim mamicam ob dnevu žena iz vrtca prinesli prikupne ikebane, na materinski dan pa so jih razveselili s svojim nastopom. Ob tako hvalevrednem spoštovanju različnih prepričanj pa so bile mamice pripravljene tudi zelo hitro pozabiti, da so morale dan pred 8. marcem s svojimi malčki v gozd nabrati cvetje, s katerim so v vrtcu opremili ikebanice in si tako letos zato, ker je 8. marec padel na ponedeljek, pravzaprav same nabrati cvetje!

NIHČE SE NE ZMENI - Urejanje prostorov bivše Ljudske restavracije na Trgu zbora odposlancev v Kočevju se v teh dneh bliža koncu. Prostore za svoje potrebe ureja njihov lastnik, kočevski Mercator Trgopromet, ki pa mu bo, kot kaže zaključevanje del, uspelo prostore urediti brez vseh za to potrebnih soglasij. Ena izmed lastnic stanovanj v stavbi, v pritličju katere urejajo prostore, jim namreč za to ni dala svojega soglasja. Ker očitno ne gre za pomembno zadevo, se za to nihče ne zmeni, misel, da bi karkoli v zvezi s tem ukrenila, pa je že zdavnaj opustila tudi sama lastnica stanovanja, ki ni dala svojega soglasja. To namreč ne bi ničesar spremenilo! Trgopromet bi z urejanjem prostorov nadaljeval in jih nazadnje tudi uredil, če pa bi moral zaradi tega plačati še kakšno kazen, bi bil to le malenkosten strošek več v celotnih stroških za ureditev svojih novih prostorov.

Ribniški zobotrebci

DRŽIMO PESTI! - V petek, 9. aprila, naj bi v prostorih gostilne Mihelič v Ribnici potekala 37. seja odbora državnega zbora RS za gospodarstvo. V programu obiska ne le članov odbora, ampak tudi cele množice predstavnikov slovenskih lesno-predelovalnih podjetij je ob 11. uri ogled podjetja Stolarna Dobrepolje in razgovor s podjetniki iz občin Velike Lašče in Dobrepolje, ob 12.30 obisk občine Velike Lašče, ob 13.30 obisk Ribnice ter ogled podjetja Inles Ribnica in ribniškega muzeja domače obrti, in nato ob 15.30 seja odbora. Po dosedanjih neuspelih poskusih izvedbe seje odbora za gospodarstvo v Ribnici lahko zato le držimo pesti, da bo do nje slednjič le prišlo - pa čeprav tudi na račun kakšne urice zamude tu in tam ali celo, da se bo potrebno čemu iz predvidenega programa obiska odpovedati!

V RIBNICI PREDSTAVILI KAPŠEVO KNJIGO

RIBNICA - Čebelarsko društvo Ribnica in Klub prijateljev Miklove hiše sta v Miklovi hiši predstavila knjigo Med in zdravje avtorja dr. Petra Kapša iz Novega mesta.

Laški sel

IŠČEJO VODIČE - Turistično društvo Turjak išče enega ali več vodičev po turjaškem gradu. Delo bodo opravljali po pogodbi od aprila do oktobra, prijave pa sprejema Turistično društvo Turjak do 20. aprila.

USPEŠNI GREGOR - Na šolskem tekmovanju je Gregi Mesec (8.b) zasedel skupaj z Anžetom Staričem prvo mesto, nato je zmagal še na regijskem prvenstvu, na državnem prvenstvu pa je bil peti.

PRIZNANJE Z JAPONSKE - Na Japonskem je bil zadnji svetovni bienale otroške umetnosti, na katerega je prispelo preko 46.400 likovnih del iz 129 držav. Sandra Zadnik iz šole Primoža Trubarja Velike Lašče (njena mentorica je Martina Venturini) je za svojo risbo Lašč prejela srebrno priznanje.

KDO JE "IZGUBIL" GUME? - Po občini se spet pojavljajo divja odlagališča odpadkov, posebno vidna zdaj, ko je izginil sneg. Eno tako divje odlagališče je pri Sekiriščih blizu Roba, kjer je neznanec odložil večjo količino avtomobilskih gum. Občani bodo varovali svojo občino in popisovali številke avtomobilov, iz katerih bodo odlagali odpadke na neprimernih krajih.

ODVAŽALI BODO NEVARNE ODPADKE - Podjetje Snaga bo odvažala nevarne odpadke iz gospodinjstev na območju Turjaka 12. in 13. aprila (s parkirišča pri zadružnem domu), 14. in 15. aprila pa iz Velikih Lašč (gasilski dom). Kosovni material bodo odvažali šele v drugi polovici maja.

Krajevne skupnosti (ne)pravne osebe?

Zavrnili sprejem osnutka statuta in poslovnika občine

RIBNICA - Na tretji redni seji so ribniški svetniki drugič zavrnili osnutek statuta občine ter osnutek poslovnika o delu občinskega sveta. Pri obravnavi osnutka se je zapletlo, ko je na začetku seje pet svetnikov slovenskih krščanskih demokratov podalo številne pripombe. Med drugim, je poslanec Benjamin Henigman odločno zagovarjal nadaljnji pravni status krajevnih skupnosti (Dolenja vas, Velike Poljane, Sveti Gregor in Ribnica), kar pomeni, da bi lahko le-te tudi v prihodnje poslovale z lastnim žiro računom, sklepale pogodbe in upravna razmerja. Župan Jože Tanko je pojasnil, da bodo KS še naprej samostojno odločale o številnih dejavnostih, a brez lastnega žiro računa in z denarjem, ki ga bodo prejemale iz integralnega občinskega proračuna.

Zaradi te in drugih pripomb je župan osnutek umaknil z dnevnega reda, enako je storil tudi s poslovnikom občinskega sveta. V nadaljevanju so svetniki zavrnili tudi osnutek zaključnega računa za leto 1998, in sicer zato, ker ga nadzorni odbor še ni pregledal. Tako bo na sestavo svojega proračuna morala počakati tudi nova občina Sodražica.

M. G.

PREDSTAVITEV KNJIGE O GRČARICAH

LOŠKI POTOK - 23. marca je avtor Mirko Oražem s pomočjo predsednika območnega sklada za ljubiteljsko kulturo Jožeta Lampeta predstavil knjigo o Grčaricah, okoliških zaselkih in življenju od nastanka naselja do današnjih dni. Zanimivo je, da je opisana vas danes naseljena pretežno s Potočani, ki so se tam naselili nekateri takoj po odhodu Kočevarjev, nekateri pa po končani drugi svetovni vojni. Tako sta v Grčaricah le še dve družini iz rodu nekdanjih naseljencev. Knjiga, o kateri bodo kaj več povedali strokovnjaki, mlajšim generacijam odpira pogled v že pozabljene ali celo nekoliko nestvarno razlagane dogodke, ki so usodno posegli v nemški in slovenski živelj na tem nemškem otoku, ki je segal vse od Drage do Črmošnjic.

A. K.

Z ŽAGO DO ZMAGE

KOSTEL - Na regijskem tekmovanju pod geslom "Moj kraj turistični kraj", ki je bilo 22. marca v Šmarju-Sap, je zmagala ekipa osnovne šole Kostel in se tako uvrstila na državno tekmovanje, ki bo 15. in 16. aprila v Lendavi. Mladi kostelski turisti so za tekmovanje obdelali vas Žago ob Kolpi, ki je eno izmed turističnih središč Kostela.

Podpreska: minila obletnica agonije, ki še vedno traja

Najdaljša stavka

PODPRESKA - 3. aprila bo poteklo leto dni, odkar so v lesnopredelovalni industriji v Podpreski obstali stroji. Stavkajočim se je v podporo pridružila lokalna oblast, ki je pretila celo z zaporami cest, vendar so z obljubami vedno preprečili skrajnosti. Možnosti za izhod iz te enkratne in ene najdaljših stavk, je bilo gotovo več kakor samih delavcev, ki so bili za agonijo najmanj krivi, a so s svojimi idejami ostajali vedno na repu. Ko so bili prepričani, da bo stavka rešila njihove težave, je najemnik obrata Ukmar in verjetno še kdo dosegel, da so stavko proglasili za nelegalno, delavci pa so se znašli na cesti, kjer so razen redkih izjem še vedno.

Šele preteklo jesen so na sodišču dosegli, da se je začel stečajni postopek in je bil zavrnjen predlog najemnika za prisilno poravnavo. Toda tudi ta možnost, ki je bila za delavce edina sprejemljiva, se je neslavno končala: najemnik se je zoper stečajni postopek pritožil in drugostopenjsko sodišče je zadevo vrnilo na začetek, še preden je potekel pritožbeni rok iz naslova stečajnega zahtevka. Gre torej za sodno zmoto?

Pred dobrim mesecem, pa so delavci le dobili za obdobje od lanskega septembra pa do marca letos 6 nadomestil po 22.000 tolarjev iz zavoda za zaposlovanje. Sindikat Neodvisnost, ki je vodil stavko, je že vložil pritožbo, saj izplačani znesek ne ustreza določenemu odstotku plač, ki so jih delavci prejemali v preteklem letu.

Predstavniki sindikata Neodvisnost menijo, da je v kratkem pričakovati narok za prisilno poravnavo. Celo sindikat ne verjame v uspešnost poplačila delavcev. Po neuradnih podatkih obrat LIK prodaja in ima menda tudi resnega kupca. Za kakšno proizvodnjo naj bi šlo, še ni znano.

A. KOŠMERL

Potek iger bo skrivnost do konca

V Kočevju bodo maja potekale 5. mednarodne "Igre prijateljstva" - Poleg športnega tudi družabno srečanje - V formalnem delu srečanja Evrokonferenca

KOČEVJE - Na nedavni prvi tiskovni konferenci odbora za pripravo in izvedbo mednarodnih "Iger prijateljstva", ki bodo potekale od 21. do 24. maja v Kočevju, so predstavniki odbora poudarili, da gre za dogodek, ki bo za Kočevje izrednega pomena. Nanj se poleg športnikov in delavcev Športne zveze pospešeno pripravljajo tudi številna domača kulturna društva, v organizacijo in potek iger, ki pa bodo ostale skrivnsot do samega konca, kot so poudarili na tiskovni konferenci, pa so vključeni poleg kočevske občine tudi številni drugi.

Predstavniki šestih prijateljskih mest, North Tynesedea (Anglija), Halluina (Francija), Oer-Erkenschwicka in Lubenaua (Nemčija), Pinewyja (Poljska) ter Kočevja, ki so se prvič srečali na "Igrah prijateljstva" leta 1991 v Oer-Erkenschwicku ter nato še v Halluinu (1993), North Tynesedeu (1995) in Lubenauu pred dvema letoma, se bodo letos pomerili na zabavnih športnih igrah v Kočevju. Potek samih iger organizatorji ne želijo razkriti, saj želijo ohraniti zanimanje za igre vse do njihovega začetka oziroma konca, bodo pa, kot so povedali, narejene po vzoru "Iger brez meja" in zato zanimive, zabavne in vredne ogleda. Skrivnost pa ni, da bodo igre tematsko vezane na posebnosti Kočevske oziroma njene značilnosti, kot je to denimo gozd oziroma les ter na delo z njim vezana opravila.

Na igrah vsako mesto zastopa skupno 34 ljudi, med katerimi je na čelu z župani po 10 dečkov in 10 deklic v starosti od 14 do največ 19 let, ki sestavljajo tekmovalno ekipo. Tako bo v času iger Kočevje skupno gostilo najmanj 170 ljudi, za katere bodo organizirali tudi oglede mesta in okolice, družabna srečanja in zabavne programe, kar vse naj bi, kot je povedal kočevski župan Janko Veber, prispevalo k utrjevanju prijateljskih vezi med starimi in novimi znanci iz Evrope. Da pa vse ne bo le zabava, bodo v formalnem delu srečanja organizirali "Evrokonferenco", katere osnovne teme bodo govorile o uvrščanju v prostor združene Evrope in mestu mladih v njej. Prav tako se bodo tudi župani prijateljskih mest pogovarjali o nadaljnji krepitvi medsebojnega sodelovanja, ki naj bi se po sedaj že tradicionalno uspešnem sodelovanju na športnem področju v prihodnje okrepilo tudi na področju kulture in ne nazadnje gospodarstva.

M. L.-S.

ČE BI BIL ASFALT

TRAVNA GORA - Ta edina visokogorska planinska postojanka z dvestoletno tradicijo v nekaj zadnjih desetletjih ne more in ne more prav zaživeti. Najemniki so se menjavali kot po tekočem traku. Trenutno ima dom, ki je sicer last Gasilske zveze Slovenije, v najemu družinsko podjetje Klančar iz Ljubljane. Treba je reči, da so v domu in izven njega veliko postorili, večjih in nujnih investicij, ki bi bile potrebne za popolnejšo turistično ponudbo, pa prihodki žal ne prenesejo. Veliko so si obetali od zimskega turizma, vendar je postojanka zaradi zapoznelega pluženja težko dostopna in cesta preozka za varen promet. Asfalt, ki je bil že večkrat obljubljen na tej 5 km dolgi cesti, bi dokončno odpravil zagato. Najemnik Klančar upa, da bo s širšo ponudbo preko poletja nadoknadil dokaj neuspešno zimsko sezono.

A. K.

JUŽNIČEVA DISERTACIJA O KOSTELU

KOČEVJE - V Knjižnici Kočevje je dr. Stanislav Južnič iz Fare v Kostelu predstavil svojo doktorsko disertacijo z naslovom Zgodovina Kostela. Kostel, ki je postal lani občina, je znan predvsem po gradu Kostel, zgrajenem v 13. stoletju. Ko so prvi lastniki Ortenburžani izumrli, so leta 1420 grad in gospodstvo podedovali Celjani, leta 1456 pa Hasburžani, ki so ga dajali v najem raznim plemiškim rodbinam. Značilno za Kostelce je to, da so zaradi skope zemlje postali majhni trgovci, ki so prodajali blago po raznih krajih. Znani so bili tudi kot prodajalci kostanja na Dunaju, Kostel ima tudi sicer zelo bogato in pestro zgodovino.

V. D.

IZVOLJENI PREDSEDNIKI

VELIKE LAŠČE - Na prvih sejah odborov Občinskega sveta so izvolili predsednike odborov. Predsednik odbora za družbene dejavnosti je Jože Šilc iz Karlovice, predsednik odbora za gospodarstvo, kmetijstvo in turizem inženir Peter Indihar iz Velikih Lašč, predsednik odbora za komunalo, varstvo okolja in urejanje prostora je Vinko Gruden z Ulake in predsednik odbora za finančno poslovanje Franci Rigler z Rašice.

OBČNI ZBOR UPOKOJENCEV

LOŠKI POTOK - Društvo upokojencev Loški Potok bo imelo redni letni občni zbor 5. aprila ob 18. uri v prostorih društva na Hribu. Po končanem občnem zboru bo kratko družabno srečanje.

ŠIRITEV KTV IN RADIJSKIH PROGRAMOV

LOŠKI POTOK - Krajevna skupnost in programski svet računata, da bo do maja sedanji program razširjen še s kanalom TV Gajba, HTV 1., 2. in 3. program, TV Beograd, Discovery, Natonal Geographic in Animal Planet. Seveda se bo nekoliko podražila naročnina, in sicer od sedanjih 720 tolarjev za dobre 3 marke tolarske protivrednosti. Temu bo dodana že možnost sprejema programa EUROTICA - RDV, ki pa bo kodiran in ga bodo morali interesenti dodatno plačati. Tudi za UKW radijske programe so narejene vse potrebne meritve. Možna bo uvedba 7 zemeljskih in 4 satelitskih programov. Za te radijske programe je potrebno postaviti še dodatni 3-metrski stolp nad sedanjo sprejemno postajo. Materiali so že pripravljeni in čakajo samo še na ugodne vremenske razmere.

A. K.

TAŠČA IN ZET LONČARSKA MOJSTRA - Ana Češarek in Janez Pogorelec iz Prigorice, kjer ima lončarstvo več kot dvestoletno izročilo, sta se v galeriji Toni predstavila z več kot dvesto svojimi izdelki, ki so ju naredila od novembra lani. Janez je vnuk nekdaj znanega lončarja Franca Pogorelca in še dve leti kot lončarski mojster skupaj z taščo Ano Češarek, oblikovalko iz gline, ukvarja z obrtjo svojih prednikov. (Foto: M. Glavonjić)

TŠD Kostel priznanje za turizem

Turistično športnem društvu priznanje Turistične zveze Slovenije

KOSTEL - Na redni letni skupščini Turistično športnega društva Kostel, ki je bila minuli petek, so ugotovili, da so skoraj v celoti izpolnili lani sprejeti obsežni program dela. V novi program pa so zapisali očiščevalne akcije skozi vse leto, urejanje čistilnih naprav, pripravo odloka o plovnem režimu na Kolpi, dokončanje ceste Kostel-Žaga, ureditev obvoza ob magistralki pri mejnem prehodu Petrina, osvetlitev nekaterih jam in še vrsto drugih nalog. In še izjave nekaterih udeležencev:

VALENTIN JUŽNIČ, župan občine Kostel: Razvoj naše občine temelji na turizmu.

ALOJZ ŠOSTER, generalni sekretar Turistične zveze Slovenije: V Sloveniji in tudi na Kostelskem ima bodočnost kmečki in pohodni turizem. V novih predpisih je poleg pobiranja turistične takse predvideno še pobiranje posebne članarine od vseh, ki imajo koristi od turizma, pobirale pa jo bodo lokalne turistične organizacije, ki bodo zajele širše območje (ali 500 postelj, ali 40.000 nočitev, ali 30.000 registriranih obiskovalcev). Za delo v lanskem letu športa in turizma je bilo kot izjemno uspešno ocenjeno delo Turističnega športnega društva Kostel, zato bo sta TŠD in njegov predsednik Stanko Nikolič na posebni svečanosti prejela priznanje.

FRANC CIMPRIČ, dosedanji mentor turističnega krožka na šoli v Fari: Že šolarji imajo pametne zamisli o turizmu, na katere pa odrasli prepogosto gledajo podcenjevalno.

VINKO ZAJEC, predsednik odbora za prostorsko ureditev pri TŠD Kostel: Kopalna sezona na Kolpi traja zdaj le slaba dva meseca in bi jo morali podaljšati tako, da bi podaljšali sezono čolnarjenja z gradnjo drč za čolne.

BOJAN ŽNIDARŠIČ, direktor Vitre Cerknica: Na skupščini pogrešam mlade. Še posebno je pomembno izobraževanje vseh, ki delajo na področju turizma.

V razpravi je bilo izraženih še več tehtnih misli, kot tiste o izobraževanju vodnikov za grad Kostel, vodnikov čolnov po Kolpi pa o ureditvi cestne povezave od Dolenjske oziroma Bele Krajine ob Kolpi in Čabranki do morja, dograditvi čistilne naprave itd.

J. PRIMC

Na račun parka Osilnica lahko dobi več denarja

Z okrogle mize

OSILNICA - V nabito polni dvorani večnamenskega doma v Osilnici se je ob udeležbi pristojnih gostov zbrala četrtina občine na prvi okrogli mizi o ustanovitvi regionalnega parka Kolpa-Osilnica. Osilniški župan Anton Kovač je pojasnil, da je nova občina dobila priložnost, da sama ureja razmere v svojem prostoru. Park bo velik 4.200 hektarjev in je razdeljen v štiri cone. Prva bo zajemala naselja in bo turistično naravnana, v drugem pasu bodo gospodarski, v tretjem varovalni gozdovi, četrti pas s pragozdom Krokar in Loško steno, kot posebnostima osilniške doline, bo strogo zavarovan. Za park so se odločili, ker je skrajni čas, da izkoristijo divjo naravo v korist ljudi. Bodoči park se bo povezoval tudi z nacionalnim parkom Risnjak, o nadaljnjem sodelovanju občin na bregovih Čabranke in Kolpe pa je osilniški župan Anton Kovač povedal, da je v interesu ljudi.

Nad vnemo župana je bil navdušen tudi Mladen Berginc, državni podsekretar v ministrstvu za okolje in prostor, saj take pripravljenosti ni v Kočevju. Osilnica kot majhna občina bi bila tako deležna tudi državne pomoči, kar bi še bolj spodbudilo njen razvoj. Na okrogli mizi je nekaj sogovornikov odločno zavračalo ustanovitev parka, ki naj bi motil že utečene dejavnosti v prostoru.

M. GLAVONJIĆ

- *Neumnost je sama vase zaljubljena in njeno samoljubje je brezmejno. (Krleža)*
- *Še večje čudo od znanih sedmerih čudes sveta je ženska. (Palmović)*
- *Politiki vseh dežel, spokorite se! (Medved)*
- *Ljubezen ne živi samo od čustev, ampak tudi od zrezkov. (Dossi)*

ŠVICARJI PRIHAJAJO

VELIKE LAŠČE - Poročali smo že o prijateljskem sodelovanju švicarske občine Luetzelflueh in občino Velike Lašče. Te dni bo velikolaško občino obiskala skupina 38 predstavnikov te občine in člani folklorne skupine. Na Brnik bodo prispeli 7. aprila in obiskali Bled. V petek pa bodo začeli z obiski po občini Velike Lašče. Prijatelje iz Švice bodo gostile predvsem družine pevcev in pevk KUD Primož Trubar. Za petek in soboto je predviden ogled zanimivosti po občini. V soboto zvečer bo v Levstikovem domu za goste kulturni program, ki ga bodo izvedle domače kulturne skupine in društva. Nato bo družabno srečanje v prostorih šole. V nedeljo bo ob 10. uri ekumensko bogoslužje, po njem pa se bodo na trgu pred cerkvijo predstavili s svojim kulturnim programom gostje iz Švice.

Svetniki tokrat neverjetno enotni

Sprejetje občinskega proračuna za leto 1999 - Povečanje postavk za obnovo nekaterih cest, strojni krožek, opremo kulturnih domov in tokovino KS - Kmetijstvo potrebuje programe

IVANČNA GORICA - Novi ivanški občinski svet je bil na svoji 3. redni seji zelo uspešen. Sprejel je odlok o zaključnem računu proračuna občine za leto 1998, ki po besedah župana Jerneja Lampreta kaže bilanco uspeha, saj so lani razpolagali z milijardo 216 milijoni tolarjev, odhodkov je bilo nekaj čez milijardo, tako da presežek prihodkov znaša dobrih 147,5 milijonov tolarjev, za kar je razlog gradnja avtoceste. Svetniki pa so soglasno sprejeli tudi odlok o proračunu občine za leto 1999. Bilanca prihodkov znaša milijardo 110 milijonov tolarjev.

Na predlog **Francke Vidmar** in podpisnikov se je za milijon tolarjev povečala postavka za rekonstrukcijo lokalne ceste Ambrus-Brezovi Dol. KS Metnaj so v proračunu dodatno zagotovili 2 milijona tolarjev za modernizacijo ceste Osredek-Debeče, novo postavko v višini 3 milijone 900 tisoč tolarjev pa so kot prenos iz lanskega leta postavili vodovod Planina-Osredek.

Znesek za delovanje Občinske turistične zveze so povečali za 300 tisoč tolarjev, na predlog Odbora za kmetijstvo in gozdarstvo so postavki kmetijska svetovalna služba dodelili še 300 tisoč tolarjev za sofinanciranje strojnega krožka. **Milena Vrhovec** je spomnila na sklep prejšnjega občinskega sveta, da se 224 milijonov tolarjev od spremembe namembnosti ob gradnji avtoceste, ki jih je DARS namenil za izboljšavo kmetijskih zemljišč, predvidoma v tem mandatnem obdobju vrne v kmetijstvo po vnaprej sprejetih programih. Svetniki so sprejeli županov amandma, da se zaradi povečanja snežnih padavin februarja letos KS, ki so upravljalci krajevnih cest, nakažejo sredstva v skupni višini 1,5 milijona tolarjev. Na predlog **Lovra Lampreta** se je postavka za sredstva za opremo kulturnih domov povečala na dobro milijardo, povečanje 400 tisoč tolarjev je šlo za program Društva likovnikov Ferda Vesela iz Šentvida pri Stični, ki ureja svojo galerijo.

Na predlog **Franca Godeše** so postavko priprava stavbnih zemljišč povečali od enega na dva milijona, niso se pa strinjali, da bi z znižanjem "svetniške" in "odborniške" postavke za 1 milijon tolarjev (v bistvu bi ostale iste) na račun zvišanja tokovine KS od 7 na 8 milijonov tolarjev. "S tem ne bi bil nihče oškodovan in prikrajšan, vsaj delno pa bi bilo ugodeno potrebam in upravičenim zahtevam KS," je dejal Godeša in se ob izidu glasovanja čudil, da so svetniki glasovali proti. Župan je dejal, da bodo ta sredstva lahko razdelili ob rebalansu.

L. MURN

ŠKODA V SEVNICI

SEVNICA - Trgovina in servis Avtoline iz Krškega je preteklo soboto dopoldne v prostorih gasilskega doma v Sevnici odprl trgovino in avtosalon za vozila Škoda.

BILANCA OBČINE

SEVNICA - Župan Kristijan Janc je za včeraj popoldne sklical 4. redno sejo občinskega sveta, na kateri naj bi se največ besed vrtelo okrog bilance stanja občinskega proračuna in premoženjske bilance občine ob koncu lanskega leta, zaključnega računa za lani in osnutka letošnjega občinskega proračuna.

PROGRAM PETIH LET

ČATEŽ - Danes, 1. aprila, je začel veljati petletni krajevni samoprispevek na območju KS Čatež. Sredstva, ki se bodo zbrala do 31. marca 2004, bodo namenjena za obnovo ograje pokopališča, za odkup zemljišča za izgradnjo mrliške vežice, za samo izgradnjo mrliške vežice, za preplastitev lokalnih in krajevnih cest, za sofinanciranje izgradnje sejne sobe v gasilskem domu na Čatežu, za skupne potrebe v KS in za redno poslovanje KS.

TRI GLEDALIŠKE PREDSTAVE - V organizaciji Sklada RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti Območna izpostava Ivančna Gorica so ta konec tedna potekale gledališke vizije. Na medobmočnem srečanju mladinskih gledaliških skupin občin Dobrepolje, Grosuplje in Ivančna Gorica, ki ga je strokovno spremljal Janez Vencelj, so nastopile tri skupine. KD Ivančna Gorica - Gledališče Pet do pol je zaigralo Lainščkovo igro Kokos pokos, gledališka skupina Srednje šole Josipa Jurčiča Ivančna Gorica se je predstavila s Robovim Desetim bratom, gledališka skupina Drzne in Lepi KD Stična pa je uprizorila Flisarjevo delo Kaj pa Leonardo (na sliki). Dobrepoljska gledališka skupina Scena se bo z Lipahovim delom Glavni dobitek predstavila 10. in 11. aprila v Dobrepolju. Vencelj je bil z igranjem mladih zadovoljen, katera(e) skupina(e) se bo(do) udeležile državnega srečanja, pa bo jasno šele, ko si bodo ogledali vse mladinske skupine v Sloveniji (Foto: L. Murn)

NOVA POŠTA - Upravnik nove pošte na Trebelnem je Jernej Zemljič.

Trebelno je dobilo novo pošto

TREBELNO - Od prejšnjega ponedeljka se krajani Trebelnega in okoliških vasi lahko poslužujejo nove pošte. Nekdanjo staro pomožno pošto na Trebelnem, v kateri je delala mokronoška upravnica Lojzka Miklavec, so namreč premaknili v nove, primernejše prostore, ki jih je Pošti Novo mesto dala v najem družina Grebenc.

Kot je povedal direktor novomeške pošte Karel Kapš, gre za pomembno pridobitev - novo organizacijsko obliko. "Na Trebelnem je zdaj redna pošta, pošta z vsemi storitvami, tudi dvigom denarja, kar do zdaj ni bilo mogoče, razen menjalniškega prometa. Obratovalni čas je prilagojen potrebam krajanov, v delavnikih od 8. do 9. ure in od 12.30 do 15. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure," je povedal Kapš. Ureditev novih prostorov je stala okrog 2 milijona tolarjev. Novi upravljalec pošte Jernej Zemljič, ki je vrsto let delal v Stopičah, upa na dobro razumevanje z ljudmi.

L. MURN

PODELITEV PRIZNANJ

IVANČNA GORICA - Izvršni odbor Regijskega društva ekološkega gibanja Ivančna Gorica je nekaterim novinarjem podelil priznanje za nepristransko obveščanje o njihovem delu in okoljevarstvenih dejavnostih, s katerimi predvsem osveščajo ljudi o pomenu zdravega in čistega okolja. Prejela sta ga tudi Pavel Perc in Lidija Murn.

SREČANJE PLESNIH IN FOLKLORNIH SKUPIN

GROSUPLJE - V ponedeljek, 29. marca, je v Kulturnem domu Grosuplje potekalo medobčinsko srečanje otroških folklornih in plesnih skupin občin Dobrepolje, Grosuplje in Ivančna Gorica. Nastopilo je šest plesnih skupin: Kaličopko iz Vrtca Kekec Grosuplje, enota Tinkara (mentorica Metka Ljubič), Pikice iz Vrtca Kekec Grosuplje, Enota Šmarje Sap (mentorica Breda Pirnat), Medvedki iz Vrtca Kekec Grosuplje (mentorica Jožica Bambič), Ptički iz Vrtca Rožle Grosuplje (mentor Zdenka Sternec), plesna skupina KD Ivančna Gorica (mentorica Anica Trnovšek) in plesna skupina OŠ Dobrepolje Podružnica Ponikve (mentorica Meta Zagorc). Predstavile so se tudi tri folklorne skupine: Vandrovčki iz Vrtca Kekec Grosuplje (mentorica Darja Zorec), folklorna skupina OŠ Brinje Grosuplje (mentorica Darja Zorec) in otroška folklorna skupina Pevskega društva Šentvid pri Stični (mentorica Nataša Čuček). Kot gostja srečanja je nastopila folklorna skupina Juhas s Poljskega.

KAKO IZDELUJEJO BUTARE - Pretekli torek popoldan so v prostorih sevniške knjižnice prišli na račun ljubitelji ljudskega izročila. Knjižnica je namreč v sodelovanju z Zvezo kulturnih društev v goste povabila Moniko Štembal iz družine, ki je poznana po izdelovanju butar iz obarvanih smrekovih oblancev, kakršne so najbolj znane v okolici Ljubljane. Vodja knjižnice Ida Tušar je povedala, da so lani izdelovali pisanice, v prihodnje pa nameravajo svojim stalnim in priložnostnim obiskovalcem pripraviti še kaj iz slovenske kulturne dediščine; že prihodnjič morda izdelavo idrijske čipke. (Foto: B. D. G.)

Nadaljevali tragikomiko o sedenju

Na seji trebanjskega občinskega sveta spet o sedežnem redu - Sprejetje osnutka proračuna za leto 1999 - Poseben sklep o gradnji kapele doma starejših občanov - Pripombe

TREBNJE - Ponedeljkova 3. redna seja občinskega sveta občine Trebnje se je spet zapletla glede sedežnegam reda svetnikov, o katerem je znova spregovoril Franc Hribar (SDS). Ker mu župan Ciril Metod Pungartnik (LDS) z vnovičnim pojasnilom, da ga kot sklicatelja sej z večinskim sklepom ne bodo preglasovali in da o tem ne dovoli razprave, je Hribarjev koalicijski kolega v imenu SDS, SKD in SLS zaprosil za kratek odmor.

Po njem je **Marjan Pavlin** (SKD) dejal, naj sedežni red svetnikov za danes ostane tak, kot je, v prihodnje pa želijo, da vsak dobi svoj prostor, kot so označili na skici, in naj bo pred vsakim napis, kdo je. "Sicer ne bomo več sodelovali!" je bil odločen. **Alojzij Metelko** (SLS) je pripomnil, da je določitev sedežnega reda več kot potrebna, saj je danes zamudil minuto in skoraj ni vedel, kje sedi, sploh pa v poslanskih klopeh, kaj takega ni doživel. "Kot svetnik zahtevam, da se predsedniki strank sestanejo z vodjo občinske uprave in se do naslednje seje dogovorimo. To je osnovni bonton," je dejal. **Župan Pungartnik** je znova povedal, da potem pač ne bodo sodelovali, saj sklepa ne misli izvajati, ne bo se presedal in o tem tudi ne bo dajal nasvetov drugim.

Nato so vendarle začeli razpravljati o resnih stvareh. Sprejeli so odlok o zaključnem računu občine Trebnje za leto 1998 (ravno tako tudi za KS Trebnje) ter nato še osnutek Odloka o letošnjem proračunu občine, ki znaša skoraj milijardo 564 milijonov tolarjev. Med vrsto predlogov za posamezna področja, ki jih bodo sedaj obravnavale ustrezne komisije in odbori, so sprejeli tudi poseben sklep glede dokončanja doma starejših občanov, katerega otvoritev se predvideva 25. junija. V.d. direktorja **Majda Ivanov** (LDS) je povedala, da mora dom najeti kredit 100 milijonov tolarjev, anuiteta pa se bo šest do sedem let odplačevala iz bodoče amortizacije doma. Večina se je strinjala, da je prav, da otvoritev doma poteka skupaj s kapelico, čeprav ta ni pogojena z uporabnim dovoljenjem, in potrdili 14,5 milijona tolarjev za zunanje dokončanje objekta. Čimprej je treba urediti potrebno dokumentacijo o notranji ureditvi kapele.

L. MURN

• Ivanova je povedala, da se vloge za oskrbovance doma starejših občanov že evidentirajo na Centru za socialno delo Trebnje, razpisi za delovna meta pa bodo konec aprila na Zavodu za zaposlovanje.

IZPOPOLNJEVANJE MAŽORET

ČATEŽ - V Domu Čebelica in delno v Mercatorjevih prostorih na Čatežu je od petka do nedelje, od 26. do 28. marca, v organizaciji Sklada RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti Območna izpostava Trebnje potekal medobmočni seminar za mažorete. Prišle so iz občin Laško, Logatec, Trbovlje in Trebnje. Glasbeno uro je izvajal glasbeni pedagog Igor Teršar; področje plesa je vodila plesna pedagoginja Andreja Obreza iz Ljubljane, mažoretni del - vrtenje palice - pa znana in uspešna mažoreta Ema Zalezina iz Trbovelj. Delo je bilo naporno, vendar so dekleta pokazala, da imajo dobro telesno kondicijo. Strokovna vodja mažoret in mentorice so pripravile koreografijo, ki so jo v nedeljo ob zaključku seminarja predstavile staršem, z njo pa bodo sodelovale tudi na državnem srečanju mažoret v Trbovljah.

Poslej tudi kaj za stanovanja

Kupili 20 stanovanj in obnavljali - Na prednostni listi so od 50 prosilcev ostali le še trije - 6,6 milijonov tolarjev za dokončanje HTC Sevnica, nato prodaja

SEVNICA - Sevniški stanovanjski sklad se je v zadnjih štirih letih, potem ko je občina nanj prenesla vse svoje stanovanjske površine, postavil na noge. Kot ugotavlja direktor sklada Joško Kovač, pa bi sklad lahko deloval tudi bolje, če bi mu občina dodelila denar, ki ga ministrstvo za finance kot del zagotovljene proračunske porabe namensko določi za stanovanjsko izgradnjo. "V tem obdobju so občinski programi dajali prednost drugim dejavnostim, v bodoče pa bo treba nekaj denarja nameniti tudi za to," poudarja Kovač.

Stanovanjski sklad je svojo dejavnost plačeval s prihodki od najemnin, kupnin za stanovanja po stanovanjskem zakonu ter od prodaje prostorov v HTC Sevnica (hotelskotrgovskem centru), ki mu jih je podarilo Gostinsko podjetje Sevnica. Pomagali so si tudi ugodnim posojilom pri državnem stanovanjskem skladu. Tako so v preteklih letih kupili 20 stanovanj, obnovili tista najbolj dotrajana, posodobili nekaj kotlarn in priskrbeli stanovanja 47 prosilcem s prednostne liste. Dvajsetim so do stanovanja pomagali s pomočjo podjetja Neo-dom iz Ljubljane ter jim 5 let subvencionirali najemnino.

Že v letu 1995 so podpisali pogodbo o upravljanju in vzdrževanju stanovanj s podjetjem Terca, naslednje leto pa kupili in preuredili 16 stanovanj v bivšem samskem domu SGP Posavja na Planinski cesti. To jih je stalo 71 milijonov tolarjev; od tega so jih 41 pridobili kot dolgoročno posojilo iz državnega stanovanjskega sklada.

Jožko Kovač

Sklad je delno subvencioniral obrestno mero za plinifikacijo objektov, tudi individualnih, sicer pa se je skupaj z upravljalcem lotil plinifikacije največjih kotlovnic na trda goriva. V letu 1997 je odkupil še preostala stanovanja od SGP Posavja in v objektu zgradil plinsko kotlovnico. Lani in predlani so v stavbi Tržišče 23 prenovili streho in fasado, hkrati pa analizirali tudi možnosti za preureditev Šetinove hiše na Glavnem trgu in za stanovanjsko gradnjo v Krmelju.

V oktobru je sklad podpisal pogodbo z izvajalcem o dokončanju poslovnih prostorov za znanega kupca v stavbi HTC. Vrednost del naj bi znašala 6,6 milijona tolarjev, sklad pa bo s sredstvi od prodaje odkupil nove stanovanjske površine.

B. D. G.

Krjavljeve iskrice

MAGIČNA ŠTEVILKA 18 - Petkova seja ivanškega občinskega sveta je bila nekaj posebnega zaradi številke 18. Pa ne zato, ker se jo je od 21 svetnikov udeležilo 18, ampak ker so skorajda vse obravnavane predloge sprejeli enoglasno, se pravi z 18 glasovi. Vinko Blatnik, ki ponavadi šteje dvignjene roke, je imel tokrat res lahko delo. Gotovo je bila najpomembnejša točka predlog odloka o proračunu, ki so ga sprejeli prav tako z 18 glasovi. Sledila je pogostitev ob kozarčku. Naj živi proračun!

ZAPISNIK ALI PONOVLJENA SEJA - Ob sprejemanju zapisnika s prejšnje seje občinskega sveta se Nikolaj Erjavec (DS) ni strinjal z zapisom njegove izjave v zvezi z imenovanjem komisij in odborov Komisije za mandatna vprašanja. "Dejal sem, da protestno zapuščam sejo, ker na pogrebih stroke ne bom sodeloval. Predlogi komisije so zame namreč hud udarec stroke občine," je ponovil in spet odšel s seje. Župan mu je obljubil ta dopis, dodal pa je, da če bi vsak hotel, da se zapiše vsaka njegova besedica, zapisnik s seje ne bi bil več zapisnik, ampak ponovljena seja. Kako je to težaško delo, dobro ve Tea Mazaj, ki je menda najprej napisala 38 strani obsežen zapisnik, pa ga je morala zmanjšati na 22. Morda je ravno pri krčenju spustila Erjavčevo izjavo.

Trebanjske iveri

SEDENJE PO NAČRTU - Čeprav se je že na začetku 3. redne seje trebanjske občinskega sveta spet malo zapletno s staro zgodbo o sedežnem redu, pa se nekateri načrta sedenja že držijo. Seveda predlagatelji - pomladne stranke, katerih svetniki so tokrat zasedli svoja mesta. Opozicija je v glavnem ostala na istih mestih, župan seveda prav tako, kar namerava tudi v prihodnje. Zgodba o jari kači se bo še nadaljevala, obljubljajo.

DOLG PONEDELJEK - Ponedeljek je že tako ali tako dolg in sploh ne preveč prijeten dan, če pa te na ta dan doleti še seja občinskega sveta, ki traja devet ur, potem prvi dan v tednu upravičeno nosi svoj sloves. Trebanjski svetniki so sicer vztrajali in do tretje točke - sprejetje osnutka občinskega proračuna - prišli celo v šestih urah, toda utrujenosti (skupaj z novinarji) vseeno niso mogli skriti. Zehanja na skrivaj, presedanja, podpiranja glav, pogledovanja na uro je bilo na pretek. Normalen človek pač ne more pametno razpravljati še devet ur po že opravljenem delovnem času. Prav smešno je bilo, ko se je malo pred deseto uro zvečer mimo vrat začela smukati čistilka z vedrom vode, pa so se vsi delali, kot da je ne vidijo.

POPUST ZA ČLANE TD TREBNJE

MIRNA - Turistično društvo Trebnje obvešča, da lahko vsi njeni člani v cvetličarni Cvelbar na Mirni v soboto, 10. aprila, ob 10. uri izkoristijo 10-odstotni popust za nakup cvetja.

Sevniški paberki

PRILOŽNOST - Za Sevničane, katerih povprečne plače so daleč najnižje v Sloveniji, zadnje dogajanje na borzi niti ni slabo. Vsaj za tiste ne, ki so vnovčili svoje certifikate v Lisci. Lisco nekdo kupuje, za zdaj se še ne ve kdo niti kaj bo to prineslo sevniški konfekciji in dobri tisočerici zaposlenih, res pa je, da so se v zadnjem letu cene delnic Lisce na trgu skoraj podvojile. Morda bo vsaj tu na svoj račun prišla tudi kakšna zgarana šivilja, ki v svoji delovni dobi od Lisce ni imela kaj dosti več kot službo in slabo plačo.

MUDI SE - V Tržišču v teh dneh pridno zbirajo kosovne odpadke, ker je napovedan odvoz. Kupi so že veliki, a vendar kopnijo. Kaže, da bo komunala morala odšteti kakšen denar Romom, ki so se takoj prijeli dela. Ni ga namreč Roma, ki ne bi v zakladnici takih odpadkov vedno našel kaj zase. Okoličani menijo, da je treba z odvozom pohiteti, sicer ne bo kaj odpeljati.

BOLJE V ŽEPU - Čeprav se v Sevnici nikakor niso mogli dogovoriti, ali so zemljišča, kjer bo nekoč stala HE Boštanj, kmetijska ali pa nezazidana stavbna zemljišča, je zdaj večina lastnikov (90 odst.) zemljo že prodala. Država in kupci niso kazali nobenega navdušenja nad tem, da bi zemljo plačali več, lastnikom pa več kot očitno ni bilo do tega, da bi na ugodnejšo ponudbo čakali še eno desetletje.

Krške novice

PREDSEDNIK, BOG IN DAVKOPLAČEVALCI - Emil Vehovar je predsednika Milana Kučana, ko je ta nedavno obiskal Posavje, vprašal, kdaj bo davkoplačevalec dobil pravo vlogo. Kučan je odgovoril, začel pa je z drobnim opravičilom: "Da ne bi kradel časa bogu in davkoplačevalcem..." V predsednikovih očeh so torej davkoplačevalci nekdo, ki ga moraš imeti v mislih s posebnim spoštovanjem. Eno pravo vlogo, ki je po Kučanu nekako enaka Stvarnikovi, so torej že dobili. Kdaj bodo še druge, in to pri različnih drugih predsednikih in uradnikih, je vprašanje.

STARI AVTOMOBILI - Na občinskem svetu se pogovarjajo o nadomeščanju svojih starih avtomobilov z novimi. To se menijo istočasno, ko sprejemajo lokalni predpis o pospravilu starih, zavrženih vozil. Če bodo ti dve temi svetniki še kdaj gulili istočasno, se bo občini ljudstvo smejalo, ker bo mislilo, da imajo na občini v voznem parku samo "gare".

KUČAN VE SKORAJ VSE - Predsednik Kučan je ob svojem nedavnem obisku v Posavju postavil pod svoj drobnogled gospodarstvo v pokrajini. Pri tem je povedal toliko tako natančnih podatkov o posavski gospodarski moči, profitabilnosti, storilnosti in podobnih rečeh, da so bili navzoči kar malce začudeni, češ koliko ve o njih. S tem ko je posavsko gospodarstvo predstavil tako natančno, bi bil lahko za zgled različnim ministrom, sekretarjem in drugim najvišjim državnim gostom, ki občasno pridejo v kraje ob Spodnji Savi. Kaj, če ne celo nekaterim domačinom, ki so kdaj poklicani govoriti o položaju pokrajine?!

Novo v Brežicah

TOČNOST PA TAKA! - Brežiški svetniki so v ponedeljek nadaljevali pred tednom dni prekinjeno 4. redno sejo, od katere so jim takrat ostale neobdelane še štiri točke. Toda bolje in ceneje bi bilo, ko bi ostali doma, saj niso naredili ničesar. Sklepanje o občinskem statutu so preložili na eno prihodnjih sej, predlog odloka o ureditvi mestnega predela med Cesto svobode in Maistrovo ulico so zavrnili, za obravnavo preostalih dveh točk pa jim je že spet zmanjkalo časa. Vsi so namreč opazili, da je ura že 19, ko se morajo seje praviloma končati. To, da so začetek seje, ki je bila sklicana ob 15. uri, zamudili za krepke pol ure, ni motilo nikogar.

Z LUKNJAMI SE ŽIVI BOLJE - Kraji ob hrvaški meji sodijo med t. i. demografsko ogrožena območja. To je res in tu ni kaj dodati. Tega se očitno zaveda tudi mati država, saj so se njeni velmožje odločili pomagati tamkajšnjim ljudem. Dali jim bodo vse možnosti za zaposlitev v domačem okolju in tako kmalu ne bo več govora o demografski ogroženosti. In kaj bo država storila? V zemljo bo zvrtala globoke luknje. Prvega vrtanja se bodo menda že kmalu lotili v Bušeči vasi, in če bo iz luknje pritekla vroča voda, bodo vaščani imeli še večje in še bolj obiskane toplice od dosedanjih, s katerimi komajda kaj iztrži za lastno preživetje gospa Roza. Če ne bi ta ob tem lani dobila opazne vloge v uspešnem slovenskem filmu, bi še bolj tenko piskala.

STVAR JE V ENI ČRKI

BREŽICE - Preurejanje nekdanje Vinove upravne zgradbe v starem mestnem jedru Brežic lepo napreduje in vse kaže, da se bodo v novo "glazbeno" šolo "glazbe" lačni učenci preselili še pred počitnicami. Tako vsaj obljublja glavni izvajalec del Splošno gradbeno podjetje Pozavje iz Zevnice. Potem bodo milozvočni "glazovi", ki bodo prihajali izza zidov, opajali še mimoidoče, "glaz" o brežiških "glazbenikih" pa bo gotovo segel zelo daleč. Morda celo vse do jezikovnega razsodišča, ki bi moralo sevniškemu gradbenemu podjetje Posavje svetovati, da bi bilo dobro popraviti napis na tabli pred gradbiščem brežiške glasbene šole. Ta napis je razlog za poplavo napačnih črk "z" v temle zapisu. Tukajšnje napačne črke zbadajo, ampak bode tudi, da gradijo Sevničani v Brežicah "glazbeno", ne pa glasbeno šolo.

Strojniška stroka znova skupaj

Društvo strojnih inženirjev in tehnikov Krško po večletnem mirovanju zborovalo - Za začetek 100 članov - Strojna industrija v Sloveniji močno zaostaja za evropsko

KRŠKO - S tem ko je nehala obratovati glavnina strojnih tovarn v Krškem in širše v Posavju, so v njih zaposleni strokovnjaki poiskali različne zaposlitve drugje. Kljub takemu begu možganov v druge panoge ljudje strojniške stroke iz Posavja še nekako vztrajajo pri svoji prvotni poklicni izbiri.

Dokaz take vztrajnosti je Društvo strojnih inženirjev in tehnikov Krško, ki je imelo sredi marca občni zbor, potem ko je zaradi omenjenega zloma industrije nekaj let mirovalo. Po več poskusih, da bi obnovili delovanje, se je večje zanimanje za oživitev društva pokazalo ob koncu lanskega leta. Tako so evidentirali okrog 100 članov, strojnih inženirjev in tehnikov, iz brežiške, krške in sevniške občine. Po pričakovanjih naj bi se jih v prihodnje včlanilo še 20 do 30. Zanimivo pri oživljanju društva je, da članstvo izhaja kar iz 21 kolektivov, ki so nastali bodisi na ruševinah starih posavskih podjetij ali pa gre pri njih za povsem nova manjša podjetja.

Na omenjenem občnem zboru je zbranim uvodoma predaval Janko Puklavec, sekretar združenja kovinske industrije pri Gospodarski zbornici Slovenije. Orisal je položaj slovenske strojne industrije in ga primerjal z ustreznimi evropskimi kazalci. Milan Cizl, dosedanji predsednik izvršnega odbora in predsednik omenjenega društva, pravi, da Puklavčevi podatki govorijo o zaostajanju slovenske strojne indutrije. "Povzetek predavanja bi bil, da se je po večletnem mrtvilu v lanskem letu vendarle pokazal pozitiven trend v panogi. Razumljivo je, da to samo po sebi še ni razlog za pretiran optimizem. Kajti slovenska strojna industrija po nekaterih merilih močno zaostaja za evropsko, na primer: povprečna stopnja zahtevnosti izdelka v panogi je v Sloveniji med 4 in 5, medtem ko je v Evropi med 8 in 9, če je najvišja možna stopnja 10. To kaže, povedano drugače, veliko tehnološko zaostajanje strojne panoge v Sloveniji," pravi Cizl.

• Po besedah Milana Cizla, ki je bil pobudnik zdajšnje oživitve društva, bo prvo leto ponovnega delovanja odločilno za uresničevanje delovnega in finančnega načrta, sprejetih na omenjenem občnem zboru. "Uresničili jih bomo glede na pripravljenost članstva, da posveti del prostega časa društvu, in glede na to, koliko bo denarja. Zato društvo ob tej priložnosti poziva vse inženirje in tehnike iz Posavja k včlanitvi, če jih med pripravami na občni zbor nismo uspeli evidentirati, vendar bi jih zanimalo članstvo v društvu in s tem povezane programske možnosti. Pokličejo lahko na sedež društva na telefonsko številko (0608) 20-730 ali pa pridejo osebno v Krško, v Tovarniško ulico 4, k Ani Novak.

Na občnem zboru so za 2 leti izvolili organe društva in pri tem za novo predsednico inž. Jernejo Rebernik iz krškega srednješolskega centra.

L. M.

Denar za rudarje

Samo od obljub na Senovem in v okolici še ni boljše vode

SENOVO - Krajani Senovega in okolice že od lanskega novembra v časopisju prebirajo prispevke, ki napovedujejo "kmalu boljšo vodo", a žal na Senovem ugotavljajo, da od kakovostne vode, ki še vedno odteka v potok namesto v vodovodni sistem, nimajo nobene koristi. Od pogovorov med občino, rudnikom in krajevno skupnostjo mineva dobro leto, pogodba je že bila podpisana, sedaj pa se je zataknilo, ker bo moral biti vodni vir nadzorovan s telemetrijo. Seveda pa jih veseli sklep rudnika, da bodo zaradi rudarjenja poskrbeli za usihajoče vire vode za naselja Reštanj, Mali Kamen in Šedem, saj naj bi del vodnega vira iz rudnika usmerili tudi v te kraje.

Hitreje pa se premikajo aktivnosti za ureditev obrtne cone na senovški separaciji, za katero je med obrtniki veliko zanimanja.

• Sicer pa v krajevni skupnosti Senovo opozarjajo vse možne investitorje, da je bil pred kratkim v uradnem listu objavljen razpis za nova delovna mesta za prerazporeditev rudarjev, za kar je skupaj namenjenih 70 milijonov tolarjev. Podjetje, ki prezaposli rudarja, namreč še vedno dobi 4,3 milijona tolarjev.

Sprejet je bil namreč odlok o prostorskih ureditvenih pogojih za to območje, v kratkem bo objavljen razpis za izvajalca, denar s strani rudnika je zagotovljen, pod vprašajem so zaradi privitega občinskega proračuna le občinska sredstva. A na Senovem pričakujejo, da bosta občinska uprava in občinski svet pri razporejanju denarja dala prednost tistim območjem, ki so v preteklosti dobila manj, kot naj bi jim pripadalo.

T. G.

Milan Cizl

PRAZNIK VIN NA BIZELJSKEM

BIZELJSKO - Turistično in vinogradniško društvo Bizeljsko pripravljata praznik vina na Bizeljskem, ki se bo začel v četrtek, 8., in nadaljeval v soboto, 10. aprila. V četrtek ob 19. uri bo v prostorih vinogradniško-vinarske zadruge Bizeljsko strokovno predavanje Značilnosti in problematika vinskega letnika '98. V soboto ob 14. uri bodo pred zadružnim domom predstavili vinogradniško mehanizacijo, istočasno bodo v šoli odprli razstavo o vinogradništvu. Ob 19. uri bodo v Zadružnem domu podelili diplome in priznanja.

FESTIVAL - Petkov 8. otroški glasbeni festival v Pišecah, s katerega je fotografija, je potrdil, da so ta srečanja med najbolj obiskanimi tovrstnimi prireditvami v kraju. Med nastopajočimi učenci iz osnovne šole Pišece je v starejši skupini zmagala Maša Kodela in v mlajši skupini Brigita Zupančič. Obiskovalci, ki so napolnili dvorano pri šoli, so tudi navdušeno zaploskali Aleksandri Macur, amaterski gledališki igralki s Senovega, ki je nastopila v odmoru. (Foto: L. M.)

Vsem v korist

Mali nogomet

V krški občini že vrsto let organizirajo v večjih krajih turnirje v malem nogometu od začetka poletja do sredine septembra, dokler so še suha igrišča. Mnogo je ekip in turnirjev: Ardro pri Raki, Velika vas, Leskovec, Senuša, Gorica, Podbočje, Sečce in še bi lahko našteval. Dogaja se, da slabo vreme prepreči organizacijo v nekem kraju in turnir prestavijo na drug datum. Za isti dan pa so se v drugem kraju tudi odločili, da povabijo ekipe na svoj turnir in nastane težava.

Predlagam, da se sedaj na pomlad sestanejo predstavniki ekip in skupaj določijo koledar skozi celo leto. Če bo slabo vreme, naj skupaj določijo nadomestni datum. In ne bo prihajalo do primerov kot lansko leto (pa še kdaj), da je organizator čakal še nekatere ekipe, ki so nastopale celo še prejšnji večer. Ekipe so prišle, a igralci so utrujeni. Začetek turnirja se pomakne za dve uri in več, kar organizatorja, ki pripravi ob jedači in pijači še ozvočenje in drugo, nemalokrat spravlja v slabo voljo. Tudi za gledalce je neprijetno, če pridejo točno ob uri, a se nič ne dogaja.

Razmislite, vse se da dogovoriti. In še to: opažam, da je zelo malo resnosti glede shranjevanja rezultatov. Vsak podatek je čez leta zanimiv, čeprav gre za ekipe, katerih verjetno igralci ne bodo prestopili praga (ali pa bodo) Publikuma ali Maribora.

ALOJZ ŠRIBAR
Kobile 3/a
Leskovec

Na Sremič pridejo ministri in turisti

Podeželje in turizem

SREMIČ - Dovolj posebnosti imate, s katerimi se lahko predstavite drugim. V tem smislu je dr. Janez Bogataj pred časom na Bizeljskem dopovedoval domačinom, naj se opogumijo in svojo dediščino na podeželju negujejo in razvijajo za sodobno rabo.

Nasvet lahko velja tudi za nekoliko oddaljeni Sremič nad Krškim. Med domačini na Sremiču nekateri, vedoč ali nevedoč za Bogatajevo spoznanje o posavski naravni in kulturni dediščini, že kar pogumno nastopajo kot gostitelji turistov. To bržda velja tudi za turistično kmetijo Radej na Sremiču. Ni edina tu, dejstvo pa je, da so prav na tej kmetiji nedavno v navzočnosti kmetijskega ministra nekateri slovenski izvedenci za kmetijstvo govorili o prihodnosti kmetijske svetovalne službe ter ob tem izbrali svetovalko leta.

Turistično kmetijo sta Vidka in Martin Radej odprla 1994. leta tudi za take dogodke, vendar jima je šlo verjetno predvsem za to, da kmetija živi majčkeno drugače kot večina kmetij na Slovenskem. V iskanju take svoje poti, ki naj bi zanimala tudi turiste od blizu in daleč, so Radejevi - v družini jih je skupaj s starimi starši šest - doslej med drugim enkrat organizirali dneve stare domače kuhinje. "Ponavadi imamo zelo veliko obiska. V teh dnevih pa ni bilo posebnega navala gostov. Ne vem, kaj to pomeni, mogoče to, da so ljudje bolj navdušeni nad kako kitajsko kuhinjo kot nad domačo slovensko," pravi Vidka. Ob tem se spomni, kako se je v preteklosti pogovarjala z dr. Janezom Bogatajem in kako je ta visoko cenil in ji priporočal tukajšnje lokalne posebnosti.

Na kmetiji se trudijo, kot pravi Vidka, da postrežejo s kar se da pestro domačo hrano. Ta bolj tekne v domačem vzdušju, h kateremu prispeva tudi glasba. Muzika je nekako pri roki, saj Mateja, Radejeva mlajša hčerka, lanska slovenska vinska princesa, igra citre, Martin pa harmoniko.

L. M.

Vidka Radej

PAPEŽ OBIŠČE SLOMŠKOVO BIZELJSKO

BIZELJSKO - Papež Janez Pavel II. se bo med svojim letošnjim obiskom v Sloveniji, ko bo Antona Martina Slomška uradno razglasil za blaženega, za kratek čas ustavil na Bizeljskem. Tu je Slomšek namreč nekaj časa živel in ustvarjal in o njegovem življenju in delu pripravljajo spominsko sobo v bizeljski hiši Karitas. Poglavarju Rimskokatoliške cerkve bodo v eni tukajšnjih gostiln postregli s posebej donegovanim vinom s trte, ki naj bi jo bil zasadil prav Slomšek.

SVET KNJIGE - Podjetje Lamex iz Brežic in Mladinska knjiga Založba iz Ljubljane, sta v Brežicah na Cesti prvih borcev 7 odprla klubski center Svet knjige, sedemnajsti po vrsti. Navzoče, ki so jim pripravili kulturni program, sta pozdravila direktorica Lamexa Metka Humar in vodja Sveta knjige Metod Zidanšek (na fotografiji se rokujeta). Med člani Sveta knjige jih je po Zidanškovih besedah 4.500 s širšega območja Brežic in Krškega. Brežiški klubski center naj bi po Zidanškovem prepričanju postal prostor mnogih kulturnih dogodkov. (Foto: L. M.)

"Čimveč turističnih posebnosti"

Bizeljsko opira svoja pričakovanja na vinogradništvo - Prodaja vina in turizem - Hiša Karitas kot turistična zanimivost - Spominska soba Antona Martina Slomška

BIZELJSKO - V teh dneh je na poti verjetno več turistov kot drugače, saj tudi praznično leto Slovencev prav v tem času beleži nekaj izstopajočih dogodkov, ki vežejo nase dosti skupnega spomina. Imeti veliko obiskovalcev skozi vse leto je sicer vroča želja zlasti tistih krajev, ki si želijo služiti kruh tudi s turizmom. Med take kraje sodi Bizeljsko.

Kraj in širše območje pri tem opirata svoja pričakovanja na vinogradništvo, tu zelo razvito dejavnost. Domačini pravilno ugotavljajo, da žlahtna kapljica turista nagradi z nevsakdanjimi občutki praviloma zlasti na koncu njegove poti v turistično središče in da bodo morali predtem turiste razvajati tudi s čim drugim. Verjetno iz takih misli se Bizeljsko loteva tudi urejanja hiše Karitas. V imenu odbora, ki zamisel očitno uspešno uresničuje, je Marija Sušnik pred časom zapisala: "Potrebujemo čimveč privlačnih turističnih točk in objektov. Večja ko bo turistična ponudba, več turistov bo prihajalo k nam. Povečala se bo prodaja vina in domačih proizvodov, ki naj bi bili tudi primerno pakirani. Zraven čistih, urejenih vasi potrebujemo tudi vinogradniški muzej, vinoteko in hišo Karitas. V ta namen je vinarska zadruga Bizeljsko začasno odstopila prostor opuščene žage in sušilnice. V tem prostoru bomo zbirali vso večjo vinogradniško in kmetijsko opremo, ki se ne uporablja več."

Za omenjeno hišo Karitas bodo predmete shranjevali člani cerkvenega odbora v prostoru nekdanje sušilnice. Ko bodo usposobili za hišo bizeljsko staro šolo, se bo omenjena dobrodelna ustanova preselila tja. V stavbi bo, kar bo nedvomno tudi pritegnilo turiste na Bizeljskem, tudi javna knjižnica in stalna spominska soba z zbirko o življenju in delu Antona Martina Slomška.

L. M.

GOSPODARSTVO

V Srebrničah kmalu 3000 novih bivalnih enot

Brez prednostnih list

NOVO MESTO - Na območju, ki ga pokriva Dolenjski list, se malo gradi, 20 ali 40 novih stanovanj v kaki občini pa je že dosežek. Tudi zato še toliko bolj preseneča novica, da v Srebrničah pri Novem mestu na veliko gradijo. Investitor je mestna občina, glavni izvajalec del Cestno podjetje, medtem ko za nadzor skrbi Zarja, stanovanjsko podjetje.

Že prihodnjo pomlad naj bi bile v Srebrničah vseljive prve enote, ob koncu izgradnje pa bo skupno na voljo 3.081 bivališč, od tega čez tisoč enojnih, skoraj 700 dvojnih in še 1317 za tiste s posebnimi željami.

• Kaj nam pomaga zlata krsta, če moramo v njej ležati (Ruski pregovor)

Značilnost novega naselja je lepa lega v bližini gozdov in reke Krke, in čeprav gre za izrazito nizko gradnjo, se v Novem mestu ne bojijo, da ponujenih bivališč ne bi mogli prodati na tržišču, saj je stalno povpraševanje.

In še nekaj. Razpisov za prednostno listo čakajočih tokrat ne bo, ker bodo bivalne enote polnili po naravnem vrstnem redu.

V teh dneh bo znan kupec Lisce

V ponedeljek so v sevniški Lisci že vedeli, kdo kupuje njihove delnice, a povedali še niso - Menda gre za domačega kupca - Kako bo na trgu ZRJ po Natovem napadu?

SEVNICA - Te dni bodo v Lisci Sevnica že zvedeli, kdo so kupci njihovih delnic, s katerimi se je pretekli teden tako živahno trgovalo, in kaj novo lastništvo prinaša tej sevniški konfekciji. Žal nam pred zaključkom redakcije ni uspelo dobiti tega podatka, je pa Viljem Glas, direktor skupine Lisca, v ponedeljek potrdil, da že ve, kdo delnice kupuje. Kot je dejal, mora to ostati poslovna skrivnost, dokler ne dobi uradnega podatka o vseh kupcih, ki so postali več kot 5-odst. lastniki družbe. Te podatke naj bi pridobil sredi tega tedna.

V borznoposredniški družbi Perspektiva so že pretekli četrtek za časnik Finance potrdili, da so odkupili več kot 30 odst. Liscinih delnic, a tudi oni niso povedali, za koga kupujejo. Trgovanje se je proti koncu tedna še nadaljevalo. V ponedeljek dopoldne je bilo letje, ko je od julija do septembra delnice prodalo kar 40 odst. dotedanjih delničarjev. V začetku marca sta imela po dobrih 10 odst. delnic kapitalski in odškodninski sklad, 9 odst. Vizija in 7 odst. Nacionalna finančna družba; vse ostalo je bilo v lasti manjših delničarjev.

Kot je dejal Glas, so kupci domači in naj ne bi bili neposredna konkurenca Lisci. "Ker so vsi naši vrednostni papirji v prometu na OTC trgu, smo pričakovali, da bo prišlo do sprememb v lastništvu, verjetno je bilo le vprašanje časa, kdaj bo do tega prišlo," meni Glas. Kljub vsemu tako organiziranega kupovanja v Lisci še niso pričakovali.

B. D. G.

• Jugoslovanski trg je za sevniško Lisco, ki je imela lani 5,6 milijarde tolarjev čistega prihodka, pomemben. Tam so že dolgo prisotni s svojimi izdelki, ki so poznani in cenjeni. "Ne vemo še, kako bo Natov napad vplival na naše rezultate na tem tržišču, odvisno je od tega, kako se bo vse razpletlo," je povedal Viljem Glas. Lisca je nameravala letos v ZRJ izvoziti za 1,5 milijonov mark blaga, kar je za petino več kot lani. Izvaža ukrojene dele, ki jih sešijejo v njihovem hčerinskem podjetju v Srbiji.

Viljem Glas

Minister podelil ISO 9002

O kakovosti v malih podjetjih in obrti - Certifikata družbama Ford Paič in Form Tehnik

KOSTANJEVICA NA KRKI - Posavska gospodarska zbornica in tamkajšnje Združenje podjetnikov sta v začetku preteklega tedna pripravila Dan kakovosti v malih podjetjih in v obrti. Gre za srečanje podjetij, ki so uspešno zaključila projekt uvajanja sistema kakovosti in pridobila certifikat iz serije ISO 9000. K udeležbi so povabili tudi tiste, ki so šele na poti k pridobitvi tega certifikata.

V Kostanjevici je bil v torek dopoldne najprej posvet o uvajanju standardov ISO 14000 v mala podjetja, ki ga je vodil Borut Mlakar iz družbe Biro Veritas. Na ta dan so dali še pobudo za ustanovitev sekcije za kakovost na področju malega gospodarstva, ki bo delovala pri Slovenskem združenju za kakovost.Dneva kakovosti se je udeležil tudi minister za malo gospodarstvo Janko Razgoršek, ki je ob tej priložnosti dvema posavskima malima podjetjema podelil certifikat kakovosti ISO 9002. Zaslužila sta si ga podjetje Ford Paič iz Krške vasi in Form Tehnik iz Jesenic na Dolenjskem.

Razgoršek je ob podelitvi poudaril pomen kakovosti v malih podjetjih, in to v celem procesu - od nabave in proizvodnje do prodaje. Kot je dejal, ISO standardi omogočajo celovito vodenje podjetij. "Ministrstvo za malo gospodarstvo sofinancira pridobivanje standardov kakovosti v malem gospodarstvu, ker bo le tako čez nekaj let postalo nosilec gospodarskega razvoja v Sloveniji," je dejal.

B. D. G.

OKROG 3000 UR ZA CERTIFIKAT - Po ugotovitvi Stanka Šinka (na sredi), direktorja in lastnika družbe Form Tehnik iz Jesenic na Dolenjskem, so v družbi za pridobitev certifikata ISO 9002 porabili kakih 3.000 ur. V podjetju, ki razvija in izdeluje orodja za predelavo plastike in tudi samo izdeluje plastične izdelke, veliko izvažajo. Standarde so osvajali predvsem z mislijo, da jim bodo v praksi zagotavljali stalno kakovost, ki je nujno potrebna v tako zahtevni proizvodnji. Kot smo že pisali, je to podjetje nedavno prejelo nagrado GZS za izjemne dosežke v podjetništvu za leto 1998. (Foto: B. D. G.)

NALOŽBA V ZNANJE - Slavko Paič (desno) iz podjetja Ford Paič s sedežem v Krški vasi pri Brežicah je ob podelitvi certifikata poudaril, da je bil projekt predvsem naložba v znanje zaposlenih in v ugled podjetja. Kot je dejal, ima največje zasluge zanj njegova poslovna in življenjska partnerica Cvetka Dornik. Podjetje ima začetke v letu 1988 in je od leta 1993 zastopnik Forda za Posavje in Dolenjsko. Danes ima 20 sodelavcev in se ukvarja s prodajo novih in rabljenih avtomobilov, s finančnim svetovanjem pri nakupu ter tudi s potrebnimi poprodajnimi aktivnostmi: mehaniko, popravili, ličenjem z lastno mešalnico barv, pralnico in vlečno službo. Pri družbi Ford Paič so še posebej zadovoljni, ker so prvi v prodajno-servisni mreži v Sloveniji, ki so si pridobili tak certifikat. (Foto: B. D. G.)

DNEVI ENERGETIKOV NA OTOČCU

OTOČEC - Danes in jutri bodo v Šport hotelu na Otočcu potekali Dnevi energetikov. Gre za prvo posvetovanje slovenskih energetikov, na katerem pričakujejo čez 100 udeležencev. Pogovarjali se bodo o učinkoviti rabi energije v Evropi in pri nas, o stroških za energijo ter o potrebnosti energetskih menedžerjev. Danes bo, kot so napovedali, minister za gospodarske dejavnosti Metod Dragonja podelil nagradi energetsko najbolj učinkovitemu podjetju in energetskemu menedžerju. Udeležencem so pripravili tudi strokovni ogled v podjetju Krka, ki je bilo lani izbrano za energetsko učinovito podjetje.

KAKO POSLOVATI S HRVAŠKO?

NOVO MESTO - V torek je v Novem mestu potekal posvet o tem, kako poslovati s Hrvaško, ki ga je pod pokroviteljstvom Dolenjske banke pripravila Gospodarska zbornica Slovenije. Govorili so o gospodarskem sodelovanju in možnostih vlaganja, prisluhnili poslovnim izkušnjam nekaterih podjetij ter dan končali z bilateralnimi razgovori med predstavniki dolenjskega in belokranjskega gospodarstva in podjetij karlovškega območja.

Tilia dobila novo upravo

Novi člani nadzornega sveta, zdaj še nova uprava zavarovalnice - Danes nastopi Mitja Mejač?

NOVO MESTO - Z današnjim dnem naj bi delo predsednika uprave Zavarovalnice Tilia prevzel Mitja Mejač, ki je doslej vodil upravo v zavarovalnici Merkur. Zanj se je odločil novi nadzorni svet, ki se je sestal v torek, 23. marca, takoj po skupščini delničarjev te zavarovalnice. Novo upravo naj bi minuli torek potrdila skupščina delničarjev, tako da nam še ni uspelo izvedeti imena drugega člana.

Že na skupščini 23. marca so sprejeli sklep o spremembah statuta družbe in med drugim zmanjšali število članov uprave od 3 na 2 člana ter število članov nadzornega sveta od 9 na 6 članov. Skupščina je odpoklicala stare člane nadzornega sveta in imenovala nove. Štirje bodo zastopali delničarje: Miloš Primc (fizična oseba iz Novega mesta), Vladimir Kobe, Marinka Šolar in Sergej Rusjan (vsi Pozavarovalnica Sava), medtem ko bosta delavce zastopala Franc Saje in Anton Jankovič, ki ju je imenoval svet delavcev.

Zavarovalnica Tilia je sredi januarja z vpisom v sodni register potrdila novo lastniško strukturo. Z dokapitalizacijo v višini 1,5 milijarde tolarjev je večinski lastnik novomeške zavarovalnice postala Pozavarovalnica Sava.

B. D. G.

MERCATOR DOLENJSKA BI PREVZEL POSAVJE

NOVO MESTO, BREŽICE - Kot je za časopis Finance povedal Stanislav Hribar, predsednik uprave Mercatorja Dolenjske, so se začeli pogovarjati z upravo trgovske družbe Posavje Brežice o prevzemu podjetja, s čimer bi na najbolj racionalen način razširili svoje delovanje v Brežice in njihovo okolico.

KAKO KAŽE NA BORZI?

Zelo neugodno za prodajo

Na Wall Streetu v Ameriki je indeks Dow Jones že prebil magično mejo in presegel 10000. Z nenehno rastjo vrednosti delnic, ki se odraža v tem indeksu, se veča tudi število investitorjev, ki jih še nikoli ni bilo toliko. Višji donosi na delniškem trgu kot pri bančnih vlogah privabljajo nove in nove investitorje. Kaj pa pri nas?

Borzni indeks se je že dvakrat približal 2000, vendar le za hipec. Vpliv negativnih informacij, ki so posledica raznih kriz, vojn, administrativnih omejitev na področju vlaganj in morda še kakšnih afer, je vedno večji, kot so pozneje posledice. Prav zato že od samega začetka razvoja kapitalskega trga beležimo relativno velika nihanja tečajev oz. vrednosti delnic. Temu prav gotovo botrujeta tudi majhnost in nerazvitost našega trga ter privatizacija, ki je prinesla skoraj 2 milijona delničarjev z zelo različnimi vrednostmi delnic in s tem povzročila veliko krivic.

V takšnih razmerah mora biti še večja pozornost usmerjena v čas prodaje. Investitorji se morajo ravnati po osnovnem načelu, da delnice kupujejo, ko so ocenjeni, in prodajajo, ko so drage, če želijo priti do čim večjih dobičkov. To sicer zveni zelo preprosto, vendar opažam, da se je tega načela težko držati, saj smo navajeni prodati takrat, ko denar potrebujemo, in kupovati, ko ga imamo na razpolago, ne oziraje se na vrednosti delnic.

Trenutno smo pod vplivom informacij o vojni. Povsem normalno je, da imajo take informacije negativen vpliv, ker se ne ve, kako in kdaj se bo stvar končala, vendar so prvi psihološki vplivi običajno vedno večji od kasnejših posledic. Zato se je, če je le mogoče, v takšnem času potrebno izogniti prodajam delnic. Več ali manj so vse delnice na izjemno nizkih tečajih oz. se z njimi trguje zelo malo. Svoj zaton doživljajo tudi delnice obeh farmacevtskih družb, saj se Lek prodaja pod 38.000 tolarjev, medtem ko so Krkine delnice v ponedeljek padle že pod 28.000 tolarjev. Izjemno so padle tudi delnice koprskih družb: cena delnic Istrabenza, s katerimi se je trgovalo, je bila okoli 3.000, Luke Koper pod 3.300 in Intereurope pod 2.200 tolarjev. Pravo razočaranje doživljajo imetniki delnic pidov, saj se njihova vrednost vztrajno niža in se približuje minimalnim vrednostim.

Za konec ponovno nasvet: Počakajte s prodajo na boljše čase!

LJUDMILA BAJEC,
Dolenjska borznoposredniška družba
Novo mesto
Tel. (068) 371-8221, 371-8228

Posavje je obrnjena slika države

Predsednik Kučan nanizal vrsto stvari, ki kažejo slabo ekonomsko moč posavskega gospodarstva - Razmišljati o tem, kako jih spremeniti - Brez državne pomoči ne bo šlo

KRŠKO - Posavje se skupaj z Zasavjem, Koroško in Podravjem uvršča med regije, ki so v industrijskem zatonu, zato kar kliče po tehnološki prenovi gospodarstva in po dotoku svežega kapitala, ki lahko pride le iz tujine. Tako je menil tudi predsednik države Milan Kučan, ki se je prejšnji torek na povabilo Območne gospodarske zbornice pogovarjal z direktorji posavskih podjetij. "Ne moremo pričakovati, da bodo velika podjetja še naprej vodila razvoj posavskega gospodarstva," je dejal ter poudaril, da se je ob podatkih o gospodarskem stanju v regiji smiselno vpraševati le, kako jih spremeniti.

Kot smo slišali, je tako v Posavju, 2. najmanjši regiji v Sloveniji, nadpovprečno število samozaposlitvenih podjetij. Podpovprečen in celo najnižji je delež delovno sposobnega prebivalstva, kar tri četrt regije pa sodi med demografsko ogrožena območja. Četrtina delovno aktivnih prebivalcev je zaposlena v kmetijstvu, ki ima velik delež med dejavnostmi - le v Premurju dosega še višjega.

"Posavje je pravzaprav obrnjena slika Slovenije," je poudaril Milan Kučan. To je ponazoril še z izobrazbeno strukturo, po kateri je Posavje na repu v državi, enako tudi po število študentov na 1000 prebivalcev. Ekonomska moč regije je v zadnjih letih izredno padla. Še leta 1991 je Posavje dosegalo 95 odst. slovenskega povprečja, pet let pozneje samo še 55 odstotkov! Produktivnost v regiji za 17 odst. zaostaja za slovenskim povprečjem, rentabilnost ne dosega niti polovice povprečja, profitabilnost je sila majhna, poleg tega pa so podjetja še močno obremenjena z dolgoročnimi krediti. Značilno je tudi, da je v treh posavskih občinah manj storitvenih dejavnosti kot sicer v Sloveniji - te dejavnosti imajo v državi 60-odst. delež, medtem ko v Posavju le 40-odstotnega.

Kot je v Krškem poudaril predsednik Kučan, se je o teh podatkih smiselno vpraševati samo z namenom, da jih spremenimo. "Vprašati se moramo, katere vzpodbude so potrebne. Brez državne pomoči tudi nekaterih posavskih podjetij, ki so strateško pomembna, ne bo moč rešiti," je ocenil. Pri tem pa so pomembna merila za dodeljevanje pomoči. Slovenija je predlani za državno pomoč gospodarstvu namenila 3,29 odst. BDP, lani še 2,76 odst., vendar po predsednikovem mnenju pri nas te pomoči vlagamo v nakup socialnega miru in ne v gospodarski razvoj.

B. DUŠIČ GORNIK

• Predsednik upravnega odbora zbornice Stane Rožman je na pogovoru spomnil na najpomembnejše panoge, na katere se opira posavsko gospodarstvo. Povedal je, da je 18 podjetij v stečaju, od tega 10 s področja predelave kovin, hkrati pa je opozoril na trenutno neobetavne razmere za izvoznike, in na to, da finančni tokovi potekajo v glavnem izven gospodarstva. Nanizal je vrsto odprtih vprašanj, s katerimi se srečuje gospodarstvo regije. Osrednja so s področja eneregetike, saj regija postaja energetski bazen, izpostavil pa je še ekološka vprašanja, predvsem ekološko sanacijo Vipapa Vidma in zbiranje sredstev za razgradnjo jedrske elektrarne.

MILAN KUČAN V POSAVJU - Predsednik države je pretekli torek obiskal tovarno Vipap Videm, popoldne pa se je pogovarjal še z direktorji posavskih podjetij. Na fotografiji v družbi krškega in sevniškega župana Franca Bogoviča in Kristijana Janca (2. in 3. z leve) ter direktorja območne zbornice Valentina Dvojmoča. (Foto: B. D. G.)

OVADBA PROTI FARMI STIČNA

IVANČNA GORICA - RDEG Ivančna Gorica je pri Okrožnem državnem tožilstvu v Ljubljani te dni vložilo ovadbo proti katastrofalnemu onesnaževalcu naravnega urbanega življenjskega okolja Farmi Stična zaradi suma storitve kaznivega dejanja po 333/1 členu KZ RS, ki določa obremenjevanje in uničevanje okolja in prostora. Gre za nekontrolirano razvažanje gnojevke iz laguň farme po kmetijskih površinah pred dvema letoma, kar pa se vsako leto ponavlja.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

V ponedeljek je bila tržnica spet bogato založena, branjevke pa so ponujale: liter čebulčka po 400 do 500 tolarjev, fižol po 500 tolarjev kilogram, koren, koleraba, črno redkev in rdečo peso po 200, jedilni krompir po 80 do 100, semenski krompir po 120 do 250, čebulo po 100 do 200, šalotko po 500, česen po 500, hren po 600, regrat po 800 do 1000, motovilec in radič po 300 merico, orehe po 800 do 1000, med po 800 do 900 kozarec, propolis po 300 stekleničko, šopek rdečih redkvic po 100, liter in pol jabolčnega kisa po 200, rozin po 460 kilogram, slive po 540, suhe hruške po 1000, jabolčne krhlje po 500, hruške po 130 do 170, jabolka po 50 do 110, cele lešnike po 500, lešnikova jedrca po 1200, merica različnih semen pa je stala 100 do 150 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 53 do 3 mesece starih prašičev, 12, starih 3 do 5 mesecev, in 8 starejših. Prvih so prodali 21 po 320 do 340, drugih 5 po 280 do 310, tretjih pa 2 po 190 do 200 tolarjev kilogram.

VČERAJ POTEKEL ROK

Udarec po žganju

Trošarinski zakon zanj ne pozna milosti in prehodnega obdobja

Je kriva nevednost ali morda apatičnost, nekakšna kmetova vdanost v usodo? Dejstvo je, da uvedba novih trošarinskih, to je davčnih dajatev, ki jih bo potrebno plačevati od 1. julija letos naprej tudi malim pridelovalcem, prizadetih ni pognal na noge. Nobena juha se resda ne poje tako vroča, kot se skuha, je pa ob tako korenitih spremembah, ki jih uvajamo na zahtevo Evropske unije, vendarle težko ostati hladen ali pa se zadovoljiti s tolažbo, da zakona tako in tako ne bo mogoče dosledno izvajati, saj Slovenija ne samo da nima, marveč tudi ne govori več o potrebi po vnovični ustanovitvi financarske službe, ki jo je obetal že prvi finančni minister Demosove vlade, Novomeščan dr. Marko Kranjec.

Resnici na ljubo je treba povedati, da je najbolj neljubi, da ne rečemo osovraženi, ukrep začasno odmaknjen v prihodnost, v leto 2005. Šele takrat bo namreč treba začeti pridelovalcem plačevati trošarino za več kot 230 litrov vina in 10 l vina posebne trgatve na polnoletnega člana gospodinjstva. Do takrat bo veljala ničelna davčna stopnja, kar pa ne pomeni, da pridelka in površine vinograda nad 5 ari zato zdaj ni treba prijaviti oblastem. Rok za prijavo se je iztekel prav včeraj.

Mnogo slabše kot vinu pa se piše žganju. Trošarina zanj bo že po 1. juliju letos znašala kar 1000 tolarjev na liter čistega alkohola, kar pomeni, da bo trošarina za liter 50-odstotnega sadnega žganja kar 500 tolarjev, to je polovico sedanje cene na kmečkem trgu, kjer je žganje že tako malone nemogoče spraviti v denar. To napoveduje konec žganjekuhe: hvala bogu porečejo borci proti alkoholizmu za razliko od tistih, ki opozarjajo na koristno izrabo odpadlega kmečkega sadja in tropin.

K sreči ima večina naših kmetov le majhne 40-litrske kotle za žganjekuho, s katerimi "muko mučiš" pri ročnem polnjenju in praznjenju alkoholne drozge, jih pa zato ni treba prijaviti pri carinski službi (ne na davčni, kot bi pričakovali), ki ji zakon nalaga vodenje evidence o trošarinah. Trošarinski zakon namreč izvzema kotliče z zmogljivostjo manj kot 2 litra čistega alkohola.

M. LEGAN

VZGOJITE "NAJ" PRIDELKE!

SEMIČ - Članice Društva kmečkih žensk Semič želijo spomniti, da je sedaj čas, da posadite in vzgojite "naj" pridelke na vaših poljih in vrtovih. Z njimi boste lahko sodelovali na prireditvi "Praznovanje jeseni", ki bo oktobra v Semiču.

kmetijski nasveti

Neozdravljivi praskavec

Čeprav je praskavec že več kot dve stoletji znana neozdravljiva bolezen ovc in koz, ki se vedno konča s smrtjo, se pri nas doslej o njej ni skorajda nič vedelo ne govorilo. Reja ovc je pač močno in naglo nazadovala, koze pa so bile celo zakonsko prepovedane. Z vnovičnim spodbujanjem reje drobnice se je zvečal tudi pomen njenih bolezni, zanimanje za praskavca pa je zbudil tudi pojav t.i. bolezni norih krav, bovine spongiformne encefalopatije (BSE), zavoljo katere so v Veliki Britaniji sežgali ne stotisoče glav govejе živine.

BSE in praskavec imata namreč podobnega povzročitelja, virusu podobno kužilo, po imenu prion, ki je zelo odporno na visoke temperature. Prioni izzovejo tudi Kreutzfeld-Jakobovo bolezen pri človeku, odtod tudi malone paničen strah pred boleznijo norih krav, ki pa jo bodo, kot vse kaže, k sreči le obvladali, četudi ob veliki gospodarski škodi. Krastavec pri drobnici ni tako usoden, vsaj pri nas ne, saj veterinarska služba, kot piše Kmečki glas, govori le o morebitni razširjenosti, vendar je bolezen vseeno potrebno poznati in biti nanjo pripravljen.

Praskavec se običajno pojavi pri starejših živalih, saj je tudi njegova inkubacijska doba precej dolga. V organizem pride skozi poškodovano kožo, usta ali pa očesno veznico, od tod pa se po telesu razširi s pomočjo limfe in krvi. Bolezen poteka zelo počasi, začne pa se s sumljivim čohanjem (praskanjem - praskavec!) po glavi, prednjih nogah in korenu repa. Zbolela žival postane razdražljiva, nemirna, prestrašena, ima top pogled ter značilno otresa z glavo ali škriplje z zobmi. Njena hoja kasneje postane nekoordinirana, rada se splaši in spotika. Ob napredovanju bolezni ovca ali koza ne more več požirati hrane niti meketati ali blejati ne, in po nekaj mesecih pogine.

Veterinarska stroka bolezni ne zdravi, priporoča le preventivne ukrepe, to je izločanje sumljivih ali že bolnih živali iz reje. Prav tako je priporočljivo pri odbiri (selekciji) živali upoštevati, da so nekatere ovce ali koze proti praskavcu bolj odporne kot druge.

Inž. M. L.

VITEZI VINA V METLIKI - Združenje evropskega reda vitezov vina - konzulat za Slovenijo je v soboto obiskal metliško občino. Potem ko so gostje in svet konzulata (na fotografiji) stopili v metliško farno cerkev sv. Nikolaja, so se seznanili z belokranjskim vinogradništvom in vinom, Kmetijsko zadrugo Metlika, faro, a tudi z belokranjskimi pesmimi. V Belokranjskem muzeju v Metliki pa so spoznali etnografske in vinogradniške značilnosti Bele krajine. (Foto: M. B.-J.)

NAJBOLJŠE SALAME IN KLOBASE - V soboto, 27. marca, so vinogradniki v Hribih pri Velikem Slatniku v Cesarjevi zidanici pripravili prvo salamiado, na kateri so svoje izdelke dali na ogled in poizkušanje številni hribski vinogradniki in krajani Velikega Slatnika. Stroga komisija, v kateri je sodeloval tudi gostilničar z Rateža Jože Mrak (levo), ki ima v hribih vinograd in zidanico. Med salamarji se je najboljše ocene za svoj izdelek veselil Rudi Ivančič, drugo mesto in tretje mesto pa sta zasedla Stane Lokar in Štefan Srebrnjak. Najboljšo klobaso je imela Sonja Hajnšek. (Foto: I. V.)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanič

Strupena snov SO_2

"Žveplanje vina je nujno zlo," bi lahko rekli, brez SO_2 (žveplovega dvokisa) skoraj ni možno pridelati zdravega in stanovitnega vina. Kdor bo iznašel drug preparat, enako učinkovit, a manj strupen, tega "čaka Nobelova nagrada". Zgodovinski dokazi so, da so že Rimljani žveplali vino.

Pretirano žveplano vino se pri pokušanju vina občuti kot vinska napaka, hkrati pa vino zgubi pravico, da bi ga imenovali zdravo. Za človekovo zdravje je žveplo nevarno že med samo uporabo, zastrupitve z žveplom na delovnem mestu niso tako redke, kot bi mislili. Boljše poznavanje SO_2 kot tudi novih preparatov in oblik žveplanja lahko pomaga, da se obvarujemo pred nevarnostmi.

Pri normalni temperaturi je žveplov dioksid brezbarven plin ostrega in zadušljivega vonja, ki se zazna že pri zelo nizki koncentraciji v zraku (1,1 ppm, kar je milijonti del zraka v prostoru). V vlažnem prostoru postane SO_2 zelo razjedajoč (jedek) tako za železo, beton in celo za nerjaveče jeklo slabše kakovosti. Topnost SO_2 v vodi je odvisna od temperatur. Stopnja nevarnosti je odvisno od: koncentracije preparata, od časa naše izpostavljenosti žveplovim hlapom, od temperature prostora in od prezračenosti prostora, v katerem delamo.

Zakaj je SO_2 sploh potreben v kletarstvu?

- Njegova antioksidativna lastnost preprečuje, da bi se poslabšala barva in aroma vina;
- premajhna vsebnost SO_2 izzove v vinu v mnogih primerih okus in vonj po prezračenosti (vonj prezrelega jabolka);
- preprečuje aktivnost patogenih encimov;
- deluje kot antiseptik.

Ministrstvo za delo v Franciji je predpisalo najvišjo dovoljeno vsebnost SO_2 v delovnih prostorih, ki znaša 5 ppm (pet milijonink v zraku ali 5 cm^3/m^3). V Franciji imajo tudi predpisano vsebnost SO_2 v prostoru, v katerem naj bi bilo varno delati 8 ur. Razlika je velika, kar dokazuje da je žveplo v zraku za naše zdravje zelo škodljivo. Zaznamo ga v zraku pri koncentraciji 1 ppm. Že tako majhna količina pa je naše zdravje nevarna, zato je potrebno prostor zapustiti in ga prezračiti.

(Nadaljevanje sledi)

dr. JULIJ NEMANIČ

Kaj sploh so ti antioksidanti

Zakaj je zelenjava, sadje pa tudi vino zdrava hrana, ki jo priporoča medicinska doktrina

Malo poenostavljena, vendar pa v bistvu pravilna razlaga pravi, da bolezni in staranje človeka sprožajo neukročeni prosti radikali, ki kot stranski proizvod presnove s kisikom, tako imenovane oksidacije, napadajo in poškodujejo zdrave celice. Ti prosti radikali nastanejo lahko tudi zaradi stresa, onesnaženega okolja, kajenja in nekaterih drugih škodljivih vpliv na življenje. K sreči pa obstajajo tudi njim nasproti delujoče snovi, ki varujejo naše telo pred nekontrolirano oksidacijo. Imenujemo jih antioksidanti.

Najbolj znani antioksidanti so beta karoten, vitamina C in E, koencim Q10 in mineral selen, največ teh snovi je v sadju, zelenjavi, oreških, semenih pa tudi v vinu, sokovih in drugih napitkih, narejenih iz sadja ali zelenjave. Od tod izvira tudi zdravilna vrednost vegetarijanske prehrane in zmernega uživanja vina ob hrani, predvsem vina rdečih sort, ki imajo v sebi več antioksidantov (antociani, fenolne snovi) kot bela.

Nekateri antioksidanti so fiziološko že dokaj dobro raziskani. Tako je ugotovljeno, da iz beta karotena, ki ga vsebuje predvsem sočivje rdeče barve (korenje, melone idr.), v črevesju nastaja vitamin A, ki zmanjšuje tveganje pri nastanku različnih oblik raka in sive mrene. Močan antioksidativen učinek ima tudi vitamin E, ki se nahaja v hladno iztisnjenih rastlinskih oljih, oreških in neoluščenem žitu pa tudi v stročnicah in otrobih. Vitamin E je potreben pri razvoju in delovanju živčevja in dokazano varuje pred nastankom ateroskleroze, zavira pa tudi rast tumorjev.

Koencim Q10, ki je poznan tudi pod imenom ubikinon in ki se nahaja v mesu, mleku in neoluščenem žitu, prav tako odločilno sodeluje pri presnovi in proti neukročenim radikalom. Pomanjkanje te snovi spodbuja staranje in pojav nekaterih kroničnih bolezni. Mineral selen, ki ga vsebujejo predvsem visokobeljakovinasta živila, kot so meso, ribe in jajca, ima pomembno vlogo pri delovanju hormona ščitnice - tiroksina in pri nastajanju protivnetnih hormonov. Selen je tudi sestavina antioksidativnega encima glutationa peroksidaze, značilno pa je tudi, da od sadja in zelenjave še največ selena vsebuje česen, ki prej ali slej velja za kralja zdravilnih rastlin.

- n

DRŽAVA NAJ SPODBUJA DOBRE PROJEKTE

SODRAŽICA - Tudi v novi občini Sodražica letos ne bo dovolj denarja za vse naložbe, saj je proračun nekoliko okleščen. Kljub temu pa bodo kmalu začeli z deli na sekundarnem vodovodu proti naselju Grdi Dol in S-kanalom proti Slemenom. Razmišljajo o gradnji obrtne cone Pesek, ureditvi mrliških vežic nad sv. Markom v Zapotoku in javni razsvetljavi. Sodražani so prepričani, da je pri njih center suhe robe, zato se bodo prizadevali, da jim država poenostavi postopek pri pridobivanju dovoljenj za tradicionalno obrt. Razvoj podeželja pa bi lahko spodbudili s turizmom, kmetijstvom in obrtjo. Za trojno povezavo naj bi imela več razumevanja tudi država, ki bi lahko denarno spodbujala dobre projekte.

Najboljši cviček ima Tomo Pralica iz Ljubljane

Podgorci ocenili

RATEŽ - Člani Društva vinogradnikov Janeza Trdine Brusnice-Gabrje so te dni v gostilni Vovko na Ratežu ocenili svoj lanski vinski pridelek. Komisija pod vodstvom Darka Marjetiča je ocenila skupaj 55 vzorcev.

Med šestnajstimi vzorci cvička je najvišjo oceno (15,70) prejelo vino Toma Pralice iz Ljubljane, ki je zraslo na gabrskih Kavcih. Druga je bila svojčas kraljica cvička Anica Kos iz Šentjerneja (15,48), tretji Igor Perhaj z Rateža (15,26), četrti Ivo Kuljaj (15,08) iz Ljubljane, peti pa Anton Vovko z Rateža (15,02).

Za dolenjsko rdeče vino je najvišjo oceno (15,64) prejel Martin Gazvoda iz Gabrja, ki je svojo kapljico prav tako pridelal in donegoval na gabrskih Kavcih. Drugi (15,44) je bil Franc Kobe z Jugorja pod Gorjanci, tretji (15,34) pa Peter Luzar iz Novega mesta. Med vzorci dolenjskega belega vina je bila spet najboljša kapljica Toma Pralice (16,52), za njo pa Antona Vovka (16,24) in Iva Kuljaja (16,04).

Za sortna vina sta najvišje ocene prejela Anton Vovko (16,84 za polsuhi kerner in 16,98 za polsuhi renski rizling) in Miro Kuljaj iz Gabrja (16,50 za beli pinot, 16,56 za kerner in 16,66 za sivi pinot).

I. K.

NAJBOLJŠI SEMIČANI - Preteklo soboto je bil v Semiču regijski kviz "Mladi in kmetijstvo". V znanju o kmetijski reformi, negi in varstvu mladega gozda, drobnici ter pomenu vinogradništva in vinarstva v Sloveniji se je pomerilo sedem ekip iz Dolenjske in Bele krajine. Najbolje so se odrezali domačini Anton Cesar, Tanja Prešeren in Bogdan Rogina (z leve proti desni), ki bodo 10. aprila na Srednji kmetijski šoli Grm sodelovali na državnem prvenstvu. Drugi so bili Črnomaljci, tretji Metličani, sodelovale pa so še ekipe iz Novega mesta, Mirne peči, Trebnjega in Srednje kmetijske šole Grm. (Foto: M. B.-J.)

HELENA MRZLIKAR **gospodinjski kotiček**

Zdrava jed z obilico česna

Česen je nepogrešljiv v evropski kuhinji, le angleška mu je manj naklonjena. Surov česen je najbolj učinkovit v solatnih prelivih in marinadah. Močan okus surovega česna lahko omilimo, če ga pred uporabo pet minut blanširamo.

V mediteranskih deželah poznajo veliko samostojnih jedi iz česna, kot je ČESNOVA OMAKA, ki jo ponudimo k pečenim ribam in dušeni zelenjavi. Za omako uporabimo 2 rezini belega kruha brez skorje, 152 ml rdečega vinskega kisa, 6 olupljenih strokov česna, 300 ml olivnega olja, sol in poper. Kruh namočimo za nekaj minut v kis, ga ožmemo in obdelamo v mešalniku skupaj s česnom. Postopoma prilivamo olivno olje in pazimo, da postane mešanica gladka. Nato jo začinimo s soljo in poprom. Česen lahko uporabimo kot namaz. Neolupljene glavice česna pečemo do mehkega. Kose kruha premažemo z olivnim oljem in rahlo popečemo. Na tople rezine iztisnemo pečen česen in potresemo z baziliko.

Če nam ostane štruca belega kruha, jo lahko osvežimo s ČESNOVIM MASLOM. Štruco narežemo na rezine tako, da se na enem koncu še držijo skupaj. Maslo in česen zmešamo v mešalniku in z maso premažemo posamezne rezine. Nato štruco zavijemo v alu folijo in pečemo pri 200° C približno 10 minut. Drobne česnove stroke, ki jih ne bomo posadili, lahko shranimo v olju. Olupljene stroke naložimo v kozarec in jih zalijemo z okusnim oljem. Tako bomo česen dobro shranili, aromatizirano olje pa v majhni količini uporabljali pri pripravi solat. Kozarec z vsebino hranimo v hladilniku do dva tedna. Jedem, ki jih imamo namen zamrzniti, ne dodajamo česna, ker dobe okus in vonj po plesni.

kultura

Janez Jevnikar

Prvič tudi doma

Janez Jevnikar razstavlja Pri slonu

NOVO MESTO - Obiskovalci kava bara Pri slonu si bodo imeli mesec dni priložnost ogledovati zanimivo in malce nenavadno slikarsko razstavo del Janeza Jevnikarja z naslovom Nekaj let po big bangu. Slike so namreč narejene z nitrolak spreji na lakirani šeleshamer, pri izdelavi pa uporablja tudi slikarsko lopatko, občasno čopič, papir, polivinil in konzerve kot šablone. "Ta umetnost uradno ni priznana in velja kot subkultura. Meni pa leži, saj je proces nastajanja slike cel "šov". Moj atelje je namreč ulica, ponavadi Čopova v Ljubljani," je v četrtek, 25. marca, na otvoritvi razstave, ki jo je z igranjem na flavto popestrila Gordana Buh iz Poljanske doline, povedal Jevnikar.

Je samouk in pravi, da je v Sloveniji edini, ki to počne. Njegovo tehniko bi lahko opredelili kot mešanico med grafitiranjem in slikarstvom, slika pa je stvar trenutnega navdiha in je narejena hitro, "seveda ko obvladaš tehniko," pravi Jevnikar, Novomeščan, ki se tokrat v domačem okolju predstavlja prvič. Samostojne razstave je imel že v Kranju, na Ptuju, v Slovenskih Konjicah in v Postojni. Z novomeško razstavo o "velikem poku" je skušal najti povezavo med njemu ljubo slikarsko temo naravo in fikcijo. Vseh razstavljenih 18 del je naprodaj.

L. MURN

Bela krajina v Dolenjskem muzeju

V Dolenjskem muzeju so odprli razstavo belokranjskih vezenin in pisanic, ki so posebnost v slovenski kulturni dediščini - Iz muzejskih in zasebnih zbirk

NOVO MESTO - Belokranjska kulturna dediščina je nedvomno nekaj posebnega, saj se je v tem delu domovine zaradi geografske lege, družbenih in zgodovinskih razmer ohranilo marsikaj takega, kar ji daje svojevrsten pečat. Med belokranjske posebnosti gotovo spadajo vezenine in pisanice, ki so v sedanjem velikonočnem času še posebej zanimive. Res lepi primerki pisanic in vezenin so na ogled na razstavi, ki so jo v petek, 26. aprila, zvečer odprli v Dolenjskem muzeju in bo odprta ves ta mesec.

V predavalnici muzeja so razstavili vezene brisače (otirače), prte in prtičke, pregrinjala, dele noše in pa seveda starejše primerke pisanic in zbirko pisanic iz šestdesetih let. Razstavljene predmete so prispevali Dolenjski in Belokranjski muzej ter Marica Cvitkovič iz Adlešičev in Stanka Starešinič iz Novega mesta, ki sta precejšen del razstavljenega izdelali sami.

Kot je na otvoritvi po pozdravnem nagovoru direktorja Dolenjskega muzeja Zdenka Piclja povedala Ivica Križ, so nekdaj pisanice izdelovali tudi na Dolenjskem, vendar je krašenje velikonočnih jajc v batik tehniki razširjeno le v Beli krajini in Prekmurju. Najstarejše pisanice so bile barvane z naravnimi domačimi barvili (čebulne lupine, jelševo in hrastovo lubje, žefran in češminove korenine), pisanice iz obdobja med obema vojnama so v rdečečrnih barvah iz krep papirja in tekstilne barve, na njih pa se poleg geometrijskih vzorcev in nabožnih napisov pojavijo tudi posvetni. Pisanice iz novejšega obdobja so izgubile obredni velikonočni značaj, popisana jajca so izpihana in so postala predvsem spominek in darilo. Iz okolice Metlike so doma drsanke, to so pisanice, ki jih krasijo tako, da ornamente izpraskajo.

Na otvoritvi razstave, ki jo je z nastopom popestrila otroška skupina folklornega društva Kres, je sodelovala tudi Marica Cvitkovič in v živo prikazala, kako se pišejo pisanice.

Novomeška razstava se je pri vezeninah omejila na predstavitev tistih vezenih tkanin, ki so se uporabljale kot hišna oprema. Na ogled so otirače, ki jih seveda niso uporabljali za brisanje, ampak so imele reprezentančno vlogo pri svatbah in ob praznikih, ter vezeni prti in prtiči, ki so služili podobnim namenom.

M. MARKELJ

KITARSKI KONCERT

TREBNJE - Glasbena šola Trebnje je v predavalnici osnoyne šole pripravila koncert, na katerem sta nastopila kitarista Nina Langerholc in Mihael Frankovič iz Srednje glasbene šole Ljubljana oziroma Glasbene šole Kranj.

FOTOGRAFSKA RAZSTAVA V KRKI

NOVO MESTO - Planinsko društvo Novo mesto je ob svoji 85-letnici pripravilo razstavo fotografij prof. Cirila Velkavrha o naravnih in kulturnih znamenitostih ob Slovenski planinski poti. Odprli jo bodo v četrtek, 8. aprila, ob osmih zvečer v prostorih galerije Krke.

JESIHOV TRIKO

ČRNOMELJ - Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj vabi na ogled komedije Milana Jesiha Triko, ki se bo začela v petek, 2. aprila, ob 20.30 v kulturnem domu in jo bodo izvedli igralci Kulturno-umetniškega društva Levi breg iz Ljubljane.

25 let Sveta knjige

Prvi in največji slovenski knjižni klub Svet knjige, ki ga je ustanovila založba Mladinska knjiga, je marca dopolnil 25 let svojega delovanja. Nastal je po vzoru zahodnoevropskih knjižnih klubov in se na naših tleh dobro uveljavil. Prek njega je prišlo v slovenske domove več kot 17 milijonov knjig, od tega dobra tretjina izvirnih slovenskih, s čimer klub potrjuje svoj širši nacionalni pomen. V časih največjega razcveta je štel več kot 176 tisoč članov, zdaj jih ima okrog 110 tisoč. Tej množici ljubiteljev knjige je na voljo šestnajst sodobno opremljenih klubskih središč po vsej Sloveniji (pri nas v Novem mestu in Kočevju), v njih pa si lahko po nižjih klubskih cenah člani izbirajo strokovne in leposlovne knjige, računalniško literaturo in opremo, glasbene in računalniške cedejke, videokasete, družabne igre in druge izdelke, namenjene družini. Za petindvajsetlenico je Svet knjige svojim 1460 najzvestejšim članom, ki so s klubom vse od začetka, poklonil posebno knjižno darilo, Kratko ilustrirano zgodovino Slovencev.

MLADI NA NOVOMEŠKEM ODRU - Igralska skupina Gledališka 2, ki deluje v ZKD Novo mesto že drugo leto, je pod mentorstvom Branka Jordana in ob pomoči Klemna Dvornika (oba sta študenta na AGRFT v Ljubljani) pripravila gledališki dogodek Ja, jaz sem - zunaj je preveč lep dan, da bi ga zapravljali. Zasnovali so ga kot sestavino prizorov iz besedila Bejbe Erica Berlina in dodatkov, ki so jih pripisali sami ali pa so spontano nastala med vajami. Šestnajst mladih igralcev je nastopilo v petek, 26. marca, v veliki dvorani Kulturnega centra v Novem mestu, opoldan za šolske sovrstnike, zvečer pa za ostale. Na sliki: prizor z opoldanske predstave. (Foto: MiM)

TENOR IN RENESANČNA LUTNJA - Sedmi koncert Šmarjeških glasbenih večerov, ki je potekal v četrtek, 25. marca, zvečer v župnijski cerkvi v Šmarjeti, je bil posebno glasbeno doživetje, saj so poslušalci lahko prisluhnili redko izvajanim skladbam in zvokom starega, na koncertih redko slišanega inštrumenta - renesančni teorbirani lutnji na 14 parov strun. Nastopil je namreč Duo Jubilet, ki ga sestavljata tenorist Marjan Trček in lutnjar Boris Šinigoj. Duo igra in nastopa že dobrih petnajst let, izvaja pa staro renesančno in baročno glasbo italijanskih in angleških skladateljev. Na šmarješkem koncertu sta glasbenika izvedla tudi madrigala za tenor in basso continuo skladatelja Gabriella Pulitija, ki je v 17. stoletju deloval v Istri. (Foto: MiM)

PREDAVANJA O KOČEVSKI

NOVO MESTO - Zgodovinsko društvo Novo mesto priredi v sredo, 7. aprila, ob sedmih zvečer v predavalnici Dolenjskega muzeja predavanja, namenjena spoznavanju zgodovine Kočevske. Predavala bosta dr. Mitja Ferenc o izgubljeni kulturni dediščini kočevskih Nemcev in mag. Gojko Zupan o sakralni dediščini Kočevske.

ALL CAPONE ŠTRAJH TRIO

MOKRICE - Brežiška območna izpostava sklada za ljubiteljske kulturne dejavnosti je za glasbeni abonma in izven organizirala koncert All Capone štrajh tria iz Ljubljane. Godalni trio, ki igra skladbe, izključno napisane zanj, je nastopil v torek, 30. marca, zvečer na gradu Mokrice.

VEČER SAMOSPEVOV

NOVO MESTO - Koncertni cikel mladih GM oder, v katerem se je zvrstilo šest koncertov po več slovenskih mestih, zaključujeta študent solopetja na ljubljanski glasbeni akademiji baritonist Egon Bajt in pianist Andraž Hauptman. Danes, 1. aprila, nastopita ob sedmih zvečer v dvorani Glasbene šole Marjana Kozine v Novem mestu. Na koncertu bosta predstavila samospeve Schuberta, Mahlerja, Barbra, Kozine in Lipovška.

PLESNO-LITERARNI VEČER

NOVO MESTO - Plesno društvo Terpsihora priredi danes, 1. aprila, ob 19.30 v večnamenski dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine plesno-literarni večer Venera, ki ga posvečajo vsem dekletom in ženam.

Dejavni posavski fotografi

Društvo ljubiteljev fotografije iz Krškega je na gradu Rajhenburg odprlo tematsko razstavo Družina

BRESTANICA - Društvo ljubiteljev fotografije Krško je v renesančnih prostorih gradu Rajhenburg ob pomoči krške območne izpostave sklada za ljubiteljske kulturne dejavnosti pripravilo fotografsko razstavo na temo Družina. Odprli so jo na materinski dan zvečer, uvodne besede sta povedala predsednik ZKD Krško Slavko Avsenak in predsednica društva Tatjana Avsec, ljudski pevci društva Roženkravt pa so odpeli nekaj pesmi.

Na razstavi, ki bo na ogled do 25. aprila, sodeluje s 24 črno-belimi in barvnimi fotografijami devet avtorjev: Branko Benčin, Metka Galič, Miloš Kukovičič, Jože Lekše, Jožica Mikek Veber, Robi Rihter, Drago Slukan, Anica Valentinc in Bernardka Zorko. Tematski okvir razstave so ljubiteljski fotografi vzeli precej široko in se niso osredotočili le na klasične družinske motive, slike otrok, staršev z otroki in matere z dojenčkom, čeprav slike te vrste prevladujejo, ampak so stopili tudi iz človekovega sveta in razstavili fotografije z motivi iz živalskega "družinskega" življenja. Potrudili so se tudi pri podnaslavljanju in z izbranimi naslovi dali fotografijam globlje sporočilne pomene.

Bernardka Zorko, predsednica Društva ljubiteljev fotografije Krško, na razstavi v gradu Rajhenburg.

S to razstavo je krško fotografsko društvo znova potrdilo, da je precej dejavno, saj je to njihova že deveta razstava, odkar je bilo novembra 1997. leta ustanovljeno. Šteje okrog petdeset članov iz Krškega, Brežic in Sevnice, je torej zares posavsko, vendar je, kot pravi predsednica Bernardka Zorko, od množice članov dejavnih le kakih dvajset. Njihova največja želja je, da bi društvo dobilo svoje stalne prostore in društveno temnico, saj zdaj nimajo nobene skupne fotografske opreme in se vsakdo znajde, kakor se pač more z osebno fotografsko opremo. Za letos imajo v načrtu dva državna natečaja: Moč Save in Kulturni spomeniki v krški občini, že prihodnji konec tedna pa bodo pripravili fotografsko delavnico na Bohorju.

M. MARKELJ

Letos pet pesniških zbirk

Klub literatov Kočevske želi obogatiti kulturno dogajanje - Klubski večeri, izdajanje knjig, delavnice

KOČEVJE - Na Kočevskem je bil pred več kot dvajsetimi leti zelo dejaven literarni klub. Ko je zaradi več razlogov zamrl, so besedni ustvarjalci na tem območju ostali prepuščeni sami sebi in so delovali le posamično. Predstavniki tako starejše kot mlajših generacij so ves čas čutili potrebo, da bi se povezali in s skupnimi močmi kaj postorili sebi in kočevskemu kulturnemu dogajanju v prid. S pomočjo območne izpostave sklada za ljubiteljske kulturne dejavnosti so v prejšnjem mesecu želje in potrebe končno uresničili in ustanovili Klub literatov Kočevske. Njegov predsednik je Stane Mlakar, tajnik pa David Šušel.

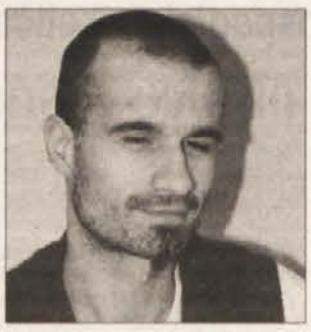

David Šušel, tajnik Kluba literatov Kočevske

"Ustanovitev kluba je pokazala, da je presenetljivo veliko takih, ki se na našem območju ukvarjajo s pisanjem. Klub združuje vse generacije, z velikim veseljem pa so pristopili predvsem starejši, ki so delovali v nekdanjem kočevskem klubu," pravi David Šušel. "Naloga kluba je spoznavanje in izmenjava izkušenj, javno nastopanje, izobraževanje, organiziranje predavanj in literarnih delavnic v Kočevju, da ne bo treba hoditi drugam, pa tudi nudenje pomoči članom pri izidajanju njihovih knjig. Za letos pripravljamo izid kar petih pesniških zbirk."

V klubu se tudi dogovarjajo, da bi sčasoma začeli izdajati kakšno publikacijo, sprva bolj skromno, kasneje pa morda rednejšo in obsežnejšo, da bi tako lahko predstavili svojo ustvarjalnost domačemu in tudi širšemu okolju. Stalnega prostora, kjer bi se zbirali, še nimajo, jim je pa kočevska knjižnica ljubeznivo omogočila, da imajo uradni sedež pri nji. Ko se bo knjižnica preselila v nove prostore, bo morda na voljo primeren prostor za literarne in klubske večere, za katere dvorana Šeškovega doma ni primerna, ker je prevelika.

M. MARKELJ

S pisanjem se izkristalizira dobro

V Knjižnici Brežice se je na 3. območnem srečanju literatov občine Brežice predstavilo deset avtorjev - Gostja srečanja pesnica Neža Maurer - Predstavili priročnik za pesnike

BREŽICE - Kakšna je sedanja ljubiteljska literarna tvornost v občini in kdo so tukajšnji besedni ustvarjalci, je bilo mogoče zvedeti minuli petek, 26. marca, zvečer v knjižnici, kjer sta območna izpostava sklada za ljubiteljske kulturne dejavnosti Brežice in knjižnica pripravili 3. območno srečanje literatov občine Brežice. S pesmimi in proznimi pripevki se je predstavilo deset ljubiteljskih literatov.

Na srečanju predstavljeni besedni ustvarjalci Terezija Teropšič, Zofija Sečen, Ivana Bogolin Damjanovič, Zdenka Novak, Jožef Pirš, Marjana Lendaro, Bojana Perko, Damir Šambarek Kukovič, Dragica Dani in Nada Ravnikar Srpčič pripadajo tako starejšim kot mlajšim generacijam, enako pestre pa so tudi njihove stvaritve, ki po motiviki in oblikovnih prijemih segajo od preprostih ljudskih verzov do zahtevnejših modernističnih. Literati so predstavili predvsem svoje pesništvo, proze je bilo le za okus.

Območno srečanje deseterice literatov brežiške občine (sedijo v prvi vrsti) je vodila Natja Jenko Sunčič (na sliki desno).

Gostja večera, priljubljena pesnica Neža Maurer, je še posebej pozorno prisluhnila besedam nastopajočih in jim ob koncu povedala nekaj prijaznih besed v spodbudo. V prispevkih vsakega od literatov je našla nekaj pozornosti vrednega, od iskrenosti čustev, pristne ljubezni do zemlje, občutka za trpljenje sodobnega človeka in prefinjenosti za drobne reči do presenetljive sodobne metaforike. Vsem je svetovala predvsem, naj čim več pišejo in urijo peresa, pa bo prišlo do kristalizacije tistega pravega in najboljšega, kar kdo zmore. Da tudi literarno ustvarjanje zahteva nekaj obrtnega znanja, ki se ga da naučiti, sta potrdila založnik Ivo Frbežar in pesnik Jurij Kovič, ki sta na koncu srečanja predstavila knjižno novost grosupeljske Mondene Pesem kot načrt in navdih. Gre za prvi izvirni slovenski priročnik za pesnjenje. Jurij Kovič ga je napisal dovolj poljudno, da je sicer teoretično zahtevna tematika dostopna tudi začetnikom, teorijo pa je ilustriral z množino predvsem svojih pesmi.

M. MARKELJ

POTA IN STRANPOTA §

dežurni poročajo

V GOSTILNI RAZBIJAL - V četrtek, 25. marca, zvečer so policisti do streznitve pridržali 33-letnega M. Š. iz okolice Žužemberka, ker je v bifeju KZ Žužemberk in na Dvoru razgrajal in razbijal inventar. Ker s kršitvijo ni prenehal niti po tem, ko so prišli policisti, so ga pridržali.

MESO MU JE ZADIŠALO - V noči na 25. marec je nekdo v Gorenjih Lakovnicah vlomil v vikend, last V. R. iz Novega mesta, in iz kleti ukradel suho meso. Škode je za 30 tisočakov.

TAT NI IMEL TEŽKEGA DELA - V sredo zvečer je nekdo na parkirišču pred zdravstvenim domom v Črnomlju iz odklenjenega avtomobila ukradel žensko torbico, v kateri je imela L. Š. iz okolice Črnomlja okoli 15 tisočakov.

LAČEN, ŽEJEN IN PREMOČEN? - Med 16. in 23. marcem je nekdo v Stari gori nad Semičem vlomil v dva vikenda, last V. Š. iz Novega mesta in J. K. iz Črnomlja. Odnesel je nekaj hrane, žganje, dežni plašč in delovno haljo. Škode je za 50 tisočakov.

ZALOŽIL SE JE - V noči na 25. marec je nekdo v Semiču vlomil v gostinski lokal Črni baron in ukradel več cigaret, nekaj denarja, žganje, hrano in več kartonov piva Mary Jane. Lastnika Z. B. iz Semiča je oškodoval za 75 tisoč tolarjev.

OB KOLO Z MOTORJEM - 25. marca je nekdo na Čatežu prišel do stanovanjske hiše, ki je v gradnji, in ukradel kolo z motorjem in čelado. Lastnika M. M. iz okolice Trebnjega je oškodoval za 90 tisočakov.

VARNOSTNIKI PRIJELI TATIČA

TREBNJE - V soboto, 27. marca, nekaj pred polnočjo so delavci Varnostnega podjetja Protekt Novo mesto, sektor Trebnje, pri poskusu tatvine bakra v podjetju Tesnila Trebnje prijeli dva Roma: Milenka H. z Lok pri Krškem in Astorja B. iz Žabjaka. Predali so ju trebanjskim policistom, ki so ugotovili, da sta sodelovala tudi pri tatvini bakra pred dvema tednoma.

Na Dolenjskem vse pogostejši vlomi

Lani bistveno več kaznivih dejanj kot leto prej - V prometu stanje ugodnejše, kljub temu da je umrla ena oseba več - Vse več kršitev reda in miru v zasebnih prostorih

NOVO MESTO - Območje šestih dolenjskih občin: Novega mesta, Žužemberka, Dolenjskih Toplic, Šentjerneja, Škocjana in Mirne Peči, ki jih pokriva policijska postaja Novo mesto z dvema oddelkoma, so v lanskem letu zaznamovale naslednje značilnosti: bistveno se je povečalo število kaznivih dejanj, več je tudi kaznivih dejanj, pri katerih storilec ob zaznavi ni bil znan, a kljub temu odstotek raziskanosti ni bistveno padel, stanje na področju javnega reda in miru je bilo ugodno, prav tako pa tudi prometna varnost, čeprav je lani izgubila življenje ena oseba več kot leto prej.

Lani so policisti policijske postaje Novo mesto obravnavali za polovico več kaznivih dejanj kot v letu prej, razloge za povečanje pa je iskati tudi v nekoliko spremenjenem načinu evidentiranja kaznivih dejanj. Občutno se je zmanjšalo število kršitev, ki so jih storili mladoletniki in otroci, za petino se je zmanjšalo število nasilniških kaznivih dejanj, za tretjino pa je bilo manj kaznivih dejanj zoper življenje in telo.

Franc Prašnikar

"Bistveno se je povečala število kaznivih dejanj zoper premoženje. Tatvin je bilo za 80 odstotkov več, vlomov pa kar za 130 odstotkov. Pri tatvinah je predvsem veliko priložnostnih tatvin, tatvin delov vozil ter tavin iz trgovin, večje težave pa so predstavljali vlomi v hiše, trgovine, avtomobile in lokale," pravi komandir PP Novo mesto Franc Prašnikar. Sicer pa so policisti letos en val tatvin že zajezili, ko so prijeli skupino jugoslovanskih državljanov, ki se je načrtno ukvarjala s tovrstno kriminaliteto.

Stanje na področju javnega reda in miru ni zaskrbljujoče, saj policija nima vpliva, posledično pa so del teh kršitev in tudi kršitev na javnih mestih, ki so običajno storjeni pod vplivom alkohola, skušali preprečiti z nadzorom gostinskih lokalov, predvsem obratovalnega časa in točenja alkohola vinjenim osebam.

T. G.

• Lani je v prometu izgubilo življenje 10 oseb, kar je ena žrtev več kot leto prej. Razveseljivo pa je dejstvo, da se je število prometnih nesreč s telesnimi poškodbami zmanjšalo skoraj za tretjino. Največ nesreč se je zgodilo na cesti Soteska - Šentjernej.

KOLESARJI TUDI PODNEVI Z LUČMI

Prihodnji teden naj bi poslanci državnega zbora obravnavali predlog sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, da bi tudi kolesarji podnevi obvezno vozili s prižganimi lučmi, saj dosedanje izkušnje pri vožnji motornih vozil z zasenčenimi lučmi kažejo veliko večjo varnost v prometu.

ZGOLJ NETAKTNOST

NOVO MESTO - Lani se je zoper delo policistov policijske postaje Novo mesto pritožilo 55 občanov. 32 pritožb se je nanašalo na obravnavanje dogodkov v prometu, 8 na področje javnega reda in miru, 10 na obravnavanje kaznivih dejanj in 2 na ostale dogodke. Le 5 pritožb je bilo upravičenih, v nobenem primeru pa ni šlo za kršitve zakonskih določil, pooblastil ali celo elementov kaznivega dejanja, pač pa je bila v teh primerih ocenjena le netaktnost pri postopkih, zato v nobenem primeru ni bil uveden disciplinski postopek.

so policisti obravnavali manjše število kršitev glede na število prebivalstva ter glede na veliko dnevno migracijo in velikost območja. Žal še vedno naraščajo kršitve v zasebnih prostorih, kjer so policisti obravnavali manjše število kršitev glede na število prebivalstva ter glede na veliko dnevno migracijo in velikost območja. Žal še vedno naraščajo kršitve v zasebnih prostorih, kjer

TRAVA ZA PRODAJO

NOVO MESTO - 18-letni R. B. iz Novega mesta je utemeljeno osumljen kaznivega dejanja neupravičene proizvodnje in prometa z mamili, ker si je doma pripravil 10 zavitkov po 1 gram marihuane, da bi jo prodal. Zoper osumljenca so policisti napisali kazensko ovadbo.

VLOMILI V PICERIJO

NOVO MESTO - V noči na 27. marec je nekdo v Povhovi ulici v Novem mestu vlomil v picerijo Rondo in iz blagajne ukradel 5 tisočakov, iz predala v skladišču pa 155 tisoč tolarjev.

POLICISTOM GROZIL Z UBOJEM

ČRNOMELJ - V sredo, 24. marca, so policisti med kontrolo prometa v Kolodvorski cesti v Črnomlju ustavili voznika osebnega avta 45-letnega V. K. iz okolice Črnomlja. Med postopkom je grozil policistom. Ko mu je mož v modrem povedal, da bo moral zaradi večkratnih kršitev takoj v postopek k sodniku za prekrške, se je vmešal tudi njegov 19-letni sin F. K., ki je policistom začel groziti z ubojem, in skupaj z očetom sta napadala policiste. Ti so oba obvladali in ju pridržali. Sledi kazenska ovadba.

VRNIL SE JE SKOZI PRIPRTO OKNO

CERKLJE OB KRKI - Nekdo je 22. marca med obratovanjem prišel v gostinski lokal D&D v Cerkljah ob Krki in na moškem stranišču odprl okno in nato priprl, tako da je izgledalo, kot da je zaprto. Neznanec se je ponoči vrnil skozi priprto okno v lokal in odnesel več cigaret. Škode je za 35 tisočakov.

LIKAR IZDAL URADNO TAJNOST?

LJUBLJANA - Zoper nekdanjega generalnega direktorja policije Boruta Likarja so kriminalisti notranjega ministrstva napisali kazensko ovadbo, saj naj bi izdal uradno tajnost. Zadeva se nanaša na aferi Vič in Holmec ter na to, od kod so prišli v javnost dokumenti o streljanju policistov na neoborožene pripadnike JA med osamosvojitveno vojno. Seveda je sporno dejstvo, kdo je dal novinarju Slovenskih novic Bojanu Budji dokument zaupne narave. Televizijsko soočenje med Budjo in Likarjem, v katerem je slednji dejal, da je novinarju prebral del dokumenta, je bilo očitno podlaga za kazensko ovadbo.

JEKLENKI ODNESLA V GRMOVJE

ČRNOMELJ - 26-letni I. B. in 21-letni Z. M. z Lokev sta utemeljeno osumljena kaznivega dejanja velike tatvine, ker sta 28. marca ponoči v Ulici 21. oktobra v Črnomlju vlomila v skladišče, kjer trgovina Market Čardak hrani plinske jeklenke. Dve prazni jeklenki sta odnesla v grmovje. Pri dejanju so ju zalotili policisti.

po dolenjski deželi

• Policisti iz Sevnice, ki so v soboto ponoči ustavili 27-letnega Branka V. iz okolice Sevnice, se niso zmotili, ko je voznikov zadah kazal na močno pijanost voznika yuga. Branko je namreč napihal kar 3,91 promila alkohola. In ko so policisti nekoliko pobrskali po evidenci, so ugotovili, da je bil isti voznik ustavljen tudi pred dvema dnevoma, takrat pa je napihal 2,9 promila alkohola. Sicer pa vozniškega izpita sploh nima. Zaradi obeh kršitev bo moral k sodniku za prekrške, čas pa bi bil, da gre tudi v avtošolo. Večer je preživel v družbi policistov.

• Nočitev v prostoru za pridržanje si je prislužil tudi 19-letni Vinko M. iz okolice Krškega, ki so ga policisti v katrci ustavili v ponedeljek ob pol dveh zjutraj. Nanj so postali pozorni, ko je peljal od Brestanice proti Drnovemu, v Krškem pa je nenadoma zavil na nasprotni pas. To je opazila patrulja, ki je vozila za njim, zato ga je ustavila. Voznik se je policistom zdel sumljiv, zato so mu ponudili alkotest. Ta je pokazal 1,77 promila alkohola, vendar se mladi voznik z rezultatom testa ni strinjal in zapisnika ni hotel podpisati, zato so mu možje v modrem odredili strokovni pregled, kar pa je tudi odklonil. Čeprav so Vinku nadaljnjo vožnjo prepovedali, vozniško dovoljenje pa začasno vzeli, so ga po 10 minutah ponovno ustavili. Treznil se je za zidovi policijske postaje.

Spet so se pojavili odkupovalci certifikatov

Ne nasedajte goljufom, ki vas lahko v trenutku spravijo ob certifikat

TRŽIŠČE, SEMIČ - 1. marca dopoldne sta se pri 77-letni Amaliji Ž. iz okolice Tržišča oglasila moški in ženska, ki sta se ji predstavila kot uslužbenca Probanke Maribor. Pojasnila sta, da odkupujeta delnice te banke. Po krajšem prepričevanju sta jo pregovorila v prodajo lastninskega certifikata, v katerem je imela vpisanih 379 delnic Probanke Maribor. Moški je iz Clia (ljubljanska registrska tablica) prinesel prenosni računalnik, na katerega je napisal potrdila o odkupu delnic. Oškodovanka jih je podpisala, a kakšnega dokumenta o prodaji ni prejela. Ženska je Amaliji izročila 30 tisoč tolarjev gotovine in rekla, da so toliko pač vredne delnice, čeprav je njihova knjigovodska vrednost 280 tisočakov.

Podobne izkušnje je imel tudi M. S. iz okolice Semiča, ki je v Probanko vložil lastninski certifikat v višini 400 tisoč tolarjev. Obiskali sta ga neznanki in ga prepričali, da izplačujeta dividende. Lastnik jima je izročil dokumentacijo, kar sta fotokopirali in na prenosni računalnik izpisali pogodbo ter mu izplačali 30 tisočakov. Oškodovancu sta pustili le osebno izkaznico, ostale dokumente pa sta odnesli.

Ker je očitno tovrstnih goljufij vse več, policisti policijske uprave Krško in Novo mesto občane ponovno opozarjajo, naj ne nasedajo neznancem pri odkupu oziroma prodaji takšnih ali drugačnih vrednostnih papirjev. O pojavu sumljivih oseb naj takoj sporočijo najbližji polcijski postaji ali na telefon 113.

T. G.

ZAGORELO STANOVANJE

NOVO MESTO - V soboto, 27. marca, popoldne je P. T. iz okolice Novega mesta v stanovanju, ki je last F. Š., v Ragovski ulici v Novem mestu napeljeval centralno kurjavo. Prevrtal je steno iz heraklita in ometa ter za varjenje bakrenih cevi uporabil manjši gorilnik varilnega aparata. Okoli pol šestih je žena F. Š. zaslišala pokanje in ugotovila, da se je stena v shrambi močno segrela. Zaradi pregretja stene je prišlo najprej do tlenja, nato pa do požara, ki so ga pogasili gasilci poklicne brigade iz Novega mesta. Škode je za 1,5 milijona tolarjev.

TAT UPA NA SREČO

NOVO MESTO - Prejšnjo sredo je prišel nekdo na bencinski servis Petrol v Ločni v Novem mestu in s police prodajnega pulta ukradel plastični etui, v katerem je bilo 44 kartic Pomladni 3x3. Loterijo Slovenije je s tem oškodoval za 20 tisočakov, njemu pa bodo kartice morda prinesle srečo.

NI MU USPELO USTAVITI

ŠENTJERNEJ - V petek ob 17. uri je 22-letni Janko Bašelj iz Ostroga vozil osebni avto iz Šetjerneja proti Kostanjevici. Pri Grobljah zaradi vožnje z neprimerno hitrostjo avta ni uspel pravočasno ustaviti in se je zaletel v avto pred seboj, ki ga je vozil 32-letni Martin Selko iz Grobelj, ki je hotel zaviti v levo na lokalno cesto. Po trčenju je Bašljev avto zasukalo na levi pas, kjer je oplazil avto Hrvata. V nesreči sta se huje poškodovala voznik Selko in njegov 6-letni sopotnik Alen. Oba so odpeljali v novomeško bolnišnico, kjer je voznik ostal na zdravljenju.

DENAR NAŠEL V MIZNICI

V petek okoli 12. ure je prišel v hišo, last S. S. iz Novega mesta, neznanec, v kabinetu odprl predal mize in ukradel 210 tisoč tolarjev. Kako je neznanec prišel v hišo, policisti še ugotavljajo.

PROMETNI KVIZ (8)

V avtih zavarujte otroka

Odgovor na vprašanje, po kateri strani morajo hoditi pešci, kjer ni pločnikov, večini ni povzročal težav. Gre namreč za levo stran, da lahko pešec opazi vozilo, ki mu gre nasproti, in se pravi čas umakne, če vidi, da mu grozi nevarnost. Žal so bili nekateri odgovori tudi napačni.

Tokrat pa o prevozu otrok v avtomobilih. Otroke smemo voziti v avtu le, če so starosti primerno zavarovani v ležiščih, homologiranih otroških varnostnih sedežih ali s homologiranimi pripomočki, ki omogočajo uporabo običajnih varnostnih pasov. Ležišča ali sedeži so lahko v skladu z navodili proizvajalca pripeti na prvem ali zadnjem sedežu. Otroških varnostnih sedežev ali drugih pripomočkov (jahačev in podobno) nam ni treba uporabljati le v primeru, če avto nima vgrajenih varnostnih pasov. V takšnih primerih smejo do 12. let stari otroci sedeti le na zadnjih sedežih. Kdor tega določila zakona o varnosti cestnega prometa ne spoštuje, mu grozi kazen 10 tisoč tolarjev, posledice v primeru nesreče pa so lahko usodne.

Izid žrebanja 7. kviza: kolesarsko čelado prejmeta: Blaž Brulc, Dol. Težka voda 3b, Novo mesto, in Mijo Kurpes, Klemenčičeva 3, Novo mesto. Majico, kapo, obesek, svinčnik in osvežilec prostora, ki jih poklanja Zavarovalnica Triglav, bodo dobili: Nežka Jordan, Imenje 6, Šentjernej; Janez Vogrin, Laze 4, Jesenice na Dolenjskem; Jožl Borin, Rimska 14, Trebnje; Lara Tomažin, Šukljetova 13, Novo mesto, in Marjan Klobasa, Pavlova vas 63 b, Pišece. Knjigo Dolenjskega lista bodo prebirali: Barbara Franjkovič, Cankarjeva 35, Metlika; Alenka Pavček, Podgora 46, Straža; Uroš Kaplan, Košenice 107, Novo mesto; Zoran Goljuf, Cesta Brigad 29, Novo mesto, in Anica Južnič, Prijateljev trg 2, Ribnica. Čestitamo!

Med reševalce tokratnega kviza bomo razdelili naslednje nagrade, ki jih prispeva Zavarovalnica Triglav, območna enota Novo mesto: **3 kolesarske čelade** ter **5 majic, obeskov in svinčnikov**. Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu mestne občine Novo mesto bo petim reševalcem podelil **10 kresničk**, Dolenjski list pa podarja **5 knjig**. T. G.

PROMETNI KVIZ - KUPON ŠT. 8

Do katerega leta morajo otroci sedeti na zadnjih sedežih, če jih ni mogoče zavarovati s pomočjo ležišča, avtosedeža ali z drugimi homologiranimi pripomočki, ki omogočajo uporabo običajnih varnostnih pasov?

Odgovor:.....

Naslov:.....

.....

zavarovalnica triglav

Odgovore pošljite na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, Novo mesto. Pri žrebu bomo upoštevali odgovore, ki bodo v uredništvo prispeli do ponedeljka, 12. aprila.

Iz odličnega sodelovanja pogorišče

Kdo ovira sodelovanje med prostovoljnimi in poklicnimi gasilci na Dolenjskem?

GORENJI MAHAROVEC - Prejšnjo soboto je bil v Gorenjem Maharovcu redni letni občni zbor Gasilske zveze Novo mesto (GZ), ki združuje 56 prostovoljnih in 4 industrijska gasilska društva, ima pa kar 6664 članov, kar postavlja zvezo v sam vrh med gasilskimi zvezami Slovenije.

Po besedah predsednika GZ Novo mesto **Alojza Muhiča** in poveljnika **Tineta Filipa** je bilo delo zveze v preteklem letu zelo razgibano in uspešno. Med drugim so pripravili tudi republiško gasilsko tekmovanje, sodelovali pa so na številnih drugih. "Na vseh tekmovanjih je bilo 1.900 gasilcev, ki so se z doseženimi rezultati v vseh kategorijah uvrstili med 10 najboljših ekip v Sloveniji," je med drugim povedal Filip. Gasiti so morali 123 požarov, za kar je 668 operativnih gasilcev in 102 gasilca iz GRC porabilo preko 120 ur.

Na občnem zboru se je zataknilo pri programu dela za letošnje leto. Predsednik PGD Vavta vas **Edo Drobnič** je postavil vprašanje glede usposabljanja v Gasilsko reševalnem centru (GRC) v Novem mestu, ki ga ni v programu in se tudi ne izvaja. Nato je bilo v razpravi izrečena cela vrsta obtožb, ki so letele predvsem na direktorja GRC **Cirila Klemenčiča**.

Vidno razburjena sta bila predstavnika PGD Ratež **Zvone Turk** in **Marjan Šalehar**, ki sta Klemenčiču očitala nepošteno (že dogovorjeno) prodajo vozila iz GRC, katero se je namesto v njihovem gasilskem domu znašlo v garaži njegovega delavca.

Alojz Muhič

Fikret Fejzič iz službe Civilne zaščite pri mestni občini Novo mesto je povedal, da morajo gasilci končno reči bobu bob in doreči, kdo dejansko ovira sodelovanje med prostovoljnimi in poklicnimi gasilci v Novem mestu, pri tem pa je Klemenčiču predlagal ureditev poligona za vaje gasilcev na Gačah, katerega je GRC kupil od ministrstva za obrambo.

Direktor GRC Ciril Klemenčič je zagovarjal svoje delo in povedal, da si želi sodelovanja, čeprav ima težave s prostorom za vadbo. Kar pa se tiče usposabljanja, od Gasilske zveze ni dobil nobene vloge ali programa. Dolga razprava je pokazala, da je dejansko sodelovanje med GRC in GZ Novo mesto, ki je bilo pred leti za vzor celi Sloveniji, v tem trenutku na "pogorišču". Gasilci so menili, da ni problem v GRC in tam zaposlenih gasilcih, ampak je glavna težava v njihovem direktorju, zato so predlagali nujen skupni sestanek, nedvomno pa bi se moral sestati tudi svet zavoda, ki nadzira delo GRC.

S. MIRTIČ

ŠPORT

STAROTRŽANI IN NOVOMEŠČANI

NOVO MESTO - Mladi dolenjski šahisti so se v petek, 26. marca, v Mirni Peči pomerili na 4. turnirju dolenjske kadetske lige. Sodelovalo je 63 tekmovalcev z Dolenjske in Bele krajine. V starostni skupini do 10. leta sta zmagala Luka Hobič in Mateja Mukavec iz Starega trga ob Kolpi, do 12. leta Miha Hočevar (OŠ Center Novo mesto) in Starotržanka Sabina Mihelič; med igralci do 14. leta sta bila najboljša Milan Radomir (Center) in Špela Farič (Stari trg), med šahisti, starimi do 16 let pa Jernej Udovč (Gimnazija Novo mesto) in Sonja Mukavec (Stari trg).

V Tivoliju okradli Novomeščane

Olimpija se je morala močno potruditi - Smodiš neustavljiv - Medtem ko so se Krkini košarkarji polnili koš Uniona Olimpije, so jim tatovi v slačilnici praznili žepe

NOVO MESTO - Čeprav se je morala Krka na tivolskem parketu znajti brez po ocenah športnega tednika Ekipa najboljšega igralca prve slovenske košarkarske lige Kolinska Iva Nakića, Ljubljančanom ni bilo lahko, saj so si zmago priborili šele v zadnjih minutah. Po strelski plati je Nakića nadomestil Matjaž Smodiš, vse ostalo pa so dodali ostali člani uigranega Krkinega moštva.

Košarkarji Uniona Olimpije so si med tednom pred sobotnim srečanjem s Krko privoščili kratke priprave na morju, očitno pa v Poreču o tekmi s Krko evropsko moštvo ni prav veliko razmišljalo, še posebej pa so ljubljanski košarkarji postali brezskrbni, ko so zvedeli, da Tokrat na parketu ne bo poškodovanega Iva Nakića. Tako je začetek srečanja pripadel Novomeščanom in Olimpija je do vodstva prišla šele po četrtini tekme, po izenačenem nadaljevanju pa so krkaši ob koncu polčasa naredili preveč napak. Na začetku drugega polčasa so Ljubljančani sicer povedli za 9 točk, a jih je Krka v 30. minuti vseeno ujela. Kot bi se novomeški košarkarji ustrašili uspeha, so v zaključku srečanja naredili vrsto napak in minuto pred koncem je bilo pri izidu 81:70 za Olimpijo vse odločeno.

Matjaž Smodiš je bil tokrat nedvomno najboljši igralec srečanja, s 33 točkami pa tudi najboljši strelec. Tako dobro kot tokrat proti Olimpiji še ni igral. V obrambi so se na njem menjavali kar trije Ljubljančani Mutavdžić, Jurković in Kotnik, a

• Zadovoljni z dobro igro in razočarani zaradi nekoliko nesrečnega poraza, so Krkini košarkarji v slačilnici doživeli še neprijetno presenečenje. Med tekmo jim je nekdo izpraznil žepe in s tem postal bogatejši za okoli 150 tisoč tolarjev. Da je do kraje sploh lahko prišlo, je odgovoren košarkarski klub Union Olimpija, ki si pri svoji organiziranosti ne bi smel dovoliti, da ostane imetje košarkarjev gostujočega moštva v slačilnicah popolnoma brez nadzora.

jim ga ni uspelo zaustaviti. Predvsem v obrambi se je izkazal tudi Samo Grum, ki je pazil na Jureta Zdovca tako dobro, da je ljubljanskemu kapetanu uspelo prvič zadeti koš šele v 28. minuti. Glede na to, da tudi Simon Petrov igra vse bolje, kaže, da bo Krka do končnice v vrhunski formi. Dobra preizkusa pred odločilnimi boji za prva štiri mesta bodo imeli novomeški košarkarji že v soboto in sredo, ko se bodo v Laškem pomerili z drugouvrščeno Pivovarno Laško in doma s Savinjskimi Hopsi.

I. VIDMAR

V LAŠKEM ŽE NA PARKETU - Ivo Nakić, ki je moral zaradi vnetja mehkega tkiva med tretjim in četrtim vretencem nekaj časa počivati, bo po zagotovilih fizioterapevta Franca Grubarja, ki skrbi za odličnega novomeškega košarkarja, do sobotne tekme v Laškem že povsem nared. (Foto: I. V.)

ŠE OSEM MEDALJ ZA MIRNSKI TOM

MIRNA - Konec minulega tedna so se slovenski badmintonisti pomerili še na zadnjem državnem prvenstvu za mlajše kategorije, tudi tokrat pa mirnski Tom ni ostal brez medalj pa tudi brez zmage ne. V kategoriji do 17. leta se je izkazal Žiga Strmole, ki je skupaj z Ljubljančanom Miho Šepcem osvojil zlato v igri parov, med mešanimi pari je bil s klubsko tovarišico Urško Silvester drugi, med posamezniki, kjer ga je v polfinalu izločil soigralec iz igre parov, pa tretji. Urška Silvester je med posameznicami prav tako osvojila srebro, v polfinalu pa je ugnala sestro Špelo, ki je tako osvojila bron, medtem ko sta družno osvojili bron v igri parov, kjer je bila Maja Klemenčič z Ljubljančanko Brino Stegenšek srebrna. Maja je v igri mešanih parov nastopila skupaj z Nejcem Vojnovičem osvojila sta bron.

TOMIČ NASTOPIL NA SVETOVNEM PRVENSTVU

NOVO MESTO - Atlet novomeškega tekaškega kluba Portovald Aleš Tomič je na svetovnem prvenstvu v krosu v Belfastu na krajši progi med 142 tekmovalci zasedel 111. mesto in za zmagovalcem Kenijcem Benjaminom Limo zaostal minuto in 47 sekund. Aleš je začel precej hitro in se je na polovici proge še ,držal okoli 50 mesta, potem pa je zaostal. Za tekmovanja v krosu se ni posebej pripravljal, saj je njegova disciplina 1500 m na stezi. Na tekmovanjih v krosu sodeluje, ker sta s trenerjem Borutom Retljem ugotovila, da mu za boljši izid v njegovi disciplini manjka vzdržljivosti, za katero pa je kros zelo dober.

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

NOGOMET

2. liga, 18. kolo - FACTOR : ELAN 1:1 (1:1). Strelec: 0:1 - B. Žagar v 25. minuti; 1:1 - Todorov v 39. minuti.
LESTVICA: 1. Dravograd 39... 9. Šentjur 25, 10. Železničar 23, 11. Elan 23, 12. Nafta 18, 13. Slovan Slavija 16, 14. Jadran Šepič 13, 15. Factor 13, 16. Rudar Trbovlje 5. V nedeljo, 3. aprila, bo Elan igral doma z Aluminijem.

KOŠARKA

Liga Kolinska, od 1. do 6. mesta, 8. kolo - UNION OLIMPIJA : KRKA 84:78 (45:42); UNION OLIMPIJA: Daneu 3, Duščak 11, Kraljević 2, Brezec 2, Zdovc 6, Kotnik 4, Taylor 6, Jurković 25, McDonald 13, Mutavdžić 12. KRKA: Jevtović 9, Samar 4, Petrov 15, Smodiš 33, Grum 6, Ščekić 11.
Prosti meti: Union Olimpija 20:27, Krka 21:24. Met za tri točke: Union Olimpija 6:16 (Jurković 3, Daneu, Duščak, McDonald), Krka 7:21 (Petrov 3, Smodiš 2, Ščekić 2). Osebne napake: Union Olimpija 23, Krka 19. Pet osebnih: Ščekić (39), Zdovc (39).
OSTALA IZIDA: ZM Lumar : Savinjski Hopsi 81:91 (39:48); Loka kava : Pivovarna Laško 72:95 (37:44).
LESTVICA: 1. Union Olimpija 58, 2. Pivovarna Laško 56, 3. Krka 52, 4. Savinjski Hopsi 49, 5. ZM Maribor Lumar 42, 6. Loka kava 40.
V 9. kolu drugega dela lige se bo Krka v soboto, 3. aprila, ob 18. uri v Laškem pomerila s Pivovarno Laško, v sredo, 7. aprila, pa doma s Savinjskimi Hopsi.

ODBOJKA

1. DOL, ženske, 2. tekma polfinala končnice - HIT NOVA GORICA : TPV NOVO MESTO 3:1 (12, -10, 13, 5); TPV NOVO MESTO: J. Vernig, Štumperova, Koncilija, Čoralić, K. Vernig, Rajak, Kotnik, Grabič, Horvat. TPV se bo za tretje mesto pomeril s Ptujem. Prva tekma na domačem igrišču bo v soboto, 3. aprila, ob 19. uri, morebitna druga tekma pa v nedeljo, 4. aprila, prav tako ob 19. uri.
2. DOL, moški, 22. kolo - KOVINAR KOČEVJE : ČRNUČE 3:2; LESTVICA: 1. Astec Triglav 40... 6. Kovinar Kočevje 22 itd.
3. DOL, zahod, ženske, 22. kolo - ASICS KAMNIK : BRESTANICA 3:0; KOČEVJE : ŠENČUR 3:0; KEMIPLAS KOPER III : TPV NOVO MESTO II (preloženo). LESTVICA: 1. Asics Kamnik 42... 8. Kočevje 20... 10. TPV Novo mesto II 10, 11. Brestanica 8 itd.

ROKOMET

1. SRL, 19. kolo - TREBNJE : AFP DOBOVA 25:26 (11:11); TREBNJE: Torlo, Hribar, Bregant 2, Radelj, Gradišek, Blagojević, Šavrič 3, Stojaković 5, Likavec 7, Teržan 7, Podbregar, Ojsteršek; AFP DOBOVA: Bilušič, Džapo 4, Begovič 4, Bogovič 1, Simonović 1, I. Deržič 5, Urbanč, Vučič 6, Kukavica 4, Kranjčič, Škof 5, S. Deržič.
KRŠKO : ANDOR 19:35 (9:14); KRŠKO: Božič 3, Bajda 3, Iskra 1, Urbanč 3, Brili, Zorič 4 (1), Voglar 3, Šoba 1, Abram 1, Pavlin, Kosalec.
20. kolo - AFP DOBOVA : KRŠKO 41:18 (24:8); AFP DOBOVA: Bilušič, Džapo 10 (2), Begovič, Bogovič 4, I. Deržič 1, Urbanč 4 (1), Keše 2, Kranjc 4, Vučič 7, Kukavica 6, Kranjčič 3, Škof; KRŠKO: Grošelj, Markl 1, Bajda 3, Iskra, Urbanč 6, Zorič 1, Voglar, Šoba, Pavlin 1, Božič 6, Brili.
TERMO : TREBNJE 20:27 (10:15); TREBNJE: Torlo, Hribar 1, Mežnaršič, Bregant, Gradišek 5, Blagojevič 1, Šavrič 5, Stojakovič 2, Likavec 6, Ojsteršek, Teržan 1, Podbregar 6.
LESTVICA: 1. Celje P. Laško 36, 2. Prevent 31, 3. Trebnje 28, 4. Gorenje 28, 5. Prule 67 25, 6. AFP Dobova 24, 7. Termo 18, 8. Radeče 17, 9. Slovan 11, 10. Izola 9, 11. Andor 8, 12. Krško 3.

KITAJEC RAZOČARAL - V novomeškem namiznoteniškem klubu Krka so pred letošnjo sezono načrtovali celo naslov državnih prvakov, zato so iz Kitajske pripeljali igralca, ki naj bi jim omogočil ta uspeh. Žal simpatični Ksu Jia, oziroma zapisano po naše Si Ča ni dovolj dober, da bi ugnal katerega izmed prvih desetih igralcev s slovenske jakostne lestvice. Na sobotni tekmi zadnjega kola rednega dela prvenstva proti Eri je v odločilni igri parov v drugem nizu, ko Gregorju Komcu ni šlo najbolje, zaigral izvrstno in zmaga, ki sicer ni odločala o ničemer, je ostala doma. Ksu Jia je v igri parov zamenjal Marjana Hribarja, ki je bil na službeni poti v Moskvi, kot tretji igralec pa je na tekmi z Ero igral Tomaž Kralj. Do končnice državnega prvenstva je še več kot mesec dni, saj naj bi bilo v tem času v Beogradu svetovno prvenstvo, ki pa je zaradi vojne prestavljeno, tako da je še časa za dobro pripravo, a prav veliko možnosti proti Olimpiji Krka le nima. (Foto: I. Vidmar)

Novomeški nogomet je rešen!

Nogometni klub Elan je po letih životarjenja dobil bogatega pokrovitelja - Tudi nov štadion

NOVO MESTO - Novomeškemu nogometnemu klubu Elan se po šestih letih životarjenja le obetajo boljši časi. Pred šestimi leti so po sedmem mestu v svoji prvi sezoni v prvi slovenski ligi v naslednjih dveh letih izpadli v tretjo ligo in le malo je manjkalo, da bi eno najstarejših novomeških športnih društev popolnoma propadlo. Čeprav so se redki entuziasti, ki so še ostali v obubožanem klubu, ta čas na moč prizadevali, da bi zbrali denar za normalno delo blizu 200 mladih nogometašev, ki vadijo v številnih starostnih skupinah, jim to do pred kratkim ni uspelo. Novomeškemu nogometnemu klubu je zdaj rešitev ponudil novomeški avtomobilski velikan Revoz.

V Revozu so se za podporo novomeškemu nogometu odločili po posredovanju s samega vrha Renaulta, ki je večinski lastnik novomeške tovarne. Francija je namreč dežela svetovnih nogometnih prvakov, zato bi bila za s Francijo tesno povezani novomeški Revoz prava sramota, če ne bi izdatno podprl domačega nogometnega kluba. Po pogodbi, ki naj bi jo Revoz z nogometnim klubom Elan podpisal danes, je določeno, da bo klub za nastop v 2. ligi dobil 50 milijonov tolarjev, ko pa se bo prvo moštvo uvrstilo v prvo ligo, naj bi vsoto podvojili. Novo ime kluba bo Elan Renault, dolgoročni cilj novega pokrovitelja je, da bi se novomeško moštvo v roku petih let uvrstilo v evropsko ligo prvakov.

Glede na to, da je stari novomeški štadion že zdavnaj odslužil svojemu namenu in da nogometaše med vadbo precej motijo tudi atleti in drugi športniki, ki tekajo po tartanski stezi blizu nogometnega igrišča, pogosto pa nekdanji novomeški športnik leta Igor Primc med vadbo nogometašev sredi igrišča meče disk, bo za dosego zastavljenih ciljev potrebno zgraditi nov, sodoben objekt. Novi nogometni štadion, ki naj bi bil zgrajen vsaj leto pred uvrstitvijo v ligo prvakov, bo stal v neposredni bližini Češče vasi, na mestu, kjer sedaj stoji sporni velodrom. Na tribunah bo prostora za 80 do 100 tisoč gledalcev, okoli nogometnega igrišča pa podobno kot na štadionih v Južni Ameriki ne bo moteče atletske steze.

V EVROPO? - Bodo novomeški nogometaši v petih letih res postali člani evropske lige prvakov?

Telovadke Raina potrdile normo

Za nastop na prvenstvu

Telovadke Gimnastičnega društva Rain Krško so v soboto, 27. marca, nastopile na tretji kvalifikacijski tekmi v B programu Gimnastične zveze Slovenije za nastop na državnem prvenstvu. Med deklicami do 10. leta je ekipa Raina v postavi Lara Umek, Sara Stopar in Nina Vajdič osvojila 7. mesto s seštevkom gimnastičnega mnogoboja 75,950 točke. Med posameznicami se je najbolje uvrstila Nina Vajdič na 23. mesto.

Med mladinkami do 14. leta je ekipa Raina v postavi Špela Lupšina, Simona Gnidica in Petra Zaplatič osvojila 3. mesto s seštevkom mnogoboja 96,90 točke in tako že drugič potrdila normo za nastop na prvenstvu, ki bo predvidoma 25. maja v Mariboru.

Med posameznicami se je najbolj izkazala Petra Zaplatič, ki je s seštevkom 35,55 točke v mnogoboju osvojila 5. mesto.

VETERANI KEGLJALI

NOVO MESTO - Starejši dolenjski kegljači so na novomeškem kegljišču opravili prvi nastop na dolenjskem veteranskem prvenstvu. Med ženskami je s 404 keglji prevzela vodstvo Angelca Dalmacija iz Trebnjega, med moškimi pa s 439 podrtimi keglji vodi Andrej Mohorič iz Novega mesta. (N. G.)

KONEC UPOV ZA RUDARJE

KANIŽARICA - Kegljači črnomaljskega Rudarja, ki nastopajo v drugi slovenski ligi, so s porazom proti Sinetu z 2:6 zapravili vse možnosti za peto mesto, ki bi jim še omogočilo nastop na kvalifikacijah za napredovanje v prvo ligo. (N. G.)

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC

TENIŠKI CENTER OTOČEC

• FISCHERJEVA PIRAMIDA - V soboto, 27. marca, so v Teniškem centru Otočec pripravili zaključni turnir Fischerjeve teniške piramide. Med damami je zmagala Slavica Srebrnjak, druga je bila Lidija Urh in tretja Mojca Novljan - Pušnik. Med gospodi se je za rumeno žogico najbolj učinkovito podil stari teniški lisjak Marjan Stokanovič, drugo mesto je osvojil Cveto Stibilj in tretje Franc Frelih. Končni vrstni red na Fischerjevi piramidi: dame - 1. Urh, 2. Zupanc, 3. Srebrnjak; gospodje - 1. Stokanovič, 2. Stibilj, 3. Udovč.

Gimpex je letos predvsem hiter

Straški veslači so se na prvih tekmah bolj izkazali s hitrim veslanjem v šprintu kot z natančno plovbo med slalomskimi vratci - Razveseljuje napredek mlade posadke

STRAŽA - Po otvoritvenih tekmah letošnjega slovenskega prvenstva v raftingu na prenovljeni umetni progi na Soči v Solkanu veslači straškega Gimpexa ne morejo biti nezadovoljni, čeprav prvi straški posadki, ki je morala nastopiti brez treh mož prve postave poškodovanega Simona Bobnarja, študijsko odsotnega Blaža Stariča in našega najboljšega kanuista Simona Hočevarja, tudi tokrat ni uspel veliki met. Med 16 nastopajočimi posdkami se je moral Gimpex I zadovoljiti z enim tretjim mestom. Precej bolj razveseljiv je zanje napredek mlade druge posadke, ki se je na obeh tekmah precej približala starejšim kolegom.

V Solkanu so se v soboto, 27. marca, slovenski raftarji pomerili v slalomu in v novi disciplini time trial, v kateri se posadke spopadejo s progo na tekmi s posamičnim štartom, z boljšim časom pa si posadke izborijo boljši štartni položaj v šprintu, v katerem naj bi se posadke pomerile v neposrednih bojih na izpadanje. Zaradi slabega vremena so tekmo v šprintu tokrat odpovedali, za končno razvrstitev pa so šteli čase, dosežene v disciplini time trial. Po pričakovanju je zmagala prva posadka Bobrov, drugi je bil Sulec I, prva Gipexova posadka je bila tretja, druga četrta, za svojimi starejšimi in bolj izkušenimi kolegi pa so mladi Stražani na 40 sekund dolgi progi zaostali le za 25 stotink sekunde, medtem ko je splav Gimpex I za drugouvrščenim Sulcem I zaostal le 16 stotink, kar daje vedeti, da bo raftarsko prvenstvo letos še zelo izenačeno in zanimivo.

V slalomu se straški posadki nista tako dobro znašli, kar kaže, da so letos pozimi bolje poskrbeli za telesno kot za tehnično pripravo. Tudi v slalomu so zmago s časom 1:40,37 slavili večkratni svetovni prvaki Bobri I, le 1,66 sekunde slabši čas je imela prva posadka hrastniškega Forsteka, tretji pa je bil Sulec I z 11,31 sekunde zaostanka. Prva posadka Gimpexa je z zaostankom 53,39 sekunde osvojila šesto, druga posadka pa z zaostankom 1:39,16 osmo mesto. Velika zaostanka Stražanov sta posledica številnih napak med slalomskimi vratci.

I. V.

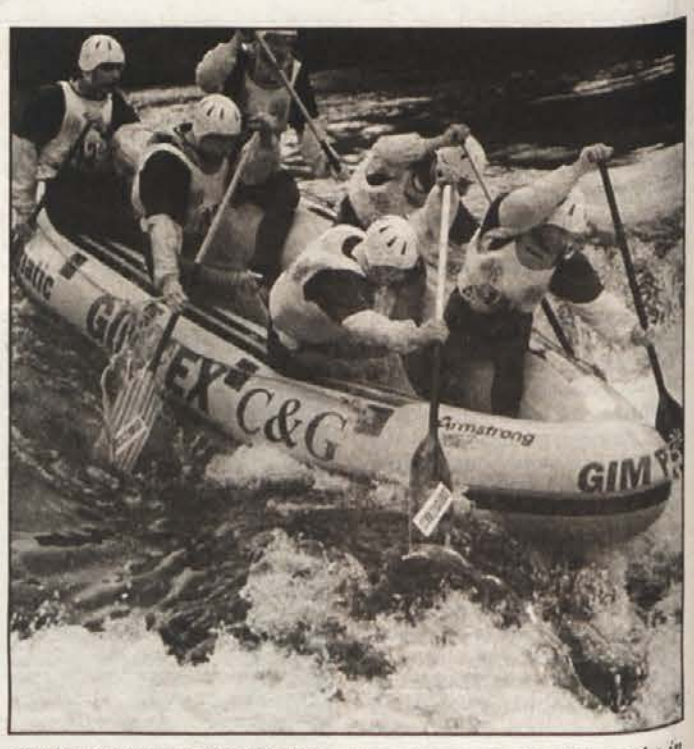

IZKORISTILI VISOKO VODO - Jesenske poplave ter februarske in marčevske ob topljenju snega ugodno narasle vode so raftarji straškega Gimpexa dobro izkoristili. Na sliki: druga posadka Gimpexa na divji vodi Krke v Drašči vasi, ki se je že približala najboljšim slovenskim raftarjem. (Foto: I. Vidmar)

Dobovčani zmagali sredi Trebnjega

Rokometaši v minulem tednu odigrali dve koli - Dolenjsko-posavski derbi v Trebnjem Dobovčanom - Gladka zmaga Trebanjcev v Škofji Loki - Krčani igrali z Andorjem in Dobovčani

Trebanjski rokometaši so si sredi prejšnjega tedna privoščili še en spodrsljaj, ko so na dolenjsko-posavskem derbiju morali priznati premoč Dobovčanom, a tretjega mesta na lestvici s tem niso izgubili, saj so v soboto zlahka ugnali Škofjeločane. Dobovčani kar zmagujejo in po težji in dragoceni zmagi v Trebnjem so na domačem igrišču zlahka ugnali krške kadete in mladince, ki le še čakajo na konec sezone.

Jani Likavec je na sredini tekmi z Dobovo kar sedemkrat zatresel mrežo gostov, kar pa njegovim Trebanjcem ni pomagalo do zmage, medtem ko bi Trebnje v Škofji Loki tudi brez njegovih šestih zadetkov zmagalo. (Foto: I. V.)

Trebanjci so dolenjsko-posavski derbi v sredo začeli bolje in povedli s 4:0 in do konca prvega polčasa so ves čas vodili, kar jih je očitno uspevalo. Na začetku drugega dela srečanja so si Dobovčani opomogli in si do 45. minute priigrali dva zadetka prednosti. Ko so Trebanjci osem minut pred koncem srečanja povedli s 23:20, so si v domačem taboru že odahnili, a tekme še ni bilo konec. Trebanjci so v odločilnih trenutkih nizali napake, kar so uigrani Dobovčani znali izkoristiti in zmaga je z odločilnim zadetkom v zadnjih sekundah odšla v Posavje. Krčani so se v 19. kolu srečali s predzadnjeuvrščenim Andorjem, a je bil tudi ta za krški "otroški vrtec" premočan nasprotnik. Krčani so se nasprotnikom upirali le v prvem polčasu, v nadaljevanju pa jim je povsem zmanjkalo moči.

Trebanjci so se v soboto v 20. kolu v gosteh pomerili s škofjeloškim Termom, ki je po 18 minutah še vodil z 8:7, po delnem izidu 6:0 za Trebanjce pa je bilo vse odločeno, najvišje vodstvo Trebanjcev v drugem polčasu pa je znašala 11 točk.Ni še dolgo, kar so bili posavski derbiji pravi magnet za tamkajšnje ljubitelje rokometa, od nekdaj treh posavskih prvoligašev pa bo v naslednji sezoni v družbi najboljših tekmovala le še AFP Dobova. Krčani so se namreč že zdavnaj vdali v usodo in bodo veseli, če se bodo do jeseni lahko spodobno pripravili na nastope v 1. B-ligi. Seveda tokrat od posavskega derbija ni bilo nič, saj se je krškim mladincem in kadetom AFP Dobova zoperstavila v svoji najboljši postavi.

KAR SE JANEZEK NAUČI, JANEZ ZNA - Tega se dobro zavedajo tudi v Teniškem centru Otočec, kjer se ne branijo malčkov, ki si želijo naučiti vihteti teniške loparje. Z njimi se spoprime tudi vodja otoške teniške šole Dušan Hočevar, ki so ga v teniški dvorani malčki poplnoma okupirali. (Foto: I. V.)

Šport iz Kočevja in Ribnice

• KOČEVJE - V 16. krogu v 1. državni rokometni ligi so igralke Gramiza klonile pred Juteksom v Žalcu. V prvem polčasu so se Kočevke enakovredno upirale tretji najboljši slovenski ekipi, v nadaljevanju pa so si gostiteljice zagotovile odločilno prednost in ob koncu zmagale s 34:25. V kočevski ekipi so se znova izkazale Mira Dragičević, Špela Cekar, ki je bila s sedmimi zadetki najboljša kočevska strelka, in Darja Kersnič. Trenerja Mikulina je najbolj razveselila vrnitev nadarjene Kristine Mihič, ki je zaradi poškodbe nekaj časa morala počivati. Čez dva tedna bodo Kočevke igrale proti Izoli.

• RIBNICA - Rokometaši Ribnice so praktično že novi člani prve lige, saj morajo na dveh tekmah proti poprečnemu Dolu in zadnjeuvrščenemu Grosuplju osvojiti le točko. Tokratna zmaga nad gradbincem 30:15 bi bila lahko še višja, a po pomembni in odmevni zmagi proti Rudarju bolj zbrane igre Ribničanov ni bilo pričakovati.

• NOVA GORICA - Rokometaši Grče so v odločilni tekmi za prvo mesto med drugoligaši s 27:31 izgubili proti Novi Gorici. V prvem polčasu je bila igra izenačena, ekipi sta se menjavali v vodstvu. Pri stalnem vodstvu z zadetkom razlike igralci Grče niso izkoristili priložnosti, da izid zvišajo, kar se jim je v nadaljevanju maščevalo. Gostitelji so prvi polčas končali z zadetkom prednosti in razliko v nadaljevanju še povečali. Po tem porazu je Grča zdrsnila na drugo mesto, v zadnjem krogu pa se bodo Kočevci pomerili s Črnomljem.

• KOČEVJE - V 22. krogu v drugi državni odbojkarski ligi so odbojkarji Kovinarja kljub slabi igri zasluženo premagali Črnuče. V četrtem nizu so Kočevci izkoristili visoko vodstvo, v petem pa so imeli tudi več športne sreče, saj so zmagali s 16:14. Igralci Kovinarja so z 22 točkami prvenstvo končali na šestem mestu.

• KOČEVJE - Šele v zadnjem krogu v drugi ligi je igralcem namiznoteniškega kluba Melamin uspelo zagotoviti si nastop v kvalifikacijah za obstanek med drugoligaši. V odločilni tekmi so premagali Škofjo Loko. V kvalifikacijah se bodo pomerili z Olimpijo II.

• KOČEVJE - V drugem teku za severnoprimorski pokal v Vipavi so nastopili trije kočevski tekači. Ves čas teka je deževalo. Na desetkilometrski progi sta v konkurenci do 40. leta Matija Ozanič in Polde Lavrič zasedla četrto oziroma šesto mesto. Med veterani je spet zmagal Franc Kocijančič. M. GLAVONJIĆ

sodoben
vsestranski
zanimiv
pokrajinski tednik

DOLENJSKI LIST

Novo mesto
Glavni trg 24

☎ 068/323-606
faks 068/322-898
E-mail info@dol-list.si
Internet htpp://www.dol-list.si

za oglaševalce zanesljiv zadetek

v polno

ČOLN ZA NA KRKO - Edini dolenjski veslač med slovenskimi olimpijci Borut Javornik (desno) s Krke ima ta čas polne roke dela. S slovensko kanustično reprezentanco v slalomu na divjih vodah kot trener pili formo pred prvimi preizkušnjami za svetovni pokal, pred dnevi pa je iz Amerike prvi v Evropi dobil pošiljko najnovejših Daggerjevih akrobatskih kajakov mediaval. Zanj se zanima tudi Novomeščan Marjan Grah, ki je bil lani proglašen za najboljšega jadralnega padalca v Sloveniji, zdaj pa ves svoj prosti čas posveča veslanju na divjih vodah, saj je jeseni uspešno končal šolo rodeo kajaka pri Borutu Javorniku. Poleg tega bo imel Borut s svojimi sodelavci precej dela tudi pri vodenju kajakaških izletov po reki Krki, po katerih je Javornikova domačija bolj kot na Dolenjskem znana pri Ljubljančanih in Gorenčih. (Foto: I. V.)

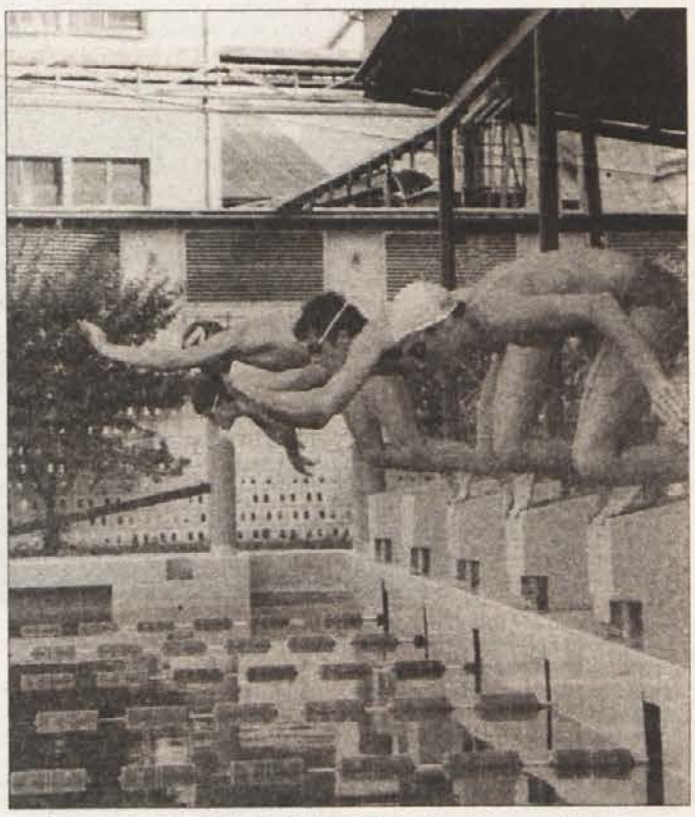

KRŠKI PLAVALCI SPET OBETAVNO - Tudi na drugem delu državnega prvenstva za mlajše dečke in deklice so se mladi krški plavalci izkazali z izvrstnimi uvrstitvami. Čeprav jim tokrat ni uspelo stopiti na zmagovalne stopničke, so med 16 klubi osvojili skupno sedmo mesto. Največ točk za Celulozar so osvojili Primož Hribšek, Jernej Omerzel in Matej Furst. Celulozar je edini slovenski plavalni klub, ki tudi pozimi vadi odprtem bazenu (na sliki). (Foto: I. V.)

GRMČANI ČETRTI

NOVO MESTO - Mladi košarkarji z osnovne šole Grm iz Novega mesta so na zaključnem turnirju Pionirskega festivala v košarki za starejše dečke v Slovenskih Konjicah osvojili četrto mesto. V polfinalu so izgubili z osnovno šolo Mirana Jarca iz Ljubljane, v boju za tretje mesto pa si bili od Grmčanov boljši domačini.

NOGOMETAŠI KOLPE ZMAGALI S 7:0

PODZEMELJ - Po slabši predstavi nogometašev podzemeljske Kolpe v Dobu pri Domžalah, ko je najboljše belokranjsko moštvo izgubilo z 1:2, je Kolpa tokrat na domačem igrišču stresla jezo nad Cockto iz Kresnic. Varovanci trenerja Hlače, ki kondicijo celo zimo z masko in plavutmi pridno nabira v šmarješkem lesenem bazenu, so gostom zabili kar sedem golov. Robert Filak in Matjaž Sever sta bila uspešna po trikrat, Kristjan Penica pa se je med strelce vpisal enkrat. (S. J.)

UREDITI BO TREBA LASTNIŠTVO HIPODROMA

ŠENTJERNEJ - V nedeljo, 28. marca, so se na redni letni skupščini zbrali člani KK Šentjernej. Skupščine se je udeležil tudi predsednik Kasaške zveze Slovenije Vito Habjan. Lanska sezona šentjernejskih kasačev je bila zelo uspešna, saj so na 135 nastopih iztržili 25 zmag, med klubi pa so osvojili četrto mesto v državi. Tudi letos si želijo podobnih uspehov. Tako kot lani bodo tudi letos na domačem hipodromu pripravili tri dirke, 16. maja, 11.julija in 22. avgusta. Posebno zanimiva bo majska dirka, ko bo nagradni sklad predtek velike nagrade Mobitela največji do sedaj pri nas, kar 2.800.000 SIT. Letos bodo kar precej pozornosti posvetili tudi urejanju lastništva hipodroma. Slovenski kasači se bodo letos prvič pomerili na velikonočni ponedeljek v Ljutomeru, nastopilo pa bo tudi 5 šentjernejskih konj. (J. J.)

PLEZALEC - Novomeščan Boštjan Pucelj, študent prvega letnika geodezije, velja za enega najboljših športnih plezalcev na Dolenjskem. Minulo sezono se je povsem posvetil treningu, tako da mu je uspelo prosto preplezati nekaj zelo zahtevnih smeri. Plezal je na rdečo piko, ko plezalec s smerjo opravi z več poskusi ali z ogledom gibov, in na pogled, ko smer prepleza v prvem poskusu brez vnaprejšnjega študija gibov. Lani je preplezal skupno 82 smeri, od tega 70 smeri težavnostne stopnje od 6b do 7c oziroma od 7. do 9. stopnje. Kar s 50 smermi je opravil na pogled. Pri plezanju na rdečo piko je lahko najbolj ponosen na smer Sun ra v Vipavski Beli, ocenjeno s 7c, ki jo je preplezal v četrtem poizkusu in velja za največji dosežek športnih plezalcev v letu 98. Na fotografiji je med plezanjem smeri Ta sitna (7b) v Luknji pri Prečni.

Odgovori, popravki in mnenja

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom *"Odgovori, popravki in mnenja"*, vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Hrvati dobesedno s peno na ustih

DL št. 11, 18. marca

Moram reči, da nisem od začetka spremljal dopisovanja v Dolenjskem listu. Postal pa sem pozoren, ko je g. Jože Pacek na svoj prispevek dobil odmeve, nad kakršnimi bi se lahko tisti, ki so jih prelili na papir, lahko zamislili. Opažam, da gre za iste avtorje, ki bi jim lahko rekli kar "poklicni pisci pisem bralcev". Kot po pravilu se vedno zelo žolčno in včasih tudi nekulturno odzivajo na vsako misel, ki odstopa od njihovega ozkega mišljenja.

Na dan izida prispevka g. Brečka sem imel prvič priložnost govoriti z gospodom Železnikom po telefonu. Doživel sem ga kot zelo razgledanega in zavzetega za zgodovino svojega kraja. Omenil je tudi, da je marsikaj prispeval pri zborniku o zgodovini Boštanja. Nekoliko sva se pogovarjala o zgodovini kraja in želel sem mu omeniti, da bi se mogel pogovarjati o tem vprašanju, če bi bil o stvareh bolje poučen. Sicer je mogoče kaj reči le na splošno ali pa je velika nevarnost, da človek v izjavi udari mimo.

Ko pa sem pozneje bral njegove prispevke v Dolenjskem listu, mi je prišlo na misel, da bi to veljalo tudi za njegove suverene izjave o verskih vprašanjih in o tem, kaj misli in kaj je kje izjavil g. nadškof Rode. Njegove izjave so bile citirane skozi filter razumevanja (in izobrazbe) piscev in so bile v tem in drugih prispevkih zapisane tako, kakor NISO bile izrečene, kar je mogoče preveriti tudi v Delu, ki jih je prvo objavilo.

In ob prebiranju pisanja g. Železnika (včasih žaljivega o g. Packu) sem žal moral spremeniti dobro mnenje o njegovi zavzetosti. To mi je potrdil tudi pogovor s sošolcem g. Fonzijem Žibertom o zborniku ob 800-letnici Boštanja in pa spomini g. Zrima. Naj g. Železnik še tako govori o karakteristikah, pa naj vseeno zapišem svojo ugotovitev: težava je v preveliki zagledanosti vase in v svoje mnenje in v premajhnem spoštovanju sogovornika. Tudi g. Železniku je treba priznati, da mu pero dobro teče, enako pa naj on pri drugih, preden se loti pisanja, poleg kritiziranja vrednega poišče še kaj pozitivnega in dobronamernega in poskuša razumeti, kaj je kdo želel v resnici povedati. Predvsem pa bi bilo priporočljivo, da prispevki v naših časopisih vzdržujejo višjo kulturno raven.

Ne vem sicer, kaj je došturial g. Železnik. Omenim naj le, da ima g. Jože Pacek visokošolsko diplomo teološke fakultete, kar pomeni, da je za njim šest let univerzitetnega študija široke humanistične usmeritve. G. nadškof Rode je študiral bogoslovje na najodličnejši katoliški univerzi - na papeški univerzi Gregoriani v Rimu. Že tri leta po diplomi je na Katoliškem inštitutu v Parizu zagovarjal doktorsko delo. Njegova prva znanstvena dela so izšla v Franciji, kjer je bil cenjen že pred prihodom v Slovenijo. V papeških uradih v Rimu je imel odgovorne službe: tajnik papeškega sveta za kulturo. To bi pri nas ustrezalo službi državnega sekretarja v ministrstvu, le da je bilo njegovo delovno območje neprimerno širše. Da je cenjen v širokem evropskem prostoru, je pokazalo visoko odlikovanje francoske države.

V prispevku piše, da g. Brečko gre mimo vsebine pogovora. Vprašal bi se: kdo vendar napravi tako? Teme, ki mu niso všeč, g. Železnik v naslednjem prispevku preprosto pozabi in izziva z odpiranjem novih vprašanj. Vse v slogu čim gostejše megle.

O pisanju g. Janka Mavra takoj zraven pa ni vredno izgubljati besed.

FRANC ŠENK
ŠKOCJAN

Nezaslišana nesramnost

DL št. 12, 25. marca

Z vso natančnostjo sem prebral omenjeni članek in na koncu zgrožen ugotovil, da živim in delam v Krmelju skupaj s "hudobnimi, pokvarjenimi, nasilno, vulgarno in provokativno obnašajočimi se in ne čisto normalno vzgojenimi desetletniki v zastrašujoči in odbijajoči realnosti". Še enkrat sem se prebil skozi obtožujoče besede in se skušal vživeti v dogajanje, ki je sprožilo bes avtorice članka, da je tako neusmiljeno stlačila te desetletnike skupaj in jih označila za nevzgojene, hudobne in pokvarjene ter jih obtožila kar nekajdnevnega nadlegovanja, zmerjanja in zastraševanja, na koncu pa se še patetično vprašala, komu naj pripiše krivdo za obnašanje "osnovnošolskih fantalinov", staršem ali kar krmeljski šoli.

Pri svojem učiteljskem delu izhajam iz tega, da so otroci različni, saj izhajajo iz različnega socialnega okolja, ki jih "zaznamuje" in oblikuje. Prepričan sem tudi, da otroci niso nevedni, nasprotno, imajo kar precej znanja, ki ga je pač treba ustrezno oblikovati in organizirati. Od otrok ne pričakujem, da bodo "angelčki", saj se morajo v današnji realnosti znati ustrezno uveljaviti, kar pa še ne pomeni, da niso vedoželjni, prijazni in obzirni do sočloveka. Seveda se tudi v tem razlikujejo med seboj, tako kot se vsi ljudje. Če posamezniki od nekaterih splošno uveljavljenih norm rahlo odstopajo, jih še ne moremo imeti za nenormalne, še manj lahko to nenormalnost pripisujemo vse ostalim.

Skupaj z mnogimi drugimi se že leta trudim, da bi v Krmelju, ki je oddaljen od kulturno in materialno bogatejših centrov, omogočili otrokom čim boljši celostni razvoj. Koliko v tem uspevamo, ni odvisno samo od nas samih, ampak od številnih drugih dejavnikov. Zato me je članek prizadel, saj v enem zamahu s svojo stereotipno in ozko enostranskostjo neodgovorno ruši tisto, kar je tako pomembno za življenje v majhnem kraju, kot je Krmelj. To pa je zaupanje, strpnost in pripravljenost na skupno in dialoško reševanje problemov.

Z avtorico se lahko strinjam v točki, da je problem potrebno izpostaviti in se o njem odprto pogovoriti. Vendar si ne znam predstavljati, v kateri točki bi našla skupen dialog, če zaključi z besedami, da na krmeljskih ulicah vulgarno za njo vpijejo otroci in ne odrasli, kakor bi pričakovala. Če torej malce obrnem, je avtorica pričakovala, da jo lahko na krmeljskih ulicah vsi odrasli (polnoletni moški in ženske) vulgarno ogovarjamo. Ne vem, od kod ji take izkušnje. Če strnem še vtise neke imaginarne prijateljice v ozadju in strokovnjakinje s področja kriminologije, ki ju avtorica omenja, bi naključni bralec, ki Krmelja ne pozna dobro, temeljito premislil, ali bi obiskal to "zastrašujočo in odbijajočo realnost" ali bi se ji raje izognil. V tej točki pa članek dobi še eno, novo razsežnost, lahko bi celo rekel, da je tendenciozen in zavajajoč.

Osamljen negativni pojav je vreden obravnave in obsodbe, ne moremo pa ga sprejeti kot zakonitost, ki smo jo izpeljali na osnovi lastnih mnenj in predsodkov. Dejavnost javnih glasil poleg drugega temelji tudi na varstvu človekove osebnosti in dostojanstva, ki je bilo okrnjeno prav "tistim" nadobudnim desetletnikom. Otroci so zato otroci, ker se življenja še učijo. Učijo se ga predvsem od odraslih in tako kot odrasli tudi oni včasih delajo napake. Naj jim bo dovoljeno, da se kaj naučijo tudi iz napak in naj šolnina ne bo predraga. Upam, da bo avtorici dano bolj odprto pogledati ta svet, ki ni samo črno-bel, ampak mavričen in seveda kot tak tudi bolj kompleksen za razumevanje.

RADO KOSTREVC
šolnik na OŠ Krmelj
in oče nadobudnega
desetletnika

Anonimno blatenje zdravnikov in Krke

DL št. 12, 25. marca

"Sesujmo še Krko in Revoz!"

V sredo, 17. marca popoldne, sem se iz Ljubljane z avtomobilom vračal v Novo mesto. Kljub živahnemu prometu sem prižgal radio, ki je kmalu napovedal oddajo Izjava tedna. Iz radovednosti sem prisluhnil napovedovalki, ki je začela nekako takole: "Danes nas zanima vaše mnenje o podkupovalni aferi, saj je tovarna zdravil Krka povabila na safari v Kenijo več zdravnikov iz kliničnega centra." Spomnil sem se, da sem dopoldne v Ljubljani v Dnevniku preletel članek o "Doktorskem safariju v Keniji". Po kratkih glasbenih vložkih je napovedovalka spet povabila poslušalce, naj se oglasijo in povedo svoje mnenje o anonimnem pismu iz Kliničnega centra. Odziva ni bilo, zato je radio spet postregel z muziko, nakar je bilo slišati prvo opravičevanje:

"Imamo neverjetno slabe telefonske zveze," je besedičila napovedovalka in spet vabila k oglašanju. Spričo molka poslušalcev se je vsaj še trikrat začela izgovarjati, da "...vse kaže, da še ni konec nemogočih telefonskih stikov..." Vendar se ji tudi zdaj ni nihče oglasil. Tudi nove melodije niso spodbudile poslušalcev, da bi kaj povedali o najnovejši slovenski aferi. Ko na umazano namigovanje o korupciji spet ni bilo odziva, je napovedovalka postregla s temle tehničnim čudom:

"Nekoč so se Indijanci sporazumevali z dimnimi signali, a vse kaže, da danes nimamo sreče s telefonom..." Čez čas je sledilo pojasnilo: "Kot kaže, zaradi slabih zvez danes Izjave tedna ne bo."

In je seveda tudi ni bilo. Osirati zdravnike, Klinični center in Krko na podlagi bedne anonimke, za to je bil v Ljubljani hitro čas in ugodna priložnost usekati po Dolenjski. V Dnevniku smo 18. marca lahko prebrali izjavo ministra za zdravstvo Marjana Jereba: "Dostojna firma dostojno zdravnika niti ne povabi na safari. Dostojen zdravnik tako povabilo seveda odkloni in ve, da je tako povabilo nedostojno..." Rahlo bebasto in demagoško sprenevedanje ministra, ki v dveh letih še ni čutil potrebe, da bi se seznanil z glavnim direktorjem tovarne zdravil, ki je ena izmed največjih izvoznic in največji davkoplačevalec v Sloveniji, je v večerni televizijski oddaji možato in pokončno povozil mag. Miloš Kovačič. V celoti je ovrgel bedasta in žaljiva namigovanja o korupciji.

Več o tem smo medtem lahko prebrali v Delu in drugem tisku, o anonimnem blatenju zdravnikov in Krke pa je prejšnji četrtek pisal tudi naš tednik. O Krkinem poslovnem vzponu in nenehni rasti, ki jo spremljam že desetletja, sem prejšnji teden govoril z znanim direktorjem velikega dolenjskega podjetja. Takole je ironično komentiral zadevo: "Sesujmo še Krko in Revoz, pa bomo tam, kjer smo bili kmalu po drugi svetovni vojni! Dolenjska bo znana spet samo po cvičku, dobrih klobasah in okusnem krompirju..."

Kratkovidno sebična in pritlehna logika nekaterih političnih strank bi to kar rada doživela. Neumnosti, zlobe, anonimnih podtikanj in žaljivega obrekovanja v naši družbi, kot vse kaže, še dolgo ne bo konec. Da lahko slovenska koza crkne sosedu tudi v hlevčku kliničnega centra, zdaj verjamem bolj kot doslej.

TONE GOŠNIK

Kamnolomi kot tisočero ran naše pokrajine

Ukrenimo že kaj

V Sloveniji obstaja nad 2.000 kamnolomov, peskokopov in gramoznic, ki so kot velike nezaceljene rane narave. Delajo brez dovoljenj. Dosti je tudi takih, ki dovoljenja za obratovanje sicer imajo, ne delajo pa v okviru predpisov in normativov ter predstavljajo bolj ali manj moteče nujno zlo. Povzročajo hrup, zaprašujejo okolico, delajo škodo zaradi miniranja, kazijo krajino. Spomnimo samo na zaplete ob izkoriščanju kamnolomov v Predstrugah pri Dobrepolju, Podsmreki in še v nekaterih drugih krajih po Dolenjskem pa tudi drugje, kjer so okolišnji ljudje uprli zaradi različnih neprijetnosti, ki jih morajo trpeti.

Da bi se povezali in skupaj nastopali pri reševanju zapletov in težav, smo v okviru Slovenskega ekološkega gibanja 18. marca ustanovili sekcijo za sanacijo slovenskih peskokopov in kamnolomov ter sprejeli ustrezne programske usmeritve. Sekcija ima sedež v Ljubljani, na Mestnem trgu 13, odprta pa je za vse zainteresirane skupine in posameznike. Že na ustanovnem sestanku smo sprejeli tudi peticijo, s katero od pristojnih ljudi oz. organov zahtevamo reden in nepristranski nadzor ter ukrepanje, pa tudi tvorno sodelovanje pri oblikovanju nove zakonodaje, ki je na tem področju še kako potrebna.

Dr. MARJAN RIHAR

REZERVIRANO ZA INVALIDE - Pretekli četrtek ob 11. uri je prisopihal v uredništvo bralec in nas pozval, naj fotografiramo, kakšni "invalidi" parkirajo svoje avtomobile na prostoru, ki je označen in rezerviran za invalide. Policijski avtomobil je stal na tem mestu vsaj 15 minut. V tem času ga, kolikor smo uspeli videti, ni odpeljal pajek, ki sicer na tem parkirnem prostoru redno dela red. Morda zato, ker bi moral avtomobil prej popisati policist, tega pa, kot je videti tudi na fotografiji, v bližini ni bilo. (Foto: B. D. G.)

ZAPOJMO PESEM

ČRNOMELJ - Črnomaljska območna izpostava Sklada RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti je pretekli petek pripravila v tukajšnjem kulturnem domu revijo mladinskih pevskih zborov Bele krajine z naslovom "Zapojmo pesem". Predstavilo se je šest mladinskih pevskih zborov in sicer: iz OŠ Komandanta Staneta v Dragatušu in OŠ Vinica pod vodstvom Ani Jankovič-Šober, iz OŠ Stari trg ob Kolpi pod zborovodjem Antonom Grahkom, iz OŠ Loka pod taktirko Majde Veselič; zborovodkinja Judita Ilenič pa se je predstavila z mladinskim PZ iz OŠ Mirana Jarca in dekliškim PZ Srednje šole Črnomelj.

Viagra ni rešitev za boljše odnose med partnerjema

Nekje sem prebrala, da sta se Tof in Partljič spraševala, česa Slovencem najbolj manjka. Ugotovila sta, da smeha in seksa. Z njuno ugotovitvijo se popolnoma strinjam.

A žal tableta ne bo prinesla odrešitve. Viagra je hudičeva iznajdba. Dobra, osrečujoča in zdrava spolnost prihaja iz človekovega duhovnega notranjega sveta in iz neobremenjene vesti. Če je človekova avra čista, potem ima kozmična energija prost pretok skozi naše telo, človek je zdrav in z ljubljenem nima nobenih težav. Avro si zapackamo z negativnimi mislimi, besedami in dejanji, da pa se jo tudi očistiti.

Ljudje so premalo poučeni, kako zdravo in srečno živeti. Takšno življenje se začne v družini, kjer se starša ljubita, si znata odpuščati, kjer otroci niso nikoli tepeni, kjer hišni gospodar ni televizija, kjer se znajo pogovarjati, kjer ljubezen ni skrita tema, kjer ne manjka objemov in poljubov, kjer znajo peti, se smejati in moliti.

Če bomo tako vzgajali, bomo vzgojili srečne in pokončne ljudi, ki ne bodo segali po alkoholu in mamilih, z ljubljenjem pa ne bodo imeli težav.

TINCA KUHELJ

Veselje ob izviru Krupe

Lepo praznovanje dneva žena v organizaciji KS Uršna sela

KS Uršna sela je po dolgem času obnovila praznovanje dneva žena in tako sta dva avtobusa pripeljala goste na domačijo Cerjančevih, kjer se ukvarjajo s kmečkim turizmom. Že sam prihod je bil doživetje zase - prijeten in ljubezniv sprejem. Odšli smo v kanjon izvira Krupe. Ko se je zvečerilo, nas je sprejela kmetija. Iz prve zadrege nas je spravil duo Šuštaršič, nakar je prevzel mikrofon prredsednik KS Uršna sela Matija Zamida. Posebno doživetje je bil govor naše domačinke Mojce Zupančič. Seznanila nas je s pomenom dneva žena, kratek literarni prispevek pa je marsikateri ženski privabil solzo v oko. Presenečenje večera je bil obisk dolenjskega humorista Brajdimira, ki je v na videz preprostem žargonu natrosil kup krutih resnic. Zavrtela sta se z živahno oblečeno, a zadržano ženo Berto, sledil je ples. Matija je povabil najstarejšo udeleženko, mamo Angelo Župevec, ki je bila na plesišču neverjetno okretna. Pozno v noč so donele lepe narodne, zdravice in petje.

Pogostitev tolikšnega števila ljudi je bila izvrstna. Žene Uršnih sel, ki smo bile na tem praznovanju, se zahvaljujemo vodstvu KS za lepi dan v Beli krajini. Ko smo se pozno ponoči ali proti jutru vračali domov, je bila misel vseh enaka: premalo časa si vzamemo za srečanja in medsebojne pogovore. Tako malo je treba, da človek pozabi na vsakdanje skrbi in težave! Hvala tudi vsem članom družine Cerjanec, ki so nas tako lepo sprejeli.

J. S.
Laze

PRIJETEN DAN - KS Uršnih sel je poskrbela za prijeten dan v Beli krajini.

LETNI ZBOR METLIŠKIH OBRTNIKOV

Pretekli petek je bil letni zbor članov Območne obrtne zbornice Metlika. Pregledali so obsežno delo zbornice, pri katerem so veliko pozornost namenili izobraževanju. Kot gost se je občnega zbora udeležil župan Slavko Dragovan, ki je zagotovil, da bodo letos pričeli urejati poslovno cono ob Cesti XV. brigade. Podelili so tudi priznanja jubilantom. Za 10 let dela v obrti so jih dobili Niko Badovinac, Monika Bračika, Branko Kapušin, Mijo Majhan, Martin Pezdirc, Anton Plut, Vencelj Ris, Anton Slanc, Franci Vukšinič in Milan Žunič. 20 let delajo v obrti Janez Ambrožič, Julij Brinc, Alojzij Črni, Milenka Macele, Viktor Matjašič, Josip Mužar, Oto Nemanič, Milan Pirkovič, Hajrudin Saraćević in Nikica Strahinič. Največji aplavz pa je za 30 let dela v obrtništvu požel pečar Julij Rakar.

JOŽICA BAJUK,
sekretarka OOZ Metlika

ADLEŠIČANI SO PRAZNOVALI

ADLEŠIČI - Krajevna skupnost Adlešiči je preteklo soboto pripravila slavnostno akademijo v počastitev krajevnega praznika, ki ga sicer praznujejo 22. marca. Ob tej priložnosti je Društvo kmečkih žena Adlešiči pripravilo razstavo vezenin in drugih ročnih del ter starinskih predmetov, KUD Božo Račič Adlešiči pa stenčas adlešiške folklore. V kulturnem programu, ki je bil posvečen oblčetnici požiga Adlešičev in 90-letnici folklorne skupine Adlešiči, so nastopili adlešiški osnovnošolci, člani KUD Božo Račič, ženski pevski zbor Adlešiči, ki sicer nastopa kot etnološka skupina, ter raglje.

OBČNI ZBOR ČRNOMALJSKIH UPOKOJENCEV

ČRNOMELJ - 19. marca, na jožefovo, so imeli črnomaljski upokojenci občni zbor. V polni dvorani obrtniškega doma so prisluhnili poročilu predsednika Vilija Fortuna o štiriletnem delovanju, zlasti pa v lanskem letu. Društvo je zelo aktivno na športno-rekreativnem področju. Izleti in srečanja so pomembna oblika delovanja. Dobro je bilo obiskano društveno srečanje v decembru s kulturnim programom in srečelovom. Ostarelim, bolnim in osamljenim zlasti preko poverjenikov v krajevnih skupnostih nudijo pomoč. Prizadevajo si tudi za izboljšanje sistema ureditve na zdravstvenem področju. Zavzemajo se za celovito opredelitev zdravstvenega varstva starejših oseb. Društvo sodi med najstarejša v občini, saj so že l. 1996 praznovali 50-letnico obstoja, in najštevilčnejša, saj je ob koncu lanskega leta bilo včlanjenih 1372 upokojenk in upokojencev. Na novo je bilo včlanjenih 96 članov. Vodstvo društva so pomladili, predsednik je postal Ivan Pečnik in tajnica Jožica Vujovič.

J. D.

Novice iz Litije

OBNOVA PREKO STO LET STARE STAVBE - Litijsko matično knjižnico dr. Slavka Gruma, ki že vrsto let domuje v preko sto let stari stavbi litijskega glavarstva, je krepko načel zob časa. Potrebna je popolne obnove. Obnavljati so jo začeli že pred leti, zdaj pa so na vrsti kletni prostori, kar pa delavcem Gradbene operative iz Litije onemogoča vlada zaradi slabe izolacije. Zato so se odločili na strani ob železniški progi zgraditi poseben oporni zid. Dela se bodo zaključila v dveh mesecih.

REPUBLIŠKA PRIZNANJA CZ - Tudi letos je bila v dvorani gasilskega doma Šentvid pri Stični regijska podelitev republiških priznanj CZ za leto 1999. Iz občine Litija so jih prejeli: zlati znak CZ PGD Litija, srebrni znak Predilnica Litija, d.d., in bronasti znak Jože Hribar iz Dol pri Litiji. Na predlog štaba CZ ljubljanske regije je bronasti znak CZ prejela tudi Izpostava za obrambo Litija

ZAMENJAVA KUHINJE - Dom starejših občanov "Dom Tisje" v Črnem Potoku je zamenjal 25 let staro in dotrajano kuhinjo. Delo se je pričelo lani maja, sama izgradnja pa je bila zaključena v 45 dnevih. Celotna naložba je vredna 56 milijonov tolarjev. Glavni dobavitelj opreme je nemško podjetje iz Berlina. Najboljši del nove kuhinje je plinski konventomat, ki služi za pripravo okrog 300 obrokov hrane hkrati in je ena zadnjih novosti na evropskem trgu.

OBISK AMERIŠKE DOBROTNICE - Litijsko občino je obiskala Jackie Burks, dobrotnica iz ameriške zvezne države Teksas, da bi podarila oblačiča petim najbolj ogroženim družinam pri nas. Pričakali so jo župan Mirko Kaplja, predsednik OO RK, ravnateljica litijske osnovne šole in štiri od petih družin. Po krajšem kulturnem programu in nagovoru župana ter izročitvi spominskih daril Burksovi in predstavniku Evangelijske baptistične skupnosti iz Celja, ki je gospo pripeljal v Litijo, je Jackie s solznimi očmi dejala, da ni pričakovala takega sprejema. Peto družino je gospa obiskala na domu.

K. ŠUŠTERŠIČ

ZAPIS ZA NOVEJŠO ZGODOVINO NAŠIH KRAJEV

Beg Židov čez Kolpo v življenje

Še ena življenjska zgodba o tem, kako so se preganjani Židje reševali pred nacizmom

Z novimi dejstvi dopolnjujem, kar sem doslej objavil v Dolenjskem listu. Židovsko vprašanje se je res izvrševalo na grozoten način. Poleg nemškega okupatorja so pri tem uničevanju sodelovali še domači pomagači. Ne morem razumeti, kako so pozabili na ljubezen do bližnjega, na mir med nami in mir med narodi, kakor jih je učila cerkev v kraljevini Jugoslaviji. Ne razumem tudi, kako so blagoslovljeni lahko ubijali svoj narod in drug narod, brat brata, sin očeta, oče sina.

V prejšnjem članku omenjeni Leopold Grabrijan iz Metlike - tudi starši so bili Metličani - je bil trgovec z mešanim blagom. Oženjen je bil z ženo, ki je živela prej v Zagrebu. Imela je očeta Zagrebčana in mamo Slovenko. Bila je vedno lepo oblečena. Po poroki je živela v Metliki in delala skupaj s svojim možem v trgovini. Zato so mnogi mislili, da je Židinja, vendar ni bila. Bila je le poštena, pridna in delavna Slovenka. Zato se jaz in oba Belokranjca, ki sta mi dala te podatke, opravičujemo še živeči hčerki Eli Grabrijan, ki je bila knjižničarka in sedaj upokojena živi v Črnomlju. No, prav zaradi te napake sem z njeno pomočjo dobil še eno zgodbo o tem, kako so reševali Žide preko Kolpe v Belo krajino. Takole pripoveduje:

"Ker je mama kot dekle živela v Zagrebu, sta oče in mama obiskovala svoje sorodnike v Zagrebu. Kot trgovca pa sta trgovala še v Zagrebu, Karlovcu in drugih krajih. Takrat je bilo v Zagrebu mnogo Židov, ki so bili tudi trgovci. Tako so se spoznali. Kolikor se je dalo, pa so hodili na obiske tudi v času 'Nezavisne države Hrvatske'. Leta 1941 sta me starša peljala v Zagreb do zdravnika, da mi ozdravi boleče oko. Ulice so bile polne ljudi. Med njimi pa sem opazila tudi več ljudi, ki so imeli na prsih, na oblekah neke, mislim, da rumene zvezde. Nosili so jih otroci in starejši. Kot desetletna deklica sem opazila, da so vsi žalostni, brez vedrine, zamišljeni. Saj otroci bi morali biti razposajeni. Toda tega ni bilo. Peljali so me še v živalski vrt. Tudi tam so nosili posamezniki take zvezde. Na njih obrazih ni bilo opaziti nobene vedrine. Danes to razumem: kot Židje so morali nositi Davidove zvezde, da so lahko vsi vedeli, da so to Židje.

Ob takih obiskih so prišli Židje do mame in očeta v Zagrebu, ker so ju poznali še izpred vojne, in prosili, naj jim pomagata rešiti se na italijansko stran, to je v Belo krajino. Vedeli so, da Italijani Židov še ne preganjajo. In res: oče jim je pomagal, da so mnogi prišli preko Kolpe k nam in pri nas živeli tudi več dni. Bilo jih je okrog dvajset. Ker sem bila otrok, pred menoj niso veliko govorili, prav gotovo so se bali. Vsi so govorili hrvaško. Hrano in prenočišče so imeli zastonj. Oče jih je potem spravil do postaje Metlika, kjer so se z vlakom odpeljali v Ljubljano. Kam so odšli od tam, pa ne vemo.

Žid dr. Artur Štern je bil advokat mojega očeta v stari Jugoslaviji. Imel je hčerko Evo. Ko sem imela 6 let, sem bila pri njih v Zagrebu na obisku. Takrat mi je poklonila rdeč klobuček. To družino je rešil smrti moj oče, njihov poslovni prijatelj še iz kraljevine Jugoslavije. Hčerka Eva Štern pa se je po vojni preselila v Izrael in tam živi še danes. Starši so že umrli.

Moj oče Leopold Grabrijan je rešil smrti še trgovskega potnika in njegovo ženo, ki sta se pisala Šenbron. Otrok nista imela. Ameriški državnik je po vojni izdal azil za 1.000 Židov, da so lahko živeli v Ameriki. Med njimi sta bila tudi mož in žena Šenbron. Živeli so v državi Kaliforniji. V bližini je živel tudi moj brat Franc Grabrijan, ki je po vojni odšel v Ameriko in se tam poročil z Amerikanko. Leta 1959 sem bila na obisku pri njemu v Ameriki. Ker so zvedeli, da sem na obisku, so prišli do brata in me odpeljali na svoj dom v Kalifornijo. Imeli so me nekaj dni kot gostjo. Spoznali so me kot 10 let starega otroka ob prebegu k nam v Metliko.

Oče je rešil tudi Pavla Beka, ki je bil tudi pri nas v Metliki. Bil je trgovec. Po kapitulacije Italije so pri nas živeli še mama Pisker, ki je imela 8 let starega sina Borčija in hčerko dr. Lili, zdravnico, ki je bila nato v partizanih. Po vojni je odšla nazaj na Hrvaško."

CIRIL PLUT

POKUŠNJA PRIDELKA - Na Črpičevi kmetiji v Gaju pri Veliki Dolini je Društvo vinogradnikov Jesenice-Dolina, ki združuje nekaj več kot 60 članov, svoje vinograde pa imajo na Cirniku, Koritnem, Ribnici, Brezju, Mali Dolini in še drugih goricah ob slovensko-hrvaški meji. Petčlansko posadko ocenjevalcev je vodil Franc Bezjak, v ocenitev pa je dobila blizu 70 vzorcev vin, od tega polovico vzorcev cvička. Najboljšega je na Ponikvi pridelal Alojz Vogrin iz Jesenic na Dolenjskem, najbolje ocenjeno belo vino pa Marija Črpič z Male Doline. (Foto: M. Vesel)

Krokar se prepira in oponaša

Mali živalski vrt v Mali Hrovači pri Ribnici

RIBNICA - V obcestni hiši v Mali Hrovači pri Ribnici se v prilagojenih kletnih prostorih več kot 170 let stare hiše že od daleč sliši žvrgolenje več kot sto ptic, guganje golobov, kokodakanje kur in petelinov, vrvež fazanov, divjih rac, polhov in mačk.

Posebnost domačije Franca Kersniča je štiriletni krokar Koko, ki ima na dvorišču ob ponikalni reki večjo kletko; hišni ljubljenec tako opazuje vse, kar se okrog njega premika, in zelo dobro posnema svojo druščino. Koko ni navaden ptič, saj kadar je pri volji, se več ur "pogovarja"; po imenu kliče mucki Lizo in Nino, oponaša psa, petelina, kuro in purana, najraje pa kokodaka. Tudi domače dobro pozna, vsake četrt ure pokliče "Pero" (ime gospodarjevega sina), kadar je jezen, pa pove nekaj razločnih besed: "Kurba" in "Koko Baraba".

"Moj dedek je bil vnet ptičar, z njimi se je ukvarjal tudi oče. Ljubezen do teh malih pojočih bitij je od malega zasvojila tudi mene in mojega sina. V kleti in nedokončani novi hiši sem namestil številne kletke, ptički veselo pojejo in se najbolj veselijo prihajajoče pomladi. Brez tega vrveža si ne bi mogel zamisliti dneva," se pohvali nad svojo

Franc Kresnič

pojočo četico gospodar Franc Kersnič. Koko je padel iz gnezda, našel ga je znanec in tako je že četrto leto je na varnem. Sprva ni kazal, da se bo pogovarjal, pred dvema letoma pa se je začel prepirati. Vsakič je bolj razločno izgovarjal besede, ki jih je slišal od domačih in obiskovalcev.

"Krokarji so zelo inteligentni ptiči, poleg tega so čistilci narave, hitro pa se navadijo tudi besed. "Pravzaprav vsi ptiči, ki imajo okrogel jezik, lahko spregovorijo," je še pojasnil Franc Kersnič.

M. GLAVONJIĆ

Starši, pokličite!

Če menite, da vaši družinski odnosi niso dobri, če ste zaradi početja vaših otrok zaskrbljeni, če imate težave z njihovo vzgojo, pokličite nas! Poizkušali vam bomo pomagati, da bo vaše družinsko življenje lepše. Na vaš klic čakamo strokovnjaki posvetovalnice za učence in starše iz Novega mesta, in sicer vsak delovni dan od 13. do 15. ure. Telefonska številka je: 341-304.

STRELJALI V RADNI

KRŠKO - Klub za praktično streljanje Krško je v soboto, 13. marca, na strelišču Radna pri Boštanju pripravil tekmo posavsko-dolenjske lige v praktičnem streljanju, na kateri je nastopilo 42 tekmovalcev iz 6 klubov. V ekipnem vrstnem redu so zmagali člani KPS Krško nad Posavjem Krško in ŠKED Velika Loka, med posamezniki pa je v razvrstitvi PDL 99 zmagal Jože Kodrič (Krško) nad Jankom Božičem (Posavje) in Marjanom Čeplakom. V skupni razvrstitvi je bil najboljši Franc Umek (Krško).

KAJ BI DELALA URA, ČE BI OŽIVELA?

Nekoč je moja ura oživela. Spal sem in sem zaslišal hrup, ki se ni in ni končal. Zbudil sem se, da bi ugotovil, kaj ta hrup pomeni. Ugotovil sem, da je moja budilka oživela. Hotel sem jo izklopiti. Ni šlo! Potem sem jo dal pod blazino. Za nekaj časa je utihnila, a je spet začela zvoniti. Zdaj ji ni pomagalo niti to, da je bila pod blazino. Še starše je zbudila. Prav zaradi nje sem zamudil šolo. Uro sem dal popraviti urarju. Dobil sem novo.

URBAN KRAMAR, 2. c
OŠ Center, Novo mesto

PREBUJANJE NARAVE

Narava se prebuja v mesecu marcu. Če jo pogledamo, ponavadi kar obstojimo, saj je vsak dan drugačna. Sonce se sveti izza oblačkov in nagaja ptičkom, ki se ženijo. Zvončki in trobentice pomolijo svoje glavice iz zemlje. Pri žuborečem potočku pa najdemo tudi kakšno kronico. V gozdu se zaspanemu medvedu sonce prav nagajivo smehlja. Vinogradnike in kmete čaka delo v vinogradu in na polju. Jaz spomladi preživim največ časa na rolerjih in na kolesu. Neprijetno mi je, če zapiha hladen veter, saj se ponavadi vozim kar v kratkih rokavih. Pomlad je eden najlepših letnih časov. Ne pustite, da vam uide!

MATEJA MUHIČ, 5. a
OŠ Mirna Peč

KABELSKO-RAZDELILNI SISTEM

MIRNA - Te dni teče akcija podpisovanja soglasij za napeljavo kabelsko-razdelilnega sistema na področju naselja Mirna in okolice. Podjetje Elektroprom je namreč lani s KS podpisalo pogodbo o zgraditvi kabelskega omrežja, ki je namenjeno za prenos televizijskih in radijskih signalov. Kabelski priključek omogoča sprejem kvalitetnega paketa 24 TV in širokopasovnega spektra radijskih programov po kablu. Ne bo se več treba plaziti po strehah in postavljati velikih anten in ojačevalcev, da bi lahko gledali vaš kanal, POP TV itd. Tudi satelitskih anten za gledanje MTV in Eurosporta ni več treba. Kabelski sistem bodo gradili fazno po področjih in tudi podpis pogodb za posamezna področja bo potekal v različnih časih.

NIKA IN PREPOVEDI

LJUBLJANA - Agencija za trg vrednostnih papirjev sporoča, da je vrhovno sodišče zavrnilo pritožbo Nike DZU na odločbo o začasni prepovedi upravljanja pooblaščenih investicijskih družb Nika PID, Nika PID 1 in Nika PID 2. Hkrati je sodišče ugodilo pritožbi Nike DZU na začasno prepoved upravljanja vzajemnih skladov Miha, Nika delniški in Nika SPD. Kot sporoča agencija, je sodišče odločbo razveljavilo, ker v njej ni družbi za upravljanje naložila, da prenese vse posle v zvezi z upravljanjem finančnega premoženja investicijskega sklada na banko. Vrhovno sodišče pa še ni odločilo o pritožbi NIke DZU na odločbo o odvzemu dovoljenja za upravljanje investicijskih skladov in posebnega dovoljenja za upravljanje pidov.

TEKMOVANJE ŠOLSKIH HRANILNIC

V soboto, 27. februarja, smo imeli delavci šolskih hranilnic v Dolenjski banki regijsko tekmovanje, ki se ga je udeležilo 12 ekip. Naloga je bila sestavljena iz praktičnega in teoretičnega dela. Teoretični del je segal tudi v zgodovino bančništva in poslovanja šolskih hranilnic, praktični pa je zahteval dobro poznavanje celotnega dela delavca v šolski hranilnici. Naloga je bila zelo zahtevna. Po kosilu je sledila razglasitev rezultatov in podelitev nagrad. Vsi udeleženci smo dobili praktična darila za udeležbo, najboljše tri ekipe pa so dobile denarno nagrado. Iz naše šole sva se tekmovanja udeležili Vesna Kren in Nadja Regina, ob razglasitvi rezultatov pa sva bili prijetno presenečeni nad doseženim prvim mestom, saj zmage nisva pričakovali. Tako je prvo mesto dosegla OŠ Bršljin, drugo OŠ Stari trg ob Kolpi in tretje OŠ Otočec.

NADJA REGINA,
8. c, OŠ Bršljin

Dogodki v sliki in besedi

VELIKODUŠNI DONATOR - Metliški gasilci so pretekli teden z vsemi gasilskimi častmi sprejeli Franca Kropeta (prvi z leve), Mariborčana, ki že nekaj desetletij živi v Nemčiji, od malih nog pa je predan gasilstvu. Krope je namreč metliškemu gasilskemu društvu ob njegovi 130-letnici, ki jo bodo praznovali junija, podaril rabljeno vozilo z gasilskimi lestvami, ki so jih v petek pripeljali v Metliko. V zadnjih letih se je pri gašenju v višjih nadstropjih vedno znova pokazalo, da gasilci takšno vozilo nujno potrebujejo, dobro pa so se zavedali, da sami nakupa ne bi zmogli, saj bi novo veljalo okrog milijon DEM. Zato so Kropetu še toliko bolj hvaležni na darilo. (Foto: M. B.-J.)

MATERAM ZA PRAZNIK - Ni lepšega dogodka na podeželju, ko nastopijo otroci iz šole pa tudi tisti najmanjši iz vrtca. V petek je bila v dvorani na Dvoru takšna kulturna prireditev posvečena materinskemu dnevu, ki so jo pripravili učenci osnovne šole Dvor, najmlajši iz vrtca in glasbene šole Može. Zbrane v prepolni dvorani kulturnega doma je pozdravila ravnateljica OŠ Žužemberk mag. Jelka Mrvar, jim zaželela veliko družinskega razumevanja, zdravja pa tudi volje in poguma v majhnih in velikih težavah, ki jih prinaša vsakdan. Program je povezovala Mojca Troha, nastopili pa so tudi dramska skupina pod vodstvom Marte Baša, pevski zbor pod vodstvom Aleša Makovca in ansambel Izvir. Na sliki: Mešani pevski zbor podr. šole Dvor. (Foto: S. Mirtič)

PETELINČEK JE ZAPEL - V okviru aktiva kmečkih žena Pod Gorjanci, ki je aktiven pet let, že 4 leta pod vodstvom zborovodkinje Mojce Jevšnik deluje pevski zbor, v katerem so združena dekleta in žene iz krajevnih skupnosti Kostanjevica, Podbočje in Veliki Podlog. Zadnji vikend v marcu so se z veselim večerom, katerega naslov je bil "Petelinček je zapel", predstavile v Kostanjevici in Podbočju, njihov nastop pa so popestrili še moški oktet iz Kostanjevice in tamkajšnja tamburaška skupina Kuhar. Zbor je s harmoniko spremljala Katarina Štefanič, za sceno je poskrbela Lidija Stipanič, za scenarij in režijo pa Melita Skušek. (Foto: T. G.)

NAŠI NAROČNIKI NA GORENJSKEM - V soboto smo odprli sezono naših že tradicionalnih izletov, in sicer v Škofjo Loko, Crnogrob, na Jezersko in Preddvor. Naš prvi postanek je bil v Škofji Loki, ki slovi po najbolj ohranjenem srednjeveškem jedru v Sloveniji, si nato ogledali cerkev Marijinega oznanjenja v Crnogrobu in pot nadaljevali do Jezerskega. Po ogledu gorskih lepot smo se zapeljali do Preddvora, kjer smo imeli kosilo, in se v prijetnem vzdušju in ob zvokih harmonike prijetno zabavali. Na poti domov smo se ustavili še na brniškem letališču, si ogledali notranjost zgradbe in polete ter pristajanje letal. (Foto: Majda Luzar, EPS)

Mercator

v akciji

od 25. 3. do 8. 4.'99

Vesele velikonočne praznike vam želi

50 let **Mercator** *najboljši sosed*

Prekajena šunka in vrat brez kosti

vak. pak., Mesnine dežele Kranjske, Ljubljana

cena za kg

stara cena 1.773,50 SIT

SAMO **999,00 SIT**

Delikatesni hren

170 g, Eta, Kamnik

stara cena 234,50 SIT

169,00 SIT

MESNINE DEŽELE KRANJSKE

in še 37 posebej označenih izdelkov!

Mercator SVS, trgovina, storitve, d.d., Ptuj, Rogoznica 8; Mercator trgovsko - gostinsko podjetje, d.d., Portorož, Lucija, Obala 144

Kamorkoli na nivoju!

SUBARU

LEGACY SEASON
BOGATA OPREMA IN ATRAKTIVNA CENA

FORESTER
UDOBNA LIMUZINA IN PRAVI TERENEC

SUBARU
Rado
Zastopnik za Slovenijo

ZANIMIVI POPUSTI ZA MODELE 98

INTRO Lj.-Moste 061 140 13 72	AVTOMARKET Lj. 061 161 35 25	KRŽIČ Vrhnika 061 752 129	SKRBIŠ Progersko 062 842 250	MG CENTER Šentjanž 0602 85 888	OLDY Velenje, 063 863 960	VUGA Nova Gorica 065 29 022	KADIVEC Šenčur 064 418 0032	BABIČ Krško 0608 21 307
SRS Lj.-Vič 061 274 789	MARUCELJ Dol pri Lj. 061 647 104	KRAJNC Maribor, 062 300 19 70	ŠILER Pesnica, 062 654 20 01	ANDI AVTO Šentjur 063 743 389	RAZBORNIK Paloče 063 722 605	UKMAR Vipava 065 640 011	KADIVEC Lesce 064 718 585	RAJBAR M. Sobota 069 21 444

SUZUKI MODRI ARGUMENTI

PRIZNANA KVALITETA - BOGATEJŠA OPREMA - UGODNA CENA

WAGON R+
ATRAKTIVEN in KORISTEN

SUZUKI

Odar
Slovenska družinska družba
brez kompromisov

SWIFT GAL že za 1.295.000 SIT

BALENO KARAVAN že za 1.995.000 SIT

TERENCI 98 RESNIČNO DOBRA CENA

že za 1.690.000 SIT

LJUBLJANSKA IN DOLENJSKA PRODAJNO SERVISNA MREŽA

INTRO 061 140-13-72	AVTOMARKET 061 161-35-25	AVTOTECH 061 666 359	KISOVEC 0601 71 331	MURN 068 24 791
AVTONISS 061 159-38-41	S.R.S. 061 27-47-89	VESEL 061 731 032	ULA 068 44 231	MÜLLER 068 51 059

Bank@Net

Vaše ***zasebno*** *bančno okence*

aanima

http://www.nkbm.si

Bank@Net ***Nove KBM d.d.***

Vaše zasebno bančno okence je odprto takrat, ko ga potrebujete - tudi če je to sredi noči. Najdete ga običajno čisto blizu, po navadi za svojo delovno mizo. Potrebnih je le nekaj klikov z miško in že ste v banki. Videli boste, da vam lahko ***elektronsko bančništvo*** Nove KBM d.d. v marsičem olajša vsakdan.

Nova KBM
Vaš denar. Vaša banka.

NOVOTEHNA
MERKUR SKUPINA

VELUX®
STREŠNA OKNA

Pokličite nas:
371-84-50
371-84-53

MERKUR
TRGOVSKI CENTER
NOVO MESTO

AKCIJA STREŠNIH OKEN VELUX
od 1.4. do 20.4.1999
v prodajalni TC MERKUR, Kočevarjeva ul. 7, Novo mesto

UGODNI PLAČILNI POGOJI
kredit do 6 mesecev T+ 0%
kredit od 6 do 12 mesecev T + 1 do 4 %

STROKOVNO SVETOVANJE
2.4. vam bodo brezplačno svetovali strokovnjaki podjetja VELUX (pridejo tudi na dom)

AVTO TIMES PREDSTAVLJA

Tekst in fotografije Borut Štajnaher

Ženeva 99

V soju luči in pločevine

V nedeljo, 21. marca, je svoja vrata zaprl 69. avtomobilski salon v Ženevi. Tradicionalno prvi evropski salon je gostil na preko 93.000 kvadratnih metrih 293 razstavljavcev iz 35 držav, ki so predstavili kar 95 svetovnih in evropskih novosti. Tako so na ogled postavili preko 900 različnih vozil. Nekaj je že znanih, druga so doživela bolj ali manj obsežne stilske prenove, tretja so povsem nova in so tik pred tem, da zapeljejo v trgovino in nato na cesto. In nazadnje je tu cel kup študij, katerih prihodnost (beri serijska izdelava) je povsem negotova. Tako se v Ženevi vsako leto zbere celotna smetana avtomobilizma, ki kot ena velika družina deset dni razstavlja svoje modele pod isto streho. Vsi Evropejci, Američani, Azijci ali Japonci na nevtralnih tleh Švice v času salona pozabijo na meddržavna nesoglasja in politične napetosti in ves trud usmerijo le v eno točko: pridobiti novega kupca za svoje avtomobile.

Nekaj najbolj odmevnih mnenj si preberite v nadaljevanju.

Audi je na salonu predstavljal kar nekaj novosti. Najmanjšemu družinskemu članu, modelu A3, so dodali še zadnji par vrat in s tem močno olajšali potnikom dostop do

Audi TT roadster

zadnjih sedežev. Predstavili so novo generacijo v najvišjem razredu z modelom A8 (nova maska, meglenke v sprednjem odbijaču, bogatejša oprema). Največ sprememb so bili deležni motorji, ki so dobili nove glave s petimi ventili in spremenljivimi vsesnimi kanali s tremi dolžinami. Posodobljenim bencinskim motorjem se bo pridružil še osemvaljni Tdi motor z 220 konji in pogonom na vsa štiri kolesa, kar je popolna novost v dobi turbo dizlov z neposrednim vbrizgom. Precej radovednih pogledov in poželenj pa je požel tudi novi športni dvosedežnik (roadster), ki je nastal na osnovi že proslavljenega TT-ja.

Bavarsko podjetje BMW se je za letošnjo sezono dobro pripravilo. V Ženevi so predstavili nove kupeje iz serije 3. Čeprav v osnovi sledi linijam limuzine, so največje razlike očitne na elegantni liniji strehe in spremembah na sprednjem delu. V ponudbi bo z motorjema 323 Ci in 328 Ci, vsi pa z nestrpnostjo pričakujemo super športni kupe M3. Svoj evropski krst je doživel tudi dolgo pričakovani model X5 (BMW-jevo terensko vozilo). Pod motornim pokrovom se skrivajo že znani šest- in osemvaljni bencinski motorji in tri litrski turbodizelaš z neposrednim vbrizgom. Ti motorji bodo 4660 mm dolgemu in 1870 mm širokemu terencu prav gotovo omogočali izvrstne pospeške in visoko končno hitrost, o varnosti potnikov pa skrbi kar deset zračnih blazin. Nekoliko so predelali tudi roadsterja Z3, ki je sedaj bolj svež in eleganten.

Citroen je na svoj razstavni prostor privabljal obiskovalce s konceptnim vozilom C3, predstavljenim sicer že lani v Parizu, vendar je tudi tokrat močno buril duhove, predvsem tistim, ki so kdaj v življenju vozili spačka. Sodobno zasnovani model C3 naj bi nam pokazal, kako bo izgledal spaček v drugem tisočletju. Tudi enovolumenska xsara, katero so poimenovali kar Picasso, je privabljala radovedneže, predvsem s svojim izgledom. Citroenovci želijo s picassojem predvsem prevzeti nekaj kupcev Renaultovemu scenicu. Picassoja poganjajo dva bencinska (1,6 s 88 KM in 1,8 16V s 115KM) ter dvo-litrski turbodizelaš s 110 konji.

Peugeot je predstavil prenovljen model 406, kateremu so posodobil sprednji in zadnji del, še največ sprememb pa je bil deležen station-wagon (karavan), kateremu so povsem spremenili zadek. Družini 406 so namenili tudi nov dvolitrski motor z 136 konji, medtem ko so manjšemu bratu modelu 306 tokrat namenili dvolitrski turbo dizelski agregat s 90 konji.

Svetovni in evropski javnosti je škoda predstavila (seveda pod okriljem VW-ja) svoj prvi model s pogonom na vsa štiri kolesa. Štirikolesni pogon je na voljo v njihovem top modelu octavia. Čehi tako največ stavijo na model combi Tdi 4x4 in luksuzni paket opreme, poimenovan Laurin & Klement.

Medtem ko so škodi odstopili štirikolesni pogon, je VW svetovni javnosti predstavil boro in golfa v karavan izvedbi. Obe vozili sta od zadaj enaki, skupna jima je tudi dolžina 4,4 m, 460/1470 litrov prtljažnega prostora je prav tako na voljo pri obeh, le sprednja dela vozil se nekoliko razlikujeta. Vsi ljubitelji golfov ste sedaj dobili ljubljenca z močno povečanim prtljažnikom.

Petičneži so se drenjali predvsem na Mercedesovem razstavnem prostoru, kjer se je bleščal luksuzni kupe CL. Trenutno sta v

Luksuzni kupe

Super športni dvosed F360 modena

ponudbi dve izvedenki, CL 500 in CL 600. Pod motornim pokrovom prvega se nahaja 5-litrski osemvaljnik, ki razvija 306 KM, drugi pa se lahko pohvali z dvanajstimi valji, 5,8-litrsko prostornino in 367 konji.

Še več moči pa so ponudili pri Ferrariju, kjer so predstavljali novi model F 360 modena. F 360 je ličen športni dvosed s sredinsko postavljenim motorjem V8, ki razvija kar 400 konjev in pospeši do 100 km/h v pičlih štirih sekundah.

Honda se je na razstavnem prostoru postavljala s super športnim roadsterjem z oznako S 2000. Dvolitrski motor bo svojih 240 konjev na kolesa prenašal preko šeststopenjskega menjalnika. S 2000 je prejel tudi laskav naslov kabriolet 99. Veliko interesa je požel tudi mali logo, ki ga izdelujejo v Veliki Britaniji. S svojimi 3790 mm v dolžino namerava napasti trg clia in peugeota 206. Loga bo poganjal 1,3-litrski bencinec s 65 konji.

Toyota je v prvi vrsti promovirala svoj novi izdelek, poimenovan yaris, ki naj bi zamenjal model starlet. Yaris je majhen mestni avtomobilček s tremi ali petimi vrati. Največje odlike yarisa so ličen izgled, prostorna notranjost in zmogljiv VVTi motor, ki iz enega litra prostornine razvija 68 konjev in v povprečju ne porabi več kot 6 litrov goriva. Yaris bo na voljo tudi z 1,3-litrskim motorjem in 90 konji.

Mazda je predstavila svoje novo enoprostorsko vozilo premacy, ki meri v dolžino 4,3 metra in nudi veliko prostora v notranjosti. Nissan je na najvišje mesto postavil almero tino. Mitsubishi je predstavljal kompaktnega pajera pinin, ki je nastal v sodelovanju z italijansko dizajnersko hišo Pininfarina, katera bo avtomobil tudi izdelovala, trenutno bo na voljo le z 1,8-litrskim Gdi motorjem, ki razvija 125 KM.

Nekoliko slabše so se tokrat odrezali Korejci, ki so na sejmu prikazovali že od prej poznane modele. Kia je predstavila prenovljen model sportage, medtem ko smo pri hyundaiu lahko opazovali Evropejcem povsem neznane modele (santamo, starex, xg...).

Chrysler PT cruiser

V Ženevi so se v polnem sijaju predstavljali tudi Američani, ki pa razen različnih študij in konceptnih vozil niso pokazali veliko. Chrysler je predstavljal model PT cruiser v retro look-u. Kdaj bo model na prodaj v Evropi, še ni znano, vemo pa, da novi avto spada v kategorijo kompaktnih vozil, v kateri je največji naval. Evropskemu trgu so namenili dvolitrski štirivaljnik v kombinaciji z ročnim ali avtomatskim menjalnikom. Tudi model citadel prihaja iz Chryslerjeve hiše. Avto ima dvojni pogon, saj 3,5-litrski plinski motor z 253 KM poganja zadnji par koles, elektro motor s 70 konji pa prednji par koles. Dodge je obnovil eno od svojih uspešnic iz šestdesetih let in predstavil model charger. Osemvaljnik s prostornino 4,7 litra razvija 325 konjskih močim, super športne zmogljivosti vsekakor.

Kompakten izgled zunanjosti daje moderen občutek, ki se skriva v elegantni klinasti liniji karoserije.

Test: Mazda 626 DITD

Pojem za varčno in udobno vožnjo

Mazde 626 so se pri nas najprej prodajale le z 1,8- in 2,0- litrskima bencinskima motorjema, lansko leto pa so predstavili biser v ponudbi dizelskih motorjev z neposrednim vbrizgom in ga poimenovali DITD.

Kompakten izgled zunanjosti daje moderen občutek, ki se skriva v elegantni klinasti liniji karoserije. Na sprednjem delu so najbolj opazni kromirana maska in tanka žarometa, v katera sta postavljena tudi smernika. Dodatni zračniki so postavljeni v masiven odbijač, ki je v barvi karoserije, vanj pa sta na spodnjem delu vstavljeni tudi meglenki. Zaradi razbijanja monotonije in zaradi delne zaščite so okoli vozila namestili črno plastično letev, ki se ovija okoli nekoliko povišanega zadka.

Kljub temu da so zunanje mere nove mazde nekoliko manjše kot pri predhodnici (4575 mm v dolžino, 1710 mm v širino in 1430 mm v višino), je v notranjosti več prostora. Zaradi na novo oblikovane notranjosti, uporabe sodobnejših materialov in ergonomičnosti se 626 uvršča med najprostornejša vozila v srednjem razredu. Delovni prostor voznika ni nič posebnega, zato pa so vse ročice na dosegu roke, po višini nastavljiv servo volan se dovolj visoko dvigne, kar je za Japonce redkost, saj imamo višje rasli Evropejci včasih pri nekaterih japonskih vozilih težave pri izkanju pravšnjega položaja za volanom. Pri roki so tudi stikala za dvigovanje in spuščanje stekel, ki so nameščena v oblogi voznikovih vrat. Armaturna plošča je izdelana iz črne plastike in enakobarvne gumijaste mase. Armaturna plošča je osvetljena z umirjeno zeleno svetlobo, pogled na merilec vrtljajev pa vam takoj pove, da sedite v dizlu, saj se rdeče polje prične že pri 5.000 vrtljajih. In kot se za Japonce spodobi je mazda tudi dobro opremljena, v naši testiranki smo imeli na voljo celoten električni paket za stekla in ogledali, klima napravo, zavorni sistem ABS in štiri zračne blazine, po višini nastavljiv voznikov sedež, možnost preklopa sovoznikovega naslonjala naprej (s tem dobite uporabno mizico), centralno daljinsko zaklepanje, meglenke spredaj in zadaj...

Motor, ki je poganjal našo mazdo, je nedavno predstavljen dvolitrski turbodizelaš z neposrednim vbrizgom, štirimi ventili na valj in hladilnikom stisnjenega zraka, ki pri 4.000 vrt./min. razvija 90 konjev in doseže najvišji navor 210 Nm pri 1.800 vrt./min. Motor je izjemno prožen, zato vam ne bo potrebno velikokrat prestavljati. Tudi pri hitrejši vožnji so se mazdini konji dobro odrezali, saj doseže 1270 kg težko vozilo s pomočjo turbine 100 km/h v 12 s, kazalec hitrosti pa se ustavi pri številki 190 km/h. Ob vseh teh podatkih pa vas bo še najbolj navdušila poraba, ki kljub našim naprezanjem ni presegla 7 (sedem!) litrov, ob daljši in zmerni vožnji (med 110 in 130 km/h) po italijanski avtocesti pa je poraba padla tudi pod 5,5 litra, tako da smo s 64 litri goriva, kolikor gre v rezervoar, prevozili 1000 km.

Mazda se lahko pohvali tudi z dobro lego na cesti. Motor vam ne bo dajal preveč dirkaških užitkov, zato pa bo med vožnjo tudi stresnih trenutkov zelo malo. Pozornost boste morali posvetiti predvsem na spolzkem cestišču, medtem ko na suhi cesti z upravljanjem vozil ne bo težav, tako da boste varno prihajali na želeni cilj, saj za povečano varnost skrbi tudi mazdina družinska celica, ki ojačuje naletne cone.

Za 3,947.013 SIT boste dobili družinski avto z veliko prostora in zmogljivim ter varčnim motorjem, za katerega vam zagotavljajo nemoteno delovanje najmanj tri leta oz. 100.000 prevoženih kilometrov.

Dvolitrski motor v povprečju porabi 6 litrov goriva.

Lepi avtomobili in lepa dekleta spadajo skupaj.

Z novo Mazdo Demio boste imeli povsod dovolj dobrega zraka. Vgrajena klimatska naprava bo pozimi hitro zagotovila dober razgled, v poletni vročini pa prijeten hlad.

Nova Mazda Demio vas bo navdušila s prostornostjo, z varnostjo, z odličnimi zmogljivostmi ob nizki porabi goriva, z izjemno vodljivostjo in majhnim obračalnim krogom ter z ugodno, zdaj še nižjo ceno.
S klimo, seveda!

NOVO MESTO:
MSM, Podbevškova 3
tel. (068) 372 960, faks (068) 326 331
e-pošta msm@insert.si

BREŽICE:
BOGO BAUMKIRHER, Pleteršnikova 3
tel. (0608) 61 078, faks (0608) 61 078
e-pošta baumkirher@partner.mazda-austria.at

ZAGORJE:
AVTOHIŠA KRŽIŠNIK, Selo 65
tel. (0601) 64 729, faks (0601) 68 359
e-pošta krzisnik@partner.mazda-austria.at

www.mazda.mms.si

mazda

NOVI MEGAN ŽE NAPRODAJ

Prenovljena in pomlajena družina Megane

Te dni je v prodajnih salonih Renault v vsej Sloveniji naprodaj prenovljena družina Renaultovih modelov Megane. V državi, v kateri ima Renault svojo tovarno Revoz v Novem mestu, so štiri temeljito prenovljene člane družine Megane (peterovratna berline, classic, coupe in cabriolet) na voljo komaj slabe tri tedne po svetovni predstavitvi.

Nekateri bralci se gotovo sprašujejo, zakaj v tej ponudbi ni enoprostorskega scenica. V Renaultu so se odločili, da scenic sicer ostaja v družini Megane, vendar bo odslej najbolj drugačen od ostalih. Tako so tudi predstavitev scenica z novim motorjem prestavili za kakšno drugo priložnost. Razlog, da na tokratni predstavitvi v okolju nekdanjega kartuzijanskega samostana v Bistri pri Vrhniki, kjer domuje Tehniški muzej Slovenije, ni bilo najmlajšega Megana, različice break (pri nas je taka avtomobilska oblika znana pod imenom karavan), pa tiči v dejstvu, da Renaultova tovarna v Turčiji, ki edina proizvajajo ta model, ni mogla v tako kratkem času zadostiti velikemu povpraševanju po tem avtu. V Revozu obljubljajo, da bo slovenska predstavitev Megana break v drugi polovici prihodnjega meseca.

Od pričetka prodaje prvih dveh različic družine Megane v Sloveniji (kombilimuzina berline s petero vrati in coupe) so minila tri leta in pol. V tem času se je družina povečala še za tri različice (clasično, kabrioletno in enoprostorsko) in vseskozi v Sloveniji prepričljivo držala prodajno vodstvo v svojem razredu. Tudi v Evropi je Megane prodajna uspešnica, saj so doslej prodali že več kot 1.750.000 primerkov. S 580.000 prodanimi primerki v lanskem letu je Megane drugi najbolje prodajani avtomobil v Evropi. Morda bo koga pri nas presenetil podatek, da je bilo lani v Evropi od vseh prodanih Meganov skoraj polovica enoprostorskih scenicov. Torej res ni čudno, da so temu prodajnemu čudu namenili bolj samostojno pot. Naj povemo še, da je v lanskem letu s proizvodnih trakov šestih Renaultovih tovarn (dveh v Franciji, po ene v Španiji, Turčiji, Argentini in Braziliji) vsak dan prišlo povprečno 2.800 Meganeov.

Z novimi sodobnimi motorji, s še večjo skrbjo za varnost, z bogatejšo opremo, novim videzom in ne nazadnje s kar 12-letnim jamstvom proti prerjavenju novi Megane brani in utrjuje svoj vodilni položaj v nižjem srednjem razredu. Novi Megane je od prejšnjega obdržal enaka le vrata in streho. Prednji del je povsem prenovljen, ima izrazitejšo masko, elegantnejši pokrov motorja in agresivnejši odbijač. Nova žarometa mandljaste oblike sta s smernikoma združena pod enotno zaščito iz polikarbonata, pri boljših paketih opreme ali za doplačilo pa imata tudi dvojno optiko.

Na zadnjem delu avtomobila so spremenjeni odbijači, luči in okvir za registrsko tablico. Spremembe v notranjosti vozila so na pogled manjše, a zelo dobrodošle. Tako je volanski obroč trikrak, potniški prostor je opremljen s plemenitejšimi materiali, posodobljena je armaturna plošča, instrumenti so preglednejši, notranjost vrat je v celoti oblečena v blago.

Najpomembnejše novosti novega Megana pa so očem skrite. Gre za močno izboljšano aktivno in pasivno varnost potnikov. Vse različice imajo serijsko vgrajene štiri varnostne blazine (2 čelni in 2 stranski tipa glava+prsni koš), ki so usklajene z Renaultovim patentiranim sistemom programiranega varovanja, ki vsebuje varnostne pasove z omejevalniki zategovanja in programirano delovanje zračnih varnostnih blazin. Razen v modela coupe in cabriolet vgrajuje pet tritočkovnih varnostnih pasov in pet zglavnikov, v vseh različicah je serijsko vgrajen protiblokirni zavorni sistem ABS. Zavorni koluti imajo večji premer, predelan celotni zavorni sistem pa je veliko učinkovitejši tudi pri segretih zavorah. Vse to novi Megane postavlja za najvarnejši avtomobil v svojem razredu.

Prenovljeni in pomlajeni so tudi motorji. Za marsikoga je najpomembnejša novost prav nova paleta 16-ventilskih bencinskih motorjev s prostornino 1,4 (95 KM) in 1,6 (110 KM), ki se odlikujeta z živahnostjo in majhno porabo goriva; izboljšan je tudi 1,4-litrski motor z 8 ventili, ki ima po novem večtočkovni elektronsko krmiljen vbrizg goriva in zato večji navor. V coupeju pa bo predvidoma septembra na voljo tudi najnovejši motor 2,0 IDE 16V (140 KM), prvi evropski bencinski motor z neposrednim vbrizgom goriva, z izjemnim navorom in gospodarnostjo. V ponudbi seveda ostaja tudi preizkušeni 1,9-litrski turbodizelski agregat s 100 KM.

Kaj pa cene? Najcenejši je osnovni peterovratni Megane 1,4e RN, ki stane 2,377.836 tolarjev, limuzinska različica z enakim motorjem je slabih 100 tisočakov dražja, coupe s prenovljenim 1,4-litrskim 16V motorjem velja 2.571.701 tolar, najbolje opremljen 1,6-litrski coupe 2,920.316 tolarjev, najdražji pa je cabrio, za katerega je treba odšteti 3,224.120 tolarjev (za električno odpiranje strehe pa še dodatnih 360 tisočakov). V serijsko opremo v vseh modelih sodijo odbijači v barvi vozila, zatemnjena stekla, servoojačevalnik volana, dnevne luči, električni pomik sprednjih stekel, osrednja ključavnica, po višini nastavljiv volanski obroč, ABS in 4 zračne varnostne blazine. Za klimatsko napravo je treba doplačata 150.000 tolarjev.

Po besedah Ivana Bana, vodje prodaje v Revozu, naj bi letos skupaj s scenicom v Sloveniji prodali 4600 do 5000 Meganov in tako računajo na 17-odstotni tržni delež v tem avtomobilskem segmentu. Boj za prodajo na slovenskem trgu je hud, letos naj bi v Sloveniji prodali 65.000 do 70.000 avtomobilov. Slovenija je zrelo tržišče, o čemer govori tudi podatek, da pri nas pride 1 avto na 2,5 prebivalca, kar je več kot na Japonskem.

A. B.

KABRIOLET - Tudi med specializiranimi avtomobilskimi novinarji je največ zanimanja vzbudil atraktivni prenovljeni Megane cabrio, ki je od vseh različic tudi najdražji. Za električno odpiranje strehe pa je treba doplačati še okoli 360 tisočakov. V Revozu kljub temu računajo, da bodo letos v Sloveniji prodali okoli 100 kabrioletov, vseh Meganov pa okoli 5.000. (Foto: A. B.)

In vino Aritas

Niko Brumen zmagal

Aritas-satira, časopis za satirično in humorno meditiranje je razpisal natečaj domislic (aforizmov) na temo In vino Aritas, za katerega je nagradne buteljke prispevala tudi metliška Vinska klet. Prvo nagrado, 48 buteljk vina, je dobil Niko Brumen, izmed njegovih 20 nagrajenih domislic objavljamo 10 po našem izboru najboljših:

- *Kar so v družbi huligani, so v glavi maligani.*
- *Gostilna je antipod vinske polnilnice.*
- *Alkohol je doping za jezik.*
- *Nikomur ni vino prva ljubezen, je pa marsikomu zadnja.*
- *Ženske in alkohol so najbolj uspešni trojanski konji.*
- *Alkohol dviga moralo tudi največjim prascem.*
- *Tudi beli pijejo rdeče, tudi rdeči pijejo belo.*
- *Pijanost je stanje, v katerem ljudje najrajše ležijo.*
- *Od kulture do huliganstva je en sam kozarček.*
- *Alkohol je prijetna uspavanka, a neprijetna budnica.*

SMO PRIČE ŠKANDALU?

Skoraj spopadi pesti za peščico šolarjev

Šolski okoliši so v brežiški občini v zadnjem obdobju močno pritegnili pozornost ljudi. V žarišču sta bila okoliša snovne šole v Globokem in osnovne šole v Pišecah. Ali naj bodo bodoči šolski okoliši enaki sedanjim, ki se ne pokrivajo z ozemlji krajevnih skupnosti? Ali naj okoliše spremenijo in po novem narišejo po mejah krajevnih skupnosti? Ti dve do nedavnega odprti vprašanji sta močno zaposlili šole, prebivalstvo, svetnike in ne nazadnje občinsko upravo z županom na čelu.

V razpravah je občinski svet prišel celo tako daleč, da ni več razumel izidov glasovanja svojih svetnikov. Svet je potem za uradno razlago, kaj je sploh izglasoval, prosil službo za zakonodajo pri vladi republike Slovenije. Ker ta do pričakovanega roka ni rekla ne bev ne mev, so svetniki morali celo odložiti izredno sejo, sklicano prav na temo šolskih okolišev.

Omenjena služba je potem le odgovorila Brežicam. Glede na brežiški dopis je v razlagi spornega izida brežiškega glasovanja dala jasno vedeti, da se pri tajnem glasovanju ne upošteva neveljavna glasovnica. Tako je obveljal predlog, naj se pri določanju šolskih okolišev upoštevajo meje krajevnih skupnosti. Ob tem so si oddahnili zlasti v Pišecah.

Pišečko upanje in strah

V KS Pišece zbirajo krajevni samoprispevek za novogradnjo osnovne šole, za katero se že tudi pripravljajo. Zdaj, ko imajo samoprispevek, so manj v strahu za prihodnost pišečke šole, čisto vseeno pa jim vendarle še ni. Pred časom so namreč v pismu ministrstvu za šolstvo, kjer poudarjajo močno povezanost šole s krajem, zapisali tudi tole: "S prihodnjim šolskim letom sosednja osnovna šola Globoko prehaja na poskusno uvajanje devetletne osnovne šole. Temu ne nasprotujemo, vendar ne sme biti v škodo Osnovne šole Maksa Pleteršnika Pišece. Z naše strani namreč obstaja bojazen, da bi v tem interesu prišlo do uradnega odvzemanja našega šolskega okoliša, česar naša lokalna skupnost nikakor ne more sprejeti, saj bi to pomenilo nasilno administrativno delitev krajevne skupnosti Pišece kot lokalne celote," so opozorili Pišečani v dopisu ministrstvu.

"Samoodločba narodov" v Blatnem

Omenjeni sklep o tem, da naj meje šolskih okolišev potekajo po mejah krajevnih skupnosti, na papirju zapira odprta vprašanja, drugače pa jih najbrž ne bo zaprl. Problemi ostajajo, ker so v sedanjih šolskih okoliših vasi različnih krajevnih skupnosti. Tako npr. v statutu osnovne šole Globoko piše, da okoliš te šole obsega naselja Globoko, Mali Vrh, Piršenbreg, Bojsno, Brezje, Župelevec (del), Blatno (del) in Dednja vas (del). Naselji Blatno in Dednja vas sta v celoti v krajevni skupnosti Pišece.

V Blatnem, npr., so tisti prebivalci, ki so v šolskem okolišu Globoko, trdno odločeni tudi v bodoče ostati v šolskem okolišu Globoko. Če jih bodo prisili v šolski okoliš Pišece, zato ker so v krajevni skupnosti Pišece, se bodo uradno odcepili od krajevne skupnosti Pišece in se priključili KS Globoko, trdijo. Tako "samoodločbo narodov" v Blatnem, kakor koli jo že mislijo domačini uresničiti, občina lahko razume najbrž zelo resno.

Iz Blatnega so nekateri prebivalci nedavno poklicali v uredništvo Dolenjskega lista in povedali, da so jih obiskali predstavniki krajevne skupnosti Pišece. Jože Bibič, eden od omenjenih prebivalcev Blatnega, je o tem obisku in o razmerah povedal tole: "V Pišecah je bilo menda včasih dosti otrok v šoli. Takrat se nihče iz krajevne skupnosti Pišece ni ne boril ne zanimal za nas. Zdaj, ko potrebujejo otroke za šolo, so nas poiskali. To nas moti."

Škandal?

Bitka med osnovno šolo Globoko in osnovno šolo Pišece - in vsemi drugimi - za šolske okoliše, je v resnici bitka za čim večje število šolarjev, za manj kot dvajset otrok. Šolskih okolišev, kjer bo zadosti šolarjev za vse šole, ne morejo narediti ne šole ne občinski predpis, ki bo prerazporejal otroke v posamezne šole. Šolarjev bo za vse dovolj, če bodo vsa območja, kjer so šole, dovolj razvita in zadosti obljudena. Kako naj brežiška občina in Slovenija doseže tak razcvet, bo morala biti prihodnja slovenska zgodba o uspehu.

Brez odgovora o tem si morajo v brežiški občini še enkrat priznati, da so šolski okoliši bolj vroča tema, kot se zdi. Ministrstvo za šolstvo in šport mogoče niti ne ve za vso jezo. Če ve, dela narobe, da urejanje tako vroče teme še enkrat prepušča domačinom. Ti se bodo, kot je videti, med seboj zaradi šolskih okolišev sprli, da bodo še nekaj časa jezni drug na drugega. Kar koli se bo zgodilo v naslednjih mesecih, verjetno ne bo po volji vseh.

MARTIN LUZAR

26 LET SPECIALNE ENOTE POLICIJE

Po vojni izstrelili le en strel

Pred približno dvema mesecema občani Krškega, ki so stali pred enim od stanovanjskih blokov, sploh niso imeli časa dojeti, kaj se dogaja, ko je skupina specialcev vdrla v stanovanje, da je prijela oboroženega pobeglega zapornika, ki je bil policistom znan kot agresiven "mojster borilnih veščin", že obsojen zaradi umora. Pripadniki so ga prijeli brez večjih težav, ne da bi bil kdorkoli poškodovan. To je bila le ena od letošnjih akcij Specialne enote ministrstva za notranje zadeve.

Njihovo delo postaja vse bolj zahtevno, zato je potrebna tudi vedno večja pripravljenost in izurjenost Specialne enote. "Pri tem se seveda vzpredeno zvišuje tudi znanje rednih policijskih enot. To za nas pomeni manj akcij, a toliko hujših, saj je tveganje v boju proti kriminalu vse večje," pravi mag. Srečko Krope, poveljnik Specialne enote.

Enota, ki šteje okoli 100 specialcev (med njimi je slaba desetina žensk, ki so tudi operativke, ena celo odlična ostrostrelka), svojega dela in opreme ne skriva, tajen je le način in taktika dela, čeprav zanj veljajo vsi predpisi kot za ostale enote. Sicer pa specialci priskočijo na pomoč, ko redne enote zaradi znanja in taktike ne morejo ukrepati ter ko je tveganje zanje preveliko.

Povprečna starost specialcev je 31 let, medtem ko je povprečna starost operativne enote A ali udarne enote še tri leta nižja. "V enoto se lahko vključi le tisti, ki ima vsaj dve leti delovnih izkušenj pri policiji, saj je tovrstna praksa

Srečko Krope, poveljnik Specialne enote

pri tem delu še kako pomembna. Kandidat mora skozi 5 faz selekcije. Ponavadi se na razpis javi 80 kanididatov, na koncu pa je sprejetih le 4 do 5," pravi mag. Krope.

Dve tretjini delovnega časa specialca gre za usposabljanje, ostalo pa za operativno delo. Od aprila lani se specialci priključujejo tudi rednim policistom pri varovanju državne meje in odkrivanju in lovljenju ilegalcev. Sicer pa je njihov seznam nalog, ki se prepletajo z nalogami ostalih služb, pester: sodelujejo pri prijetju storilcev hujših kaznivih dejanj, pri mamilarskih poslih in poslih z orožjem na primer, pri izsiljevanjih in izterjavah, pri varovanju najvišjih predstavnikov domače in tuje oblasti (letos bosta to papež in Clinton), sodelujejo pri varovanju objektov ter ob hujših elementarnih in drugih nezgodah.

Specialna enota, ki letno opravi okoli 40 do 50 operativnih akcij, je lahko ponosna na to, da v vseh akcijah od ustanovitve Voda za posebne naloge leta 1973 do danes pri izvajanju nalog razen v času vojne za Slovenijo ni uporabila najhujšega prisilnega sredstva, strelnega orožja, kar kaže na dobro izurjenost in opremljenost policistov, le lani so izstrelili en strel, pa še ta je bil le opozorilni.

Sicer pa so pri svojem delu uporabljali sredstva za vklepanje, fizično silo in psa, zgornja meja poškodb pa so bile le lahke telesne poškodbe. In če je njihova oprema trenutno (še) primerljiva z opremo specialcev v drugih razvitih državah, ne smemo mimo odličnih rezultatov, ki jih pripadniki Specialne enote dosegajo na najrazličnejših tekmovanjih doma in po svetu. Lani svetovnega prvenstva sicer ni bilo, leto prej so zasegli 2. mesto, leta 1996 so bili prvi, kakšna pa je njihova usposobljenost letos, bodo lahko pokazali že aprila na svetovnem prvenstvu na Nizozemskem. Lani, ko je enota praznovala četrt stoletja delovanja, je dobila odlikovanje, zlati častni znak svobode.

TANJA GAZVODA

V AKCIJI - Specialna enota letno opravi 40 do 50 operativnih akcij, s prikazanimi vajami pa se predstavijo tudi posameznim policijskim upravam. Na sliki: prijetje osumljencev v Novem mestu.

GRE ZA MILIJARDO MARK

Naj že zgradijo tiste hidroelektrarne!

Pred skoraj 15 leti, ko so prvič resno obravnavali predlog izkoriščanja energije reke Save, so v treh posavskih občinah dobesedno skočili pokonci. Poplavljena rodovitna zemlja, velika akumulacijska jezera, spremenjeni klimatski pogoji, megla, blato, smrad - to so bile pogoste besede na javnih razpravah. Načrti so potem zastali, a ker je država prostor rezervirala, domačini niso smeli graditi ali načrtovati celo najbolj nujnih stvari. Zato so po desetletju čakanja z odprtimi rokami sprejeli novo pobudo o gradnji elektrarn in ravno oni pritiskali na vlado, naj končno že izbere koncesionarja, kar je prevzaprav nenavadno. Ker je Posavcem dovolj negotovosti, država še nikoli doslej ni imela tako prijetnega sogovornika pri poseganju v prostor. Toda če Posavci sami tako zelo navijajo za gradnjo, ali bodo potem lahko zaščitili interese prostora?

Slovenija naj bi nekoč na reki Savi obvladovala sistem 16 pretočnih hidroelektarn. Višje že obratujejo HE Moste, HE Mavčiče in HE Medvode, medtem ko je v spodnjem toku od verige šestih elektrarn državi v 10 letih uspelo zgraditi le eno - HE Vrhovo, ki zdaj obratuje s vso močjo. Elektrarne v spodnjem toku reke od Suhadola do meje s Hrvaško predstavljajo najpomembnejši odsek verige v energetskem in ekonomskem smislu. Šele celotna veriga pa bo po principu pretočne akumulacije najbolje izkoristila energetske zmogljivosti reke Save. HE na Savi bodo v prvi vrsti proizvajale vršno energijo in uravnavale moč, zato bodo podnevi obratovale z vso močjo, ponoči pa z minimalnim predpisanim pretokom in bodo polnile akumulacijske bazene.

V spodnjem toku Save naj bi najprej zgradili HE Boštanj, za katero že odkupujejo zemljišča, pripravljeni pa so tudi že vsi projekti, saj je kopija elektrane Vrhovo. Kot je nedavno izjavil Borut Miklavčič, direktor Savskih elektrarn, ki so večinski lastnik izbranega koncesionarja Save, d.o.o., se lahko izgradnja prične še letos. Po načrtih naj bi nato vsaki dve leti začeli z gradnjo naslednje HE: za Boštanjem še Blance, Krškega, Brežic in Mokric. Skupna inštalirana moč vseh elektrarn v tem delu bo 216 megavatov.

Elektrarne morajo biti dograjene v 12 letih. Po besedah državnega sekretarja za energetiko Alojza Kovšeta bo gradnja stala 430 milijonov evrov ali 1 milijardo nemških mark ali 93 milijard tolarjev. Za gradbena dela naj bi potrebovali 204 milijone evrov, 22 milijonov za zemljišča, odškodnine in prispevke ter ostalo za opremo in druge stroške. Tudi naložbena dinamika Savskih elektrarn predvideva v desetih letih za 881 milijonov mark stroškov. V vsakem primeru govorimo o velikem denarju, ki se bo vrtel okrog gradnje, zato ni čudno, da si mnoga slovenska podjetja veliko obetajo od naložbe. V času gradnje naj bi delo neposredno dobilo 1.400 delavcev, posredno pa še veliko več; govorijo o nekaj tisočih. Delovna mesta bodo seveda začasna, saj bodo elektrarne centralno vodene in bo po izgradnji potrebna za obratovanje in vzdrževanje le skromna ekipa. Gradnja elektrarn bi končno prinesla tudi zaščito pred poplavami.

Kolo se je zavrtelo

Čeprav nekateri še dvomijo, je izgradnja verige elektrarn na spodnjem toku reke Save vse bližje. Z njo bo Posavje dokončno postalo slovenski energetski bazen, ki bo Slovenijo oskrboval z energijo iz termoelektrarne, hidroelektrarn in jedrske elektrarne. Vlada je julija lani izbrala koncesionarja za energetsko izkoriščanje spodnjega toka reke Save. Razpis je bil objavljen že štiri leta prej, vlada pa je oklevala, saj se z odločitvijo sprožijo predvideni roki v procesu izgradnje elektrarn. Za koncesionarja je bila nato le izbrana družba Sava, d.o.o., ki je v večinski lasti družbe Savske elektrarne. Ta ima v lasti 65-odst. delež družbe, medtem ko je lastnica 35-odst. deleža avstrijska družba Verbund Gesellschaft.

Vlada je 11. marca letos potrdila osnutek koncesijske pogodbe in imenovala svojo pogajalsko skupino, ki jo bo vodil državni sekretar za energetiko Alojz Kovše. V družbi Sava te dni proučujejo pogodbo in je za zdaj še niso komentirali. Obe strani se bosta lahko pogajali še do poletja, saj je vlada prestavila tudi rok za podpis koncesijske pogodbe od 23. aprila na 23. julij letos. Če se država in izbrani koncesionar tudi do takrat ne bosta dogovorila, bo treba razpis verjetno ponoviti, načrti za izgradnjo pa bodo spet zastali.

Šele s podpisom koncesijske pogodbe bo država dokončno dala koncesijo za uporabo vode v

Borut Miklavčič, Savske elekrarne: "HE Boštanj je kopija Vrhovega, zato jo lahko pričnemo graditi še v letošnjem letu!"

energetske namene, v pogodbi pa si bo izposlovala nadzor nad uporabo vode, določila obveznosti koncesionarja, roke za dograditev in drugo. Če bo družba Sava sklenila pogodbo, bo lahko predvidoma 30 let izkoriščala reko Savo za proizvodnjo elektrike, hkrati pa bo lahko ta čas prodajala elektriko iz vseh elektrarn na spodnji Savi, tudi iz HE Vrhovo, ki jo bo država dala kot svoj vložek v posel. Po izteku koncesijske pogodbe postane lastnica vseh hidroelektrarn država.

Država bo varčevala

Osnovna značilnost gradnje HE na Savi je, da je edina in prva taka naložba, ki je ne bo plačala država iz proračuna niti ne bo zanjo jamčila. Država pravi, da mora končno začeti varčevati, pri čemer se bo enako kot pri avtocestah učila varčevanja v južnih krajih. Ker koncesionar gotovo želi delati z dobičkom, je vprašanje, koliko posluha za zahteve prostora bo lahko imel. Ravno zaradi tega je še toliko pomembnejše, da si država zagotovi vpliv na gradnjo, zagotovi udeležbo domače industrije, poskrbi za ustrezen obratovalni režim HE ter pretok reke Save, za primerno reševanje odnosov z lokalno skupnostjo in drugo. V tem smislu je več kot utemeljena tudi močna želja regije Posavje, da sodeluje pri oblikovanju koncesijske pogodbe.

Videli le kazalo

Kako je bila regija doslej uspešna? Kljub obljubam v preteklosti ji vlada pri oblikovanju pogodbe ni pustila zraven. Posavci so v strahu pred tem, da bi pri naložbi potegnili kratko, to zimo oblikovali lastno pogajalsko skupino, ki jo vodi Niko Galeša. Šele po prizadevnem vztrajanju in pritiskih so dobili na vpogled samo kazalo pogodbe. Kot ugotavljajo po sprejemu osnutka pogodbe, vlada in državne službe pri oblikovanju osnutka Posavja niso obravnavale kot lokalno skupnost in še manj kot stranko v postopku. Ni še znano, koliko so v pogodbi upoštevali posavske predloge in zahteve, vsekakor pa želi regija ostati sredi pogajanj med koncesionarjem in državo. Kot menijo vsi trije župani, mora Posavje skrbno bdeti nad pogoji gradnje, saj se ti v pogajanjih pred podelitvijo koncesije lahko spremenijo v škodo lokalnemu prostoru. Regija bo poskušala z vlado skleniti posebno pogodbo, ki bo opredeljevala obveznosti do Posavja.

Dr. Rajko Pirnat, ki je sodeloval pri pripravi koncesijske pogodbe, je še nedavno opozarjal, da v razpisni dokumentaciji ni jasno navedeno, kdo nosi stroške za varstvo pred poplavami, prestavitve infrastrukture, za socialo in drugo. To pa so ravno zadeve, ki najbolj skrbijo posavske občine. V prvi vrsti želijo vedeti, kaj bo vlada zahtevala od koncesionarja za okolje.

HE in turizem?

Posavje zahteva, naj država zagotovi, da bodo delo pri gradnji dobila domača podjetja, pri čemer je treba primeren del zagotoviti tudi posavskim družbam. Zavzema se tudi, da se Sava, d.o.o., preoblikuje v delniško družbo s sedežem v Posavju in po možnosti tudi z direktorjem iz tega okolja. Država bi morala obelodaniti že opravljene raziskave o vplivih hidroelekrarn na okolje. V sedanjih razpravah o gradnji verige na spodnji Savi tokrat skorajda ni slišati nič o vplivu na okolje. Oglasili so se le nekateri naravovarstveniki, regija o tem še nič, čeprav nekateri njeni deli veliko stavijo na razvoj kmetijstva in tudi turizma. Bo v v slovenskem energetskem bazenu še prostor za te dejavnosti?

Posavce še vedno skrbi, ker država še ni uskladila načrtov za razne posege v njihov prostor. Pravijo, da načrti za gradnjo hidroelektrarn niso usklajeni s cestnimi, vodnogospodarskimi ali načrti železnic. Ker vsi ti posegajo v tisto malo prosatora ob Savi, bo usklajevanje nujno, sicer bodo občine le težko načrtovale v svojem prostoru.

Čeprav je torej država ob postavljanju pogojev za podelitev koncesije, gradnjo in izkoriščanje reke Save prezrla interese in zahteve lokalnega prostora, ima Posavje v rokah še en adut. Država in koncesionar bosta še morala priti v prostor, saj potrebna lokacijska dovoljenja za posege izdajajo občine. Če ne bo usklajenosti, bodo postopki dolgotrajni, časa pa je malo - le 12 let. Po drugi strani pa, če že komu ni do tega, da bi gradnja na sredini zastala ali se vlekla v nedogled, so to prav gotovo prebivalci sevniške, krške in brežiške občine. Ti imajo dovolj čakanja - naj se gradnja že začne!

BREDA DUŠIČ GORNIK

NAJ SE NE PONOVI VRHOVO. Posavci si nikakor ne želijo, da bi se gradnja načrtovanih novih elektrarn na Savi vlekla, kot se je gradnja na Vrhovem, še manj, da bi se nekje na sredi zaustavila. (Foto: B. D. G.)

GLASBENA SKRINJA

Pojoči Bobri

Narodnozabavna skupina Bobri, ki jo sestavljajo Mile Podržaj, Aleš Koprivec, Aleš Bombek in Damjan Čamerik, je na glasbenem prizorišču šele tri leta, a se je v tem kratkem času dobro uveljavila. Že s prvim albumom Ljubezen je darilo so pritegnili pozornost in si pridobili simpatijo poslušalcev, ta pa se je potrjevala tudi na številnih festivalih, od Ptuja do Števerjana, kjer so pobirali nagrade občinstva. Ubrano štiriglasno fantovsko petje ob klasični narodnozabavni spremljavi z diatonično harmoniko, kitaro in basom gre pač hitro v ušesa, zato so njihove skladbe, kot so Zapojmo vsi, Srce se prepušča samoti in Števerjanski zvonovi, postale uspešnice. Tem in še devetim drugim lahko prisluhnete na novi kaseti Zapojmo vsi, ki je pred kratkim izšla pri glasbenem založništvu Helidon.

Barni band

Na zabavnoglasbeni sceni si med novimi skupinami svojo pot na opaznejši prostor utira Barni band iz Rogaške Slatine. Skupino sestavljajo Aleš Boroš - Barni (vokal, kitara), Goran Koražija - Gorč (solo kitara, vokal), Bojan Tramšek - Partizan (bas kitara, vokal) in Bojan Mesarič - Bojc (bobni). Vsi so že prekaljeni glasbeniki, saj so igrali v različnih punckovskih in rockerskih skupinah in jim je šlo delo pri snemanju albuma Jutro pojutrišnjega dne kar dobro od rok. Album je nedolgo tega izšel pri glasbenem založništvu Helidon. Na njem je devet skladb. Avtor vseh je Aleš Boroš - Barni, in to tako glasbe kot besedil, ki naj ne bi bila le obvezni del skladb, ampak želi avtor z njimi zapisati utrip življenja, kot ga vidijo mlade urbane generacije.

ELEKTRIKA TOSTRAN IN ONSTRAN DRŽAVNE MEJE

Kmalu nič več elektrike iz Hrvaške

Nekateri deli Bele krajine, ki mejijo na Hrvaško, dobivajo elektriko iz sosednje države. Prav tako Hrvatom ob slovenski meji priteče v njihove domove električni tok iz slovenskega omrežja. Čeprav je po besedah direktorja poslovne enote Elektra Novo mesto, dipl. inž. Gregorja Božiča, operativno-tehnično sodelovanje med njimi in distribucijskim podjetjem Elektro Karlovac zgledno, pa si tako v javnem podjetju Elektro Ljubljana kot v njegovi novomeški poslovni enoti prizadevajo, da bi "električne otoke" postopoma odpravili.

Elektro Ljubljana in hrvatska Elektroprivreda sta sklenila sporazum, po katerem prebivalci Slovenije, ki uporabljajo hrvaško elektriko, plačujejo tok po slovenskih cenah Elektru Ljubljana. Odjemalci na Hrvaškem, ki se napajajo iz slovenskega omrežja, pa plačujejo račune za elektriko hrvatski Elektroprivredi po cenah, ki veljajo v njihovi državi. Trenutno sicer steče iz Bele krajine na Hrvaško več električne energije, kot je Hrvati dobavijo Belokranjcem. Ker pa imajo Hrvati bolj razvito električno omrežje in s tem tudi boljše napetostne razmere ob meji s Slovenijo na kočevskem območju, dobavijo tam Slovencem več elektrike ter na ta način kompenzirajo elektriko iz Bele krajine. Sicer pa slovenski električarji pregledujejo in vzdržujejo transformatorske postaje, ki so jih zgradili na Hrvaškem, in tudi daljnovode, ki potekajo iz Slovenije na Hrvaško. Nizkonapetostno omrežje, ki gre iz teh transformatorskih postaj, vzdržujejo Hrvati, ob večjih popravilih pa si električarji iz obeh držav pomagajo.

Kljub sicer urejenim odnosom med distributerji električne ener-

Gregor Božič, direktor poslovne enote Elektra Novo mesto

gije sosednjih držav pa je Božič zatrdil, da bodo z vstopom Slovenije v Evropsko unijo zagotovili, da bodo naši državljani dobili električni tok iz svoje države. V črnomaljski občini so v zadnjih letih rešili problem elektrike v vseh vaseh, ki so se napajale iz hrvaškega nizkonapetostnega omrežja. Tako so leta 1995 v Dragoših zgradili 200 metrov daljnovoda, transformatorsko postajo in nizkonapetostno omrežje ter za vse skupaj odšteli pet milijonov tolarjev. Prav tako so naslednje leto zgradili 1200 metrov daljnovoda in transformatorsko postajo na Otoku pri Vinici ter opravili preklop na nizkonapetostno omrežje, kar je veljalo deset milijonov tolarjev. Lansko pomlad pa so v Kot pri Vinici napeljali 1.500 metrov daljnovoda, skupaj s transformatorsko postajo in preklopom na nizkonapetostno omrežje pa je naložba veljala trinajst milijonov tolarjev.

V metliški občini pa so še štiri območja, ki se napajajo iz hrvaškega nizkonapetostnega omrežja. Iz hrvaške Brašljevice prihaja elektrika k enemu slovenskemu porabniku, iz Kašta pa k šestim. Za 250 metrov nizkonapetostnega omrežja do prvega odjemalca, ki naj bi ga zgradili še v prvi polovici letošnjega leta, naj bi odšteli 300 tisočakov. Do ostalih šestih naj bi električni tok iz Slovenije stekel v drugi polovici letošnjega leta, naložba pa bi veljala 2,2 milijona tolarjev. Največ težav pa imajo v Brezovici in Malih Leščah, kjer je 73 slovenskih odjemalcev. Del nizkonapetostnega omrežja namreč poteka po Sloveniji, del po Hrvaški, vzdržujejo pa ga Hrvati. Tako je trenutno sicer najbolj smiselno zaradi tehnične izvedbe. Problem pa je tudi, ker je na Brezovici zelo slaba napetost, tako da si na primer gospodinje ne morejo privoščiti, da bi v hiši hkrati delalo več gospodinjskih strojev. Na Elektru zagotavljajo, da že pripravljajo projekt, ki bo prebivalce ob meji rešil teh električnih nadlog. Zgraditi bo potrebno dva kilometra dolg daljnovod ter transformatorsko postajo s preklopom na nizkonapetostno omrežje. Naložba, ki bo veljala 50 milijonov tolarjev, naj bi bila zaključena do sredine prihodnjega leta, takrat pa se tudi prebivalcem Brezovice in Malih Lešč obetajo boljše napetostne razmere. Ker pa je prav na območju Brezovice in Malih Lešč državna meja zelo nazobčana in bo v dogovoru med državama najbrž prišlo še do popravkov, bodo, kot pravijo na Elektru v Novem mestu, priklopili na slovensko omrežje porabnike, ki živijo na področju, kjer meja ni sporna, medtem ko bodo morali ostali najbrž počakati, da se Slovenija in Hrvaška dogovorita o mejnih vprašanjih.

Ko bodo torej zgradili še omenjeno električno omrežje v metliški občini, bodo Belokranjci odvisni zgolj od slovenskega električnega toka. V krajih na hrvaški strani, ki mejijo na Belo krajino in še zlasti na metliško občino, pa bi morala sosednja država investirati znatno več kot čaka Slovenijo, če bi hotela, da bi se njihova gospodinjstva napajala iz hrvaškega omrežja. Hrvaški odjemalci, ki si sedaj pomagajo z električno iz Slovenije, živijo namreč na redko naseljenem in težko dostopnem območju. Seveda pa je to predvsem skrb sosedov onkraj državne meje.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

"Da se živeti, ne pa tudi obogateti!"

Damjan Brunner

KOČEVJE - Po nekaterih podatkih je bilo leta 1993 v Sloveniji okoli 190 videotek. Danes jih je menda manj kot 100. Razlogi za to so različni: od izrednega povečanja TV-programov, preko zniževanje življenjskega standarda mnogih ljudi, do zakonske ureditve področja izposoje videokaset, ki videotekam prepoveduje izposojanje piratskih videokaset in srbo-hrvatsko podnaslovljenih originalov. Zato so številne videoteke po Sloveniji zaprle svoja vrata, tiste, ki so ostale, pa lastnikom sicer omogočajo, da lahko živijo, vendar pa, kot pravi lastnik videoteke Brunny Damjan Brunner iz Kočeja, z izposojo videokaset ne morejo obogateti.

Po razmeroma skromnih začetkih pred devetimi leti v zasebni stanovanjski hiši v naselju na obrobju Kočevja je dopolnilna dejavnost izposoje videokaset, registrirana kot B & M, s preselitvijo v mesto sčasoma prerasla v družinsko podjetje, v okviru katerega danes na Ljubljanski cesti 7 v Kočevju uspešno posluje tudi videoteka Brunny. Njen obstoj in delovanje sta ob konkurenci videoteke VC Kočevje, predvsem pa ob veliki ponudbi TV-programov, ki jih je, kot pravi Damjan Brunner, iz dneva v dan več, odvisna predvsem od pametnih poslovnih odločitev Damjana Brunnerja. "Izbor filmov prilagajam okusu svojih strank, zato nabavljam predvsem nagrajene filme oziroma hite, risanke in erotične filme," pravi Damjan.

V videoteki Brunny imajo danes okoli 2.500 originalov različnih žanrov, med najpogosteje izposojenimi pa so filmi, v katerih igrajo znana igralska imena. Prav zato, ker takšni filmi videotekam prinašajo denar, pa je, kot pravi Damjan, izredno pomembno, da se vsi držijo dogovora. "Film sme priti na video po šestih mesecih od premiere, na TV pa naj bi prišel še pol leta kasneje," pravi Damjan in dodaja, da danes vse pogosteje prihajajo filmi na TV prej, kar je za nadaljnji obstoj videotek, ki imajo sicer med svojimi stalnimi strankami tudi takšne, ki jim je dostopna široka ponudba TV programov preko kabelske televizije ali satelitskih programov, zelo slabo.

M. L.-S.

POGOVOR Z MILETOM ČUKOM

Pernata žogica zasvojila Mirno

Pred leti je v trebanjski občini za šport in kulturo skrbel Marko Kapus, človek poln idej in želje po novem. Konec osemdesetih let je odkril badminton, s katerim je želel popestriti športno in na začetku predvsem rekreativno dogajanje v trebanjskem koncu in tudi širše na Dolenjskem. Jeseni leta 1990 je v Trebnje, na Mirno in v Mokronog pripeljal takrat najboljšega jugoslovanskega badmintonista Saša Zrnca in njegovega trenerja Mileta Čuka, ki sta z demonstracijskimi nastopi in prvimi badmintonskimi tečaji za ta šport navdušila kar nekaj mladih ljudi.

Deset let kasneje mirnski badmintonski klub v vseh starostnih kategorijah do 19. leta dobesedno kraljuje na slovenski badmintonski sceni in na državnih prvenstvih pobere večino medalj. Kako je prišlo v tako kratkem času do takega razcveta badmintona na Mirni, najbolj ve Mile Čuk, nekdanji novinar, ki se je pred petimi leti odločil zamenjati poklic, v katerem je vztrajal 15 let, in od takrat skrbi za badmintonsko vzgojo mirnske mladeži.

• Čemu pripisujete zasluge, da se je pred desetletjem v Sloveniji precej neznan šport na Mirni tako močno prijel?

Gre za splet okoliščin. Marko Kapus je imel pred desetletjem srečno roko, ko je za badminton navdušil prave ljudi. Glavna med njimi sta bila prav gotovo Sašo Cvelbar in Bojan Krnc poleg njiju pa še izkušeni mirnski šolnik Velko Kolenc, ki svoje učence na šoli seznanja z različnimi športi. Njegovo dobro pedagoško delo se pozna tudi pri naših tekmovalcih, ki pridejo v klub telesno zelo dobro pripravljeni. Prelomnica v razvoju mirnskega badmintona je podpis pogodbe z mirnskim podjetjem Tom. Tedanji direktor Toma in kasnejši dolgoletni predsednik kluba Janez Dulc in Bruno Gričar sta imlea izjemen posluh za športno dogajanje v kraju in sta takrat komercialno in promocijsko precej nezanimivemu športu namenila precej pozornosti. Tomov denar je odločilno vplival na delo v klubu, v katerega se je v naslednjih letih vključila prava množica mladih. Janez Dulc je pogosto poudarjal, da je pri vsem najpomembnejše mlade potegniti z ulice v telovadnico. Ne smemo spregledati tudi vsestranske podpore in razumevanja ravnateljev mirnske in trebanjske osnovne šole, Petra Podobnika in Štefana Kamina. Ker se je Tom kmalu začel dokazovati tudi na tekmovalnem področju, sta ga podprli tudi trebanjska športna zveza in mirnska krajevna skupnost. Samo na Mirni, ki šteje 1.500 krajanov, se jih kar 150 redno tekmovalno ali rekreativno ukvarja z badmintonom.

• Badmintonu podobno igro so poznali že Asteki, kot športna zvrst pa se je kot večina sodobnih športov pojavil v Angliji. Začetek je nekoliko nenavaden. V Indiji so si pijani angleški oficirji na neki zabavi začeli podajati plutovinaste zamaške od šampanjca. Da bi zamašek lepše letel, je eden izmed njih vanj zapičil nekaj peres. Pred 130 let so v Angliji na posestvu lorda Beaufordskega Badminton pripravili prvi turnir in po omenjenem posestvu je šport tudi dobil ime.

• Badminton je v Sloveniji v zadnjih letih doživel pravi razcvet. Koliko badmintonskih klubov deluje pri nas in kaj to pomeni v primerjavi s svetom?

Res je. Badminton se v Sloveniji v zadnjih letih zelo hitro širi. V Sloveniji je trenutno 23 klubov, v kratkem pa jih bo še več. Vseeno, recimo, Nemčije ne bomo nikoli dosegli. V Nemčiji je namreč badminton po številu klubov za nogometom drugi najbolj razširjen šport. Sicer pa je badminton najbolj razširjen v zahodni Evropi in na Daljnem vzhodu, kjer prednjačijo Indonezija, Kitajska, Koreja in Malezija. Na svetovnih prvenstvih je med moškimi Indonezijcem primat prevzela Danska, med dekleti pa so najboljše Kitajke. Na svetovnih jakostnih lestvicah se z njimi na vrhu gnetejo še Angleži in Švedi in posamezniki iz drugih držav.

Mile Čuk

• Kako se tekmovalni badminton razlikuje od dvoriščnega badmintona? Kako bi ga lahko primerjali s tenisom?

Pri tekmovalnem badmintonu igralce loči poldrugi meter visoka mreža, igrišče pa je precej manjše kot teniško. Točkovanje poteka podobno kot pri odbojki. Moški igrajo do 15 točk na dva ali tri dobljene nize. Ženske igrajo do 11 točk. Čeprav lahko popolni začetnik že po pol ure učenja brez težav igra in v igri uživa, je tehnika badmintonske igre zelo zahtevna, saj obstaja kar 18 različnih udarcev. Bistveno je, da igralec nasprotnika spravi iz ravnotežja in ga prisili, da mu vrne lažjo žogico na sredino igrišča, tako da potem s tako imenovanim smashom doseže točko. Bistvena razlika med tenisom in badmintonom je v tem, da sta pri badmintonu lopar in pernata žogica bistveno lažja in zaradi tega ne prihaja do poškodb komolca kot pri tenisu. Tudi sicer so poškodbe pri badmintonu redkejše. Hitrost badmintonske žogice pri smashu (napadalni udarec od zgoraj) pri najboljših igralcih presega 350 km/h, zato je badminton igra hitrosti, hitrih reakcij in hitrega mišljenja. Ker so prekinitve med igro zelo kratke, je potrebna izjemna vzdržljivost. Za razliko od tenisa, kjer je gibanje sestavljeno iz kratkih šprintov in sunkovitih zaustavljanj, gre pri badmintonu za neke vrste poplesavanje po sorazmerno majhnem igrišču, saj se mora igralec po vsakem udarcu čim hitreje vrniti na izhodiščno mesto na sredino sorazmerno majhnega igrišča.

IGOR VIDMAR

BADMINTONISTKI - Poleg 19-letnega študenta kemijske tehnologije Aleša Murna, ki spada med boljše mlade badmintoniste v Evropi, kar želi prihodnji teden skupaj s klubskim tovarišem Dušanom Skerbišem dokazati tudi na evropskem mladinskem prvenstvu v škotski prestolnici Glasgowu, med mladimi mirnskimi badmintonisti največ obetata sestri Urška in Špela Silvester (na sliki), ki imata zaslugi očeta Igorja, športnega pedagoga na šentrupertski osnovni šoli, izjemno široko športno izobrazbo. Poleg vsakodnevnega treninga badmintona veliko tečeta, tečeta na smučeh, izvrstno pa obvladata tudi igre z žogo, zato ni čudno, da sta tudi med nekaj let starejšimi tekmicami razred zase.

V Ribnici skakalno središče?

Načrte za manjši skakalnici je izdelal Oto Giacommeli

RIBNICA - Prizadevanja, da bi tudi v ribniški dolini zgradili večje smučarsko skakalno središče, so stara več let. Sprva sta se resnega načrta lotila nekdanja skakalca iz Ljubljane (gostinca na Travni gori), ki sta imela vse pripravljeno, da bi skakalnici zrasli v Loškem Potoku. Čeprav sta bila pod skakalnico v Retjah že pripeljala plastično maso, pa sta od načrtovane gradnje odstopila. Zaradi obdobja zelenih zim nihče ni pokazal večjega interesa, da bi obnovili stare ali zgradili nove skakalnice. Občasno so pripravljali tekme v Sodražici, Dolgi vasi, Ribnici in Kočevju. Kljub temu je nekaj Ribničanov vadilo pri ljubljanski Iliriji. Pred leti so pri smučarskem klubu Ribnica ustanovili skakalno sekcijo.

"Svoje je dodala tudi letošnja s snegom bogata zima, tako da smo spet strnili svoje vrste," je povedal Branko Ruparčič, član skakalne sekcije pri smučarskem klubu Ribnica. Pred dvema letoma jim je trener in novinar Oto Giacommeli izdal načrte za obnovo osrednje 50-metrske skakalnice pri sv. Frančišku v Sajevcu pri Ribnici in hkrati predlagal, da zgradijo več manjših skakalnic od 10 metrov naprej. Tako bi v Sajevcu, ki ima ugodno senčno lego v idiličnem gozdičku blizu ceste, zraslo skakalno središče za mlajše tekmovalce.

Branko Ruparčič

"Vsi, ki v krajih od Turjaka do Kolpe skrbimo za razvoj skakalnega športa, smo si edini. Potrebujemo vsaj eno središče, saj je interes med mladimi velik. Če ga ne bi gradili v Ribnici, bi ga lahko v kateri drugi občini. Pričakujemo pomoč občin, podjetij in posameznikov," je še povedal Branko Ruparčič.

M. G.

NOTRANJSKI RADIO SPRAŠUJE IN NAGRAJUJE

LOGATEC - Notranjski radio ta teden zastavlja dvoje nagradnih vprašanj: Napišite pregovor, povezan z obleko! (Nagrada: brisača PE Modiana Center Interspar, Ljubljana.); Kako se imenuje jezero na Jezerskem? (Nagrada: kosilo za eno osebo v Gostišču ob jezeru.) Odgovore je treba do sobote, 3. aprila, poslati na naslov: NTR Logatec, p.p. 99, Logatec, za oddajo "99 minut za obešanje, 81 minut za grde, umazane, zle". Nagrajenca z dne 14. marca sta: Mitja Avsec iz Črnuč in Minka Žagar iz Cerkelj na Gorenjskem.

KNJIŽICA FRANCKE KUŽNIK-ŠTRUKELJ

O dolenjskem kmetu, pridnem in skromnem

Prav gotovo je nekaj posebnega, da se kmetica pri skoraj šestdesetih letih loti pisanja, čeprav za Francko Kužnik-Štrukelj iz Železnega pri Dobrniču to ne bo čisto držalo. Knjige so namreč vse življenje njene nepogrešljive prijateljice.

Že v osnovni šoli, ki jo je obiskovala v Dobrniču, je bila zelo pridna učenka. Do sedmega razreda je izdelovala z odličnim uspehom, osmega pa zaradi materine bolezni ni mogla opraviti. "Starši so na šolo poslali prošnjo za oprostitev 8. razreda, meni pa je bilo tako hudo, ker sem ostala doma. Veliko sem brala Mohorjeve knjige, ki so bile pri hiši, pri sosedi sem si izposojala branje iz Slovenčeve knjižnice," se spominja.

Kot majhna deklica pa ni le brala, temveč že tudi napisala prve pesmice. "12-letna sem naredila zbirko, seveda zelo preprosto. Poleg pesmic, kjer sem pazila, da se je vse rimalo, sem poskrbela še za ilustracije. Vsa vesela sem izdelek nesla v šolo pokazat učiteljici, vendar sem bila razočarana. Ni me pohvalila," je Francka pripovedovala o šolskih dogodkih. Bilo pa je tudi drugače. Pisala je lepe šolske spise in učiteljica jo je pohvalila: "Če bi bila kakšna ocena več kot pet, bi ti jo dala!" Kakorkoli že, Francka je ostala na kmetih v Železnem, se poročila, skrbela za dom in družino s tremi hčerami, pred devetimi leti pa je postala vdova.

"Ne moji, naši spomini"

"Vnuki so vedno kaj potrebovali za šolo o življenju babic in dedkov, pa mi je hčerka rekla, naj se usedem in jim to popišem," je pripovedovala o razlogih nastanka knjižice. V tednu dni je bilo vse na papirju. "Kaže, da je bilo to v meni, moram pa povedati tudi, da so mi pomagali prijatelji in znanci, še posebej z Barletovo Milko sva lepo sodelovali." Francka ni pisala o lepotah svojega kraja, lotila se je življenja in dela dolenjskega človeka, pridnega in skromnega.

Vseh dvesto izvodov štirideset stranskega pisanja z naslovom Tako so živeli, ki ga je dala skopirati in zvezati, je skoraj pošlo. "Vesela bi bila, če bi kdo to, seveda še popravljeno, izdal v knjigi, pa ne zaradi denarja ali slave, da bodo le ljudje to brali, saj so takšne stvari z vsakim letom bolj zanimive, ker izginjajo. Zdi se mi, da bi bilo primerno, da bi knjigo ponudili na primer ob Baragovem dnevu, ko pridejo v goste naši rojaki," meni Francka. Njena knjižica je kot darilo prijateljem zdaj že v Švici, Kanadi, Avstraliji in Kaliforniji. Še posebej je ponosna, da je med vojno v njihovi hiši stanovala pisateljica Irma Marinčič Ožbalt, doma iz Žužemberka, ki živi v Kanadi. Našim bralcem je znana po knjigah Mrzle peči in Dež gre. "Lepe spomine imam nanjo, in kadar pride domov, se oglasi tudi pri nas," rada pove Francka. Tudi njej je poslala svojo knjižico.

Francka Kužnik-Štrukelj

Po letnih časih

Francka je pisanje razdelila po letnih časih, na koncu pa je dodala še opis nekaterih značilnih dolenjskih običajev. Tako pri prvem poglavju Zima piše o pluženju ceste, kmečkih vozovih, miklavževanju, božičnem času, praznikih kolin, kaj se je pozimi jedlo, ko še ni bilo skrinj, pletenju in ostalih zimskih opravilih, tkanju platna, tesanju, čevljarskem in šiviljskem poklicu ter zimskem krmljenju živine. Pri Pomladi je opisano sajenje in obdelovanje krompirja, pletev in nabiranje majskih hroščev in ježic. Poletje je čas kresovanja, žetve, mlačve, počitnic, košnje in spravila sena, nabiranja gob in šolanja.

Pri poglavju Jesen je Štrukljeva popisala izkopavanje krompirja, žetev ajde, ličkanje koruze, prikazala je pot od prosa do mlečne kaše in od lanu do platna. Ob koncu opisuje, kakšne postelje so imeli v starih časih, kako je bilo ob rojstvu, poroki in smrti, kako je potekalo pokrivanje strehe s slamo, kako so kuhali apno in kako so uredili razsvetljavo, kaj so delali kovači in oglarji.

Knjižica ima vrednost tudi zaradi fotografij, ki dopolnjujejo tekst. Zanje je poskrbel Franckin zet in skoraj vse so posnete v vasi Železno, nekaj pa je vzetih iz družinskih albumov. Bralec lahko vidi t.i. fedrovec za nedeljsko vožnjo, gnojni koš z vpreženim voličkom, brezove in sirkove metle, košare, naramni koš in "šajtrgo", tkalca za statvami, kolovrat s preslico, trlice za trenje lanu, lesena kopita za oblikovanje čevljev in "zajca" za sezuvanje usnjenih škornjev, star šivalni stroj, "pajtelj" za čiščenje žita in lesen mernik, stol za klepanje kos in srpov ter preprosto kmečko orodje, sklednik z latvicami in skledami, staro hišo s slamnato streho, knjige iz babičine skrinje, "ta nizki kosem" kot del nevestine bale, star železni likalnik in mlinček za mletje ječmenčka za kavo, "bogkov kot" v kmečki hiši, "zagrlene buče" za shranjevanje solatnega in repnega semena, "metrgo" za mesenje kruha, ometalo, greblje, burkle in lopar za vsajanje kruha v peč itd.

Francka je najraje žela

"Življenje v starih časih je bilo lepo, prav gotovo, ampak tudi težko. Zato smo bili verjetno bolj zdravi. Treba je bilo delati, hrana pa je bila zelo preprosta," pravi Francka in doda, da je od vseh kmečkih opravil najraje imela žetev. "Ob zelo vročem poletnem vremenu so ženske žele pšenico kar ponoči ob soju lune. Zjutraj, ko je sonce posušilo roso, pa so žito povezale v snope, ter jih s posebnimi dvorogelnimi vilami vložili v kozolec. Žetev je bila zelo čisto delo, zato so se dekleta in žene takrat prav lepo oblekle, na glavi pa so imele rdeče rute. Kot pri vsakem delu, se je tudi pri žetvi videlo, katera žanjica je bila boljša. Iz slabih žanjic so se norčevali, da jim bodo zadaj privezali grablje. Klasje so za žanjicami morali pobirati otroci."

OB KRUŠNI PEČI - V svoji prijetni sobi ima Francka tudi krušno peč, v kateri pečejo domači kruh. Kruh na fotografiji v knjižici je prav iz njihove peči. Na sliki Francka z vnukom. (Foto: L. M.)

Nepogrešljiva v domačem okolju

"Tako so živeli" je prvo tako pisanje iz dobrniške doline, toda Štrukljeva je zdaj dobila veselje in večkrat vzame v roke svinčnik. Svoje mladostne doživljaje popisuje v krajših zgodbah in črticah, "v glavnem za otroke, da bodo vedeli na primer, kako so se valili picki ipd.," pravi.

Z ljubeznijo do lepe slovenske besede je povezano tudi Franckino dolgoletno delo v knjižnici. Knjige si je izposojevala v Trebnjem in ponudili so ji, če bi vodila izposojevališče v Dobrniču. Tako je okrog 12 let vsako nedeljo v stari osnovni šoli izposojala knjige. Žal je bilo obiska vse manj. Že 12 let je tudi predsednica KORK Dobrnič, ki ima 150 članov, sicer je pri Rdečem križu dela že 40 let in lani je prejela republiško priznanje RKS za prizadevno delo.

Francka ima še več drugih veselj. Poleti rada nabira zelišča in zdravilne rastline, in to s pomočjo knjige pokojnega stiškega patra Simona Ašiča. Rastline nabira takrat, ko je za to najugodnejši čas. Njen čaj sestavlja 12 različnih lepo dišečih zelišč. "Vsa vas pije moj čaj in ga pohvali." Sicer pa je Železno zelo družabna vas. Pri nas ob nedeljah popoldne ne gledamo televizije, ampak posedamo na klopcah pred hišami in klepetamo. Vas se je zadnje čase res pomladila in od 58 prebivalcev je kar 24 otrok," zadovoljno pove Francka. S knjižico Tako so živeli jim želi približati lepe stare čase.

LIDIJA MURN

MUZEJ NA PROSTEM

Stara domačija s Šentjernejskega polja

V neposredni bližini kartuzije Pleterje je muzej na prostem, za katerega se je novomeški zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine prizadeval več kot desetletje in je edini te vrste na Dolenjskem, slovesno pa je bil odprt lani avgusta za šentjernejski občinski praznik. Na travniku, ki je stisnjen med Vratljanski potok in pleterski gozd, je kartuzija Pleterje ponudila prostor za postavitev stare domačije, značilne za Šentjernejsko polje. Danes stoji tam že pet stavb, zanjo pa skrbi in sprejema ter vodi obiskovalce mladi in zagnani domačin Simon Udvanc iz Šentjerneja.

Prvi muzej na prostem je nastal pri Stockholmu na Švedskem, leta 1891 ga je osnoval Artur Hazelius in ga poimenoval skansen. "Osnovni namen muzeja na prostem pa je do danes ostal enak - ohranjati in predstaviti ljudsko stavbarstvo ter tedanji način življenja," razlaga Dušan Strgar, višji konservator z novomeškega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, ki sodeluje pri nastajanju pleterskega muzeja na prostem že od vsega začetka. Prve ideje o postavitvi stavbne dediščine Šentjernejskega polja pred kartuzijo Pleterje so se porodile ob obnovi stare gotske cerkve v kartuziji Pleterje leta 1984. Ker pa si je tudi kartuzija želela, da bi del svoje ponudbe predstavila izven samostana, pa tudi zavod bi na ta način lahko ohranil stavno dediščino, je ideja zorela naprej. Sedanji prostor za te stare objekte je odstopila kartuzija Pleterje.

V jeseni leta 1990 so postavili Kegljevičevo hišo iz Ostroga. "V tej hiši, kjer je tudi črna kuhinja, se turisti najdlje zadržijo. V veliki sobi ali "hiši", kjer je krušna peč, zelo radi posedijo za mizo," je povedal Simon Udvanc, ki predano skrbi za domačijo in turiste seznanja o starem kmečkem stavbarstvu in življenju tedanjih ljudi, opozarja pa jih tudi na druge turistične znamenitosti Šentjerneja in Dolenjske nasploh. V Kegljevičevi hiši, ki je narejena iz hrastovih brun, lahko obiskovalci vidijo še kamro pa malo sobo in klet, v kateri so tla iz zbite gline. Nad vhodom v veliko sobo pa je vrezana tudi letnica postavitve hiše, takrat se je pisalo leto 1833.

Leta 1991 so prestavili še delno ohranjeno Baničevo hišo iz Mihovega, ki je v celoti sestavljena iz bukovih brun in so jo obnovili v nekdanji velikosti. "V njej bo urejena sprejemnica za obiskovalce muzeja in samostana, pisarna za upravnika, naprodaj bodo razni spominki, nekdanja velika "hiša" pa bo namenjena tudi priložnostnim predstavitvam obrti in rokodelskih spretnosti. Poskušali pa bomo postaviti tudi manjše razstave," je povedal Strgar. Kot tretji objekt so prestavili kozolec toplar iz Ločne v Novem mestu, ki so ga prav tako obnovili, leta 1997 so iz bližnje Javorovice preselili še lesene svinjake, trenutno pa postavljajo staro gospodarsko poslopje oz. pod. "Vsi objekti so leseni in kriti s slamo ter obnovljeni po konservatorskih kriterijih, tako da so ohranjeni taki, kot so bili včasih," je razložil Strgar. Kegljevičeva hiša, v kateri je tudi notranjost opremljena po starem, ima status kulturnega spomenika.

V načrtu imajo poleg teh stavb postaviti še manjši hlev, sušilnico, vodnjak, urediti manjši vrt in posaditi nekaj sadja. Vse stavbe pa bo povezovalo veliko kmečko dvorišče. Kasneje nameravajo pripraviti tudi prikaz raznih domačih obrti in rokodelstva, npr. v hiši peko kruha, potem lončarstvo pa pletarstvo in drugo. Začetki niso bili lahki, veliko je bilo negotovosti, vendar Simon, ki v turizmu volontersko dela že od leta 1991, ko so v Šentjerneju organizirali prvo jernejevo, je bil prepričan, da bo muzej na prostem zanimiv za obiskovalce, zato že nekaj časa ves svoj trud posveča prav muzeju. Čeprav je astmatik, tega v novem delovnem okolju ne čuti, nad svežim zrakom in mirnim ter prijetnim domačim okoljem pa so vedno znova navdušeni tudi obiskovalci. Potem ko obiščejo kartuzijo, si ogledajo še staro šentjernejsko domačijo. Muzej je pozimi odprt od 10. do 16. ure in v poletnem času od 9. do 18. ure, za najavljene skupine pa po dogovoru.

Muzej na prostem pri kartuziji Pleterje sodi v mrežo regionalnih muzejev na prostem v Sloveniji kot dodatna oblika varovanja nepremične etnološke dediščine. Na ta način se bo ohranilo nekaj objektov ljudskega stavbarstva in tudi predstava o tedanjem gmotnem, družbenem in duhovnem življenju ljudi, ki bo še posebej zanimiva za mlade, ki danes živijo povsem drugačno življenje. Takšni muzeji so pomebni zaradi muzejskega varstva in predstavitve lokalne in regionalne kulturne identitete, le-ta prispeva tudi h krepitvi nacionalne zavesti, ki jo bomo pri političnem in gospodarskem združevanju z Evropo še kako potrebovali. Zato se novomeški zavod za naravno in kulturno dediščino zahvaljuje kartuziji Pleterje in vsem, ki so kakor koli pripomogli k postavitvi edinstvenega muzeja na prostem na Dolenjskem.

JOŽICA DORNIŽ

MUZEJ NA PROSTEM - Pri kartuziji Pleterje novomeški zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine ureja prvi muzej na prostem na Dolenjskem, in sicer domačijo, značilno za Šentjernejsko polje.

V KEGLJEVIČEVI HIŠI - V veliki sobi se obiskovalci radi sedejo za mizo. Na fotografiji sta za mizo (od leve proti desni) Simon Udvanc, ki skrbi za muzej in vodi obiskovalce, ter Dušan Strgar, višji konservator z novomeškega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine.

Ko Krka umira

Je res, da Krka mi umira
nekoč vsa živa, v vsaki kaplji?
Oh ti spomini mojega nemira.
Ob rojstvu me je mati moja
v vodi tvoji okopala.

Dobil moči sem neizmerne,
ko stopil na življenja pot,
kolikokrat si žejo mi ugasila,
valovi tvoji pa žalost mi pregnali,
da duša od bolesti ni umrla.

Ko spet se vračam tja
na tvoje znane mi bregove,
ne vidim več prelepih ptic,
uho ne sliši melodije ubrane,
le val se tvoj oglasi, umiram.

Umira cvet mladosti moje, Krka!
Groza, ali upi so mi strti,
da jočem z njim, umiram počasi
tudi jaz s teboj, ti draga
znanka in ljubezen moja, Krka.

TONE VIRANT

MODNI KOTIČEK

Majhna zadnjica

Nobena skrivnost ni, da se ženske in dekleta občasno pritožujemo nad velikostjo lastne zadnjice. "Prevelika" je navadno beseda, ki jo slišimo pri tem najpogosteje. Kaj pa, če je naša zadnjica premajhna, preveč ravna oziroma je sploh ni? Potem potrebujete nekaj pomembnih nasvetov.

1. Mat džersi in spandex sta tkanini, ki se najbolj učinkovito lotevata pomanjkanja oblin. Prav tako dober izbor so pletenine.

2. Hlače z nizkim pasom so boljše od tistih z visokim. Nikar ne nosite hlač, ki so v predelu zadnjice ohlapne.

3. Klasične spodnje hlačke zamenjajte s tangicami.

4. Visoke pete nekoliko modificirajo držo in povzročijo, da zadnjica nekoliko bolj pride do izraza.

5. Poudarite druge dele telesa, kar bo odvrnilo pozornost od vaše zadnjice.

JERCA LEGAN

PRAVNA SVETOVALNICA

Svetuje dipl. iur.
Marta Jelačin §

Začasne odredbe

Namen začasne odredbe je zavarovati terjatve upnika proti dolžniku ali pa začasno urediti sporno razmerje med upnikom in dolžnikom. Začasne odredbe so vedno usmerjene proti dolžniku. Začasno odredbo v zavarovanje denarne terjatve lahko sodišče izda na predlog upnika ali po uradni dolžnosti, če upnik izkaže verjeten obstoj terjatve ali da mu bo terjatev zoper dolžnika nastala. Upnik mora tudi za verjetno izkazati nevarnost, da je zaradi dolžnikovega odtujevanja ali kakšnega drugačnega razpolaganja s premoženjem njegova terjatev proti dolžniku onemogočena ali otežena. Tega pa ni dolžan dokazovati, če se izkaže za verjetno, da bi dolžnik s predlagano odredbo pretrpel le neznatno škodo. Kadar upnik uveljavlja terjatev v tujini, se po pravilu vedno šteje, da obstaja nevarnost otežkočene uveljavitve terjatve.

Novi zakon o izvršilnem postopku uvaja tudi novost, da lahko upniki uveljavljajo proti dolžnikom zavarovanje terjatev, za katere bodo verjetno izkazali, da bodo še nastale. Dodana je še določba o denarni kazni, ki jo sodišče obvezno določi skupaj s sklepom o začasni odredbi, s katerim se prepoveduje dolžniku, da ne sme storiti ničesar, kar bi lahko povzročilo škodo upniku, kot tudi, da ne sme na stvareh, na katere meri terjatev, ničesar spremeniti. Če dolžnik v določenem roku ne bo izpolnil obveznosti, sodišče po uradni dolžnosti opravi izvršbo na podlagi sklepa o denarni kazni. Po zakonu lahko sodišče izreče fizični osebi denarno kazen največ do milijona tolarjev, pravni osebi in podjetniku pa do 50 milijonov tolarjev. Če dolžnik kljub izrečeni kazni ne izpolni svoje obveznosti, lahko sodišče s sklepom izrečeno denarno kazen zvišuje vse do desetkratnega zneska prvotno odmerjene kazni.

ZADRAŽNIKOVI Z JEŽNEGA VRHA

V letu dni si je sezidal cerkev

Nič posebnega ni, če si človek sezida hišo ali hlev, gotovo pa je, če si zgradi lastno cerkev. In to v letu dni. Zadražnikom z Ježnega Vrha nad Primskovim je uspelo prav to. Želja je stara že preko sto let, posebna zaobljuba med vojno pa je "kriva", da sta Vinko in Amalija skupaj s svojimi sorodniki na hribčku za svojo domačijo postavila cerkvico sv. Petra. Upata, da bo posvetitev letos junija, čez štiri leta pa bosta, če bo vse po sreči, v njej praznovala zlato poroko.

Zakaj ravno cerkev sv. Petra? Neki Peter, ki je na tej domačiji živel pred sto leti, si je želel na hribčku postaviti cerkev. Vinkov oče Anton, ki je leta 1940 kupil to kmetijo, je to željo prevzel ter jo v sebi nosil petdeset let. Leta 1975 je umrl.

Vinko je po osamosvojitvi Slovenije prvič glasno spregovoril o cerkvici. Zadražnikovi so jo namreč zgradili iz hvaležnosti, ker so leta 1944 ostali živi. "Skupaj z očetom, bratom Nacetom in še 60 prebivalci iz okoliških zaselkov na Primskovem so nas partizani zaprli zaradi domnevne izdaje in nas obsodili na smrt. Zaprli so nas v neke hleve, nas pretepali, po treh dneh pa odpeljali v neki rudnik železa, kjer naj bi nas žive zamirali. Jaz sem bil star 15 let. Toda neki oficir nas je rešil in takrat smo se zaobljubili, da če ostanemo živi, zgradimo cerkev," je spomine obujal Vinko.

On je glavni investitor, ostali bratje Nace, Tine in Jože pa pomagajo po svojih močeh z denarjem in delom, prav tako tudi možje Vinkovih sester. Vsa družina res drži skupaj.

Lani še trava, letos cerkev

Priprave za potrebno dokumentacijo za gradnjo so se pričele pred dvema letoma in Vinko pravi, da je bilo to še najbolj naporno. Šli so si pogledat podobne cerkvice drugam, nasprotovanj pa ni bilo. Prvotni načrt so kasneje na zahtevo UE Litija priredili, ker se sakralni objekt najprej ni najbolje vklapljal v okolje. "Lani februarja je na tem gričku še rastla trava. Potem pa smo naredili cesto, navozili material in gradnja se je pričela. Februarja smo ulili temelje, na začetku aprila zidali. Deset dni pozneje je poslopje že stalo. Konec maja je bila streha z zvonikom," je pripovedoval Vinko, zadovoljen, da je šlo tako dobro. Ne pozabi povedati, da so vsa dela opravili sami s sorodniki in prijatelji, le tesarja so dobili od drugod. Pri težaškem delu je na pomoč še posebej pogosto priskočil Mirko Đakola.

ZADRAŽNIKOVA CERKEV - Cerkvica sv. Petra stoji na 562 metrih nadmorske višine na Ježnem Vrhu. Nastala je v rekordnem letu dni.

Lastno delo je investicijo močno pocenilo. Predračun je znašal 20 milijonov tolarjev, za to, kar je narejeno do sedaj, pa so porabili okrog 6 milijonov. Vinko ne pozabi pohvaliti svoje žene Amalije, ki je vseskozi skrbela, da so delavci imeli kaj za pod zob.

Cerkev je vsa bela. Z vrhom zvonika je visoka 20 metrov, dolga je 12 in široka 6 metrov. Strop in okna so iz izbranega lesa, ki ga je podarila žena Amalija. Konec aprila naj bi že imeli zvonove. Zvonila bosta dva bronasta zvonova, težka 150 in 260 kilogramov, vredna milijon tolarjev. Če bo le mogoče, si Vinko kasneje želi še en zvon, sedaj pa imajo manjšega, ki ga je podarila neka ženska. Cerkev je osvetljena z reflektorji, ki svetijo ob sobotah in nedeljah.

Zadražnikovi imajo sedaj največ dela z opremljanjem. Po tleh je treba položiti ploščice, narediti stopnice do zvonika, klopi, stene še enkrat prepleskati. Križ je podarila neka ženska, kip sv. Petra pa že imajo. Stal je kar dva tisoč nemških mark. "Po vsej Sloveniji sem ga iskal, ker nisem maral takega, kjer Peter sedi na stolu s palico, pač pa s ključem. Naredil ga je Bojan Štine iz Šmartna pri Litiji in sem res zadovoljen," je povedal Vinko. Predvidevajo, da bo cerkev na Ježnem Vrhu, ki spada med podružnične, lahko sprejela okrog 200 obiskovalcev. S hribčka, ki ima 562 metrov nadmorske višine, pa se ob lepem vremenu ponuja tudi krasen razgled.

Obiskovalce lepo sprejmeta

Čeprav cerkev še ni dokončana, si jo že ves čas prihajajo ogledovat ljudje iz različnih koncev Slovenije, Za vsakega ima Vinko kozarček rujnega. Zadražnikova, ki imata veliko dela s pethektarsko kmetijo, čeprav kmetovanje zaradi starosti počasi opuščata, se rada ukvarjata z vinogradništvom. V dvaindvajset let starem vinogradu pridelata na leto okrog 4 tisoč litrov vina, delata pa ga iz 44 sort vinske trte.

"Kdorkoli bo prišel na Ježni Vrh, je dobrodošel. Pa tudi žejen ne bo odšel od naše hiše," pravi Vinko, dolgoleten naročnik našega časopisa. Za cerkvico bosta Zadražnikova zaenkrat skrbela sama, kasneje bo morda prešla v last župnišča ali pa Radia Ognjišče. Vinko poudarja, da ne gre za kakšno zasebno cerkev, saj je namenjena vsem vernikom, in že sedaj vabi na posvetitev, ki bo verjetno junija.

LIDIJA MURN

DRENOVO DREVO - Zadražnikovi se lahko pohvalijo tudi s posebnim drevesom - preko sto let staro drenovino, ki je spomeniško zaščitena.

KIP SV. PETRA - Tako Vinko kot Amalija (na sliki) sta zadovoljna, da imata že priskrbljen kip sv. Petra za na oltar. Težko je bilo priti do njega in drag je bil.

ROŽE TUDI ZA DRUGE - Rženovi iz Dol. Impolja so sklenili, da bodo do dodatnega zaslužka na kmetiji prišli z vzgojo rož. Nada in Stanko stâ zdaj pogosto v rastlinjaku, včasih pa pomaga še Dušan, čeprav nočna služba v pekariji in mladost tudi terjata svoje.

Rože moraš imeti rad

Dol. IMPOLJE PRI SEVNICI - Noga kar zastane na uplinjaču, ko oko zazre nekaj nenavadnega za naše podeželje - star, lepo urejen in z rožami obložen hlev. Dolnje Impolje 2, to si velja zapomniti in spet priti. Nada Ržen in njen mož Stanko sta, kot velikokrat zadnje čase, v rastlinjaku. Naklonjenost rožam in veliko sreče z njimi je Nado pripeljalo do odločitve, da si bo z vzgojo okenskih in balkonskih rastlin kaj prislužila.

Rženovi so zdaj doma še trije, medtem ko so trije otroci že odšli vsak po svoje. Premorejo 12 ha zemlje v hribovitem svetu, dovolj in premalo hkrati, da bi od tega dobro živeli. Poskušajo tako in drugače: enkrat s prašiči, drugič z bikci, obdelujejo vinograd, sine snuje breskov ali hruškov nasad, mama Nada pa skupaj z možem, ki je že nekaj časa brez dela, nove rastlinjake.

"Jaz se bom bolj štale držal," pravi Stanko, "ona pa rož." Nado poznajo po zelenih valovih polnih cvetov, ki vsako leto bujno visijo z njenih balkonov. "Smilile so se mi, pa smo jih po domače pokrili. Potaknjenci so mi lepo rasli, zanimanja je bilo veliko, zato smo lani zgradili rastlinjak, ki ga bomo letos še razširili," načrtuje. In kaj vse raste pri Nadi? Standardno balkonsko cvetje, sadike rožic za grobove, zdaj tudi paprike in paradižnik, pozneje bodo krizanteme in še kaj.

Kako ji uspe vzgojiti tako lepe rože? "Če povem po pravici, rož ne zalivam po pravilu, ampak grem k njim, ko se mi nekako zazdi. Verjetno je nekaj na tem, da jih moraš imeti rad in se z njimi ukvarjati, enako kot z živalmi," meni Nada. Pri tem misli na ribice v akvariju, ptičke v kletki, kosmato muco na stopnicah, kužka, ki se smuka okrog nas, in na vso drugo žival na domačiji. Nada je prepričana, da v hiši ne sme biti rož, če želi biti človek zdrav. Tega se tudi drži. Drži menda tudi tista o rožah in glasbi, a to naj ostane skrivnost.

B. DUŠIČ GORNIK

STARA GLASBILA

Zaigral na poslednjo "slovenko"

Matija Krkovič-Tiče mlajši, rojen 1942, se rad postavi in zaigra na harmoniko, ki je stara preko 100 let, po nekaterih ocenah celo več. Tiče se je naučil igrati nanjo pri očetu na Moravi in po njem podedoval tudi harmoniko, sicer pa izhaja moravski rod Krkovičev s Kaptola, iz hiše, kjer je danes gostišče "Pri grofu", katerega lastnik je Tone Krkovič, brigadir slovenske vojske in tajnik stranske SDS.

Ko je Tiče skupaj s tamburaško skupino na sejmu Alpe Adria odigral "Kostelski valcer", je razložil okoli stoječim poslušalcem: "Kostelski valcer je počasnejši od drugih valčkov. Vzrok za to je, ker so Kostelci plesali v težkih čevljih, da se ni dalo nahitro obračati."

Meh harmonike je star najmanj 60 let. Ponudil jo je v popravilo znanemu izdelovalcu harmonik Zupanu, a se je ta ni upal popravljati, uglasil pa jo je. Na to harmoniko ne zna pravzaprav nihče igrati razen njega, Tičeta. Poizkušal je tudi Slak, pa mu ni šlo. Ko je nekoč Tiče spet nastopal na radiu, je radijski reporter zaprosil Tičeta, če lahko zaigra na njegovo harmoniko, saj igranje nanjo ne more biti nič posebnega. Pa reporterju ni uspelo spraviti iz harmonike pravih tonov.

Za Tičetovo harmoniko je poprijel tudi znani kostelski harmonikar in vodja pevskega zbora Zalog Anton Corl. Poizkus igranja na harmoniko pa se mu ni posebno posrečil, je pa zato bolj zanimivo pripovedoval o takih harmonikah, ki so jih nekdaj izdelovali le na Kostelskem, rekli pa so jim slovenke.

Na Tičetovi harmoniki je napis Franc Wittine. Anton Corl je povedal, da je bil Franc Wittine Kočevar (kočevski Nemec) iz vasi Skrilj, ki je danes ni več, saj so bili okoli leta 1954 izseljeni še zadnji prebivalci, vas pa zravnana z zemljo. Čeprav je bil Wittine kočevski Nemec, je izdelal to harmoniko, ki

TIČE S SVOJO LJUBICO - Tiče rad pred poslušalci raztegne svojo ljubico harmoniko.

jo je Zupan ocenil za muzejsko zanimivost in jo poimenoval slovenka. Tako je bila takrat ta harmonika protiutež nemški harmoniki. Prva harmonika slovenka je bila izdelana po posebnem naročilu na Dunaju, kjer so Kostelci havzirali (krošnjarili, prodajali, tudi po hišah). Krošnjarji so prinesli harmoniko na Kostelsko, a ker so Kostelci odprte glave, so hitro začeli izdelovati kopije prinesene harmonike. Take harmonike, slovenke, so znane le v Kostelu in nikjer drugje. Nanje so igrali na plesih in zabavah že dolgo pred prvo svetovno vojno in po njej. Najboljši muzikantje harmonikarji iz tistih časov so po Corlovi pripovedi bili: v Ajblju Butina, v Banjaloki neki Tulija, na Kaptolu pa Krkovič.

O Francu Wittineju pa je Anton Corl povedal, da je bil rojen v prejšnjem stoletju in da je izdelal veliko harmonik. Med prvo svetovno vojno se je na fronti nalezel sifilisa. Zaradi tega je okoli leta 1934 tudi umrl. Pokopali so ga na pokopališču v domači vasi Skrilj. Za njegov grob pa se ne ve, saj je bilo pokopališče leta 1954 skupaj z vasjo in cerkvijo zravnano z zemljo.

JOŽE PRIMC

S KOSTELSKIMI TAMBURAŠI - Matija Krkovič s preko sto let staro harmoniko je na sejmu Alpe Adria ubrano zaigral skupaj s kostelskimi tamburaši.

Spet nove znamke

Ob 50-letnici Sveta Evrope je Pošta Slovenije izdala priložnostne znamke, posvečene tej pomembni obletnici. Znamko ob 50-letnici Sveta Evrope z nazivno vrednostjo 80 tolarjev, ki z združitvijo človeških rok simbolizira povezanost med narodi vseh evropskih držav in pomembnost sožitja Evrope, je oblikovala Darja Breško. V ospredju marčevske izdaje priložnostnih znamk je tudi 50. obletnica ustanovitve Filatelistične zveze Slovenije. V počastitev tega jubileja je izdana znamka z nazivno vrednostjo 16 tolarjev. Znamko sta oblikovala Andrejka Čufer in Leonard Rubin.

23. marca je dala Pošta Slovenije v uporabo še tri znamke: znamko z motivom znamenite Golice, kjer se lahko vsak obiskovalec naužije belega paradiža narcis; znamko z motivom Triglavskega narodnega parka, posvečenim varovanju narave in ohranjanju tega, kar je v naravi še ostalo prvobitnega, ter znamko z motivom minerala cinabarid, katerega kristali sodijo v najpomembnejšo dediščino nežive narave v Sloveniji. Planinsko znamko za 15 tolarjev so oblikovali v studiu Botas po fotografiji Joca Žnidaršiča in Jožeta Dobnika. Znamko iz serije Evropa - narodni parki z nazivno vrednostjo 90 tolarjev so po fotografiji Jožeta Miheliča oblikovali v istem studiu, novo znamko iz serije minerali za 80 tolarjev pa je oblikoval Matjaž Učakar.

PREDPRAZNIČNO PISANJE PISANIC - Medtem ko so se pred leti v Beli krajini bali, da bo pisanje pisanic povsem zamrlo, danes te bojazni ni več. Ta lepa ljudska obrt še posebej oživi pred veliko nočjo, ko v Beli krajini mlado in staro z voskom na kurjih jajcih preizkuša svoje ročne spretnosti in ustvarjalno domišljijo. Spodbudno je, da se za pisanje pisanic zanima vse več rosno mladih, ki so v predpraznicnih dneh množično obiskovali delavnice za pisanje pisanic, ki jih je pripravila Občinska zveza prijateljev mladine Metlika (na fotografiji). (Foto: M. B.-J.)

KDO JE PRAZNIL KAŠČE?

Suhokranjski razbojnik Jaš

Suhokranjski razbojnik Jaš je živel in opravljal svojo "obrt" od leta 1938 pa tja do leta 1943, ko ga je doletela smrt. Njegov rajon so bile suhokranjske vasi, ki jih je poznal kot svoj žep. Dobro je vedel, da suhokranjski ljudje nimajo denarja, če pa so ga kaj imeli, je bil dobro skrit. Da bi ga on dobil v svoje roke, je bilo skoraj nemogoče. Zato se je razbojnik Jaš dobro izučil druge obrti, kar je bilo za tiste čase za navadnega tatu skoraj nemogoče. Kar precej časa se je učil z raznimi ključi odpirati različne vrste ključavnic. In tako se je izučil vseh podrobnosti ključavničarske obrti. Svojega posla se je lotil vedno ponoči, ko so se ljudje že pogreznili v spanec.

Obiskoval je suhokranjske kašče, ki so jih imele vse kmetije, saj so vanje takrat spravljali hrano. Ko je tako neslišno in brez posebnega truda odpiral lesene shrambe, mu je v nos prišel prijeten vonj po suhih svinjskih kračah in mesnih klobasah. Kaščo je dodobra izpraznil, saj je bila njegova vreča velika, nato pa je kaščo zaprl, tako da so ljudje tatvino opazili šele, ko so prišli po meso.

Njegovi podvigi niso ostali dolgo skriti. Neke noči, ko je spet obiskal vas, ga je opazoval neki vaščan. Videl je, kje je pustil kolo in torbo z orodjem. Torbo mu je vrgel v jamo Podanščico, kolo pa skril. Tako so imeli ljudje nekaj časa pred njim mir. Nekega dne so ga ujeli žandarji na žužemberškem sejmu, a jim je ušel, saj zaradi gneče niso mogli streljati za njim. Med vojno, ko si je tudi Jaš posadil na glavo partizansko kapo, je svoj stari posel opravljal tudi podnevi. Ljudje so se ga bali, posebno otroci. Bil je močan in velik, pravi hrust.

V neki vasi so imeli partizani pri hiši par volov spravljenih za hude čase. Pa je zanje zvedel "partizan" Jaš, jih odgnal in jih s pomočjo svojih pomočnikov pobil. Meso je prodal svojim stalnim strankam. A to je bil njegov zadnji podvig. Partizani so ga namreč s pomočjo suhokranjskih ljudi kmalu prijeli. Lažni partizan, ki je kradel na njihov račun, je prejel svojo kazen - smrt.

TONE VIRANT

REVŠČINA POD GORJANCI

Le trdno streho nad glavo bi radi

Na vprašanje, kaj je največja želja njegove družine, je 36-letni Branko Dolmovič iz Podbočja brez premisleka odgovoril: "Le trdno streho nad glavo bi radi. Pa da bo zdravje pri hiši." Hiša, ki nosi letnico 1890, komajda še stoji, pod njeno streho, ki je začuda prenesla letošnjo zimo in obilico snega, namreč nudi dom njegovi ženi Slavki ter štirim živahnim in prikupnim deklicam, 22. februarja letos pa se je četici otrok pridružil še eden - Rok.

Hiša v Podbočju, kjer bivajo Dolmovičevi, je vse prej kot prijetna. Stara in razmajana, še iz kamna zidana, je ovita v vonj po trohnobi, prostora pa je za tako številno družino občutno premalo. Pravzaprav uporabljajo le manjšo vežo, kuhinjo, ki meri kakšnih 6 kvadratnih metrov, in eno spalnico, v kateri je prostora ravno za tri postelje, en kavč in eno omaro.

Ostalih prostorov ne morejo uporabljati, ker so stropi že popustili. Njihova kopalnica je "lavor", stranišče je zunaj, pa tudi vode ni v hiši. "Hišo imamo v najemu. Saj smo jo hoteli že obnoviti, na primer zamenjati okna. Prišlo je kar nekaj mojstrov, pa je vsak rekel, da je škoda vsakega tolarja, ki bi ga vložili v tako staro hišo. To je sam kamen. Še čudno, da je zadnjo zimo streha vzdržala takšne količine snega. Prav strah nas je bilo, da se ne bi streha podrla, ko bi bili noter. A če je zdržala sneg, bo tudi mene in mojih 130 kilogramov, ko bom splezal gor, da jo popravim. Pri žlebnikih je namreč počena ena deska, zaradi česar ob deževju v kuhinjo teče voda. Še dobro, da imamo dovolj veder, da jih podstavimo," se je pošalil Branko, medtem ko je njegova 34 let stara žena v naročju zibala najmlajšega člana družine in od njega odganjala številne muhe, ki so bile v razgreti kuhinji še kako živahne, čeprav je bil šele začetek marca. Otrokom je za težave staršev kaj

SLAVKA IN BRANKO Z ROKOM - Konec februarja je Slavka rodila še Roka. Pravzaprav je Branko upal, da bo fantek, da bo imel vsaj enega zaveznika v hiši.

malo mar. Malo pred našim obiskom so se deklice vrnile s travnika ob potoku, kjer so nabrale vsaka velik šopek zvončkov in seveda regrat, njihova trenutno največja želja pa je bila priti do sladoleda.

Branko je bil nekoč doma v Osrečju pri Škocjanu, nato pa je bil posvojen v Mraševo. Zadnjih pet let biva v Podbočju. Žena Slavka je bila že prej v tej hiši, ko se je vanjo vselila s prejšnjim partnerjem, s katerim je imela dva otroka. Starejši sin Jožko je pri stari mami, 10-letna Iris pa živi pri njej. Sicer pa bo Mateja stara 5 let, Darja šteje 3 leta, Klavdija pa dve.

Slavka je bila prej snažilka v tamkajšnji šoli, a ko za Iris ni imela varstva, je bila prisiljena ostati doma. In tudi sedaj ne more pustiti otrok. Iris sicer hodi v šolo, kjer nima nobenih težav, Mateja pa v vrtec, a ko bosta v vrtec odšli še dve deklici, bo malo več miru pri hiši.

Še sreča, da ima Branko službo. Že 20 let dela na tekočem traku v tovarni celuloze in papirja v Krškem, v sedanjem Vipapu, kjer zasluži okoli 60 tisočakov, nekaj pa nanesejo tudi otroški dodatek in socialna pomoč. A izdatki za tolikšno družino so veliki. Trije otroci namreč še potrebujejo plenice, vsak dan pa je potrebno skuhati večji lonec hrane. Branko že 15 let dela v treh izemenah. In tudi zaradi tega avto mora biti pri hiši. "Včasih je avtobus vozil svetke in petke, sedaj pa le med tednom, ob sobotah in nedeljah pa nič. Tako moram imeti svoj prevoz, če hočem v službo," pravi.

Dolmovičevi bi morda imeli možnost, da bi šli živet v blok, a takšnega življenja si ne želijo. Vprašanje, če bi ga zaradi večjih stroškov sploh zmogli. Tu namreč lahko postorijo kaj okoli hiše, si pridelajo hrano, gojijo živali. Sedaj krmijo 65 piščancev, 20 kokoši pa skrbi za redno dobavo jajc. Običajno imajo v hlevu tudi kakšnega prašiča in Branko je trdno odločen, da ga bo kupil tudi letos. Da lahko nahranijo toliko živali, imajo v najemu nekaj zemlje. "Morali bomo kupiti tudi kravo. Če ne letos, pa drugo leto. Popijemo namreč veliko mleka. Doslej smo jemali 2 litra mleka na dan, sedaj pa po tri litre. Kaj nam torej preostane drugega?" se sprašuje Branko. Še sreča, da jim na pomoč priskočijo tudi sosedje.

Kako naprej, ne vedo. Saj bi odkupili hišo, kjer bivajo, in se lotili novogradnje, a kaj, ko hoče lastnik preveč zanjo. Morda pa se bo le našla kakšna druga rešitev. A do tedaj bo 7-članska družina v Podbočju le čakala, kdaj se bo dobro stoletje stara hiša sesula v kup kamenja. A do tedaj jim bo, čeprav negotovo, nudila vsaj streho nad glavo.

TANJA GAZVODA

DOLMOVIČEVE DEKLICE - Iris, Darja, Klavdija in Mateja so živahne deklice. Ob našem obisku so se s travnika vrnile vsaka z velikim šopkom zvončkov in vrečko regrata.

NEVARNO SREČANJE

Medvedki pritekel skoraj v naročje

Vsako leto je več ljudi, ki se zaradi zdravstvenih ali zgolj samo ljubiteljskih razlogov odločajo za sprehode v naravo. Vedno več je tudi rekreativcev, ki tečejo ali kolesarijo po gozdnih poteh in obronkih gozdov, planincev, nabiralcev gozdnih sadežev in sploh ljudi, ki tako ali drugače preživljajo svoj prosti čas v gozdu. Da gozd pravzaprav pripada živalim in da s tem, ko prihajajo vanj, vstopajo v domovanje tudi zelo nevarnih zveri, mnogi med njimi ne razmišljajo, običajno dokler v to niso prisiljeni...

Tudi Polde Lavrič iz Kočevja do nedavnega ni razmišljal o tem. Kot velika večina prebivalcev Kočevske, ki v bogastvu svojih gozdov nudi zavetje številnim živalskim vrstam in med njmi tudi velikim zverem - medvedu, volku in risu, tudi on pozna številne zgodbe in zgodbice o sila neprijetnih in tudi celo usodnih srečanjih z medvedom. Vendar je do prejšnjega četrtka, tako kot mnogi drugi, naivno mislil, da se kaj takega njemu ne more zgoditi. Rekreativno teče že vrsto let, in čeprav teče skoraj vsak dan in je pri tem v gozdovih Stojne in po travnikih že večkrat videl tudi še povsem sveže medvedje iztrebke, še nikoli prej ni niti od daleč videl medveda v naravi.

"Pri nesrečah je vedno tako, da si v nepravem trenutku na nepravem mestu," pojasnjuje Polde, ki dela kot agent pri zavarovalnici Tilia, izjemno tako v dotedanjh videnjih oziromo nevidenjih medveda kot tudi sicer v svojih navadah. Običajno teče zjutraj ali pozno popoldan, vendar ne sam, ampak skupaj s sinom. Prejšnji četrtek pa se mu je zdelo zjutraj za tek premrzlo. "Kasneje se je otoplilo, proti večeru pa naj bi se ponovno ohladilo. Zato sem se odločil, da bom tekel prej kot običjano," pravi. Naneslo je, da je bilo to okoli 12. ure, in če je razen neverjetne sreče, da je tega dne ostal živ in celo nepoškodovan, sploh še kakšna sreča, je, kot pravi, da sin tedaj ni šel z njim.

Čeprav je imel na izbiro več poti, se je ob vnožju Stojne iz križča v Podgorski ulici v Kočevju napotil po gozdni cesti, ki vodi mimo trim steze do brunarice v Dolgi vasi in naprej. Tako kot običajno je imel na glavi čepico, ki mu ob siceršnji koncentraciji na tek omogoča, da vidi le približno 10 metrov pred seboj. Ko je pritekel do dela poti, kjer se desno od ceste začenja trim steza, in pred seboj zagledal medvedka, je bil ta zato od njega oddaljen le kakšnih 10 metrov. "Najprej sem pomisli, da je pes, vendar sem takoj zatem zagledal še enega," pravi Polde, ki se mu je minuta, ki je temu sledila, zdela dolga "kot cela večnost". Skoraj v istem trenutku, ko je zagledal mladička, si je dvignil s čela kapo, ki mu je zastirala pogled. "Nobenega dvoma ni, da me je medvedka videla prej, kot jaz njo, saj ko sem jo na vsega morda le osem metrov od sebe končno zagledal, je že tekla proti meni," se spominja srhljive izkušnje, ko bi medvedki, ki se je pognala proti njemu brez kakršnega koli predhodnega opozorila, skoraj pritekel v naročje.

Polde Lavrič

Še vedno v teku je Polde bliskovito zavil s ceste po strmini skozi gozd v dolino in nato na travnik pri Strelišču, kjer so v neposredni bližini že prve hiše tamkajšnjega naselja. V teku za življenje se je večkrat ozrl nazaj, da bi videl, ali mu medvedka še sledi, pri tem pa je kričal, kot pravi, na ves glas, saj je ravno pred kratkim nekje zasledil, da lahko tudi to v takšnih trenutkih pomaga. Po približno 80 metrih zasledovanja je medvedka odnehala in se vrnila k mladičema, Polde pa si je oddahnil, kot še nikoli prej. Brez kape in ključev, ki jih je med tekom, ki mu je rešilo življenje, izgubil, je krenil domov, od koder je takoj o tem obvestil lokalni radio Univox, ki od tedaj naprej objavlja sporočilo, da velja nevarnost zaradi medvedke, ki se zadržuje na tem območju, do preklica. Medvedka, ki ima tu že leta svojo pot, kot pravijo stanovalci bližnjih hiš, je nedolgo zatem z mladičema neovirano prečkala regionalno cesto Ljubljana-Kočevje-Petrina. Pa Polde? Gozd zanj ne bo nikoli več takšen, kot je bil, ampak takšen, kot dejansko je - ne samo lep, mapak tudi poln nevarnosti za vse tiste, ki vstopajo vanj in s tem hote ali nehote posegajo tudi v življenjski prostor divjadi in divjih zveri.

MOJCA LESKOVŠEK-SVETE

Iz Trdinovih zapiskov

Vpliv zraka na zdravje *- Človek ki pride iz Ljubljane nima tod nikoli take sle do jedi - zrak je predebel in vlažen. Nahodi so vsakdanja reč, od prehlada marsikteri tudi umrje. Kakor črv, prisad etc. tudi rak ni nič redkega, posebno prihodnik ga dobi lahko če mu je kri kaj spridjena.*

Meso in živina *- 1865. se je pojelo naj več kar ljudje pomnijo teletine, ker ni bilo krme; bila je funt po 13 - tele ki je imelo pol ct mesa, je veljalo le 9 for. Zdaj pa je živina draga. Lepa govedina po 22, teletina po 24 in 26. Šalamon dal v Zagrebu za par res krasnih volov 450 f.!*

Za malenkosti trpi *- Dolenec je tak, če je dolžan le polič vina, da bo ogibal se upnika in hiše mesece in leta in prebil toliko sramovanja in sitnosti radi te malenkosti, da ne bi ni za sto forintov vredno bilo trpeti toliko in tako dolgo.*

Med postom nič kuškanja *- Dekle: "Ne, ne zdaj o postu, saj bo kmali Velika noč - danes je že velika sreda - o praznikih in po praznikih bova lahko delala kar bova hotela - se ujčkala in kuškala in obimčkala in vse kar se nama bo ljubilo - ali zdaj o postu pa bog varuj - to bi bil strašen greh - kaj tacega ne bi jez mogla nositi na svoji vesti etc.*

Rad je pupcal, papcal in kavsal *- Nalezljiva vročinska bolezen je že tudi v Kronovi - fare belocerkevske - in je prestopila tudi Krko. Tudi Adolf Ficht jo dobil. + je njegov brat Tusen za Kamnom: Mož je veliko dobrega popupkal in popapkal, zraven pa tudi grozno rad kavsal, dekleta in žene kakor je sploh takih tod dovolj.*

Tatinskih družeb *vse mrgoli, komaj zasači in razkropi sodba eno, že se osnuje spet druga in tretja. Posebno udeležujo se teh društev radi čevljarji.*

NAŠE KORENINE

Slepa potnica iz Amerike

Na Radovici pri Matekovičevih, po domače pri Stezinarjevih, je bilo to. Drugačni časi so bili takrat in do blaga za obleko ni bilo lahko priti. Domala pri vsaki kmečki hiši so takrat še sejali lan in konopljo, iz stebel teh rastlin trli predivo, ki so ga spretne roke potem sukale v niti in iz njih tkale platno za delovno in za praznično odelo. Kaj se je takrat na začetku stoletja pri Stezinarjevih zares dogajalo, sedaj lahko samo ugibamo. Možno, da so se pri njih na preji takrat zbrali sosedje, kot je bila tod navada, da so si ob pesmi, veselju in delu krajšali dolge zimske večere. Kakor koli je že bilo, res je, da je Stezinarjeva mati Ana prijela v roke svetilko in z njo odšla na gank, kjer je v latah visela kot poper suha preja. Z ognjem se ji je preveč približala, preja se je vnela in plamen se je v trenutku zagrizel v leseno stavbo in ga ni bilo moč pomiriti, dokler ni pogorela do konca.

Tako so Matekovičevi ostali pod milim nebom. K sreči so imeli v Ameriki sina Marka. Ta je bil odšel čez veliko lužo, da bi tam zaslužil za boljše življenje. Ustalil se je v ameriški zvezni državi Ohio. Ko je dospela vest o tem, kaj se je zgodilo domačim v Radovici, je Marko sklenil: "Treba bo pomagati!" Zbral je prihranke in se z družino vkrcal na ladjo. Zdaj jih je bilo že pet, saj sta se v Ohiu oženil z Marijo s Krašnjega Vrha in ta mu je rodila sinove Janeza, Martina in Marka. No, dejansko jih je bilo šest, le da je šesti potnik udobno počival pod materinim srcem. To je bila mala Marička, ki je privekala na svet že na Radovici.

Zdaj je tista Marička že zdavnaj zrasla v Marijo, saj je od njenega rojstva minilo dobrih devetdeset let. Kljub tako dolgemu življenju pa ji ni bilo nikoli več dano zapluti v ocean, ki ga je tako udobno prečkala že pred svojim rojstvom. Zato pa očetu Marku še dolgo ni bilo dano uživati sadov svojega dela. Domačo hišo so še isto leto dvignili iz pepela, vendar je iz Amerike prineseni denar hitro usahnil, in Marko se je odločil, da gre zaslužit novega. Zdaj je sam odšel čez ocean in je ostal onkraj vse do štirinajstega leta. A tudi ko se je spet vrnil, mu usoda ni bila naklonjena: le nekaj mesecev zatem je izbruhnila prva svetovna vojna.

Marija se dobro spominja tistih dni, ko je spet dobila očeta in ga pravzaprav šele dobro spoznala. Nekega nedeljskega jutra se je vračala od maše v domači cerkvi, ko jih je srečala: poln lojtrski voz jih je bilo, med njimi tudi njen oče. Cesar jih je poklical na vojsko.

Ko takole poslušam Marijo, kako mi pripoveduje o svojem očetu, si moram ob vsej smoli, ki jo je imel, vendarle priznati: "Možakar je imel neverjetno srečo!" Od začetka pa do konca vojne se je tolkel z Italijani na eni od najbolj trdih in pogubnih evropskih front, pa je ostal živ in se takoj po vojni vrnil v objem svoje družine. Gotovo so ga še dolgo potem po radoviških razorih in košenicah spremljali prizori številnih napadov, topovskih obstreljevanj in smrtnih krikov njegovih soborcev in nasprotnikov. Pa tudi tistim, ki so ostali doma, ni bilo dosti lažje. Primanjkovalo je namreč krepkih moških rok tako na njivi kot v gozdu in vinogradu. Otroške so bile sicer številne, a prešibke. Marija je tako odraščala v pomanjkanju in ob težkem kmečkem delu. Dodobra se je privadila "robači", delovnemu krilu iz domačega platna, in leta so tekla.

Ko je odrasla, se je poročila. Ostala je v vasi, le preselila se je k Bajukovim, po domače Antončičevim, od koder je bil doma njen mož Janez. Še naprej je morala trdo delati, kajti tudi Bajukova kmetija, ki je bila prav tako majhna in zahtevna kot prej Matekovičeva, je zahtevala svoje. "Prav nič nisem prebrala. S trnja na trnje sem se preselila," se zdaj pošali devetdesetletnica. Takrat, med obema vojnama, pa ji ni bilo do šale. Delati je bilo treba, rojevati in skrbeti za otroke, malo Marijo in Ivana. Da bi družini olajšal življenje, je Janez odšel na delo celo v Nemčijo. Bilo je to konec tridesetih let, ko je bila nova vojna že v zraku. In res, ko se je dve leti kasneje vrnil, mu je bila za petami.

Junija 1942 so ga Italijani odpeljali na Rab, Mariji pa je ostala za spomin še ena štručka - njun tretji otrok Jožek. Da bi bila žalost in zmeda še večja, je konec istega leta dobila obvestilo, da ji je mož v internaciji umrl. Saj bi jo žalost strla, če ne bi nekaj dni prej govorila s sovaščanom, ki je prišel naravnost z Raba, in ta ji je prinesel pozdrave od njenega janeza in ji povedal, da je z njim vse v redu. Kljub temu je bila tista pot, ki jo je po prejemu pisma Marija prehodila od Radovice do Metlike, neskončno dolga. In na koncu poti so bile spuščene zapornice. Stražar je ni pustil naprej. Obvisela je na zapornicah in neutolažljivo jokala. Končno je le prišla do radoviškega župnika, ki je živel takrat v Metliki. Nič usmiljenja ni pokazal možakar do svoje župljanke. Brez tolažbe se je vrnila k svojim otrokom nazaj na Radovico. Potem se je le izkazalo, da je bil nesrečnik, ki je na Rabu umrl, neki drugi Janez Bajuk. Marijin Janez se je po italijanskem razpadu vrnil domov. Takrat je že zorelo grozdje, a Janez ga tudi tisto leto ni obiral, kajti odšel je s partizani in z njimi ostal do konca vojne. Potem je bil še štirinajst mesecev v bolnišnici, tako da se je k družini, katero je leta 1945 povečal še mali Tonček, vrnil šele poleti 1947.

Zares je svojega Janeza Marija pokopala sredi sedemdesetih let, potem pa še najmlajša od otrok: Jožeta in Toneta. A veselja na tem svetu ji je ostalo še precej, saj ima kar devet vnučkov in deset pravnučkov.

In kaj se je zgodilo s tremi Marijinimi brati, ki so bili rojeni v Ameriki? Ko je prišla nanje vrsta, da jih srbski kralj pokliče k služenju vojaščine, so se drug za drugim umaknili nazaj čez ocean. Zdaj so že vsi pomrli, a Matekovičeva kri se še pretaka v Ameriki.

TONE JAKŠE

KRAŠKE JAME NA KOČEVSKEM

Netopirji v skrivnostnem podzemlju

Na območju nekdanje občine Kočevje (sedanjih občin Kočevje, Kostel, Osilnica in del občine Loški Potok), na katerem deluje jamarsko društvo Netopir iz Kočevja, je doslej skupno raziskanih okoli 600 kraških jam. Med njimi so najbolj znane Željnske jame, ki so z okoli 4,5 km rovov tudi najdaljša taka jama oziroma jamski sistem na Kočevskem in med najdaljšimi v Sloveniji. Že leta 1748 jih je prvi opisal Jožef Anton Nagel, avstrogorski znanstvenik, ki ga je sem poslal sam cesar Franc I., da na Štajerskem in Kranjskem prouči naravne znamenitosti in mu nato poroča o ugotovitvah raziskav.

Na nedavnem turističnem sejmu Alpe Adria so se na kočevskem razstavnem prostoru predstavili tudi jamarji društva Netopir. Delili so prospekt "Jame na Kočevskem", v katerem so predstavili Željnske jame, Vančevo jamo in Koblarsko jamo ter še drugo svoje delo in dejavnosti. "Uspeh ni izostal, saj je Željnske jame v sodelovanju s hotelom Valentin že pred zaključkom sejma v spremstvu naših jamarjev obiskalo kar 45 madžarskih turistov, kar je bil tudi prvi organizirani obisk te jame po njeni ureditvi," sta povedala predsednik jamarskega društva Netopir Drago Jolič in tajnik Aleš Štrumbelj.

Kočevski jamarji so pred kratkim usposobili za ogled Željnske jame, letos pa bodo še Vančevo in Koblarsko jamo. Te jame so znamenite še po tem, da je v njih strokovnjak za staro kameno dobo dr. Mitja Brodar našel več izkopanin, ki pričajo, da so bile jame občasno poseljene že ob koncu zadnje ledene dobe. Med izkopaninami so kosti alpskega svizca, severnega jelena, losa, rjavega medveda, volka, kune, konja, svinje, bobra itd. Našli so še ostanke oglja in tudi razne odbitke, ki so nastali pri izdelavi orodij iz kamna. Poleg tega so bile posebnost jame še človeške ribice, še vedno pa so tudi druge jamske živali (hrošči itd.).

PREDSEDNIK IN TAJNIK - Predsednik jamarskega društva Netopir Kočevje (JDNK) in vodja reševalne enote Netopir Kočevje (RENK) Drago Jolič (desno) in tajnik JDNK ter namestnik vodje RENK Aleš Štrumbelj

V te jame so se ljudje zatekali ob raznih nevarnostih, tako pred stoletji pred turški vpadi in ob bombardiranjih med zadnjo svetovno vojno. Žal so jame močno poškodovane, kar precej kapnikov je polomljenih, po jami pa je razlito tudi blato, ki je nastalo ob izpiranju premoga kočevskega rudnika. Zanimivost je še, da je prav v bližini jam, na območju dnevnega kopa nekdanjega Rudnika rjavega premoga Kočevje, tudi razvodje, saj se voda Rudniškega potoka steka v porečje Krke, z nasprotnega pobočja pa v Rinžo in Kolpo.

Jamarji bodo zavarovali z vrati še Vančevo in Koblarsko jamo in v jame, namenjene turističnemu ogledu, napeljali elektriko ter uredili poti. Večji del teh nalog so že opravili, saj je Vančeva jama delno že zaprta; ime ima po Ivanu Mramorju-Vančku, soustanovitelju ribniškega in kasneje še kočevskega jamarskega društva. Leži na južni strani Črnega Vrha. V njenem sestavu so štiri dvorane, zadnjo, Vančevo, krasi velik sigast slap.

Koblarska jama leži ob vznožju Koblarskega hriba. Bogata je s sigastimi tvorbami in tudi z jamskimi živalmi, predvsem hrošči, kobilicami in pajki. Znana je tudi po tem, da so se v njej nekdaj radi skrivali potepuhi in prestopniki. Žal so kapniki in tudi tla zaradi takih in podobnih obiskovalcev uničeni.

Kočevski jamarji med drugim tesno sodelujejo s člani Planinskega društva Kočevje. Zato so že sklenili, da bodo s skupnimi močmi usposobili za obisk Eleonorino jamo, ki leži le 4 km od koče Planinskega društva za Mestnim Vrhom, ime pa je dobila po soprogi kneza Auersperga, ki je bil lastnik okoliških gozdov. Jama je precej izropana in za obiskovalce tudi nevarna. Podoben načrt imajo tudi z Ledeno jamo, ki je še bliže planinski koči in so jo nekdanji grofje bližnjega Fridrihštajna uporabljali za zamrzovalnik živil.

Jamarji tesno sodelujejo poleg z jamarskimi organizacijami v domovini in tujini še s Centrom za promocijo in razvoj turizma občine Kočevje in hotelom MKG "Valentin" Kočevje pa tudi s Civilno zaščito. Prav zdaj ustanavljajo pri Jamarskem društvu Netopir reševalno enoto, ki bo imela štiri sekcije: jamarsko, plezalno, izvidniško in potapljaško, v kratkem pa jih bodo popolnili s člani, ki bodo uspešno končali tečaje, kateri potekajo prav zdaj.

JOŽE PRIMC

VHOD V ŽELJNSKE JAME - Na pragu bogastva podzemlja

SLOVENCI PO SVETU

S srcem in dušo na slovenskem radiu

Po svetu je veliko Slovencev, ki so od doma odšli iz različnih razlogov, večinoma pa zaradi političnih ali slabih ekonomskih razmer. Mnogi so dejali, da odhajajo zgolj začasno, a so v tujini pognali tako močne korenine, da jih ne morejo več izpuliti. Tudi Martina Konda z Osojnika pri Semiču je pred petnajstimi leti odšla na delo v Nemčijo. A ni odšla zaradi razlogov, ki so še leta prej najpogosteje gnali naše ljudi v tujino, ampak iz radovednosti in z željo, da bi pomagala slovenskim zdomcem.

Martina Konda je potem, ko je končala osnovno šolo v Semiču in gimnazijo v Črnomlju, nadaljevala šolanje na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Študirala je zgodovino in domsko smer pedagogike. Prof. dr. Vinko Skalar je svoje študente navdušil za domske skupnosti, o katerih so takrat lahko le sanjali. Po nekajletnem poučevanju zgodovine in zemljepisa je Martina leta 1984 odšla v Berlin za učiteljico slovenskega dopolnilnega pouka. Danes priznava, da ji je bilo v začetku zelo težko, tolažila pa se je z mislijo, da je v Nemčiji le začasno. "A sem se kar hitro privadila, mesto mi je celo tako priraslo k srcu, da sem si, ko bi morala po petih letih oditi v domovino, premislila. Ponudila se mi je namreč služba v domski skupnosti, o kakršni smo študenti skupaj s prof. Skalarjem sanjali v Ljubljani," pravi Martina.

Priložnosti seveda ni želela izpustiti iz rok, saj je v Nemčiji končno lahko začela uresničevati ideje, ki so si jih zamislili v socializmu. Tako zadnjih deset let dela kot socialna pedagoginja v domski skupnosti, kjer skrbi za skupino otrok, ki doma iz različnih razlogov niso mogli živeti in so si poiskali zavetišče v domu. Zanjo je najpomembnejše, da skupina dobro deluje, kar ji je z veliko mero razumevanja, potrpljenja, ljubezni in kompromisov tudi uspelo. Pomeni torej, da ji ni potrebno ves dan bedeti nad njimi, s tem pa ji ostaja dovolj časa še za novinarstvo, s katerim se je začela ukvarjati pred desetletjem. Tako o življenju Slovencev v Berlinu redno dopisuje v Rodno grudo ter občasno v Večer in Nedeljski dnevnik. Največ pa ji pomeni slovenski radio v Berlinu.

Martina Konda

Pred petimi leti je bil v Berlinu v okviru državnega radia SFB, ki je del ARD, ustanovljen poseben radijski program za tujce, ki živijo v Berlinu, poimenovali pa so ga Multi-kulti. Oddaja 24 ur na dan, in sicer od 6. do 17. ure v nemščini ter do 22. ure v osemnajstih jezikih narodov, ki živijo v Berlinu. Ob 22. uri radio prevzame programe velikih evropskih radijskih hiš. Od začetka letošnjega leta je Martina vodja slovenskega radia v okviru Multi-kulti, seveda pa tudi pripravlja oddaje, jih vodi in realizira. "V Berlinu živi 184 narodnosti, na radiu pa jih je dobila prostor manj kot desetina. Slovencev je v Berlinu dva tisoč, zato je velik uspeh, da smo si izborili medijski prostor v druščini osemnajstih narodov. Po drugi strani pa je res, da je petnajst minut ob nedeljskih večerih premalo za vse, kar bi želela povedati o dogodkih v Sloveniji, Slovencih v Berlinu in po svetu. Zato srčno upam, da bomo jeseni dobili za naš program pol ure časa," je optimistična Martina.

Kondova ni ponosna na "svoj" radio le zato, ker so slovenske oddaje v Nemčiji poleg "njenega" radia le še na radiu Deutsche Welle, temveč tudi zato, ker se je Multi-kulti, ki je bil zasnovan kot triletni poskusni projekt, tako dobro uveljavil, da ga ne more nič več utišati. Lani je bil Multi-kulti radio leta, poleg številnih drugih pohval pa je dobil tudi priznanje Unesca za povezovalni program in podporo različnih kultur. Na radiu se dobro zavedajo, da je s tem, ko se ljudje spoznavajo, veliko manj možnosti za nestrpnost in sovraštvo med njimi.

Martina kot nekdanja učiteljica dopolnilnega slovenskega pouka dobro pozna večino Slovencev v Berlinu, to pa ji izdatno pomaga pri njenem novinarskem delu. Zadovoljna je, da ji priskočijo na pomoč nekdanje učenke, ki so bile rojene v Nemčiji. Tako upa, da ji bo uspelo vzgojiti naslednike ter da slovenski radio čez leta ne bo utihnil. Predvsem pa, da bodo tisti, ki se bodo učili ob njej, tako kot ona delali od srca in iz ljubezni do Slovencev, Slovenije in slovenske kulture, skromni zaslužek za to požrtvovalno delo pa bo stranskega pomena.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

11-METRSKA BUTARA V PREČNI - Farani Prečne so letos za cvetno nedeljo v domačem kraju lahko prvič občudovali butaro velikanko, visoko 11 metrov. Štirinajst ustvarjalcev "petkove mladinske skupine" v sestavi Dušanke, Andreje, Berndarde, Katarine, Mirana, Mitje, Uroša, Bojana, Janeza, Petra, Uroša, Gregorja, Jerneja in Branka jo je pripravljalo ves teden, saj je bilo treba dobiti ogromno bršljana, drugega zelenja, oljke in narcis. Za samo izdelovanje butare so porabili 16 ur, seveda pa so jo tudi lepo okrasili. Na ogled so jo postavili pred župniščem. (Foto: R. M., Prečna)

80 LET TOVARNE MOTVOZ IN PLATNO

V čast tovarne in njenega rešitelja

Ob koncu prve svetovne vojne je bilo Grosuplje zaostala kmečka vas, toda s pomembnim cestnim in železniškim križiščem. Zato je bilo Grosuplje zanimiva lokacija za razvoj obrti in industrije. S tem namenom je leta 1919 prišel v Grosuplje mladi Anton Šinkovec, vrvar in trgovec iz Kranja, kjer je bila delovna sila že predraga, gradbenih parcel za večjo tovarno pa sploh ni bilo naprodaj.

S posredovanjem mesarja Franca Javornika st. je Anton Šinkovec ob kočevski progi poleg železniške postaje Grosuplje kupil okoli 4 hektarje kmečke in gozdne zemlje ter že v naslednjih nekaj mesecih so zgradili okoli 300 m dolgo tovarniško dvorano. Šinkovec je iz Kranja pripeljal mojstra Bajžlja in 4 navijalne oz. zvijalne stroje za prejo, vrvice in vrvi. Nekdanji gradbeni delavci so se kmalu priučili za "vrvarje" in vezalce. Izdelovali so vrvi, šrange, uzde, aftre, motvoz in vrvice. Že v prvem letu so zaposlili 125 delavcev, večinoma iz najbližnje okolice. Druga prednost izbrane lokacije je bilo dejstvo, da je bila Dolenjska središče pridelovanja lanu. Za pospešitev je Šinkovec že leta 1921 nabavil na Češkem in v Baltiku laneno seme ter izdal knjižici Pridelovanje lanu z navodili od setve do spravila. Istega leta je izgradil terilnico lanu in konoplje ter se na ta način oskrboval z domačimi surovinami. Zaradi širitve blagovne in poslovne moči je Kreditna banka v Ljubljani ustanovila delniško družbo, ki je uspešno poslovala do leta 1927, ko so Sovjeti z dumping cenami preplavili evropsko tržišče, za v tovarni nakopičene zaloge izdelkov pa ni bilo kupcev. Banka je zaprla kredite, delničarji so zahtevali poravnavo, stečajna masa pa je ostala banki, ki je imenovala Metoda Dularja za stečajnega upravitelja. S skromnimi sredstvi, spretnim poslovanjem je Dularju uspela sanacija in celo modernizacija ter razširitev obratov. Že med svetovno krizo je povečal obseg in strukturo izdelkov. Tedaj so zgradili novo predilnico, tkalnico in belilnico za laneno platno, z novimi angleškimi stroji so povečali storilnost in kakovost izdelkov, ki so našli kupce na evropskem trgu. Tako je Dular z ožjimi sodelavci rešil popoln propad tovarne in omogočil večjo zaposlitev ljudi iz širše okolice: od leta 1928 do 1938 se je število delavcev dvignilo od 120 na 486; z ustreznimi plačami je ohranil socialni mir tudi v generalni stavki tekstilcev v letih 1935-1936. Še več: z ugodnimi osebnimi dohodki je oživela širša okolica, trgovina in drobne dejavnosti! Dobrobit tovarne Motvoz in platno je segel v Krško dolino, Suho krajino in Dobrepolje, kjer jim je pridelava lanišča in konoplje prinašala vsakoletne denarne dohodke.

Metod Dular

• Ob 80-letnici tovarne Motvoz in platno meni skupina občanov, da morata sedanja občina Grosuplje skupaj s tovarno, ta tako važni jubilej vidno zaznamovati. Na spominsko ploščo naj se zapiše: ustanovitelj tovarne Anton Šinkovec (1886-1944) in organizator moderne industrije Metod Dular (1899-1992).

Ob stoletnici rojstva Metoda Dularja naj se svojemu rojaku oddolžijo tudi Novomeščani, saj je med prvimi rojaki dosegel zavidna mesta. Rojen je bil 12. junija 1899 v Novem mestu. Po maturi na novomeški gimnaziji je opravil abiturientski enoletni tečaj in se usposobil za pripravnika v ustanovi ali v podjetju, poleg tega se je že v jeseni vpisal za rednega slušatelja na Ekonomski in prometni fakulteti v Zagrebu. Ves čas študija je bil honorarno za krajši ali daljši čas zaposlen, med drugim je honorarno predaval (1924-1925) na dvoletni trgovski šoli v Novem mestu, nato v tovarni olja Hrovat & Comp. v Ljubljani, pri Francu v Zagrebu in drugod, da se je kot študent sam preživljal in redno študiral. Po diplomi leta 1925 je dobil mesto glavnega računovodje v tovarni Anton Šinkovec, d.d., Grosuplje, kjer je kot stečajni upravitelj rešil tovarno ter razvil moderno industrijsko podjetje. Kot priznanje je bil Dular že izvoljen za častnega občana občine Grosuplje, ob njegovi stoletnici pa bodo zapisali njegovo ime na spominsko ploščo.

Dr. FRANCE ADAMIČ

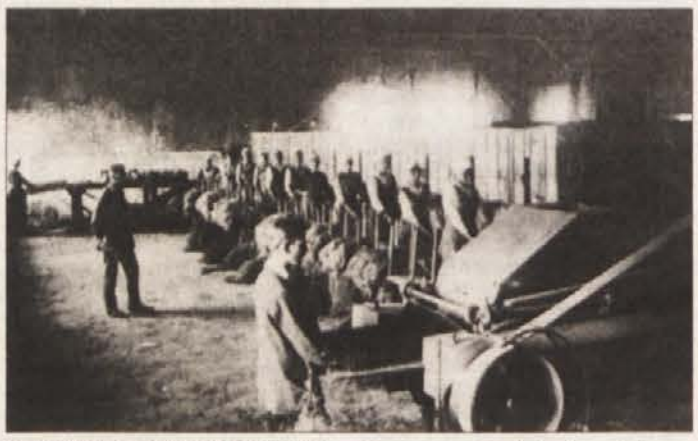

POSNETEK IZ LETA 1930 - Mehanična vrvarna, terilnica lanu in konoplje ter predilnica, zdaj Motvoz in platno na Grosupljem. Na sliki: terilnica lanu leta 1930 (Enciklopedija Slovenije)

KNJIŽNA POLICA

Slovenski narod pomni in obtožuje

Založba LIPA iz Kopra je pred kratkim izdala novo delo Alojza Zidarja, avtorja večih knjig in znanega primorskega rodoljuba. Že leta 1930 se je priključil tajni organizaciji TIGR (kratica za Trst-Istra-Gorica-Reka, ki naj bi prišli v matično domovino). Italijani so ga med drugo svetovno vojno z mnogimi drugimi primorskimi vojaškimi obvezniki mobilizirali v specialni (kazenski) bataljon, iz katerega je v Grčiji pobegnil k partizanom. Od tam je prišel med makedonske partizane in se z njimi bojeval proti okupatorjem do osvoboditve. Vsa njegova dosedanja polemična in knjižna dela opisujejo Primorsko pod Italijo ter njen boj proti fašizmu, prepleten z nenehnim delom za priključitev k Sloveniji.

Nova Zidarjeva knjiga Slovenski narod pomni in obtožuje je izšla s posvetilom: "Knjiga je posvečena vsem, ki so v boju proti fašizmu dali svoja življenja, da bi bila domovina svobodna." Iz zveste zapriseženosti boju Primorske za lastno svobodo je Alojz Zidar z dolgoletnim zbiranjem podatkov o genocidu (pomoru) in drugih zločinih italijanske države proti slovenskemu narodu zbral mnogo obtožujočih dokazov o zlodelih fašistične Italije nad Primorci po letu 1918 in o njenih zločinih v Ljubljanski pokrajini v letih 1941-1943. Pri tem se je naslonil na dragocene podatke učitelja Antona Rutarja, enega prvih primorskih tigrovcev. Rutar je začel in s pomočjo številnih anonimnih sodelavcev organizacije TIGR vodil to delo. Po Zidarjevih zapisih in podatkih, ki so jih zbrali tigrovci, je novo knjigo sestavil in uredil prof. Jože Hočevar iz Kopra. In kot je v uvodni besedi zapisal Milan Gregorič, je "nova knjiga tigrovca in partizana Alojza Zidarja verjetno prvi poskus strnjenega prikaza zločinske nravi italijanskih fašističnih oblasti na slovenskih tleh ter sprevrženega odnosa Italije do lastne zločinske preteklosti", kar velja za ves čas od zasedbe Primorske 1918. leta naprej.

Zidar podaja z novo knjigo zaokrožen pregled globljih družbenih in zgodovinskih korenin zločinskosti fašizma. Že v 19. stoletju si je italijanska država z nastankom iredentizma začrtala osvajanje novih, predvsem neitalijanskih, "neodrešenih ozemelj", ki naj bi utonila v Italiji in v njeni kulturi. Italijani, ki so na svojih osvajalnih pohodih po Libiji, Abesiniji, Albaniji, Grčiji, Dalmaciji in Rusiji pobili na deset tisoče ljudi, so po letu 1941 poskrbeli za tisoče novih grobov po Ljubljanski pokrajini in med istrskimi Hrvati. In kot po navadi italijanske preteklosti se je Italija po preskoku iz nacifašističnega tabora leta 1943 k zahodnim zaveznikom začela obnašati kot ena izmed "zmagovalk druge svetovne vojne". Zatajila je svoje fašistično preteklost, kot da njene vojske in oblast nikoli niso počenjale zločinov med Slovenci na Primorskem, v Istri in v Ljubljanski pokrajini.

Za vse svoje zločine se italijanska država vse do danes ni javno opravičila, prav tako ne za gorje, ki ga je našim ljudem povzročil fašizem s kraljevo italijansko vojsko vred. Boleča zgodovinska resnica o njenih zločinih nad primorskimi ljudmi pa ni in ne bo obležala v pozabljenem prahu. Vse to naš narod še vedno pomni in obtožuje.

TONE GOŠNIK

Škofjeloški pasijon

Od minule sobote in nedelje, danes in še v petek in ponedeljek poteka po ulicah in trgih starodavne Škofje Loke velik kulturni, gledališki in religiozni spektakel, katerega pomen presega lokalne okvire in se uvršča med dogodke nacionalnega pomena, hkrati pa je privlačen tudi kot turistično dogajanje. Blizu 600 igralcev, med njimi kar 80 konjenikov, prvič po več kot dvesto letih uprizarja zvesto po izvirni predlogi sloviti Škofjeloški pasijon, velikotedensko procesijo s prizori iz Svetega pisma Stare in Nove zaveze in s poudarkom na Kristusovem trpljenju in vstajenju. Besedilo, ki ga je leta 1721 zapisal kapucinar pater Romuald, je najstarejše znano dramsko besedilo v slovenskem jeziku in spada med najelitnejšo kulturno dediščino Slovencev.

Ob tej priložnosti je Mladinska knjiga v zbirki Klasiki Kondorja ponovno izdala Škofjeloški pasijon v tako imenovanem diplomatičnem prepisu in v fonetični transkripciji, ki je prvič izšel pred dvanajstimi leti. Na levih straneh knjige je natisnjeno prečrkovano izvirno besedilo, ki je v latinščini (uvod, priloge in napotki), nemščini (opombe in didaskalije) ter slovenščini (dialogi igralcev), na desnih pa je prevod tujih besedil in preprost fonetični zapis slovenskega. Prečrkovanje in prevod latinskega in nemškega besedila je opravil Primož Simoniti, prečrkovanje slovenskega besedila in fonetična transkripcija pa je s spremno besedo Škofjeloški pasijon kot priča razvoja slovenskega jezika in opombami delo Jožeta Faganela. Dodane so še spremne besede Janeza Höflerja o glasbi v Škofjeloškem pasijonu, Marka Marina o pasijonu kot znamenju časa in Marjana Kokalja, organizatorja in režiserja sedanje uprizoritve o letošnjem pasijonu, Goran Schmidt pa je pripravil izbor strokovnih člankov in jim dodal zgodovinsko novelo Ivana Preglja Vesela ekloga.

Škofjeloški pasijon spada med tako imenovane procesijske igre, ki so se razvile iz srednjeveških liturgičnih sprevodov in so bile znane po vsej Evropi. V Škofji Loki so spokorno procesijo izvajali še v 18. stoletju kot enega zadnjih ostankov srednjeveških pasijonskih procesij v Evropi. Da se je ohranila, pa gre zahvala Lovrencu Marušiču, bolj poznanem po redovnem imenu Romuald, ki ni samo zapisal dialogov, ki so jih v slovenščini govorili igralci v trinajstih tako imenovanih podobah, s katerimi je v procesiji prikazan človekov padec v raju in njegova odrešitev s Kristusovo smrtjo in vstajenjem, ampak je tudi podrobno zapisal celoten potek procesije. Največja dragocenost Škofjeloškega pasijona je gotovo jezik igralcev, živa, govorjena slovenščina tistega časa, ki se izkazuje kot bogat in za dramatiko dovolj zrel jezik.

MILAN MARKELJ

Atlas svetovne literature

Literatura je res kot velikanski svet, po katerem lahko ljubitelji branja svobodno popotujejo in na krilih domišljije obiskujejo kraje na vseh celinah in ljudi v vseh časih svetovne zgodovine, hkrati pa je literatura s svojimi tvorci in deli vpeta v resnični svet zemeljske krogle in je mogoče pogledati na realni zemljevid sveta tudi kot na zemljevid, na katerem so kraji in pokrajine zaznamovane z literaturo bodisi kot prizorišča literarnega dogajanja v delih iz zakladnice svetovne literature ali kot prizorišča življenja in ustvarjanja svetovno znanih literatov. Prav takšen zanimiv in nenavaden pogled na svet ponuja Atlas svetovne literature, ki je nedolgo tega izšel v slovenskem prevodu Jureta Potokarja pri Cankarjevi založbi.

Izvirnik je izšel pri londonski založbi De Agostini Editions. Uredil in delno napisal ga je Malcolm Bradbury, romanopisec, kritik, avtor televizijskih iger in večletni profesor na oddelku za ameriške študije na Univerzi Nove Anglije. Delo je nastajalo štiri leta, k sodelovanju pa je Bradbury pritegnil mednarodno skupino več kot štiridesetih književnih biografov, romanopiscev in univerzitetnih profesorjev, ki so uresničili projekt, kot ga je zasnovala in razvila Frances Gertler. Potovanje po atlasu svetovne literature se začenja v srednjem veku in renesansi z opisom Dantejevega sveta, Chaucerjeve Anglije, Shakesperovega Stradforda in Londona, Montaignove Francije, Cervantesove Španije, nato pa se v preostalih sedmih delih knjige razgrinjajo literarne pokrajine iz dobe razuma, romantike, obdobja industrializacije, realizma, modernega sveta, sveta po drugi svetovni vojni in sveta danes. Zgoščena besedila spremlja bogato slikovno gradivo z zemljevidi, načrti mest in označbami krajev, ulic, posameznih stavb, gledališč, gostinskih lokalov, hotelov in ostalih lokacij, kjer so ali živeli in delovali literati ali pa so povezani z dogajanji v velikih delih svetovne literature.

Vsekakor gre za zanimivo knjigo, ki bo v bralcu poživila zanimanje za literaturo, kakšnega bo morda sploh spodbudila k branju in spoznavanju leposlovja, zato njen izid velja pozdraviti. Vprašljiva pa je njena nekoliko premočno začrtana angloameriška usmerjenost, ki ne dopušča, da bi se enakovredno osvetlili tudi tisti predeli sveta, ki svoja literarna videnja izpisujejo v drugih jezikih, so pa gotovo prav tako vredni zanimanja in spoznavanja. Odveč je skoraj zapisati, da slovenske literature v tem atlasu sploh ni najti. Morda se bo tudi pri nas našel kdo, ki bo napisal podoben atlas slovenske literature in jo na zanimiv in drugačen način od običajnih približal bralcem.

MILAN MARKELJ

MLADI DOPISNIK

DAN ODPRTIH VRAT NA OŠ SEMIČ

Tudi na naši šoli se hitro bliža dan šole. Letos želimo predstaviti problem drog med mladimi. V sedmih razredih bomo imeli v ta namen dva naravoslovna dneva. Pogovarjali se bomo predvsem o posledicah uživanja različnih drog. Veliko mladih se predaja drogam, ker hočejo biti nekaj več od ostalih ali pa imajo različne probleme in mislijo, da jim bo to pomagalo. Ne zavedajo se posledic, ki nastopijo čez nekaj časa. Nekaterim droge škodijo prej, drugim kasneje, vsi pa so od njih odvisni. Vse svoje delo na to temo smo pokazali tudi staršem in ostalim obiskovalcem na dnevu šole 20. marca v prostorih OŠ.

ANDREJA PLUT
OŠ Semič

SMUČANJE NA PLANINI

V petek, 26. februarja, smo se nekateri učenci udeležili smučarskega tekmovanja na Planini. Sijalo je sonce. Tam se je zbralo veliko tekmovalcev iz smučarskih klubov in posameznih osnovnih šol. Bila sem neučakana, kajti bila sem prvič na smučarskem tekmovanju. Prijavljenih je bilo 96. Tekmovala sem s startno številko 20. Z malo strahu sem se poganjala na progi in srečno prispela do cilja. S svojo vožnjo sem bila zadovoljna, vendar nisem pričakovala, da bom osvojila 1. mesto. Zmagala sem! Osvojili pa smo tudi dve tretji mesti in bili skupno tretji. Za nagrado smo prejeli nove smučarske čevlje.

MARIJA JELER, 5.b
OŠ 14. divizije Senovo

PRAZNIK NORČIJ - V skupini muce (starost 2-3 leta) smo praznovali praznik norčij - pust. Nanj smo se začeli pripravljati že dva tedna prej. Otroci so preizkušali različne maske, lasulje in oblačila, v četrtek pred pustom pa smo s starši izdelovali kape, maske in pustne okraske. Na pustni dan tako otroci niso bili prestrašeni ob množici maškar, ki so nas obiskale. Tako pa smo se nastavili fotografu. (Test: Anica Nemanič, foto: Vilma Kočevar, Vrtec, Metlika)

OPLETANJE STEKLENIC - Prisotni smo bili učenci 7. in 8. r., Vesna Gerjevič, mentor fotografskega krožka Ludvik Divjak in glavni gost Franc Pinterič iz Bizeljske vasi (na slik). Namen srečanja je bil, da bi g. Franc navdušil čimveč učencev za to delo, saj vemo, da ta obrt počasi izumira. Opletanje je bilo zanimivo, mojster potrebuje veliko spretnosti in tudi volje, kar Pinterič ima. (Tanja, Slavica, Marjetka, Mateja in Adrijana iz 7. r. OŠ Bizeljsko, foto: Ludvik Divjak)

Kulturne delavnice

V petek smo imeli kulturne delavnice, namenjene slovenskemu kulturnemu prazniku. Bilo jih je več kot 20. Jaz sem bil v 4. b pri glini. Naši učiteljici sta bili Zinka in Majda. Tema je bila valentinovo. Izdelovali smo srčke, skodelice s srčki... Po dveh šolskih urah je sledilo poročilo. Pri nas ga je napisal Jaka in ga tudi sam prebral. Z vsake delavnice je po en član na kratko predstavil delo. Pred predstavitvijo so vse delavnice razstavile svoje izdelke na mizah. Med razstavljeni izdelki so bili: hlebčki, srčki iz gline, belokranjske pisanice, leseni izdelki, pogrinjki ob različnih priložnostih. Kulturne delavnice so mi bile všeč in dobro bi bilo, če bi bile večkrat, saj je bilo vzdušje zelo veselo. Tako je minil še en čudovit dan na naši šoli.

MATEJ JARC, 5. b.
OŠ Mirna Peč

MAMICA

Mamica je božji dar, potrebujemo jo vsak dan, da se z nami poigra in nas razveseljevati zna. Mamica skrbi za nas in popelje me v našo vas, kjer ptički pojo in res je lepo. Popelje me v svet sanj, ko pride beli dan, se igrava malo manj.

LEA ZGONC, 3.r.
OŠ Krmelj

Pišemo in potujemo

Jeseni nas je učiteljica povabila v svet zgodovine. DZS je namreč razpisala literarni natečaj Zgodovinsko klasje. Trije sedmošolci smo staknili glave in se odločili. Napisali bomo Grajske novice! Prelevili smo se v grajske pisarje in slikarje (fotografe) ter se podali na knjižni lov za novicami. Pisali smo o dekletu, ki bi moralo nasledniti grad Pišece, pa so jo goljufivi sorodniki zaprli v grajski stolp, kjer je osamljena in na pol nora živela do pozne starosti. Raziskali smo življenje kmetov v času turških vdorov in kmečkih uporov. Seveda pa smo "novice" popestrili z rubrikami: Finance, Črna kronika, Oglasi, Moda in Zabava. Fotografirali smo vaščane (sošolce) v srednjeveških oblačilih, ki so jih sešile domačinke za viteške igre lani v Brežicah. Pa še kaj bi napisali, a nam je zmanjkalo časa. Grajske novice smo še vroče poslali v Ljubljano in nato čakali... V začetku marca je pismonoša prinesel odgovor: prišli smo v drugi krog in bili povabljeni na razglasitev v Cekinov grad. Imenitno! Šli bomo na izlet do Potočke zijalke (kje je že to?)! Vsi trije smo dobili lepe knjižne nagrade. Če to ni fino - pišeš, potem pa potuješ.

NINA, JASMINA, DAVID
OŠ Maksa Pleteršnika, Pišece

Prišli, videli, zmagali

V petek, 26. februarja, smo sedmošolci OŠ Šmihel izvedli kviz o Rimljanih. Namenjen je bil preiskusu znanja pred zgodovinskim tekmovanjem, ki ga organizira Zavod za šolstvo. Kviz je potekal v sproščenem vzdušju. K temu so pripomogli predvsem navijači vseh petih oddelkov. Težavnost vprašanj, ki sva jih zastavljali s Sabino, se je stopnjevala, zato so morali tekmovalci pošteno razmisliti. Pokazali so izvrstno znanje, le pri letnicah se je zataknilo. Odgovore sta strogo presodila: ga. Bukovec, ki nas je pripravljaja na tekmovanje in je bila glavna organizatorka kviza, ter g. Obradinovič. Da bi delo potekalo čimbolj zanimivo, dopolnjeno s slikovnim materialom, nam je tokrat prvič na pomoč priskočil računalnik, ki sta ga upravljala ga. Slapničar in Nejc. Zmagala je le ena ekipa, z dosežki pa smo bili vsi zadovoljni, predvsem s sladko nagrado, saj so nam naše kuharice spekle velikansko sadno torto. Držite pesti za nas tudi za udeležbo na čisto pravem tekmovanju!

NIKA PETRIC z mentorico
OŠ Šmihel, Novo mesto

MOJA MAMICA

Moji mamici je ime Suzana. Je zelo prijazna in radodarna. Kupi mi veliko. Zelo jo imam rada. Je rjavolasa in ima črne lise. Ko pridem domov, me močno stisne. To je velik dokaz, da me ima rada. Moja mamica hodi v službo v Dolenjsko banko. Svoje delo opravlja zelo rada. V prostem času rada rešuje križanke. Največkrat se z mano igra. Mamica mi zelo veliko pomeni, zato ji želim vso srečo.

LEA UDOVČ, 3. r.
OŠ Šmihel

PLAVANJE

Prejšnji teden je minil v znamenju plavanja. Učenci 3. in 4. r. smo se odpravili v Hrastnik na plavalni tečaj. V ponedeljek smo se od 12. uri odpeljali izpred šole. Po dolgi vožnji smo le prispeli. V garderobi smo se oblekli v kopalke, vzeli brisače in šli do bazena. Morali smo se stuširati. Imeli smo preizkus plavanja. Nekaj učencev je že znalo plavati. Jaz sem preplaval določeno dolžino. Učitelj Franci me je prepustil učitelju iz Hrastnika. Želo veliko smo plavali. Učitelj nam je dal dobre nasvete, da bi lažje in bolje plavali. Po prvem dnevu tečaja smo izvedeli, kdo še mora iti. Meni ni treba. Če smo hoteli, smo lahko šli tudi v soboto. Šel sem zelo rad. Plavalni tečaj mi bo ostal v lepem spominu.

MARKO KOZINC, 4.r.
OŠ Blanca

Naša delovna sobota

Zadnja zimska sobota ni bila namenjena poležavanju, ampak delovnemu šolskemu dnevu. Na naši šoli smo se odločili, da bomo imeli ekološki dan. Peti razredi so se lotili pospravljanja Plave lagune, šestarčki so odšli na Mestne njive, sedmi razredi so pospravljali Ragov log, osmarji pa Kosovo dolino. Plava laguna je bila zelo onesnažena in umazana. Povsod so ležali odpadki in papirčki. Napolnili smo veliko vreč, preden smo jo spet spravili v red. Po napornem delu smo bili izmučeni. Za nagrado pa smo si v kinu ogledali film Življenje žuželk. Film nas je razvedril. Vsem je bil všeč. Tale delovna sobota ni bila tako slaba, kot smo sprva pričakovali.

JERICA ŠKEDELJ,
ALEŠA DULAR, 5. d
Novinarski krožek OŠ Center,
Novo mesto

O SEBI

Imam modre oči,
svetle lase,
nekateri pravijo,
da to stoprocentno skupaj gre.
Včasih sem prav nagajiva,
morda celo preveč,
ampak tega ne bi spremenila,
saj mi je še kar všeč.
Ponavadi sem vesela,
to mi je pač dala narava,
še dobro, da nisem debela,
kakor kakšna široka krava.
Torej, kdor me ne pozna,
Mojca se imenujem
in v majhni vasici blizu
Šentjanža stanujem.

MOJCA SLADIČ, 6.r.
OŠ Šentjanž

Jaz sem frkolin

Jaz sem Frkolin, ljubezniv
in nagajiv,
rad skačem naokrog po svetu
lahkih nog.
Ljudje me radi opazujejo in srčke
mi pošiljajo,
zdaj vesel sem in razigran,
ker frkolin sem noč in dan.
Rad se smejem in zabavam,
to v veselje je vsem,
ko pa zvonec zazvoni,
oddaja Frkolin vam spregovori.
Takrat je Frkolin vesel in razigran,
oddajo rad pripravlja vsak dan,
ampak oddaja je samo v soboto,
takrat je še večji živžav,
ko v oddajo gost prihiti in pozdravi
na ves glas:
"Frkolin, ti si naš!"

LUCIJA GALIČ, 6.a
OŠ Mirna Peč

BILI SMO V TISKARNI

Knjiga je otrokova prijateljica. Da bi jo imel rad in jo vzljubil v najnežnejših letih otroštva, si prizadevamo že v vrtcu. Zato smo v delo vpeljali cici bralno značko Malček bralček, obiskujemo knjižnico, se pogovarjamo o knjigah itd. Otrokova spoznanja na tem področju smo hoteli poglobiti tudi z ogledom tiskarne v Novem mestu. Za nas "malčke" je bila to kar mala ekskurzija. Začela se je z odhodom z avtobusom iz Žužemberka, z opazovanjem vasi do Novega mesta, z druženjem s prijatelji podružničnih šol ter s samim ogledom tiskarne in opazovanjem tamkajšnjih delavcev. Spoznali smo poklic tiskarja ter postopek in način tiskanja. Otroci so veliko videli in bili zelo zadovoljni. Vsem delavcem, ki so nam omogočili ogled, se lepo zahvaljujemo.

(Vzgojiteljica Minka Fric, Vrtec Žužemberk)

ROKOMETNA TEKMA

Med počitnicami sva se veliko igrali in uživali na svegu. Hodili sva tudi na rokometne treninge, na katerih smo se pripravljali na tekmo. Končno sva dočakali najrazburljivejši dan počitnic. To je bil dan, ko sva odšli v Ribnico. V soboto, 20. februarja, smo se rokometašice zbrale pred šolo. Mlajše in starejše deklice rokometnega kluba Sevnica smo se z avtobusom odpeljale v Ribnico, kjer smo se pomerile z ekipo iz Kočevja. Tekma je bila napeta. Zelo smo se morale boriti, da smo dosegle zmago. Rezultat je bil 14:11. Zadovoljne smo se vračale iz Ribnice. Veselje ob zmagi nam je dalo moči za nove športne napore.

VESNA SVAŽIČ, INES TRSTENJAK, 4.r.
Novinarski krožek
OŠ Sava Kladnika, Sevnica

NJEMU

Ljubezen ne traja vedno,
brez tebe življenje je bedno.
Vse, kar imam, bi dala zate,
saj najbolj zaljubljena sem le vate.
Odkar tebe nimam, sem sama s seboj.
V sanjah sva skupaj in ljubiš me ti,
kot vedno zbudim se in tebe več ni.
Zastrupil si mojo dušo,
ko kazal si se s punco svojo.
Le kaj naj o njem še pišem,
ko vsak dan iz spomina ga brišem.
Priznati pa moram še to,
nikoli mi uspelo ne bo!

JASNA POJE, 8.d
OŠ Ob Rinži, Kočevje

POD KLOBUKOM

V torek, 2. marca, smo odšli v oddajo Pod klobukom. Ob 8. uri smo se z avtobusom odpeljali proti Ljubljani. Po parih smo odšli proti sivi stavbi, pred katero je stal kip v oblikio dečka. Kip je simbol Radia in televizije Slovenija. Ko smo čakali za vstop, so prišle še OŠ Rogaška Slatina in plesni šoli Polly in Kazina. Kmalu zatem je prišel gospod in nas je odpeljal po hodnikih v garderobo. Tam smo odložili oblačila in nahrbtnike. Naši nastopajoči so se oblekli v kostume. Nato sta prišla voditelja oddaje Katja in Davor, Skupaj sta nas prijazno pozdravila. Čez nekaj minut smo odšli v studio. Pred snemanjem je kozmetičarka naličila vse nastopajoče. Za našo šolo se je potegoval maneken Rok in stilistki Anji. Mi smo snemali, peli in plesali. Vmes smo imeli tudi odmor, ker se je sošolka "zatreskala" v plesalca. Po odmoru so naša dekleta zaigrale dramsko predstavo. Tekmovalci so bili nagrajeni.

MELITA ZUPANČIČ, 5.a
OŠ Veliki Gaber

OBISK PRIMOŽA SUHODOLČANA

Izvedeli smo, da nas bo obiskal Primož Suhadolčan, sin Leopolda Suhadolčana. Njegova dela so namenjena otrokom, prebirajo pa jih lahko tudi odrasli. Našo šolo je obiskal zato, da bi nam pobliže predstavil svoji knjigi. Iz živalskih novic nam je na smešen način predstavil kokoš, ki ni znala nesti jajc. Pri tem.mu je pomagala učenka naše šole. Izvedeli smo tudi, kaj dekleta ogreje. To naj bi bile podoknice. Trije fantje so dobili nalogo, da jo zapojejo. Podoknice naj bi se nanašale na njegovo knjigo Košarkaš naj bo. Predstavitev so si ogledali tudi učitelji. Celo uro nas je spremljal smeh. Primožu Suhadolčanu želimo še veliko uspehov in da bi čimprej spet obiskal našo šolo.

POLONCA PETACI, 8. r.
OŠ Globoko

OGLEDALI GRAD MOKRICE - Otroci iz vrtca VVE Najdihojca Dobova - skupina metuljčkov si je ogledala grad Mokrice. Vodička nam je razkazala grajske sobane, poročno sobo, restavracijo, dvorišče s kipi, imenovanimi štirje letni časi, razložila pomen grba in dvižnega mostu. Na kratek in zanimiv način nam je prikazala življenje v gradu nekoč in danes. Ogled gradu nas je motiviral, da bomo še podrobneje spoznali življenje v času graščakov in kraljic. (Marija Stajnko, VVE Najdihojca, Dobova)

LUTKOVNA IGRICA - Kako z malo dobre volje in nekaj vajami pričarati prijetno vzdušje v vrtcu? Prav lahko, če si radoveden. V izobilju vseh zgodbic, ki se nam vsak dan prepletajo v glavah, smo v krmeljskem predšolskem teamu pripravile malo drugačno lutkovno predstavo o Snežaku z zlato trobento. Po omarah smo pobrskale za lutkami in izdelale še ostale potrebne rekvizite. Povabile smo otroško plesno kupino in glasbenike naše šole, izbrale glasbo in opravile še mnogo drobnih malenkosti, ki so se zlile v prijeten dogodek v našem vrtcu. Poizkus v animaciji lutk in v celotni organizaciji se je izkazal za ustvarjalno napolnitev naših duš. Razveseljeval je nas same, starše, predvsem pa naše otroke, ki so tako željni še več takih potovanj v pravljične dežele. (Vzgojiteljice Irena, Daniela, Helena, Tanja ter pomočnica Mojca iz Vrtca pri OŠ Krmelj)

OBISK IZ ŠVICE - OŠ Krmelj in vrtec sta obiskala učiteljica svetovalka Alenka Knez iz OŠ Mirna in učitelj Peter Hauser iz švicarskega kantona Luzern. Ogledali smo si učilnico, kjer bo 1. septembra pričela s poukom prva generacija prvošolcev nove 9-letne šole in si izmenjala izkušnje vzgojno-izobraževalnega procesa. Obiskali smo tudi otroke vrtca in prijetno pokramljali z njimi. (Ravnateljica OŠ Krmelj Berta Logar)

KAKO KORISTNO PORABITI ODPADKE? - Minulo soboto dopoldne je bil dan šole v Fari, na katerem so učenci in učitelji pokazali staršem in drugim gostom, kaj vse znajo. Tako so predstavili projekte: Moj turistični kraj, Podobe voda, Oh, ta šola!, Otroci za čisto okolje, Zdrava šola itd. Zaigrali so tudi igrice, ki so jih sami napisali in izvedli na temo "Odvrženi odpadki in kako jih koristno porabiti". Vsi nastopi so bili odlični, ker pa nekdo le mora zmagati, je ocenjevalna komisija prisodila zmago ekipi 5. razreda, ki bo že naslednji mesec ob dnevu zemlje zastopala občino Kostel na podobnem tekmovanju ob dnevu zemlje in podpisu ekološke listine, oboje bo v Fari. Na fotografiji: ravnateljica šole Vera Cimprič čestita zmagovalni ekipi petega razreda. (Foto: J. Primc)

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 1.IV.

SLOVENIJA 1

7.40 - 1.35 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.30 Pod klobukom
10.40 Zgodbe iz šoljke
11.10 Tedenski izbor
Sara, koprod. nadalj., 1/6
11.35 Izobraževalna oddaja
12.00 Vino moje dežele, dolenjski okoliš
12.30 Mojstrovine Slovenije, 4/9
13.00 Poročila
14.30 Tedenski izbor
Zoom
16.00 Osmi dan
16.30 Slovenski utrinki
17.00 Tedi
17.40 Ročne ustvarjalnosti
18.00 Obzornik
18.10 Modro
18.40 Sledi
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Tednik
21.00 TV poper
21.40 Turistična oddaja
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.50 Podoba podobe
23.20 Somrak stoletja
0.15 39. jazz festival Ljubljana

SOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.30 Tedenski izbor: Angel, varuh moj, naniz., 22/22; 11.15 Ljubezen nam je vsem v pogubo, 2. del; 12.05 Svet poroča - 12.35 Euronews - 14.35 Ferdi, ris. naniz - 15.00 O.J. Simpson Story, amer. film - 16.30 SP v plavanju, posn. - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Kvartopirec, angl. nadalj., 1/3 - 19.00 Kolo sreče - 19.30 Videoring - 20.00 Ekstremne avanture - 20.25 Filmski triki - 21.00 Angl. glas. oddaja - 22.30 Poseben pogled: Popotnik, iran. film

KANAL A

7.30 Risanka - 8.00 Mork in Mindy, naniz. - 8.30 Bradyjevi, hum. naniz. - 9.00 Žlahta, naniz. - 9.30 Želite, prosim, hum. naniz. - 10.00 Kraljica src, ponov. - 11.00 Mannix, nadalj. - 12.00 Odklop - 13.30 Oprah show - 14.30 Ne mi težit, naniz. - 15.00 Miza za pet - 16.00 Oprah show - 17.00 Kraljica src, nadalj. - 18.00 Korak za korakom, naniz. - 18.30 Malcolm in Eddie, naniz. - 19.00 Vsi županovi možje, naniz. - 19.30 Zmenkarije - 20.00 Film po izbiri gledalcev - 23.45 Mali bogovi, naniz.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Risanka - 18.00 Iz združenja LTV - 19.00 Novice - 19.15 Tedenski kulturni pregled - 19.30 24 ur - 20.00 Kontaktna oddaja - 20.40 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Tedenski kulturni pregled - 21.30 Litijski mozaik

HTV 1

7.40 Tv spored - 8.00 Dobro jutro, Hrvaška - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.35 New York (serija) - 13.05 Esmeralda (serija) - 13.55 Poslovni klub - 14.25 Živa resnica - 14.55 Izobraževalni program - 15.25 Program za mladino - 17.00 Hrvaška danes - 17.55 Vitezi peresa in meča (dok. serija) - 18.30 Kolo sreče - 19.10 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Odprto - 20.55 Pol ure za kulturo - 21.30 Izziv, kviz - 22.05 Opazovalnica - 22.35 Z vami sem (dok. film) - 23.30 Krotka (polj. film)

HTV 2

14.45 TV koledar - 15.00 Dober dan - 17.15 Obala sončnega zahoda (serija) - 18.05 Hugo, tv igrica - 18.30 Svet znanosti - 19.00 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Kviz - 20.30 Dosjeji x (serija) - 21.25 Tanka modra črta (hum. serija) - 21.55 Največje romance 20. stoletja (serija)

PETEK, 2.IV.

SLOVENIJA 1

7.40 - 0.46 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.30 Tedenski izbor
Ročne ustvarjalnosti
9.45 Tedi
10.25 Otroška oddaja
10.55 Trgovski potnici, nem. drama
12.05 Modro
12.35 Sledi
13.00 Poročila
14.30 Po domače
15.20 Koncert ob svečah
16.00 Podoba podobe
16.30 Mostovi
17.00 Lahkih nog naokrog
17.40 Potepinček, češ. naniz., 6/7
18.00 Obzornik
18.10 Evangelistično bogoslužje
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.00 Zrcalo tedna
20.15 Športni kviz
21.30 Seinfeld, amer. naniz., 11/22
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.50 Polnočni klub
0.00 Koncert

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.30 Kvartopirec, angl. nadalj., 1/3 - 11.20 Posn. Šentjakobskega gledališča - 13.30 Kapitan Johno, avstral. film - 15.05 Alica, evropski kult. magazin - 15.35 Podobe sveta, angl. dok. serija, 5/6 - 16.30 SP v plavanju - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Otok Jersey, angl. nadalj., 1/12 - 18.35 Simpsonovi, amer. naniz., 6/50 - 19.00 Kolo sreče - 19.30 Videoring - 20.00 Salomon I, koprod. film - 21.25 Križev pot - 23.35 Umori, amer. naniz., 13/22 - 0.20 Poročila, kan. naniz., 12/13 - 0.45 Omerta, zakon molka, kanad. nadalj., 3/11

KANAL A

7.30 Risanka - 8.00 Mork in Mindy, naniz. - 8.30 Bradyjevi, hum. naniz. - 9.00 Žlahta, naniz. - 9.30 Želite, prosim, hum. naniz. - 10.00 Kraljica src, ponov. - 11.00 Mannix, nadalj. - 12.00 Zmenkarije - 12.30 Klub Avenija - 13.30 Oprah show, ponov. - 14.30 Ne mi težit - 15.00 Miza za pet, nadalj. - 16.00 Oprah show - 16.50 Bravo, Maestro - 17.00 Kraljica src, nadalj. - 18.00 Korak za korakom, naniz. - 18.30 Malcolm in Eddie, naniz. - 19.00 Vsi županovi možje, naniz. - 19.30 Skrita kamera - 20.00 Čarovnik iz Oza, film - 21.50 Kvantni skok - 22.40 Varuhi časa, naniz. - 23.30 Mali bogovi, naniz. - 0.20 Dannyjeve zvezde

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 16.45 Najspot - 17.40 Zgodovina avtomobilizma - 18.00 Kmetijski razgledi - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Videoboom 40 - 21.00 Novice - 21.15 Rezerviran čas - 21.30 Smo dobri gospodarji?

HTV 1

7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.35 New York (serija) - 13.05 Esmeralda (serija) - 13.55 Kavarna, dok. oddaja - 14.25 Pol ure za kulturo - 14.55 Izobraževalni program - 15.25 Program za mladino - 17.00 Hrvaška danes - 17.50 Torinsko platno (dok. film) - 18.40 Kolo sreče - 19.10 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Ekologija in etika - 21.00 Križev pot - 22.35 Opazovalnica - 23.05 Ljudje smo - 23.55 Nočna straža: Čez mesec (film); Nikita (serija); Čudežni svet Paula McKenne; Sedmi element in Filmska klapa

HTV 2

14.40 TV spored - 15.00 Dober dan - 17.10 Prizma - 18.00 Hugo, tv igra - 18.25 Židinje iz Metkovičev (dok. serija) - 19.00 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Kviz - 20.30 Življenjska prelomnica (amer. film) - 22.30 Oddelek za umore (serija) - 23.15 donatello (dok. film)

SOBOTA, 3.IV.

SLOVENIJA 1

7.05 - 2.21 Teletekst
8.00 Oddaja za otroke
Zgodbe iz šoljke
8.30 Denver, ris. naniz.
8.55 Otroška oddaja
9.55 Don Kihot, naniz., 28/39
10.20 Babar, franc. ris. film
11.35 Tedenski izbor
Seinfeld, amer. naniz., 11/24
12.00 Tednik
12.50 Dobrodošli doma
13.00 Poročila
13.45 Tedenski izbor
Duhovni utrip
14.05 Turistična oddaja
14.15 Športni kviz
15.30 Melanie, franc. film
17.00 Pomp
18.00 Obzornik
18.10 Na vrtu
18.35 Ozare
18.40 Velike romance 20. stoletja, 24/26
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
19.55 Utrip
20.15 TV genij
21.15 Rolada
21.50 Vino moje dežele
22.30 Poročila, šport
23.00 Življenje z Rogerjem, amer. naniz., 1/20
23.25 Smrtonosni dotik, amer. nadalj., 1/2
0.50 V žrelu blaznosti, amer. film

SLOVENIJA 2

9.45 Nostalgija z uredniki - 10.45 Štafeta mladosti - 11.40 Davov svet, amer. naniz. - 12.05 Pearl, amer. naniz. - 13.00 Salamon I, koproduk. film - 14.25 Euronews - 15.30 Teniški magazin - 15.55 Košarka - 17.25 Vaterpolo - 18.25 Plavanje - 19.30 Videoring - 20.00 Salamon II, koproduk. film - 21.30 Cik cak - 22.00 Omama, ekstaza, 1. del serije - 22.50 Sobotna noč

KANAL A

8.00 Risanka - 9.30 Družinske zadeve, naniz. - 10.00 Nora hiša, naniz. - 10.30 Cooperjeva družina - 11.00 Alf - 11.30 Razprtije, naniz. - 12.00 Zmenkarije - 12.30 Bravo, Maestro - 13.00 Lepotica in zver - 14.00 Aladin, film - 16.00 Velik in kosmat, film - 18.00 Vrnitev v Oz, film - 20.00 Pot domov, film - 21.40 Psi faktor - 22.30 Policisti na motorjih, film - 0.10 Vražja novinarja, naniz. - 1.00 Klub Avenija

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Videoboom 40 - 18.00 Kako biti zdrav in zmagovati - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Iz združenja LTV - 20.30 Za zdravo srce - 20.40 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Najspot

HTV 1

7.45 Tv spored - 8.00 Poročila - 8.05 Program za mladino - 12.00 Poročila - 12.20 Hrvaška spominska knjiga - 12.35 Kmetijski nasveti - 13.10 Očetova deklica (franc. film) - 14.35 Glasbena oddaja - 15.10 Briljanten - 16.10 Zgodovinske skrivnosti - 17.55 Mount Royal (serija) - 18.05 Risanka - 18.30 Brez sovraštva (dok. oddaja) - 19.10 V začetku je bila Beseda - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Naša hišica, naša svobodica - 20.50 Film po izbiri gledalcev - 23.15 Poročila - 23.20 Nočna straža: Biblija - Jeremija; Pearl (serija); Po pet v pragozdu (nem. film)

HTV 2

14.45 Tv koledar - 14.55 Theatron - 16.20 Pot do hiše (amer. film) - 17.50 Židinje iz Metkovičev (serija) - 18.50 Oddaja o kulturi - 19.20 Risanka - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 Triler - 21.05 "Galapagos - Beyond Darwin" (dok. film) - 22.45 Svet zabave

NEDELJA, 4.IV.

SLOVENIJA 1

7.05 - 3.00 Teletekst
8.00 Živžav
Risanke
9.15 Telerime
9.20 Pika Nogavička, šved. naniz., 4/13
9.50 Ozare
9.55 Nedeljska maša
11.15 Gospodarji živali, franc. dok. serija, 12/13
11.55 Papeževa velikonočna poslanica mestu in svetu
12.30 Glasbena oddaja
13.00 Poročila
13.10 Ljudje in zemlja
14.00 Pomagajmo si
14.30 Tedenski izbor
TV genij
15.30 Rolada
16.00 Turistične akcije
16.30 Ljudje poleg nas, dok. oddaja
17.00 Po domače
18.00 Obzornik
18.10 Slovenski magazin
18.40 Mojstrovine Slovenije, 5/9
19.15 Risanka
19.20 Žrebanje lota
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.00 Zoom
21.35 Večerni gost
22.30 Poročila, šport
22.50 Trubadur, opera

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 11.25 Pihalni orkester - 11.55 Ruševec, dok. oddaja - 12.30 Pripravljeni, oddaja o slov. vojski - 13.00 Salamon II, koprod. film - 14.35 Ljubstava, daleč in v blatu, predstava SNG MB - 15.15 Komedija od zgubljenega sina, posn. gled. skup. - 16.25 Košarka NBA - 16.55 Plavanje - 17.55 Košarka - 19.30 Videoring - 20.00 Ljubezen nam je vsem v pogubo, TV nadalj. - 20.55 Neavtoriziran življenjepis, angl. dok. serija, 3/3 - 21.50 Šport v nedeljo - 22.35 Košarka NBA - 1.00 Murphy Brown, amer. naniz., 65/26

KANAL A

8.00 Risanka - 9.30 Družinske zadeve - 10.00 Nora hiša, nan - 10.30 Cooperjeva druščina - 11.00 Alf - 11.30 Razprtije, hum. naniz. - 12.00 Sanjam o Jeannie - 12.30 Stilski izziv - 13.00 Lepotica in zver, naniz. - 14.00 Medvedka Goldy, film - 15.50 Pravdarji, hum. naniz. - 16.30 Družinske zadeve - 17.00 Klub Avenija - 17.30 Princ z Bel Aira, hum. naniz. - 18.00 Palčica, film - 19.30 Prav posebna Velika noč, risanka - 20.00 Nune pojejo, film - 22.00 Stilski izziv - 22.30 Velik in kosmat, film - 0.00 Nezgodni oddelek, naniz.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Posnetek dogodka - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Kako biti zdrav in zmagovati - 20.30 Smo dobri gospodarji? - 20.40 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Kmetijski razgledi

PONEDELJEK, 5.IV.

SLOVENIJA 1

7.40 - 1.15 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.30 Velika noč v veseli hosti
9.50 Radovedni hrtek, igrani film
10.20 Tedenski izbor
Potepinček, češ. naniz., 6/7
10.30 Lahkih nog na okrog
11.10 Na vrtu
11.35 Velike romance 20. stol, angl. dok. serija, 24/26
12.00 Slovenski magazin
12.30 Utrip
12.45 Zrcalo tedna
13.00 Poročila
13.15 Babar, franc. ris. film
14.30 Prizori iz življenja pri Hlebanjevih, dok. oddaja
15.40 Večerni gost
16.30 Dober dan, Koroška
17.00 Radovedni Taček
17.15 Pika Nogavička, šved. naniz., 4/13
18.00 Obzornik
18.10 Recept za zdravo življenje
19.00 Žrebanje 3 x 3 plus 6
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Komisar Rex, naniz., 12/18
21.00 Dokumentarna oddaja
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.25 Olimpijske igra 2006

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.00 Tedenski izbor: Sobotna noč; 12.00 Otok Jersey, angl. nadalj., 1/12; 11.30 Simpsonovi, naniz., 6/50; 12.55 Jeruzalem, nebeško mesto, amer. dok. oddaja - 13.35 Euronews - 15.00 Kinoteka - 17.10 Motokros - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Sestre, nadalj., 11/24 - 19.00 Jasno in glasno - 20.00 Gospodarska panorama - 21.00 Studio City - 22.30 Vest in pločevina, TV naniz, 3/7 - 23.00 Brane Rončel izza odra - 0.45 Kinoteka

KANAL A

7.30 Risanka - 8.00 Mork in Mindy, naniz. - 8.30 Bradyjevi, naniz. - 9.00 Žlahta - 9.30 'Alo, 'alo, naniz. - 10.00 Kraljica src, nadalj. - 11.00 Mannix, nadalj. - 12.00 Dannyjeve zvezde - 13.30 Oprah show - 14.30 Ne mi težit, naniz. - 15.00 Miza za pet, nadalj. - 16.00 Oprah show - 17.00 Kraljica src, nadalj. - 18.00 Korak za korakom, naniz. - 18.30 Malcolm in Eddie, naniz. - 19.00 Vsi županovi možje - 19.30 Skrita kamera - 20.00 Simpatije, nadalj. - 21.00 Brez očka, film - 22.40 'Alo, 'alo, hum. naniz. - 23.10 Ned in Stacey, naniz. - 23.40 Mali bogovi, naniz. - 0.30 Dannyjeve zvezde

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Posnetek prireditve - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Zgodovina avtomobilizma - 20.25 Šport - 20.40 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.30 Iz združenja LTV

TOREK, 6.IV.

SLOVENIJA 1

7.40 - 0.12 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.30 Tedenski izbor
Radovedni Taček
9.45 Car nevidnosti, angl. naniz., 5/6
10.10 Otroška oddaja
10.25 Recept za zdravo življenje
11.15 Turistična oddaja
11.40 Ljudje poleg nas, dok. oddaja
12.10 Komisar Rex, naniz., 12/18
13.00 Poročila
13.15 Vremenska panorama
13.50 Tedenski izbor
Dokumentarna oddaja
14.40 Olimpijske igre 2006
16,40 Duhovni utrip
17.00 Sprehodi v naravo
17.15 Dobri duh iz Avstralije, nadalj., 13/13
18.00 Obzornik
18.10 Dogodivščine iz živalskega vrta, nem. dok. naniz.
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Župnik za deset tednov, angl. naniz., 5/20
21.00 Pro et contra
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.50 Dubrovniška sonata, dok. feljton
23.20 Siberia, nizozem. drama

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.05 Tedenski izbor: Videoring; 10.30 Sestre, nadalj., 11/34; 11.15 Gospodarska panorama; 12.10 Studio City; 13.40 Jasno in glasno - 14.35 Euronews - 15.30 Vest in pločevina, TV naniz., 3/7 - 16.00 Melanie, franc. film - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Saint Tropez, nadalj., 2/2 - 19.00 Lingo - 19.30 Videoring - 20.00 Gospodar žoge - 21.00 Jurij Gagarin, franc. dok. oddaja - 22.00 Prezir, franc. film - 23.30 Svet poroča

KANAL A

7.30 Risanka - 8.00 Mork in Mindy, naniz. - 8.30 Bradyjevi, naniz. - 9.00 Žlahta, naniz. - 9.30 'Alo, 'alo, naniz. - 10.00 Kraljica src, nadalj. - 11.00 Mannix - 12.00 Klub Avenija - 12.30 Kuharska oddaja - 13.30 Oprah show - 14.30 Ne mi težit, naniz. - 15.00 Miza za pet - 16.00 Oprah show - 17.00 Kraljica src, nadalj. - 18.00 Korak za korakom - 18.30 Malcolm in Eddie, naniz. - 19.00 Vsi županovi možje - 19.30 Zmenkarije - 20.00 Odklop - 21.00 Zgodba o Bruceu Leeju, film - 23.10 'Alo, 'alo, hum. naniz. - 23.40 Ned in Stacey, hum. naniz. - 0.10 Mali bogovi, naniz.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Risanka - 18.00 Šport - 18.30 Za zdravo srce - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Pravica obupancev (amer. film) - 21.35 Novice - 21.50 Rezerviran čas

SREDA, 7.IV.

SLOVENIJA 1

7.40 - 1.25 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.30 Tedenski izbor
Sprehodi v naravo
9.45 Dobri duh iz Avstralije, avstral. nadalj., 13/13
10.10 Otroška oddaja
10.20 Dogodivščine iz živalskega vrta, nem. dok. naniz.
11.10 Pro et contra
12.05 Župnik za deset tednov, angl. naniz., 5/20
13.00 Poročila
14.15 Tedenski izbor
Ljudje in zemlja
15.05 Dubrovniška sonata, dok. feljton
15.35 Pomp
16.30 Mozaik
17.00 Male sive celice
18.00 Obzornik
18.10 Kdo je na vrsti?, amer. oddaja
18.35 Sara, koprod. nadalj., 2/6
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Sedmi pečat: Mali Buda, angl.-franc. film
22.30 Odmevi, kultura, šport
23.25 Osmi dan
23.55 Koncert orkestra slovenske filharmonije

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.05 Tedenski izbor: Videoring; 10.30 Saint Trope, franc. nadalj., 2/26 - 11.20 Jurij Gagarin, franc. dok. oddaja; 12.15 Gospodar žoge - 13.00 Euronews - 15.45 Tudi prašiče obešajo, angl. film - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Dr. Schwartz in dr. Martinova, nem. naniz., 1/8 - 19.00 Kolo sreče - 19.30 Videoring - 20.00 Nogomet - 23.30 "Flamish board", amer. film

KANAL A

7.30 Risanka - 8.00 Mork in Mindy - 8.30 Bradyjevi, naniz. - 9.00 Žlahta, naniz. - 9.30 'Alo, 'alo, naniz. - 10.00 Kraljica src, nadalj. - 11.00 Mannix, nadalj. - 12.00 Dannyjeve zvezde - 13.30 Oprah show - 14.30 Ne mi težit, naniz. - 15.00 Miza za pet - 16.00 Oprah show - 17.00 Kraljica src, nadalj. - 18.00 Korak za korakom - 18.30 Malcolm in Eddie, naniz. - 19.00 Vsi županovi možje, naniz. - 19.30 Skrita kamera - 20.00 Maska, film - 22.00 Sever in jug, nadalj. - 22.50 'Alo, 'alo, hum. naniz. - 23.20 Ned in Stacey, naniz. - 23.50 Mali bogovi, naniz. - 0.40 Danyjeve zvezde

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 DPravica obupancev (amer. film) - 18.25 Smo dobri gospodarji? - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Najspot - 21.00 Novice - 21.30 Za zdravo srce - 21.45 Zgodovina avtomobilizma

DESET DOMAČIH

DOLENJSKI LIST STUDIO D

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju **lestvice Studia D** in **Dolenjskega lista** dodelil nagrado **Francu Štamflju iz Prečne 29 a pri Novem mestu.** Nagrajencu čestitamo! Lestvica, ki je na sporedu vsak ponedeljek ob 16.10 (ponovitev pa je ob torkih o polnoči), je ta teden takšna:

1. (2) Fant od fare – **ansambel Franca Miheliča**
2. (1) Domovina me kliče – **ansambel Petovio**
3. (3) Moj jasmin – **ansambel Jasmin**
4. (5) Dohodnina – **ansambel Jožeta Kuplenka in Dolenjci**
5. (4) Od Litije do Čateža – **ansambel Litijski odmev**
6. (10) Kot kristal – **ansambel Kristal**
7. (6) Drobno mi pisemce – **ansambel Korenine**
8. (-) Ljubezen je večna – **ansambel Izvir**
9. (8) Ne bom te več prosil – **ansambel Slapovi**
10. (7) Mamici – **ansambel Mačkoni**

Predlog: Podgorsko veselje – **Trio Pavleta Malnariča in Šentviški fantje**

KUPON ŠT. 13

Glasujem za: _____

Moj naslov: _____

_____

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 8000 Novo mesto

NAGRADNA KRIŽANKA 13

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	PRI RIMLJANIH SLAVNOSTI NA ČAST SATURNU	NEKDANJI ITALIJANSKI PREMIER (ROMANO)	OPRAVLJANJE FUNKCIJE PRIPOMOČKA	TRD, MOČNO VULKANIZIRAN KAVČUK	VESEL, POŠKOČEN IRSKI PLES	IZBRIZGANJE TEKOČINE	FRANCOSKO ŽENSKO IME
DRUŽABNA PRIREDITEV (SREČANJE VABLJENIH)							
ARABSKI POLOTOK							
DRŠALNICA NA IGRIŠČU							
PERZIJSKA DENARNA ENOTA							
					KNOCKOUT		
					PRIDOBITEV, KORIST		

AVTOR: JOŽE UDIR	ZGODNOST	NEPROFE-SIONALEC	REKA NA PELOPONEZU / NAČIN DELITVE CELIC								
							NORD.MIT. ČUVARKA JABOLK VEČNE MLADOSTI / IND. VDOVA				
IND. FIZIK (SPEKTRO-SKOPIJA!)						KOS POHIŠTVA / HRVAŠKO OBMORSKO MESTO					ATAKA
ENCIM TREBUŠNE SLINAVKE								PREDSTOJNIK BANOVINE / H_2O			
PERJE PRI RÉPI				SKODELA ZA MLEKO							
IME PEVCA PESTNERJA				VSOTA DEDNIH ZASNOV ORGANIZMA / IVAN PREGELJ							
LETNI ČAS, SEZONA							IME NAŠE PEVKE MLIŠIČEVE				
SEVERNO AMERIŠKI LOVEC							STARA PRESTOLNICA BABILONIJE				

NAGRADE V LESKOVEC, SUHOR IN KRŠKO

Žreb je izmed reševalcev 11. nagradne križanke izbral **Stanko Zorko iz Leskovca, Matejo Radkovič s Suhorja** in **Jožeta Zajca iz Krškega.** Zorkovi je pripadla denarna nagrada, Radkovičeva in Zajc pa bosta za nagrado prejela knjigo. Nagrajencem čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 12. aprila na naslov: **Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 8001 Novo mesto,** s pripisom **"križanka 13".** Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 11. KRIŽANKE

Pravilna rešitev 11. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: SANSKRT, OTALINA, SAMOTAR, HELENA, UDOR, RAB, SMOD, SAPICA, TABOR, VESEL, OSEBA, ASTRA, PARAFIN, ADO, KAJ, JAN, ONE.

ZELENI DIPLOMATI - Vzgojno-izobraževalni proces v lovski organizaciji je sestavljen iz praktičnega in teoretičnega dela. Lovski pripravniki praktični del lovskega izpita opravljajo v svoji lovski družini pod budnim očesom mentorjev, teoretični del izpita pa poteka pred komisijo Zveze lovskih družin. Prejšnji teden je pred izpitno komisijo ZLD Novo mesto, ki jo sestavljajo izkušeni lovci Franc Bevc kot predsednik ter člana Štefan Simončič in Vinko Opalk, uspešno opravilo lovski izpit 32 lovskih pripravnikov, od tega 9 iz Bele krajine. Najboljše znanje v svoji generaciji so pokazali Vinko Bele (LD Škocjan), Klemen Žefran (LD Veliki Gaber) in Zvonimir Jakša (LD Smuk Semič). Izobraževanje lovcev ima poudarek na etičnem kodeksu slovenskega lovca, ki ni brezsrčen plenilec, temveč varuh narave. Na sliki: pripravniki iz LD Novo mesto, ki so uspešno opravili lovski izpit, so v lovski koči pod Srobotnikom pripravili tovariško srečanje. (B. A.)

4. KONVENCIJA PROTONA - Zadnji petek v marcu so se v hotelu Špik v Gozd Martuljku zbrali predstavniki servisov, ki prodajajo Petrolova motorna olja Proton. Ob tej priložnosti so tudi letos najbolj uspešnim prodajalcem olj te slovenske naftne družbe podelili priznanja. V enoti Dolenjska je v dieselskem programu zmaga pripadla Agro avto servisu (AAS) Felicijan iz Krškega, v bencinskem programu pa podjetju Timi iz Smolenje vasi Tonija Prusa (na sliki levo). Drugo mesto je zasedel Zvonko Tuhtar iz Sevnice, tretje pa Jurij Murn iz Novega mesta. (Foto: T. G.)

BOJ S ČRNIMI ODLAGALIŠČI - V krajevni skupnosti Dolž se že nekaj časa trudijo, da bi za vedno počistili številna črna odlagališča, tako so lani za sanacijo teh odlagališč namenili skoraj 500 tisočakov, okrog 360.000 tolarjev pa jih je stala samo sanacija velikega črnega odlagališča pri Malem Orehku (na fotografiji). In čeprav so odpadke odpeljali in jamo zasuli z zemljo, so brezvestni ljudje brez sramu spet navozili kramo in navlako in jo stresli kar na navoženo zemljo. V KS pravijo, da črna odlagališča najpogosteje polnijo ljudje od drugod, med njmi pa so tudi razne gradbene firme. Do kdaj tako? Bomo drugače razmišljali šele takrat, ko po pipi ne bo pritekla več pitna voda?! (Foto: J. Dorniž)

ZAPUŠČENA KAPELICA - Skoraj v samem Trebnjem ob poti na Odrgo vsak mimoidoči opazi zapuščeno kapelico ob lipi in grmovju, ki jo že skoraj prekriva. Nekdaj je bila to priznana Špringerjeva kapelica. Z majhnimi stroški bi se jo dalo urediti in vzdrževati, saj zdaj Trebanjcem nikakor ne more biti v ponos. (Foto: L. Murn)

občina krško

OBČINSKI SVET

Komisija za odlikovanja in občinska priznanja

Cesta krških žrtev 14, 8270 Krško, Slovenija

☎ 0608/22-698, 22-771; fax: 0608/22-698, 22-221

Komisija za odlikovanja in občinska priznanja

na podlagi 18. člena statuta občine Krško (Ur. list RS, št. 2/96) ter 15. in 16. člena pravilnika o izvajanju odloka o občinskih priznanjih objavlja

RAZPIS
ZA PODELITEV PRIZNANJ OBČINE KRŠKO ZA LETO 1999

1. Občinski svet občine Krško podeljuje posameznikom, organizacijam in skupnostim ter njihovim organom, skupinam in drugim organizacijam ter enotam slovenske vojske naslednja občinska PRIZNANJA:
   a) **VELIKI ZNAK OBČINE KRŠKO** - za življenjsko delo in za izredne dosežke na področju družbenega in ekonomskega razvoja občine.
   b) **ZNAK OBČINE KRŠKO** - za dosežene uspehe pri delu ali za dejanja, ki v občini zaslužijo splošno priznanje ali imajo poseben pomen za družbeni in gospodarski razvoj občine.
   c) **PRIZNANJE OBČINE KRŠKO** se podeljuje v primerih, ko niso izpolnjeni pogoji za podelitev ZNAKA OBČINE, pa je družbeno priznanje utemeljeno.
2. Predloge lahko podajo:
   Občinski svet in njegova delovna telesa, podjetja, krajevne skupnosti, enote slovenske vojske ter druge organizacije in skupnosti. Pobudo lahko dajo tem organom, organizacijam in skupnostim tudi občani.
3. V predlogu mora biti navedena vrsta priznanja, za katero se predlaga, z obrazložitvijo in navedbo podatkov o predlaganem kandidatu, iz katerih je moč neposredno ugotoviti utemeljenost predloga.
4. Predloge je potrebno poslati na naslov: **Občina Krško, Cesta krških žrtev 14, Občinski svet - Komisija za odlikovanja in občinska priznanja,** do **23. aprila 1999.**

INVALIDI UMIRAJO

Spričo časovne odmaknjenosti druge svetovne vojne, iz katere je izšlo največ pri nas živečih vojnih invalidov, je njihov starostni sestav sorazmerno visok. Zato in tudi zaradi zdravstvene prizadetosti, ki je posledica poškodb, je umrljivost med invalidi precejšnja. Tako je lani na Dolenjskem umrlo 43 invalidov ali 4,6 odst. vseh. Skupno število vseh vojnih invalidov se je zato od predlanskih 941 znižalo do konec prejšnjega leta na 899. Največja umrljivost je bila na območju Upravne enote Trebnje, kjer je umrlo lani 10 odst. vseh vojnih invalidov, sledita Upravni enoti Krško z 8,2 odst. in Metlika s 7,8 odst., v drugih upravnih enotah pa se je umrljivost gibala v mejah med 0,6 in 5,4 odst.

-cš

PSYCHO-PATH V MKK

ČRNOMELJ - V Mladinskem kulturnem klubu bo v soboto, 3. aprila, ob devetih zvečer koncert lendavske skupine Psycho-path, ki bo v okviru obsežne slovenske turneje predstavila svoj novi album Autoerotic, ki so ga pred kratkim izdali v samozaložbi.

ZMAGA VRHOVNIKA, AKROBATI NA SP

NOVO MESTO - Član novomeškega smučarskega kluba Krka Rog Matjaž Vrhovnik je zmagal na veleslalomu za FIS točke na Arehu. V švicarskem smučarskem središču Mairingen so se za naslove svetovnih prvakov pomerili akrobatski smučarji. V prostem slogu in disciplini paralelno sta tekmovala tudi člana Krke Roga Jani Pogačar in Silvo Oven. Pogačar je bil v disciplini paralelno 17. in v prostem slogu 26, Oven pa je osvojil 33. in 39. mesto.

TADEJ IN KATARINA ČETRTA

KRŠKO - Štirje pari Posavskega plesnega kluba Lukec Krško so se udeležili v nedeljo v Mariboru državnega prvenstva v latinskoameriških plesih. Med mlajšimi pionirji sta si Tadej Drakulič in Katarina Račič priplesala 4., Gregor Sotošek in Maja Omerzel pa 5. mesto. Luka Vodlan in Maja Bromše sta v pionirski skupini dosegla 5. mesto, Luka Lazanski in Sabina Bizjak sta med mlajšimi mladinci osvojila 17. mesto.

ZAPLETI Z VODOVODOM V KRIŽIH - V tukajšnjem gasilskem domu je bil sestanek krajanov iz vasi Vrh, Gornji Križ, Dolnji Križ in Vrhovo zaradi zapletov pri pridobivanju soglasij. Župan Franc Škufca je v uvodu povedal, da računa na razumno rešitev, ki bo prinesla na kriško planoto čimprej vodo. V burni in vroči razpravi, ki je sledila, se krajani niso mogli dogovoriti o trasi novega vodovoda, ki vodi čez več parcel. Na koncu je prevladal predlog, da bi traso spremenili, vodovodne cevi naj bi namreč položili po nekdanji poti med Gornjim in Dolnjim Križem, hkrati pa bi to pot tudi razširili. Končno so sprejeli sklep, da se opravi odmera poti in da se vodovodne cevi polože po javni poti. (Foto: S. M.)

NAVDUŠILI POLNO DVORANO - Moški pevski zbor Prima pod vodstvom Aleša Makovca deluje že dobre štiri leta. V tem času je pripravil vrsto samostojnih koncertov. Zbor sestavljajo člani iz cele Suhe krajine, delujejo pa v okviru Kulturnega društva Hinje. V nedeljo, 7. marca, so se predstavili tudi na glasbenem večeru, ki ga je pripravilo Kulturno društvo Dvor. Številne zbrane je v uvodnem delu pozdravila svetnica Nežka Primc, program pa je lepo povezovala Branka Škufca iz KD Hinje. Nastopili so tudi gosti iz Metlike, trobilni kvintet Musicus pod vodstvom prof. Ivana Jerine, ki deluje in igra že dobro leto. (Foto: S. Mirtič)

ZMERAJ NASMEJANE SESTRE CVITKOVIČ - Dobre volje in nasmejane Belokranjke Lojzka, Angelca, Francka, Anica in Marija so sestre roj. Cvitkovič v Tribučah v Beli krajini. V družini Cvitkovič je bilo rojenih pet deklet in vse so še žive pa tudi zdrave. Razkropljene so po celi Sloveniji, in kadar se zberejo, jih druži pesem, ki jih v prijateljstvu, slogi in razumevanju druži že celo življenje. Sestre s pesmijo obujajo spomine na mladost pa tudi na njihovo Belo krajino, ki jo nosijo v svojih srcih. (Foto: S. M.)

DEŽURNE TRGOVINE

V **soboto, 3. aprila,** bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- **Novo mesto:** od 7. do 19. ure: Dom Bršljin
- od 7. do 20. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska
- od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku
- od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma
- od 7.30 do 13. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
- od 7. ure do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel
- od 8. do 21. ure: trgovina Žepek, Ragovska
- od 7. ure do 14.30: market Maja, Bučna vas
- od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 7. do 20. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 14. ure: market Pri kostanju, Prečna
- od 8. do 17. ure: trgovina Brcar, Smolenja vas
- od 7.30 do 13. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas
- od 8. do 13. ure: trgovina Dule, Smolenja vas
- od 8. do 16. ure: trgovina Pero, Črmošnjice pri Stopičah
- od 8. do 20. ure: market Perko, Šentpeter
- od 7. do 20. ure: trgovina Marks, Vavta vas
- od 6.30 do 17. ure: market Malka, Mestne njive
- od 6.30 do 17. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija
- **Brežice:** do 13. ure: Market
- **Uršna sela:** od 8. do 16. ure: Urška
- **Šentjernej:** od 7. do 17. ure: Market Šentjernej
- od 7. do 18. ure: trgovina Klas, Šmarje pri Šentjerneju
- od 7. do 18. ure: trgovina Na Gorici, Gor. Vrhpolje

V **nedeljo, 4. aprila,** bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- **Novo mesto:** od 8. do 11. ure: Samopostrežba Glavni trg, Market Kandijska, Samopostrežba Mačkovec, Market Ljubljanska, Market Ragovska, Market Drska, Market Kristanova, Market Drska, Samopostrežba Šmihel, Market Seidlova
- od 7. do 13. ure: Vita,trgovina Darja, Ljubljanska
- od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku
- od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma
- od 8.30 do 12. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
- od 7. ure do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel
- od 8. do 19. ure: trgovina Žepek, Ragovska
- od 8. do 11. ure: market Maja, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 11. ure: market Pri kostanju, Prečna
- od 8. do 12. ure: trgovina Brcar, Smolenja vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas
- od 8. do 11. ure: trgovina Dule, Smolenja vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Pero, Črmošnjice pri Stopičah
- od 8. do 12. ure: market Perko, Šentpeter
- od 8. do 17. ure: trgovina Marks, Vavta vas
- od 7. do 12. ure: market Malka, Mestne njive
- od 7. do 12. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija
- **Uršna sela:** od 8. do 12. ure: Urška
- **Straža:** od 8. do 11. ure: Market Straža
- **Šentjernej:** od 8. do 11. ure: Market Šentjernej
- od 8. do 12. ure: trgovina Klas, Šmarje pri Šentjerneju
- od 7. do 12. ure: trgovina Na Gorici, Gor. Vrhpolje
- **Žužemberk:** od 8. ure do 11.30: Market
- **Škocjan:** od 7.30 do 10. ure: Pri mostu
- **Trebnje:** od 8. do 11. ure: Samopostrežba Blagovnica
- **Mirna:** od 7.30 do 11. ure: Grič
- **Mokronog:** od 8. do 11. ure: Samopostrežba
- **Črnomelj:** od 8. do 11. ure: Pod lipo, Market Čardak
- **Semič:** od 7.30 do 10.30: Market
- **Brežice:** od 8. do 11. ure: Market

naročilnica

MODRIJAN

DA, nepreklicno naročam knjigo
Zakladi tisočletij, Zgodovina Slovenije od neandertalcev do Slovanov,
po prednaročniški ceni **14.900 SIT**, ki velja do 21.3.1999.
Knjigo pošljite na moj naslov takoj po izidu.
Kupnino bom poravnal(a):
☐ v enkratnem znesku po prejemu računa in položnice (s 5-odstotnim gotovinskim popustom)
☐ s položnicami v ..... zaporednih mesečnih obrokih (največ 5)
☐ s plačilno kartico (ustrezno prekrižajte):

• AMERICAN EXPRESS • DINERS CLUB • EUROCARD • KARANTA

Št. kartice:..... Velja do:.....

• v enkratnem znesku • v ..... zaporednih mesečnih obrokih (največ 5)

Ime in priimek.....

Ulica in hišna št.....

Kraj in poštna št.....

Datum..... Podpis.....

Za abonente SNG DRAMA Ljubljana velja posebna cena **12.500 SIT**, če knjigo naročijo s to naročilnico na svoje ime in vpišejo številko svoje abonentske izkaznice:

ADRIA

ADRIA MOBIL, d.o.o.
NOVO MESTO, Belokranjska 4

Podjetje s priznano blagovno znamko proizvajalca počitniških prikolic in avtodomov

OBJAVLJA PROSTO DELOVNO MESTO

VODJE PROIZVODNJE V PROIZVODNEM SEKTORJU

Pogoji:

- višješolska ali visokošolska strokovna izobrazba tehnične smeri
- poznavanje osnovnih računalniških aplikacij
- aktivno znanje tujega jezika
- izkušnje pri vodenju in organizacijske sposobnosti
- komunikativnost, zanesljivost

PLANERJA - ANALITIKA V GOSPODARSKEM SEKTORJU

Pogoji:

- visokošolska strokovna izobrazba - diplomirani ekonomist
- poznavanje dela z osebnim računalnikom
- aktivno znanje tujega jezika
- dve leti delovnih izkušenj na področju plana in analiz
- natančnost in zanesljivost

VABI K SODELOVANJU

zanesljiva sodelavca - 2 izvajalca

V RAZVOJNO TEHNIČNEM SEKTORJU

Pričakujemo prijave kandidatov, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- *višješolska ali visokošolska izobrazba lesarske ali strojne smeri*
- *izkušnje na področju razvoja, konstruiranja in tehnologije*
- *poznavanje računalniških aplikacij v okolju Windows in dela na grafičnem paketu Pro/ENGINEER*
- *aktivno znanje angleškega ali nemškega jezika*
- *predanost delu, ustvarjalnost, natančnost in zanesljivost.*

Kandidatom za zaposlitev nudimo:

- *zaposlitev za nedoločen čas, s štirimesečnim oziroma šestmesečnim poskusnim delom*
- *samostojno delo, možnost osebnega in strokovnega razvoja*
- *možnost ustvarjalnega in inovativnega delovanja*
- *urejeno delovno okolje*

Kandidate vabimo, da pisne prijave z dokazili o izobrazbi in izkušnjah pošljejo v 8 dneh kadrovski službi podjetja na naslov: ADRIA MOBIL, d.o.o., Belokranjska 4, 8000 Novo mesto, z oznako: Objava. Podrobnejše informacije lahko dobite na tel. št. 068/323-202.

OBVESTILO

Občane, podjetja, druge organizacije in skupnosti, organe in društva obveščamo, da bo po sklepu župana Mestne občine Novo mesto potekala

JAVNA RAZGRNITEV OSNUTKA

SPREMEMB IN DOPOLNITEV ODLOKA O PROSTORSKO-UREDITVENIH POGOJIH ZA NOVO MESTO (IZVEN MESTNEGA JEDRA) IN PREDMESTNA SREDIŠČA

v času od 6. aprila do 6. maja 1999

- **v prostorih Mestne občine Novo mesto, Novi trg 6 (III. nadstropje),** in
- **v prostorih krajevne skupnosti Žabja vas**

Pisne pripombe k osnutkom lahko vpišete v knjigo pripomb na krajih razgrnitve ali pošljete na Mestno občino Novo mesto, Sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora, Zavod za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje, Seidlova cesta 1, Novo mesto.

Rok za pripombe k razgrnjenemu gradivu poteče zadnji dan razgrnitve.

Javna obravnava osnutka dokumenta bo v četrtek 15. aprila 1999, ob 19. uri v prostorih krajevne skupnosti Žabja vas, kjer bo izdelovalec obeh osnutkov dokument podrobneje obrazložil in prisotnim dajal pojasnila.

Vljudno vabljeni!

Mestna občina Novo mesto
Sekretariat za varstvo okolja
in urejanje prostora
Zavod za družbeno planiranje
in urbanistično načrtovanje
Seidlova cesta 1

RESA
ZADRUGA, z.o.o., KRŠKO
CESTA KRŠKIH ŽRTEV 67
8270 KRŠKO

Razpisujemo prosta dela in naloge

VODJA FINANČNO RAČUNOVODSKE SLUŽBE

Kandidati, ki se želijo prijaviti na razpis, morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- **izobrazba VII. ali VI. stopnje ekonomske smeri**
- **5 let delovnih izkušenj na podobnih delih**
- **obvladovanje dela na računalniku**
- **poskusno delo 2 meseca**

Delovno razmerje sklenemo takoj za določen čas 6 mesecev, z možnostjo podaljšanja.

Rok za prijavo je 8 dni od objave razpisa (do 8.4.1999). Prijavi je potrebno priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev.

O izbiri bomo vse kandidate obvestili v roku 10 dni od dneva poteka razpisa.

OBVESTILO

Občane, podjetja, druge organizacije in skupnosti, organe in društva obveščamo, da bo po sklepih župana Mestne občine Novo mesto in župana Občine Šentjernej

JAVNA RAZGRNITEV

OSNUTKA SPREMEMB IN DOPOLNITEV PROSTORSKIH SESTAVIN DOLGOROČNEGA PLANA OBČINE NOVO MESTO ZA OBDOBJE OD LETA 1986 DO LETA 2000 IN SREDNJEROČNEGA DRUŽBENEGA PLANA OBČINE NOVO MESTO ZA OBDOBJE OD LETA 1986 DO LETA 1990 ZA OBMOČJE MESTNE OBČINE NOVO MESTO, DOPOLNJENE 1998, **S PROGRAMSKO ZASNOVO ZA LOKACIJSKI NAČRT CENTRA ZA RAVNANJE Z ODPADKI DOLENJSKE TER OSNUTKA LOKACIJSKEGA NAČRTA CENTRA ZA RAVNANJE Z ODPADKI DOLENJSKE**

v času od 5.4. do 5.5.1999

- **v prostorih Mestne občine Novo mesto, Novi trg 6, III. nadstropje**
- **v prostorih Občine Šentjernej**
- **v prostorih krajevne skupnosti Brusnice**

Pisne pripombe k osnutkom lahko vpišete v knjigo pripomb na krajih razgrnitve ali pošljete na naslov: Mestna občina Novo mesto, Sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora, Zavod za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje, Novi trg 6, Novo mesto, ali Občina Šentjernej, Trubarjeva 5, Šentjernej.

Rok za pripombe k razgrnjenemu gradivu poteče zadnji dan razgrnitve.

Javna obravnava v prostorih Občine Šentjernej bo v sredo, 21.4.1999, ob 18. uri, v prostorih krajevne skupnosti Brusnice pa v ponedeljek, 3.5.1999, ob 19. uri.

Na javnih obravnavah bo izdelovalec dokumentov podrobneje obrazložil osnutka dokumentov in prisotnim dajal pojasnila.

Vljudno vabljeni!

Mestna občina Novo mesto
Sekretariat za varstvo okolja
in urejanje prostora
Zavod za družbeno planiranje
in urbanistično načrtovanje
Novi trg 6

NOVOTEHNA
MERKUR SKUPINA

NOVOTEHNA, TRGOVINA IN STORITVE, d.d., NOVO MESTO

VABI K SODELOVANJU

I. **DVA TRGOVINSKA POSLOVODJA ZA DELO V TRGOVSKEM CENTRU MERKUR V BRŠLJINU.**

II. **DVA KOMERCIALISTA TEHNIČNE STROKE**
V. ali VI. stopnja gradbene ali strojne smeri

OD KANDIDATOV PRIČAKUJEMO:

- najmanj 5 let delovnih izkušenj v trgovini s tehničnim blagom (poslovodja) oziroma v komerciali gradbenega ali trgovskega podjetja (komercialist);
- organizacijske sposobnosti;
- komunikativnost in smisel za delo z ljudmi;
- poznavanje računalniških orodij (Word, Windows, Excel).
- Zaželjeno znanje enega tujega jezika.

PONUJAMO:

- zaposlitev za nedoločen čas s štirimesečnim poizkusnim delom;
- možnost strokovnega izpopolnjevanja;
- možnost napredovanja na zahtevnejše in bolj plačano delo;
- delo v urejenem okolju s prijaznimi sodelavci;
- stimulativno nagrajevanje.

Če menite, da ste pravi(a) kandidat(-ka), pošljite pisne ponudbe z življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh na naslov: NOVOTEHNA, trgovina in storitve, d.d., Kočevarjeva 7, NOVO MESTO.

Dodatne informacije so na voljo na telefon 068/371-84-10.

DDV
DAVEK NA DODANO VREDNOST

REPUBLIKA SLOVENIJA
Ministrstvo za finance

Slovenija uvaja davek na dodano vrednost

OBVESTILO IZ INFORMACIJSKE PISARNE

MAJ 1999 – VLOGE ZA IZDAJO DOVOLJENJ ZA PAVŠALNO NADOMESTILO DAVKA NA DODANO VREDNOST

Kmetje, ki želijo uveljavljati pravico do pavšalnega nadomestila vstopnega DDV, lahko vloge oddajo od meseca maja dalje, ko bo Davčna uprava Republike Slovenije pripravila ustrezni obrazec za izdajo dovoljenja in navodila za izpolnitev vloge s kratkimi pojasnili. Vloge bodo na razpolago na davčnih uradih in njihovih izpostavah najkasneje do meseca maja 1999.

INFORMACIJSKA PISARNA BO PODALJŠALA ČAS DELOVANJA

Strokovnjaki za davek na dodano vrednost bodo od 31. marca bodočim zavezancem za DDV odgovarjali na vprašanja vsak **torek** in **četrtek** od **10.** do **13. ure (061 17 34 410** in **17 34 412).**

Vprašanja lahko zastavite tudi prek elektronske pošte **ddv.info@gov. si**. Odgovore na najbolj pogosto zastavljena vprašanja pa najdete na spletni strani: **www.sigov.si/mf/slov/ddv/ddv.html.**

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
UPRAVA ZA IZVRŠEVANJE KAZENSKIH SANKCIJ
Zavod za prestajanje kazni zapora
Dob pri Mirni
8233 MIRNA

objavlja prosta delovna mesta:

1. **POMOČNIK DIREKTORJA - VODJA SLUŽBE ZA PRAVNE ZADEVE IN IZVRŠEVANJE KAZNI**
2. **SVETOVALEC I - VODJA ODDELKA ZA IZOBRAŽEVALNE, ZAPOSLITVENE IN PROSTOČASNE DEJAVNOSTI**
3. **STROKOVNI SODELAVEC I - ZA VARSTVO PRI DELU, VARNOSTNI INŽENIR**
4. **POOBLAŠČENA URADNA OSEBA - 3 izvajalci**
5. **ADMINISTRATIVNI SODELAVEC**
6. **FINANČNI REFERENT**

Pogoji:

Pod točko 1:
- univerzitetna izobrazba pravne smeri ali visoka upravna šola in 8 ali 10 let delovnih izkušenj.

Pod točko 2:
- univerzitetna ali visoka strokovna izobrazba pedagoške ali ustrezne družboslovne smeri in 4 ali 5 let delovnih izkušenj.

Pod točko 3:
- višja strokovna izobrazba varnostno-tehnične smeri in 3 leta delovnih izkušenj.

Pod točko 4:
- srednja (štiriletna) upravno-administrativna ali druga ustrezna izobrazba in 2 leti delovnih izkušenj.

Pod točko 6:
- srednja (štiriletna) ekonomska, upravno-administrativna ali druga ustrezna izobrazba in 2 leti delovnih izkušenj.

Za objavljena delovna mesta pod točko 2, 3 in 4 se šteje zavarovalna doba s povečanjem 12/16 mesecev.

Za sklenitev delovnega razmerja mora kandidat/kandidatka izpolnjevati še naslednje pogoje: da je zdravstveno sposoben; da ni bil obsojen za kaznivo dejanje, ki je po zakonu ovira za sklenitev delovnega razmerja v državnem organu; da je državljan Republike Slovenije in aktivno obvlada slovenski jezik. Kandidati, ki bodo izpolnjevali pogoje, bodo vabljeni na razgovor in opravljali psihološki preizkus s testiranjem.

Obstaja tudi možnost reševanja stanovanjskega vprašanja.

Delovno razmerje bodo izbrani kandidati sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in 3-mesečnim poskusnim delom.

Pisne prijave z življenjepisom in dokazili o izobrazbi pošljite v 8 dneh po objavi na naslov, ki je naveden v objavi.

Javno podjetje
KOMUNALA Črnomelj, d.o.o.
Belokranjska cesta 24
8340 Črnomelj

OBVESTILO

Občane občine Črnomelj in Semič obveščamo, da bomo v času od 12.4. do 20.4. organizirali odvoz kosovnih odpadkov iz gospodinjstev po vseh naseljih, kjer je uveden reden odvoz komunalnih odpadkov:

1. Odvoz kosovnih odpadkov bo potekal po urniku odvoza kosovnih odpadkov, ki ga bomo predložili vsem krajevnim skupnostim, krajane pa bomo še posebej obvestili na krajevno običajen način (oglasne deske).

2. Kosovne odpadke je treba primerno zložiti, povezati oz. zapakirati in jih odložiti na dosedanjem odvzemnem mestu do 6. ure zjutraj določenega dne.

3. Med kosovne odpadke sodijo: bela tehnika, TV, računalniki, avdio tehnika, radiatorji, peči, bojlerji, pohištvo, vzmetnice, preproge, posode, športni rekviziti, igrače, kolesa, motorna kolesa, otroški vozički, prazni sodi ipd..

4. Med kosovne odpadke ne sodijo: gume, kmetijski stroji, gradbeni material (salonitke, razne kritine, les...), gradbeni elementi (ograje, stopnice...), sodi z raznimi tekočinami (barve, laki, zdravila), nevarni odpadki.

e ŠPORT

IZŠLA JE 86. (APRILSKA) ŠTEVILKA REVIJE E-ŠPORT, MODA, AVTO

Na športnih straneh so v središču pozornosti Brigita Bukovec, Katarina Srebotnik, Slavko Kotnik, Nastja Čeh.

Pogovarjali smo se z Urbanom Acmanom, Draganom Škrbičem, Gorazdom Penkom.

Pišemo tudi o Amelie Mauresmo, Allenu Iversonu, ekstremnih športih, snowboardingu...

Pogledali smo v zakulisje smučarskih poletov v Planici.

Modne strani so začinjene s soljo in poprom mode - modnimi dodatki. Predstavljamo modo v rumenem, pišemo o maturantskih oblačilih, večerni transparenci, tendencah ličenja in še drugih modnih zadevah.

Na avtomobilskih straneh v besedi in sliki predstavljamo obširno reportažo avtomomobilskega salona v Ženevi.

Preizkusili smo Mazdo 323F DITD ter dvokolesnika BMW R1200C in Hondo X8R-S.

Predstavljamo Mercedes benz C 240, BMW serije 3 coupe, Rover 75, Renault megane, Fiat multipla in Citroen berlingo.

Aprilska številka revije E-ŠPORT, MODA, AVTO vas že čaka pri vašem prodajalcu časopisov!

Prav tako vas že čakajo tudi nove KRIŽANKE E-ŠPORT - POMLAD!

PARADIŽNIK VARUJE PRED RAKOM

Paradižnik zagotovo pomaga pri obrambi pred rakom, je, kot poroča Reuters, skupna ugotovitev 72 raziskav, v katerih so ameriški strokovnjaki preučevali, če je res kaj na praktičnih izkušnjah v zvezi z domnevno vlogo paradižnika. Plodovi paradižnika imajo veliko vitaminov A in C, solne kisline in cinka, njegova posebna zdravilna vrednost pa je v likopenu, to je snovi, ki mu daje rdečo barvo in ima dokazan antioksidativni učinek. Že tako veliko hranilno vrednost paradižnika to še povečuje, zlasti še, ker likopena v celoti ne uniči ne kuhanje ne zamrzovanje, kar pomeni, da se nahaja tudi paradižnikovi mezgi in kečapu, prijubljenih dodatkih drugim jedem.

ZAHVALA

V 75. letu nas je zapustil

VLADISLAV MALI

Paderšičeva 18, Novo mesto

Od njega smo se poslovili v ponedeljek, 29.3.1999 na pokopališču v Prečni. Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti. Hvaležni smo prijateljem in znancem za pozornost, izraze sožalja, cvetje in sveče. Hvala kolektivom in sodelavcem iz Ribiške družine Novo mesto, Laboda, poveljstvom in enotam Slovenske vojske za vence ter generalom, častnikom, podčastnikom in vojakom za pozornost. Posebej se zahvaljujemo govornikoma in praporščakoma ZZB in DU.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 64. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, brat, stric

IVAN ZAVRL

iz Slovenske vasi 7
pri Šentrupertu

V dnevih žalosti nismo bili sami, zato se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, vaščanom, znancem in vsem, ki ste pokojniku darovali sveče, cvetje, svete maše in nam izrazili sožalje. Iskrena hvala g. Kurentu za poslovilne besede, trobentaču za zaigrano Tišino, g. župniku za opravljen obred, pevcem za zapete žalostinke, pogrebni službi Novak in vsem, ki ste ga pospremili k večnemu počitku.

Žalujoči: žena Mimi, sestri Geli in Štefka z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Predraga, čas je čas,
srce miru zahteva.
Beži nam dan za dnem
in z vsakim hipom dneva
odmre življenja del...
(Puškin)

Bila je naša in mi njeni, plemenito srce je prenehalo biti in morala nas je zapustiti

ANA MARIJA GERDEJ

upokojena medicinska sestra
iz Kandijske 43 v Novem mestu

Ta čudoviti, enkratni svet bomo skušali zajemati ob svojem, še z njenim, modrim pogledom na življenje. Hvala vsem, ki ste jo obiskovali, ji nudili človeško in zdravstveno pomoč, vsem ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti na ljubljanskih Žalah in ji podarili sveče in cvetje.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Še vnučke si počakal,
pomlad je prišla,
a ti si odšel...
le v naših mislih, spominih boš večno ostal...

V 75. letu nas je zapustil naš

IVAN BON

iz Zabrdja 8, Mirna

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani. Zahvaljujemo se osebju Splošne bolnice Novo mesto, še posebno dr. Piletiču. Več kot zdravniško oskrbo so mu ves čas njegove bolezni nudili tudi dr. Munkova, dr. Žnidaršič in dr. Videčnik. Hvala tudi osebju ZD Trebnje in patronažni službi. Na tem mestu se zahvaljujemo tudi vsem, ki ste mu bogatili trenutke življenja. Izjemno je dolgoletno prijateljstvo s sosedom Franceljnom, ki nam je bil tudi v teh dneh v veliko oporo. Veliko so mu pomenili prijatelji v Zvezi borcev, v upokojenskem združenju in gasilci ter še posebej vinogradniki. Hvala vsem. Nikoli ne bo dovolj zahval vsem vam, ki ste ga imeli radi in tudi vam, ki ste bili v mislih z njim in z nami. Zahvaljujemo se g. župniku, pevcem cerkvenega zbora, govornikom, Mitju za ganljivo zaigrano "Tišino". Ponovno se zahvaljujemo vsem, ki ste mu naklonjenost še nazadnje izkazali s spremstvom na pogrebu in z darovanim cvetjem.

Žena Danijela in hčerke Danica, Breda, Marta z družinami

- *Brez ljubezni bi bilo človeštvo revnejše od cerkvene miši.* (Štolfa)
- *Človek naredi ime, in ne obratno.* (Štolfa)

ZAHVALA

Kratka je dolgost življenja,
a spomina moč brezmejna.

V 61. letu starosti je odšel od nas dragi mož, oče, stari oče, tast, brat in stric

ANTON ROZMAN

iz Gornjega Globodola 1, Mirna Peč

Ob nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste v težkih trenutkih sočustvovali z nami, nam pisno ali ustno izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje, sveče ter ostalo in ga tako množično spremili na poslednji poti. Zahvala kolektivu Dolenjka, d.d., Teksas - life, ge. Štrasner in Jarnovič, družini Rozman in družinama Avbar. Zahvaljujemo se tudi Nevrološkemu oddelku bolnice Novo mesto za lajšanje poslednjih minut ter g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Utihnil je tvoj glas,
obstalo je tvoje srce,
ostali so sledovi pridnih rok
in kruto spoznanje,
da se ne vrneš več.

Nepričakovano je v 71. letu starosti prenehalo biti srce žene, mame, stare mame, sestre, tašče in tete

JOŽEFE UMEK

roj. Škoporc
z Malkovca 16

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem in sodelavcem za ustne in pisne izraze sožalja, za darovane mašne namene, cvetje, sveče in drugo izkazano pomoč ter vsem, ki ste pokojnico množično spremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala zdravnikom in osebju Internega oddelka Splošne bolnice Novo mesto, pogrebni službi Novak, kolektivu Oddelka varovanje Revoz, pevcem iz Mokronoga za zapete žalostinke, govoniku g. Jamšku za poslovilne besede in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Še enkrat vsem iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

- *Vse, kar nam svet ponuja, imamo le, če smo pripravljeni odpovedati se vsemu vsak hip.* (Štolfa)
- *Začetek in konec znata biti enako težavna.* (Štolfa)

ZAHVALA

Življenje celo si garala,
za dom, družino vse si dala.
Sledi ostale so povsod
od dela tvojih pridnih rok.

Po težki bolezni nas je v 89. letu zapustila dobra sestra, sestrična, teta in botra

JOŽEFA ZUPANČIČ

s Štravberka 2

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom in znancem za darovano cvetje, sveče, za sv. maše in izraze sožalja. Zahvaljujemo se osebju novomeškega kolektiva Doma starejših občanov, gospodu za lepo opravljen obred in pogrebni službi Oklešen za organizacijo pogreba.

Žalujoči: vsi, ki smo jo imeli radi

Razburkano tvoje je bilo življenje,
a tiho in boleče bilo je slovo

ZAHVALA

V 67. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedi in brat

SLAVO IVIČIČ

iz Metlike

V dneh, ko je težko dojeti, da ni več med nami našega dragega, se z bolečino v srcu iskreno zahvaljujemo sorodnikom, dobrim sosedom in prijateljem za pomoč. Lepa hvala tudi Gasilskemu društvu Metlika, ki je svojega dolgoletnega člana z vsemi častmi pospremilo k zadnjemu počitku. Hvala tudi govornikom, ki so se s toplimi besedami poslovili od njega, in sicer: g. Bečaj v imenu sosedov, g. Bajuk v imenu gasilcev in g. Škof v imenu DU Metlika, kjer je pokojni veliko sodeloval s prostovoljnim delom. Vsem, ki so našemu dragemu poklonili cvetje, sveče in nam ustno ali pisno izrekli sožalje, res lepa hvala. Iskrena hvala tudi g. župniku, g. Piškuriču, pevcem in trobentaču, da je bilo slovo opravljeno z vsem dostojanstvom. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Marica, hči Ružica z družino, sin Mladen in brat Ivo z družino

V SPOMIN

VIKTORJA FARAGUNA

dragega moža, očeta, ki se ga z ljubeznijo spominjamo vsak dan, posebno ob 10-letnici smrti.

LIČE FARAGUNA

ljube hčerke in sestre, katere plemenito srce je ugasnilo 14. junija pred 20 leti.

Ohranili ju bomo v lepem spominu.

Vsi njeni

JZ LEKARNA KRŠKO

Na podlagi 31. čl. Statuta JZ Lekarne Krško in 35. čl. Zakona o zavodih razpisna komisija objavlja prosto delovno mesto

direktorja zavoda

Pogoji:
1. diplomirani inženir farmacije,
2. strokovni izpit,
3. najmanj 5 let delovnih izkušenj.

Rok prijave: 15 dni. Obvestilo o izbiri: 30 dni po objavi razpisa.
Prijave pošljite na naslov: JZ Lekarna Krško, CKŽ 46, 8270 Krško - za razpisno komisijo.

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen
K Roku 26, Novo mesto
☎ **068/323-193**
mobitel: **0609/625-585**
0609/615-239
delovni čas: **NON STOP**

Vsi, ki so upravičeni do povračila pogrebnih stroškov, imajo pri celotni storitvi le minimalno doplačilo.
Opravljamo tudi prevoze v tujino in v nekdanje jugoslovanske republike.

tedenski koledar

Četrtek, 1. aprila - **Hugo**
Petek, 2. aprila - **Franc**
Sobota, 3. aprila - **Rihard**
Nedelja, 4. aprila - **velika noč**
Ponedeljek, 5. aprila - **velik. ponedeljek**
Torek, 6. aprila - **Irenej**
Sreda, 7. aprila - **Darko**

LUNINE MENE
1. aprila ob 0.49 - **ščip**

kino

BREŽICE: 1.4. (ob 18. uri) ter od 2. do 6.4. (ob 20. uri) komedija Past za starše. 1.4. (ob 20. uri) drama Reševanje vojaka Ryana. Od 3. do 5.4. (ob 18. uri) akcijski film Za udarec več. 7.4. (ob 20. uri) kriminalni film Rane.

ČRNOMELJ: 3.4. (ob 18.30 in 20.30) drama Obsedeno stanje. 4.4. (ob 20.30) in 5.4. (ob 18.30) akcijski film Ronin.

DOBREPOLJE: 4.4. (ob 15. uri in 20.30) komedija Babe - Pujs v mestu.

GROSUPLJE: 2.4. (ob 20. uri) komedija Babe - Pujs v mestu.

IVANČNA GORICA: 1.4. (ob 20. uri) komedija Babe - Pujs v mestu.

KOČEVJE: 1.4. (ob 18. in 20. uri) slovenski film Temni angeli usode. 5.4. (ob 18. uri in 20. uri) komedija Babe - Pujs v mestu.

KRŠKO: 1. in 2.4. (ob 20. uri) slovenski film Temni angeli usode. 4.4. (ob 18. uri) film Jezus.

METLIKA: 2.4. (ob 18.30) akcijski film Ronin. 4.4. (ob 20.30) in 5.4. (ob 18.30) akcijska drama Obsedeno stanje.

NOVO MESTO: Od 1. do 4.4. (ob 16.30) ter od 5. do 7.4. (ob 16.30 in 18.30) risani film Princ iz Egipta. Od 1. do 4.4. (ob 18.30) ter od 5. do 7.4. (ob 20.15) drama Z roko v roki. Od 1. do 4.4. (ob 20.30) drama Tanka rdeča črta.

RIBNICA: 3.4. (ob 22. uri) komedija Babe - Pujs v mestu. 4.4. (ob 17. uri) slovenski film Temni angeli usode.

VELIKE LAŠČE: 3.4. (ob 20. uri) komedija Babe - Pujs v mestu. 4.4. (ob 20. uri) slovenski film Temni angeli usode.

PBS.
Poštna banka Slovenije, d.d.

Na več kot 270 poštah po vsej Sloveniji lahko odprejo

žiro račune

fizične osebe, samostojni podjetniki, obrtniki, društva in civilno pravne osebe.

Informacije na tel. št.: 061/174 1207, 062/228 8247, 063/425 2712.

Pošta Slovenije, d.o.o.

objavlja na podlagi 12. in 30. člena Statuta Pošte Slovenije, d.o.o. (Ur. list RS, št. 46/98)

javno dražbo
za prodajo nepremičnine

1. Predmet prodaje so poslovni prostori na Trgu svobode 13 v Sevnici, parc. št. 504/6, 504/13 in 50471, vl. št. 379, 705 in 1118, k.o. Sevnica, v izmeri 174,66 m².

2. Poslovni prostori se nahajajo ob asfaltni cesti v centru Sevnice in imajo naslednje priključke:
- vodovod, kanalizacijo, elektriko in telefon.

3. Izklicna cena je določena na podlagi cenilnega zapisnika in znaša 30,434.142,64 SIT na dan 31.1.1999.

4. Na javni dražbi lahko sodelujejo pravne osebe, ki imajo sedež na območju Republike Slovenije, in fizične osebe, ki se izkažejo s potrdilom, da so državljani Republike Slovenije.

5. Dražitelji se morajo pred javno dražbo izkazati s potrdilom o plačani varščini v znesku 10 % izklicne cene na žiro račun Pošte Slovenije, d.o.o., št. 51800-601-180, ki se bo neuspelim dražiteljem vrnila brez obresti v roku 8 dni.

6. 50 % kupnine, zmanjšane za znesek vplačane varščine, poravna kupec ob podpisu pogodbe, drugo polovico pa pred primopredajo poslovnih prostorov, v nasprotnem primeru se pogodba razdre.

7. Dodatne informacije lahko dobijo interesenti na tel. št. 068/371-8610, g. Karel Kapš ali g. Alfonz Šterbenc.

8. Javna dražba bo dne 12.4.1999 s pričetkom ob 12. uri v sejni sobi Pošte Slovenije, d.o.o., PE Novo mesto, Novi trg 7, 8600 Novo mesto.

Pošta Slovenije d.o.o.

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: *Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.* Direktor: *Drago Rustja*
UREDNIŠTVO: *Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dorniž, Breda Dušič Gornik, Tanja Gazvoda, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar.*

IZHAJA *ob četrtkih. Cena posamezne številke 210 tolarjev; naročnina za 1. polletje 5.330 tolarjev, za upokojence 4.797 tolarjev; letna naročnina 10.920 tolarjev, za upokojence 9.828 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 21.840 tolarjev; za tujino letno 70 evrov oz. druga valuta v tej vrednosti. Naročila in odpovedi upoštevamo samo s prvo številko v mesecu.*

OGLASI: *1 cm v stolpcu za ekonomske oglase 2.800 tolarjev (v barvi 3.000 tolarjev), na prvi ali zadnji strani 5.600 tolarjev (v barvi 6.000 tolarjev); za razpise, licitacije ipd. 3.300 tolarjev. Mali oglas do deset besed 1.700 tolarjev (po telefonu 2.200 tolarjev), vsaka nadaljnja beseda 170 tolarjev; za pravne osebe je mali oglas 2.800 tolarjev za 1 cm v stolpcu.*

ŽIRO RAČUN *pri Agenciji za plačilni promet: 52100-603-30624.* Devizni račun: *52100-620-107-970-27620-4405/9 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).*

NASLOV: *Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212.*

Telefoni: *uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; ekonomska propaganda in naročniška služba 323-610; mali oglasi in osmrtnice 324-006.*

Telefaks: *(068)322-898.*

Elektronska pošta: ***info@dol-list.si*** Internet ***http://www.dol-list.si***

Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informativne proizvode iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje 5-odst. prometni davek.

Računalniški prelom in filmi: *Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.*

Tisk: *DELO–TČR, d.d., Ljubljana.*

KMETIJSKI STROJI

KOMBAJN Fahr M 922, letnik 1981, prodam. ☎ (068)771-030. 1152

NAKLADALKO Potinger LV 27 in motokultivator za vinograd prodam. ☎ (0608) 56-448. 1178

TRAKTOR IMT 539 ali TV, 30 KM, v dobrem stanju, kupim. ☎ (068)52-368. 1187

PREDSETVENIK, malo rabljen, poceni prodam. ☎ (068)85-974, zvečer. 1182

KARLOPEŠI 4 in obračalni plug prodam. ☎ (068)47-414 ali 40-180. 1217

PLUG Slavonac, 12 col, in obračalnik Sip 2250, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)28-023. 1148

PLUG KEP, 14 col, in smrekove plohe, 5 in 8 cm, prodam. ☎ (068)322-741. 1179

IMT 533, Univerzal 550 DTC in tribrazdni plug prodam. ☎ (068)344-183. 1219

KUPIM

ODKUPUJEMO hlodovino bukve, javorja, češnje, oreha in lipe. Plačilo takoj! ☎ (061)860-166. 1033

MOTORNA VOZILA

PEUGEOT 306 XT 1.8, letnik 1994, prvi lastnik, dobro opremljen, prodam. ☎ (068)371-321. 1137

TWINGO, bel, star 1 leto, platnena streha, CZ, električna ogledala, električna stekla, radio, 26.000 km, prodam. ☎ (068)375-080.

ŠKODO FAVORIT Silver line, letnik 1994, registrirano do 3/2000, ugodno prodam. ☎ (068)73-056. 1162

ZELO LEPO ohranjen clio 1.4 RN, letnik 1991, registriran za eno leto, prodam. ☎ (0608)87-395, po 15. uri. 1165

JUGO KORAL 45, letnik 1990, registriran do 25.9.1999, prodam. ☎ (068)770-079.

GOLF 1.9 D, letnik 1996, registriran do 4/2000, prodam. ☎ (068)25-215. 1171

JUGO KORAL 45, letnik 1989, registriran do 4/99, prodam. ☎ (068)25-253 ali 26-143.

OPEL ASTRO, letnik 1992, 1.7 D, registrirano do 8.8.1999, prodam. ☎ (068)73-214.

GOLF III D, letnik 1994, rdeč, 5V, z dodatno opremo, prodam. ☎ (068)342-742. 1191

PASSAT 1.6 CL, letnik 1990, dobro ohranjen, registriran do 22.6.1999, prodam. ☎ (068) 27-577. 1194

R 4 GTL, letnik 1988, registriran do 3/2000, in jugo 55, letnik 1987, registriran do 9/99, prodam. ☎ (068)75-398. 1196

R 5 GTS, odličen, prodam za 3500 DEM. ☎ (068)50-014. 1200

TWINGO, letnik 1/98, radio, moder, 20.000 km, prodam za 1.100.000 SIT. ☎ (068)321-488 ali 325-467. 1206

R 4 GTL, letnik 1991, prvi lastnik, lepo ohranjen, servisiran, prodam. ☎ (068)51-862. 1208

POLO 1,9 D, letnik 1996, prvi lastnik, servisiran, 39.000 km, registriran do 11/99, prodam. ☎ (041)720-038. 1216

GOLF D, letnik 11/94, in polo 1.4, letnik 5/97, prodam. ☎ (068)49-327. 1220

ŠKODO FELICIO, letnik 1995, registrirano do 1.3.2000, prvi lastnik, garažirano, prodam. Polde Selan, Cesta brigad 14, Novo mesto. 1222

GOLF JGL D, bel, odlično ohranjen, prvi lastnik, ugodno prodam. ☎ (0608)65-421.

GOLF CADY in golf, letnik 1991, ugodno prodam. ☎ (068)30-194. 1225

ŠKODO PICK UP, lepo ohranjeno, za 330.000 SIT, in R 4, letnik 1987, za 90.000 SIT prodam. ☎ (068)65-070 ali (041)678-036.

JUGO 45, letnik 1990, registriran do 10/99, 60.000 km, lepo ohranjen, ugodno prodam. ☎ (068)78-272. 1221

JUGO 45, letnik 1990, spredaj levo karamboliran, rdeč, prodam za 40.000 SIT. ☎ (068)489-108. 1139

R 5 D, letnik 10/93, odlično ohranjen, garažiran, prodam. ☎ (068)73-047. 1167

JUGO, letnik 1988, ugodno prodam. Tel.: **068/20-344**

TWINGO PACK, letnik 1995, prevoženih 60.000 km, nove gume, prva lastnica, prodam. Tel.: **041/623-807**

sprejemamo naročila

3-letna garancija!

SUZUKI JIMNY
1,3i 16V 4WD
cena: **2.495.000** tolarjev
+ darilo ob nakupu

* 2 x air bag
* servo volan
* elektronski paket
* centralno zaklepanje
* imobilizator motorja

AVTOSERVIS MURN
Resslova 4, Novo mesto
☎ 068/24-791, 041/691-434

SUZUKI

ugoden kredit!

Splača se varčevati!

Za vezana tolarska sredstva Vam v Dolenjski banki nudimo ugodne obresti.

Čas vezave	Fiksna obrestna mera	Spremenljiva obrestna mera
od 31 do 90 dni	TOM + 1,0 %	TOM + 1,0 %
od 91 do 180 dni	TOM + 1,8 %	TOM + 2,0 %
od 181 dni do 1 leta	TOM + 2,3 %	TOM + 2,5 %

Vse informacije v enotah Dolenjske banke, d. d.

DOLENJSKA BANKA

Banka, kjer ne boste ostali pred zaprtimi vrati!

ZELO UGODNO PRODAMO NOVO NEREGISTRIRANO **HYNDAI LANTRO CARAVAN 1.8 GLS,** BELE BARVE, LETNIK 1998, TOP CAR OPREMA.
CENA: **2.500.000 SIT**
INFORMACIJE NA TEL.: **0608/62-266, 0608/62-277**
VSAK DAN OD PONEDELJKA DO PETKA, OD 7.30 DO 15.30.

POSEST

11 A vinograda v Zg. Vodalah pri Tržišču, lepa sončna lega, cepljenke, ugodno prodam. ☎ (0608)80-585. 1158

NA GRČ VRHU prodam parcelo, 53 a, in starejšo hišo, primerno za vikend. ☎ (068) 83-056. 1163

NJIVO ob glavni cesti Šmarjeta - Zbure (Zaboršt), 3695 m2, prodam. ☎ (068)73-252. 1166

NOVO zidanico z vinogradom, manjši sadovnjak (voda, elektrika, CK, asfalt), na izjemni lokaciji, 20 km iz Novega mesta, prodam. ☎ (041)697-962. 1170

NOVO, vseljivo hišo v Orehovici (okolica Šentjerneja) prodam. ☎ (041)523-689. 1173

HIŠO z delavnico v Novem mestu prodam. ☎ (068)28-287. 1180

STAREJŠO HIŠO in garažo v Bršljinu, parcela 500 m², prodam. ☎ (068)59-320. 1197

5 A VINOGRADA v Straži prodam. ☎ (068)25-278. 1145

NA ČRETEŽU pri Krškem ugodno prodam bivalno zidanico, 90 m², voda, elektrika, telefon, z vinogradom, 220 trt, in sadovnjakom. ☎ (061)341-928 ali (0608)21-672, zvečer.

V TREBNJEM prodam zazidljivo parcelo, 2300 m². ☎ (068)44-777. 1203

DOBREPOLJE - okolica, prodam ali menjam za stanovanje hišo, 10 x 8 m, v dveh etažah, in 5 ha zemlje. ☎ (041)756-280. 1205

MANJŠI bivalni vikend ali brunarico na nižji legi, v okolici Novega mesta, kupim. ☎ (068)325-877. 1213

SEMIČ, zidan bivalni vikend, 5.5 x 7.5 m, v dveh etažah, in z mansardo, toplotno izoliran, z vsemi priključki, blizu železniške postaje, sončna parcela 1175 m², prodam. ☎ (061)15-99-581. 1214

STAREJŠO pritlično vseljivo hišo v centru Semiča, 80 m², voda, elektrika, prodam. ☎ (068)66-599. 1210

PRODAM

OPAŽ, smrekov, stropni ali talni, in zaključne letve, suh, prve ali druge klase, prodam. Dostava brezplačna. ☎ (063)451-082. 402

SMREKOVO IN BOROVO OBLOGO, ladijski pod od 500 SIT, bruna, zaključne letve, balkonske ograje po naročilu izdelujemo. Mizarstvo Blažič, Družinska vas 22, ☎ (068)73-587. 919

OPAŽ, I. kvalitete 720 SIT/m², II. kvalitete 500 SIT/m², talni pod ter bruna po 1200 SIT/m² in ograjne elemente ter kamenje prodam. Dostava brezplačna! ☎ (063)761-041 ali (041)522-479. 945

KROMPIR za sajenje ter jedilnega (frizija, karlingford, navan) ugodno prodam. ☎ (061)785-097. 1142

NOVE kostanjeve stebre za vinograd prodam. ☎ (0608)44-064 ali (063)731-702. 1154

BELO in rdeče vino prodam. ☎ (0608)87-395. 1164

ŠTIRI alu platišča in letne gume za corso, voženo 6 mesecev, prodam. ☎ (068)322-556.

VEČ VRST žganja prodam. ☎ (068)66-108.

MAŠINO za napenjanje teniških loparjev prodam. ☎ (068)324-377, popoldan. 1188

SINTHESYZER GEM, 5 oktav, stojalo, kovček, nerabljen, prodam. ☎ (068)324-377, zvečer. 1189

SENO prodam. ☎ (068)78-061, Florijan Lužar, Vihre 6, Mirna Peč. 1195

KORUZO v zrnju prodam. ☎ (068)321-957.

ZA SIMBOLIČNO CENO prodam 2 senika (poda) in vinski hram. ☎ (068)42-362.

BELO belokranjsko vino in žganje slivovko prodam. ☎ (068)52-803, zvečer. 1149

SMREKOVO KOLJE za fižol in vinograd prodam. ☎ (068)78-513. 1172

VINO CVIČEK in belo vino, vinorodni okoliš Vinji Vrh, prodam. ☎ (041)744-047. 1192

Terezija Pucelj s.p. iz Trgovine Rok, Grajski trg 34, Žužemberk, **obveščam** cenjene stranke, da bom s **1.7.1999 prenehala z dejavnostjo.** Vsem strankam se zahvaljujem za obisk.

Jasnovidka Amalija
vam pomaga iz stiske in razočaranj vse na osnovi lastnega videnja.
Tel. **090-40-36**

RAZNO

ANGLEŠKA MATURA - KVALITETNO MENTORSTVO za pripravo na angleško maturo 1999 nudim. ☎ (068)341-106, po 17. uri. 1138

PARCELO na grobu na pokopališču v Ločni odstopim. ☎ (068)65-106. 1190

POSLOVNI PROSTOR v centru Trebnjega oddajamo. Možnost vselitve 1.5. ☎ (068)30-507. 1141

VARSTVO za otroka iščemo. ☎ (068)44-931.

NUDIM mešanje betona z rovokopačem ter ostala zemeljska dela. ☎ (041)533-311. 1159

NA AVTOBUSNI POSTAJI v Novem mestu oddam lokal, trgovino. ☎ (041)546-376.

GRADITELJI, POZOR! Po konkurenčnih cenah izdelujem peči in bojlerje za centralno ogrevanje. Možnost kurjenja na drva, premog, olje. Garancija za peči je 5 let. Možnost dostave. ☎ (063)415-011. 1209

ŽIVILSKO TRGOVINO v bližini sredoje šole v Novem mestu oddam z odkupom opreme in blaga. ☎ (041)671-380. 1226

BLED PLOŠČE, kovinske podpore in plohe posodim za opaženje plošč. ☎ (068)342-506.

SLUŽBO DOBI

2 SAMOSTOJNA ključavničarja z delovnimi izkušnjami zaposlimo. Ključavničarstvo August Bučar, Sela 54, Dolenjske Toplice. ☎ (068)65-314. 1143

Poslovodjo in **prodajalca** zaposlimo v trgovini z ogrevanjem in vodovodom v Novem mestu. Pisne prijave pošljite na naslov:
IKA, 4226 ŽIRI

DOLENJSKI LIST

Za novo cvetličarno potrebujemo cvetličarko(-ja). Prednost imajo kandidati z izkušnjami. Stimulativen OD. Tel. 041/779-252

ZA DOLOČEN ČAS zaposlimo natakarja in čistilko. ☎ (068)45-511 ali 45-214. 1144

STROJNIKA za buldožer s prakso, na območju Ivančne Gorice takoj zaposlim. ☎ (0608)67-482. 1146

PRODAJALKO zaposlimo v tekstilni trgovini. Potrebna ustrezna izobrazba. Vloge pošljite do 10.4. na naslov: Domina, p.p.104, Črnomelj. 1147

ČISTILKO za čiščenje gostinskega lokala na Otočcu, lahko tudi starejša gospa, iščemo. ☎ (068)75-143. 1153

ČE SE MISLITE resno spoprijeti z delom in mesečno zaslužiti od 100.000 SIT dalje in ste radi na terenu, nas pokličite! ☎ (064)351-640, od 8. do 16. ure. 1157

OBJAVLJAMO še nekaj prostih delovih mest za vpeljano delo pri terenski prodaji. Uvajanje zagotovljeno. Možnost redne zaposlitve. Vaš klic pričakujemo vsak delavnik med 9. in 15. uro na ☎ (061)159-90-03.

COMMEX, d.o.o., servis za čiščenje, zaposli več čistilk in čistilca. ☎ (041)757-648. 1183

DRUŽINSKO PODJETJE nudi možnost dodatnega zaslužka. Šifra: Dolgoročno. 1185

TRGOVCA in trgovko zaposlimo v trgovini z obutvijo v Novem mestu. ☎ (061)141-11-92. 1198

KV NATAKARICO ali kuharico zaposlim. Možnost redne zaposlitve. ☎ (068)81-478.

NUDIMO delo na domu (sestavljanje igrač). Dobro plačilo! ☎ (064)620-02. 1212

NOVOSAT na tržišču! Artikel za vsako gospodinjstvo. Potrebujemo več resnih ljudi. Odličen zaslužek! ☎ (041)756-443. 1215

PRIPRAVNIKA avtomehanske stroke z vozniškim izpitom C- in E- kategorije zaposlimo. Avtoelektrika in avtovleka Bradač, ☎ (068)65-391. 1227

TAKOJ ZAPOSLIMO kleparja, krovca in tesarja, lahko so priučeni. ☎ (068)83-161.

STANOVANJA

V ŠENTJERNEJU ugodno oddam enosobno opremljeno stanovanje. ☎ (068)324-266.

GARSONJERO, delno opremljeno, oddam. ☎ (061)335-162, delavnik, (068)342-019, vikendi. 1150

ŽIVALI

SPREJEMAMO NAROČILA za enodnevne kilogramske bele piščance ter rjave in grahaste jarkice. Martin Metelko, Hudo Brezje 16, Studenec, ☎ (0608)89-038. 168

PERUTNINARSTVO in valilnica Gunjilac, Senovo, obvešča vse stranke in cenjene kupce, da sprejema naročila za vse vrste belih, grahastih in rjavih enodnevih in večjih kilogramskih piščancev. Vse informacije na ☎ (0608)71-375. 245

PIŠČANCE, bele, rjave in grahaste nesnice prodajamo. Sprejemamo naročila! Kuhelj, Šmarje 9, Šentrnej, ☎ (068)82-424. 457

PRODAM ali menjam za traktor Ferguson 539 2 kobili, stari 6 let, ena z 2 meseca starim žrebičkom, ponovno pripuščana, druga breja 10 mesecev. ☎ (068)49-562. 1140

ŽREBICO in žrebička, oče cadyk, prodam. ☎ (0608)62-946. 1156

PURANE, težke 3 kg in piščance, težke 4 kg, bomo prodajali v Šentjerneju 10.4 1999. Cena puranov 1300 SIT/kg, piščancev 1000 SIT/kg. Zbiramo naročila za 5 tednov stare gosi. Cena za gosi 1200 SIT/kom. Naročila sprejemamo na ☎ (067)88-058, (067)88-002 ali (067)88-114. 1199

KRAVO SIMENTALKO in frizijko, dobri mlekarici, prodam. ☎ (041)538-018. 1202

PIŠČANCE, težke 1 do 1.5 kg, po 330 SIT/kg ter jarkice, stare 17 tednov, prodam. Vrtačič, Pristavica 1, Šentjernej, ☎ (068)81-519.

BIKCA, starega 8 tednov, prodam. ☎ (068) 324-172. 1174

KRAVI, breji 9 mesecev, druga in tretja telitev, prodam. ☎ (068)42-853. 1168

PRAŠIČE, težke 30 do 35 kg prodam. Vera Bartolj, Vrh 32, Šentrupert, ☎ (068)40-302.

LERAN, d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24
tel./fax: 068/322-282
tel. 068/342-470
mobitel: 0609/633-553

Prodamo:

- **stanovanja:** Novo mesto, Šmarješke Toplice, Brežice, Krško, Šentjernej;
- **hiše:** Novo mesto, Ratež, Žužemberk, Šmarješke Toplice, Žužemberk, Šentjernej, Škocjan z okolico, Mokronog, Sevnica z okolico, Brežice z okolico, Krško z okolico, Kostanjevica, Semič, Metlika, Črnomelj;
- **vikendi:** Brežice z okolico, Krško z okolico, Ajdovec, Dvor, Straža, Novo mesto z okolico, Šentjernej z okolico;
- **zidanice:** Novo mesto z okolico, Trebnje z okolico, Kostanjevica z okolico;
- **poslovni objekti:** hiša z gostinskim lokalom v Žužemberku, Črnomelj – picerija, Škocjan – picerija
- **kmetija:** okolica Šentjeneja in Šmarjeških Toplic, v Beli krajini;

najemi poslovnih prostorov in stanovaj.

Oglasite na na sedežu podjetja ali nas pokličite.

MIRA frizerski salon
Sabina Zakšek, s.p.
Marjana Kozine 3
Novo mesto
*
- **ponedeljek in torek** *od 9. do 16. ure,*
- **sreda, četrtek in petek** *od 12. do 19. ure,*
- **sobota** *od 8. do 13. ure.*

☎ 041/533-001

RADIO BREŽICE
na 88,9 in 95,9 MHz

TELEVIZIJA NOVO MESTO
vaš kanal
s Trdinovega vrha na kanalu 41

salon za pse
Budja - Ul. talcev 12 - Novo mesto
☎ 068/324-377

TILIA
INSTALACIJSKI MATERIAL
TRGOVSKO IN PROIZVODNO PODJETJE, d.o.o.
Ljubljanska c. 89, Novo mesto, tel.: 068/324-442

TRGOVINA Z AVTO DELI IN DODATNO OPREMO
TURBO shop
TURK Bojan s.p.
Ljubljanska c. 80, NOVO MESTO, tel.: 324 824 in 323 043
Na zalogi
PO ZELO UGODNIH CENAH
rezervni deli za vse tipe vozil!

RADIO UNIVOX
107.5 MHz UKV
Rožna ulica 39, Kočevje
tel./fax 061/855-666

RADIO MAX
88,9 FM
87,6 FM

Verjemite ali ne...
RADIO OGNJIŠČE
Krvavec 104,5 | Kum 105,9

RADIO SRAKA
94,6 MHz

SCOOTER SUZUKI

AP 50 V
Cena: 345.000 SIT
Pooblaščeni trgovec in serviser
AVTOSERVIS MURN
Resslova 4, Novo mesto
☎ 068/24-791
od 8. do 16. ure

EUROFON
Novi trg, Novo mesto
Tel. 068/324-853
NOKIA PANASONIC
SAMSUNG MOTOROLA
ERICSSON PHILIPS
- Menjava staro za novo
- Uradni zastopnik za MOBITEL
- Vsak petnajsti naročnik prejme brezplačno GSM PHILIPS
- Prodaja na obroke

Cementninarstvo
Gradbena mehanizacija
Prevozništvo
Loka 7, Gabrje, 8321 Brusnice
Tel. 068/85-887, 0609/645-598
Cene betonskih izdelkov:
BETONSKI ZIDAK:

15x19x40	85 SIT
20x19x40	105 SIT
25x19x40	115 SIT
30x19x40	125 SIT
tlakovci 1 m²	1.300 SIT

- izkopi, ureditev dvorišč
- ureditev javnih poti, dobava gramoza
- kiperski prevozi, prevozi z avtodvigalom

Še več časa z Vami in za Vas
Poslovne enote Adriatica so od 1.4.1999 dalje odprte tudi popoldan in ob sobotah.
NOVI URNIK
od ponedeljka do četrtka: od 8.00 do 18.00 ure
v petek: od 8.00 do 16.00 ure
v soboto: od 8.00 do 12.00 ure
Dobrodošli !
Adriatic PE Novo mesto,
Novi trg 1, tel.: 068 322-761
Adriatic zavarovalna družba d.d.

ROLETARSTVO
MEDLE
Šentjernejska cesta 13,
8000 Novo mesto,
tel.: 068/323-673, fax: 068/341-673
PVC STAVBNO POHIŠTVO
• OKNA • VRATA • VSEH OBLIK •
- ROLETE ALU IN PVC
- ŽALUZIJE
- VERTIKALNE ŽALUZIJE
- PLISEJI
- ROLOJI
- TENDE
- KOMARNIKI
- FASADNI PROFILI
- SESTAVNI IN NADOMESTNI DELI ZA ROLETE IN ŽALUZIJE
- MONTAŽA IN SERVIS

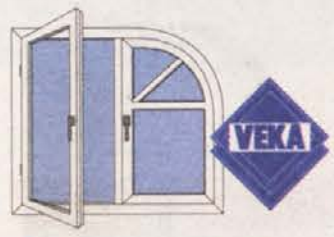

zunanja žaluzija | aluminijasta roleta | notranja žaluzija

* ravne
* kupolaste
* baloknske
* senčniki

ZA VAŠ DOM ali POSLOVNI OBJEKT

Če delaš, kolikor hočeš, in dobiš, kolikor narediš,
to pomeni,
da zaslužiš, kolikor hočeš.
In prav tako je pri nas.

Kaj vam ponujamo ?
- zanimiva delo - svetovanje in trženje osebnih in premoženjskih zavarovanj;
- redno zaposlitev;
- strokovno usposabljanje;
- možnost dobrega zaslužka;
- ustvarjalno in prijazno delovno okolje.

In kaj od vas pričakujemo ?
- vsaj 5. stopnja strokovne izobrazbe;
- delovne izkušnje v prodaji;
- vozniški izpit B-kategorije;
- sposobnost dobrega komuniciranja.

Zavarovalne zastopnike iščemo na območjih:
Sevnice, Brežic, Krškega, Novega Mesta, Trebenj in Črnomlja.

Adriatic zavarovalna družba d.d.

Pisne prijave s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh od objave na naslov:
Adriatic zavarovalna družba d.d.
PE Novo Mesto
Novi trg 1
8000 Novo Mesto

Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas 1 leto s 3-mesečnim poskusnim delom in možnostjo zaposlitve za nedoločen čas.

Kandidati boste o odločitvi obveščeni v 15 dneh po izbiri.

NOVO !
ZDRAVILIŠČE
ŠMARJEŠKE TOPLICE
KOPANJE + KOSILO = 1.990 SIT
(za otroke le 1.560 SIT)

☎ 068 73 230
KRKA ZDRAVILIŠČA

VI NAM – MI VAM
oglas na kratko s pošto
po ☎ 068/323-610 ali 041/623-116
odmevno objavo v DOLENJSKEM LISTU

UMETNI KAMEN za oblaganje fasad po najugodnejših cenah!
Izdelujemo ga v sivi, beli in rjavi barvi ter kombinacijah barv. Cena z dostavo in polaganjem cca 2.900 tolarjev 1 m². KOŠMRLJ, s.p., Meniška vas 7, Dolenjske Toplice. ☎ 068/65-882, 65-557.

STUDIO 103.0 MHZ

LE TEHNIKA Vse za telefon Kranj GSM
tel:068-322-127 PHILIPS, PANASONIC,
BTC, Ljubljanska 27 ALCATEL, MOTOROLA,
NOVO MESTO SAMSUNG, NOKIA, TELITEL,
MOBIČUK in REGLJA

PORTRET TEGA TEDNA

Andrej Jeriček

Pred petnajstimi leti so se dijaki novomeških tehničnih šol na srednješolskem atletskem prvenstvu v štafetnem teku na 4 X 100 m potegovali za medalje. Tekač tretje predaje je dal vse od sebe in tik preden bi moral štafetno palico predati zadnjemu tekaču, mu je začelo zmanjkovati moči, še spočiti kolega pa je prehitro začel. Že je kazalo, da bo vse izgubljeno, ko se je zasledovalec dobesedno vrgel za kolegom in mu potisnil štafetno palico v roko, potem pa se po kolenih in trebuhu odrsal po prašni stezi iz ugaskov. Čeprav mu je s kolen in komolcev olupilo kožo in mu je iz ran curljala kri, pomešana s prahom in peskom, se je fant veselil, saj je bila medalja rešena. Požrtvovalni mladenič je bil Novomeščan Andrej Jeriček in je danes predsednik združenja atletskih trenerjev Slovenije.

Prav požrtvovalnost, vztrajnost in pripadnost skupini so tiste vrednote, ki jih trener mladih športnikov mora vcepiti svojim varovancem. Andreju Jeričku vsega tega ne manjka. S športom se je srečal zelo zgodaj, v tretjem razredu osnovne šole, ko so ga vtaknili v smučarski klub. Smučanje fantiču ni bilo povšeči, saj ga je rado zeblo, zato se mu je, ko je dve leti kasneje spoznal atletiko, hitro odpovedal. Ker je bil med svojimi vrstniki med najhitrejšimi, je ob dobrih uvrstitvah dobil še večje veselje do teka. Spopadel se je z različnimi šprinterskimi disciplinami in spoznal tudi tek z ovirami. Nikoli ni postal šampion, a vedno je bil nepogrešljiv član klubskih štafet in je na ekipnih tekmovanjih klubu pridno prinašal dragocene točke.

Ko je po srednji šoli šel služit vojsko in se kasneje posvetil študiju strojništva, se je na njegovih šprintaricah začel nabirati prah, a vsakič, ko se je iz središča Novega mesta vračal domov na Brod, je moral mimo stadiona, ki je v tem času dobil sodobno tartansko prevleko. Le redkokdaj je na tekaški stezi opazil atleta. Džerija, kot mu pravijo prijatelji, je vsakič stisnilo pri srcu, in ko je opravil s študijem, se je vrnil v klub.

Treba je bilo začeti od začetka, z najmlajšimi. Z nekdanjim prvakom na visokih ovirah Matjažem Zupančičem sta se lotila vzgoje mladih atletov na grmski osnovni šoli. Čeprav ga je Matjaž kasneje zapustil, Andrej ni ostal sam. Njemu in Slavku Malnarju, ki je v sušnih letih novomeške atletike edini ostal popolnoma zvest klubu, so se kot trenerji kmalu pridružili še drugi nekdanji vrhunski tekmovalci in klub se je hitro spet postavil na noge.

Mnogi se sprašujejo, zakaj Andrej ni študiral na fakulteti za šport. Najprej je resno razmišljal tudi o tem, a ko je videl, kako se mulariji v šoli ne da telovaditi, ga je minilo veselje, saj ga je vsaj toliko kot šport zanimala tudi tehnika. Zdaj, ko se z velikim veseljem posveča delu z mladimi atleti, mu tehnično znanje pride prav. Še posebej ga zanimajo tehnične discipline, kot je naprimer tek z ovirami, kjer mora trener dobro poznati biomehanične zakonitosti športnikovega gibanja, zato ni naključje, da prav pod njegovim nadzorom vadi najobetavnejši tekač na visokih ovirah v Sloveniji Andrej Murn. Zaveda se izjemnega napredka v atletiki, zato tudi v trenerski organizaciji daje poseben poudarek izobraževanju in povezovanju slovenskih atletskih strokovnjakov z najuspešnejšimi tujimi. Andrej Jeriček šport in tehniko uspešno povezuje tudi na službenem področju, saj že od ustanovitve novomeške agencije za šport pred šestimi leti v Novem mestu skrbi za vzdrževanje športnih objektov.

I. VIDMAR

ZA PRVOMAJSKE POČITNICE NA HVAR

Izlet naročnikov Dolenjskega lista

Od 28. aprila do 2. maja z Dolenjskim listom in turistično agencijo Mana

V okviru naših tradicionalnih prvomajskih srečanj vas letos vabimo na otok Hvar, nežno mediteransko sonce, ki sije skoraj tri tisoč ur na leto, opojni vonj rožmarina, sivke in lovora. Hvar se nam razodeva kot spomenik, je skrit dragulj vseh časov. Smo vas prepričali? Tiste, ki ste z nami vsako leto, gotovo, vsi ostali se prepričajte letos.

Namestili se bomo v hotelu Amfora A - kategorije in za vse dni pripravili bogat in pester animacijski program (dobrodošlica, svečana večerja, kopanje v pokritem ogrevanem bazenu, vsak večer ples, večer rumbe in argentinskega tanga pod vodstvom plesnih učiteljic, teniški turnir in še in še).

Cena za štiridnevno bivanje z avtobusom, ki vključuje tudi prevoz s trajektom, je 25.100 tolarjev, cena za tiste z lastnim prevozom pa 16.800 tolarjev, otroci imajo poseben popust.

Za vse dodatne informacije lahko pokličete turistično agencijo Mana, 068/321-115, 342-136, kjer se lahko tudi prijavite za srečanje.

Na izlet vas vabita

DOLENJSKI LIST!

in

MANA turistična agencija

SREDI BELEGA DNE

Romski streli sredi Novega mesta

Je bila za obračun med Romi z Ruperčvrha in Dobruške vasi kriva prepovedana ljubezen?

NOVO MESTO - Srede, 24. marca, ni zaznamoval le začetek napada sil NATO na Zvezno republiko Jugoslavijo, pač pa tudi streli sredi Novega mesta, in to nekaj minut pred 4. uro popoldne, torej v času, ko promet skozi Novo mesto izjemno gost, na pločniku pa je bilo veliko pešcev. Strelec je izstrelil nekaj strelov, svojo "tarčo" pa je zadel v nogo. Poškodovan je tudi en osebni avto.

Streljanja je osumljen Ignac B. z Ruperčvrha, ki se je peljal z Bogdanom M. Ignac je namreč skočil iz avta, ko je zagledal pred sabo avto 41-letnega Milana Brajdiča - Lenka iz Dobruške vasi, in začel streljati proti njegovem avtu. Verjetno je izstrelil 4 ali 5 strelov. Eden je končal v Milanovi nogi, poškodovan pa je bil tudi njegov avto. Po tulcih sodeč, je Ignac streljal s puško Kalašnikov 7,62. Orožja še niso našli, čeprav so ga v Krki iskali tudi potapljači, a vprašanje je, ali sta ga osumljena res vrgla v vodo.

Kot smo izvedeli, do streljanja ni prišlo naključno. Bogdanova družina se je namreč z Brajdičevo dobro poznala, posebno Bogdanova mladoletna hči Jasna in Brajdičev sin 20-letni Milan, saj se je očitno med slednjima že iskrila ljubezen. A tej zvezi naj bi Bogdan nasprotoval. To se je prvič javno pokazalo pred kratkim, ko je bil z družino na obisku v Dobruški vasi, ko naj bi Bogdan Milana starejšega udaril po glavi. Vsekakor je takrat med Romi prišlo do pretepa, v katerem je očitno kratko potegnil Bogdan, ki je takrat policistom poleg napada nanj prijavil tudi tatvino: po njegovih trditvah naj bi mu zmanjkalo 8.500 nemških mark in 150 tisoč tolarjev.

Negativni odnos med Romoma se očitno ni kar tako pohladil. Izbruhnil je spet prejšnjo sredo, ko so se sredi mesta na Ljubljanski cesti znašli Bogdan in Ignac v enem, Milan Brajdič in njegov sin pa vsak v svojem avtu. Seveda še veliko podrobnosti primera ni najbolj jasnih. Na primer to, ali je bil Ignac le Bogdanova podaljšana roka in ali je Bogdan po streljanju res peljal za Milanom v Dobruško vas. Vsekakor pa je skrb vzbujajoče dejstvo, da Romi za obračun med sabo ne izbirajo ne mesta ne časa. Tokrat na srečo kljub gneči na kraju streljanja žrtev ni bilo.

Harmonika poje

NOVO MESTO - Da bi dolenjski in belokranjski ansambli na enem mestu predstavili svoje zadnje uspešnice in novosti, se je regionalna radijska postaja Studio D iz Novega mesta odločila v petek, 9. aprila, organizirati veliko narodnozabavno prireditev z naslovom Harmonika poje - veseli večer domače glasbe. V poldrugi uri programa bo ob 20. uri v Športni dovrnai Marof nastopilo 14 ansamblov: Mačkoni, Rubin, Vrisk, Litijski odmev, Poljub, Jože Kuplenik z Dolenjci, Slavček, Vasovalci, Peter Fink, Jože Bohorič, Mladi Dolenjci, Trio Frančič, Toni Verderber in Slapovi. Vstopnice so po simbolični ceni 500 tolarjev na voljo v turistični agenciji Globtour v Novem mestu, v Bifeju Rezelj v športni dvorani, v agenciji Interfleš v Trebnjem, v gostilni Luzar v Škocjanu, v Foto-video studiu Hočevar v Šentjerneju, v turistični agenciji Integral v Črnomlju, v prostorih Studia D v gasilskem domu v Ločni ter uro pred prireditvijo v kiosku pred športno dvorano. Prireditev bo v celoti posnela TV Novo mesto.

BRALCI IŠČITE!

Pet prvoaprilskih šal

V današnjem Dolenjskem listu, ki je po daljšem času izšel natanko 1. aprila, je razsejanih tudi pet prvoaprilskih potegavščin. Kdor najde vsaj tri in nam to sporoči na tem kuponu v uredništvo DL Novo mesto, Glavni trg 24, lahko dobi nagrado. Med reševalci bo žreb razdelil denarno nagrado - 20 tisočakov in pet knjižnih nagrad.

Naslovi šal v DL:.....

.....

.....

Naslov reševalca:.....

.....

Dolenjski valček zmagal

Ansambel Petra Finka je z valčkom Rada bi še plesala zmagal na Festivalu polk in valčkov

VINSKA GORA - Na tradicionalnem Festivalu polk in valčkov, ki ga prireja TV Slovenija in je potekal letos z javnim televizijskim prenosom na prvem televizijskem programu v petek, 26. marca, v Vinski Gori pri Velenju, je med dvanajstimi finalisti iz vse Slovenije zmagal ansambel Petra Finka iz Novega mesta. Prvo mesto si je z največjim številom točk, zbranih s telefonskim glasovanjem poslušalcev po vsej Sloveniji, priboril z valčkom Rada bi še plesala, za katerega je glasbo napisal Peter Fink, besedilo pa Fanika Požeg. Finkov valček je tako tudi absolutni zmagovalec med sedmimi valčki in petimi polkami, ki jih je za finalno tekmovanje izbrala strokovna žirija.

Zmagovalni ansambel sestavljajo vodja ansambla in harmonikar Peter Fink, basist in pevec Simon Kovačič, kitarist in pevec Slavko Božič ter pevca Jožica Mavsar in Slavko Jereb. Dolenjski muzikantje so z zmago potrdili svojo kakovost in priljubljenost med poslušalci. Hkrati z njihovim uspehom velja omeniti tudi uvrstitev še dveh dolenjskih narodnozabavnih ansamblov na finalno festivalsko prireditev: nastopila sta še ansambel Franca Potočarja in Vrisk. Dolenjski ansambli so torej v kakovostnem vrhu slovenske narodnozabavne glasbe, saj je finaliste skrbno izbirala posebna strokovna žirija. MiM

ZMAGOVALCI - Ansambel Petra Finka

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Smeti še pobirajo - Smrekica ga je motila - Tomo ne pride do odškodnine na zavarovalnici, ker je poškodba preveč neobičajna - Kdaj nova klop pri trgovini Šport Bine?

Na naš dežurni telefon se oglašajo bralci in bralke z vsemogočimi pripombami. Včasih poskušajo s pomočjo časopisa razrešiti stvari, ki bi jih mnogo lažje brez njega. Tako meni tudi ravnateljica OŠ Dolenjske Toplice **Darja Brezovar**, ki je odgovorila na pripombo **bralke iz Podturna** o smeteh in papirčkih v okolici šole, polnih koših za smeti in okrušenih stopnicah. "S pospravljanjem okoli šole smo že začeli, trenutno pa čakamo lepega vremena. Čistijo učenci in tehnično osebje šole. Tudi koše za smeti redno praznimo, a so tisti, ki so ob cesti, kljub temu vedno polni, kar je bolje, kot če bi bile smeti po tleh. Tudi za stopnice vemo; ene smo popravili lansko leto, druge bomo pa letos, ker nam vedno primanjkuje denarja," je pojasnila Brezovarjeva in priporočila bralki, naj drugič s pripombami pride kar na šolo.

Martin Kotar iz Velikega Bana nad Pleterjami nam je povedal, da je pred časom v ovinku ob poti, kjer je kažipot za vas, posadil 10 smrek. "Zaradi lepšega," je dejal. Ena je nekoga tako motila, da jo je pred kratkim odsekal. Martin se mu "zahvaljuje" za prijaznost.

Tomo Markušič iz Brežic se je že pred dvema tednoma oglasil nezadovoljen, ker nikakor ni mogel priti do po njegovem mnenju upravičene odškodnine pri območni enoti Zavarovalnice Triglav v Krškem. Tomo je bil prepričan, da ima avtomobil zavarovan za primer poškodbe na parkirnem prostoru, toda po septembrski škodi odškodnine ni mogel izterjati. Tudi pritožbe niso pomagale; v zavarovalnici so ostali neomajni. "V petek popoldne, ko sem opazil poškodbo, sem poklical cenilca, ki mi je dejal, naj se oglasim v ponedeljek. Takrat sem šel tudi na policijo. V zavarovalnih pogojih piše, da je treba v 3 dneh obvestiti zavarovalnico, priporočajo pa tudi obvestiti policijo. Ne zdi se mi prav, čeprav sicer nimam nobenih izkušenj z zavarovalnico, da mi odškodnine ne priznajo," je povedal.

Ivo Sladič, pomočnik direktorja za izvajanje zavarovanj pri krškem Triglavu, nam je pojasnil, da bi moral zavarovanec obvestiti pristojno policijo. "Markušič ima H-kombinacijo pri zavarovanju, kar pomeni, da je avtomobil zavarovan za primer poškodbe pri parkiranju. Njegov osebni avtomobil je poškodovan na zadnji strani - vrata prtljažnika so bila poškodovana zgoraj, kar je precej nenavadno. Poškodba je torej taka, da je malo verjetno, da je nastala na predviden način, po drugi strani pa tudi ni za to nobenih dokazov. V takih primerih, ko ni povsem jasno, kako je do poškodbe prišlo, velja praksa, da se takoj obvesti policija in naredi policijski zaznamek. Markušič jo je obvestil šele po treh dneh," nam je pojasnil Sladič.

J. B. iz naselja Plava laguna na Seidlovi cesti v Novem mestu je opozoril, da so pred trgovino Bine šport, ko so plužili sneg, podrli betonsko klop, pa je doslej ni še nihče popravil. Okoliški stanovalci vsekakor pričakujejo, da bo Bine Bajc, lastnik trgovine, ki jih sicer nič ne moti, klop uredil.

B. D. G.

STRIPTIZ PRED POLICISTI

METLIKA - V soboto so policisti med kontrolo prometa na Cankarjevi cesti v Metliki ustavili voznika osebnega avta 36-letnega B. D. iz Metlike. Hoteli so ga preizkusiti z alkotestom, vendar je preizkus odklonil. Ker policisti na kraju niso uspeli ugotoviti njegove identitete, so ga odpeljali na postajo, kjer jih je začel žaliti in se je pred njimi popolnoma slekel. Ker se ni umiril, so ga pridržali.

STEFANOVSKI TRIO

NOVO MESTO - Festival Novo mesto je pripravil koncert, ki bo prava poslastica za ljubitelje dobre zabavne glasbe. V Kulturnem centru Janeza Trdine bo namreč v sredo, 7. aprila, ob 19.30 nastopil trio Vlatka Stefanovskega, ki ga je glasbena revija Rolling Stone uvrstila med deset najboljših kitaristov na svetu. Stefanovski sprada s svojo nekdanjo skupino "Leb i so" med legende jugoslovanskega rokenrola, z zdajšnjim triom, v katerem ob njem igrata še bobnar Mihail Parusev in basist Pop Hristov, pa navdušuje občinstvo po Evropi in Ameriki.

ARS RAMOVŠ

Visoko umetnost boste našli tudi v Metropolitanki, Veroni ali Salzburgu in glamur tudi v Parizu ali Dunaju...

Z manj miljami pa je bolj prijazno... V Brežicah bo lepše.

(061) 125 33 66

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev – pokličite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068)323-606 vas čakamo vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.

Dolenjski list

2. aprila 1954

Zemljo najbolj upravičenim!

Skrajno nesocialističnega, lahko bi rekli fevdalnega načina so se posluževala posamezna državna in zadružna posestva pri dajanju zemlje v najem privatnikom. Vse polno je primerov, ko so dajali tako zemljo neupravičencem za del pridelka, na primer košnjo za eno tretjino ali polovico krme itd. Takega načina so se posluževala zadružna podjetja Otočec, Mirna, deloma Mokronog, državno posestvo Dob, zadružno posestvo Orehovica in druga. Za vsako ceno je treba preprečiti, da bi zemlja ostala neobdelana, ali da bi se z njo še naprej okoriščali taki, ki nimajo nobene pravice.

Vino so rezali

Da gostilničarji radi "režejo", oziroma mešajo vino, pa tudi krstijo z vodo, je stara resnica, ki še vedno drži. Drži pa tudi, da je to po zakonu prepovedano, zlasti rezanje vina z vinom samorodnic. Toda, kjer ni tožnika, ni sodnika, pravi pregovor. Vendar organi Ljudske milice v Dolenjskih Toplicah niso gluhi za pritožbe gostov, češ da je vino v občinski gostilni le preveč rezano. Vzeli so vzorce vina in preiskava v živilskem laboratoriju v Novem mestu je pokazala, da je srbski ružici primešan precejšen odstotek domače šmarnice. Na razpravi na sodišču v Novem mestu so odgovorni priznali, da so vino res mešali, vendar zato, ker je bila ružica nekoliko trpka, dodatek straške samorodnice pa ji je šele dal pravi okus. Odgovorni uslužbenec je bil obsojen na 2.000 dinarjev denarne kazni, vendar pogojno za dobo enega leta.

Toda pišite resnico!

Lepo je, da pišete nekateri dopisniki v tuje časopise, kaj se je zgodilo in kaj se dogaja pri nas, toda pišite resnico! Tisti, ki so šli s trebuhom za kruhom v Argentino, so zagrizeni belogardisti, ki so se tja umaknili pred pravično sodbo lastnega naroda. Ti bi lahko najbolj pojasnili resnico o tem, kdo je porušil zvonik pri sv. Gregorju, saj je resnica le ena.

8. april praznik zdravstva

Zveza med boleznijo in družbeno plastjo obstaja. Bolezen je stalna spremljevalka socialno potlačenih, ekonomsko izkoriščanih in politično brezpravnih. Bolezen dobiva družbeni značaj in tega se mora zdravnik zavedati.

Cena na sejmišču

So izredno visoke, najmanjši prašiček ni pod 3.000 din (opomba: letna naročnina Dolenjskega lista je takrat znašala 480 din).